

201.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O STRANCIMA**

Proglašavam **Zakon o strancima**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine.

Broj: 01-205/2

Podgorica, 19. februara 2018. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine, donijela je

**ZAKON
O STRANCIMA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori.

Poštovanje propisa

Član 2

Stranac je dužan da za vrijeme kretanja, boravka i rada u Crnoj Gori poštuje propise koji važe u Crnoj Gori i odluke državnih organa.

Stranac je državljanin druge države ili lice bez državljanstva.

Lice bez državljanstva je lice koga nijedna država u skladu sa svojim zakonodavstvom ne smatra svojim državljaninom.

Pravo na zaštitu ličnih podataka

Član 3

Stranac ima pravo na zaštitu podataka o ličnosti koji se o njemu obrađuju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izuzeci

Član 4

Ovaj zakon ne primjenjuje se na stranca koji po međunarodnom pravu uživa privilegije i imunitete, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) strana putna isprava je pasoš, porodični pasoš, zajednički pasoš, diplomatski pasoš, službeni pasoš, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata u skladu sa međunarodnim ugovorima, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog imaooca, a koja je izdata u skladu sa propisima o izdavanju putnih isprava druge države;

2) država porijekla je država koja je strancu izdala stranu putnu ispravu sa kojom je stranac ušao u Crnu Goru, odnosno u kojoj je rođeno lice bez državljanstva;

3) prevoznik je pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan za obavljanje djelatnosti prevoza putnika na kopnu, moru, jezerima, rijekama i u vazduhu;

4) poslodavac je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog društva sa sjedištem ili fizičko lice sa prebivalištem u Crnoj Gori, kod kojeg stranac radi;

5) strano privredno društvo je pravno lice ili preduzetnik koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost sa sjedištem van Crne Gore;

6) davalac smještaja je privredno društvo, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja turističku i ugostiteljsku djelatnost, odnosno pruža turističke i ugostiteljske usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuje turizam, kao i drugo privredno društvo, preduzetnik, pravno i fizičko lice koje uz naknadu prima lica na smještaj, odnosno organizuje smještaj za svoje zaposlene ili članove, uključujući i smještaj u objektu zatvorenog tipa;

7) državljanin treće države je stranac koji nema državljanstvo države članice Evropske unije;

8) unutrašnja bezbjednost podrazumijeva zaštitu bezbjednosti građana, Ustavom utvrđenih sloboda i prava i imovine, sprečavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i održavanje javnog reda i mira.

II. ULAZAK I IZLAZAK STRANCA

Kontrola na graničnom prelazu

Član 7

Stranac je dužan da se prilikom ulaska u Crnu Goru i izlaska iz Crne Gore podvrgne graničnoj provjeri, u skladu sa zakonom kojim se uređuje granična kontrola.

Ulazak u Crnu Goru podrazumijeva prelazak državne granice, odnosno graničnog prelaza na kojem se vrše granične provjere.

Zabrana ulaska

Član 8

Strancu se neće dozvoliti ulazak u Crnu Goru, ako:

- 1) ne posjeduje važeću putnu ispravu ili drugu ispravu iz člana 9 ovog zakona;
- 2) upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno falsifikovanu putnu ili drugu ispravu;
- 3) ne posjeduje važeću vizu ili dozvolu boravka;
- 4) upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno falsifikovanu vizu ili dozvolu boravka;
- 5) ne posjeduje dokaz koji opravdava svrhu i uslove namjeravanog boravka;

6) je već boravio 90 dana u periodu od 180 dana na teritoriji Crne Gore;

7) nema dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu;

8) je na snazi mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz zemlje, zaštitna mjera protjerivanja stranca sa teritorije Crne Gore ili mjera iz člana 110 ovog zakona, ili mu je izrečena zabrana ulaska;

9) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

U slučaju iz stava 1 ovog člana organ uprave nadležan za policijske poslove (u daljem tekstu: policija) donosi rješenje o zabrani ulaska.

Rješenje o zabrani ulaska donosi se bez izjašnjenja stranca.

Protiv rješenja o zabrani ulaska može se izjaviti žalba preko najbližeg diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva Crne Gore u inostranstvu (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo), u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Žalba iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Izuzetno, žalba iz stava 4 ovog člana odlaže izvršenje rješenja ako policija procijeni da su strancu u državi porijekla ugroženi život ili sloboda zbog njegove rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, ili u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, kao i da bi vraćanje u drugu državu predstavljalo opasnost od prinudnog udaljenja u državu porijekla.

Zabrana ulaska unosi se u putnu ispravu stranca.

O zabrani ulaska stranca u Crnu Goru policija vodi evidenciju.

Obrazac i način unošenja zabrane iz stava 8 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Ulazak, kretanje i boravak

Član 9

Stranac može ulaziti, kretati se i boraviti u Crnoj Gori sa važećom stranom putnom ispravom u koju je unesena viza ili važećom stranom putnom ispravom uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Važećom se smatra strana putna isprava koja je izdata u posljednjih deset godina i čija važnost neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u opravdanom hitnom slučaju rok važenja strane putne isprave može biti kraći, ali ne može isteći prije planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Stranac koga je Crna Gora obavezna da prihvati na osnovu međunarodnog ugovora, kad to zahtijevaju humanitarni razlozi, odnosno razlozi unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, može ulaziti u Crnu Goru bez važeće strane putne isprave.

Državljanima određenih država mogu da ulaze u Crnu Goru i sa važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, odnosno drugom ispravom na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet i državljanstvo, u skladu sa međunarodnim ugovorom ili propisom o viznom režimu iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

Boravak stranca u tranzitnom prostoru aerodroma i sidrištu luke ili pristaništu, u smislu ovog zakona, ne smatra se ulaskom u Crnu Goru.

Ograničenje ili zabrana kretanja

Član 10

Strancu će se ograničiti ili zabraniti kretanje na određenom području u Crnoj Gori ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, u skladu sa zakonom.

Ulazak stranca sa više državljanstava

Član 11

Ako stranac koji je ušao u Crnu Goru ima više državljanstava smatra se državljaninom države koja mu je izdala stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da za vrijeme boravka u Crnoj Gori koristi stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Ulazak i izlazak na osnovu zajedničke putne isprave

Član 12

Stranac koji je upisan u stranu putnu ispravu drugog lica može ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo sa licem u čiju je stranu putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajednički pasoš ili drugu zajedničku stranu putnu ispravu mogu ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo zajedno.

Stranci koji su upisani u putnu ispravu iz stava 2 ovog člana, moraju imati i drugu ispravu sa fotografijom, na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet.

Vođa grupe mora imati sopstveni pasoš.

Obaveze prevoznika

Član 13

Prevoznik može dovesti stranca na granični prelaz ili na teritoriju Crne Gore ako stranac ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona.

Ako strancu nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru, prevoznik koji ga je dovezao dužan je da ga o svom trošku odveze sa graničnog prelaza ili iz Crne Gore, a ukoliko to nije moguće, prevoznik je dužan da o svom trošku pronađe drugi način prevoza ili ako drugi način prevoza nije moguć, dužan je da preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca.

Odredba stava 2 ovog člana, odnosi se i na prevoznika koji je dovezao stranca koji je u tranzitu preko teritorije Crne Gore, ako je odbio da preveze stranca u državu u koju stranac namjerava da putuje ili je strancu zabranjen ulazak u tu državu.

Organizator turističkih ili poslovnih putovanja snosi troškove prinudnog udaljenja iz Crne Gore stranca kome pruža svoje usluge, uključujući i troškove boravka u prihvatilištu za strance, ako je stranac prinudno udaljen u skladu sa ovim zakonom, a te troškove ne može sam da naknadi.

Obavezu iz stava 4 ovog člana, ima i fizičko ili pravno lice na čiji poziv je strancu izdata viza ili odobren ulazak u Crnu Goru, ako te troškove ne može da naknadi organizator turističkih ili poslovnih putovanja, odnosno stranac.

III. VIZE

Vize i vizni režim

Član 14

Viza je odobrenje koje strancu omogućava ulazak, boravak i tranzit preko teritorije Crne Gore.

Vizni režim, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Vrste viza

Član 15

Viza, u smislu ovog zakona, je aerodromsko-tranzitna viza (viza A), viza za kratki boravak (viza C) i viza za duži boravak (viza D).

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A)

Član 16

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se strancu za jedan ili više prelazaka kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma za vrijeme prekida putovanja ili transfera između dvije faze međunarodnog leta, bez ulaska na teritoriju Crne Gore.

Strancu koji za vrijeme međupristajanja na aerodromu u Crnoj Gori ne napušta avion ili međunarodni tranzitni prostor aerodroma nije potrebna viza.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, Vlada može odrediti da je državljanima određenih država potrebna aerodromsko-tranzitna viza (viza A), ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se sa rokom važenja koji obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja do šest mjeseci.

Bliže uslove za izdavanje aerodromsko-tranzitne vize (viza A) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za kratki boravak (viza C)

Član 17

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se u svrhu tranzita kroz Crnu Goru ili u svrhu ulaska i boravka na teritoriju Crne Gore koji ne može biti duži od 90 dana u vremenskom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka u Crnu Goru.

Viza za kratki boravak (viza C) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja od šest mjeseci do pet godina, ako je stranac dokazao:

1) potrebu ili opravdao namjeru da često, odnosno redovno putuje, posebno iz poslovnih ili porodičnih razloga, i

2) da neće zloupotrijebiti izdatu vizu, naročito korišćenjem prethodno izdatih viza u skladu sa zakonom, posjedovanjem finansijskih sredstava u državi porijekla i stvarnom namjerom da napusti teritoriju Crne Gore prije isteka vize koju je zatražio.

U slučaju tranzita kroz Crnu Goru, vrijeme na koje se viza za kratki boravak (viza C) izdaje treba da odgovara vremenu potrebnom za tranzit.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Od stranca koji dolazi u privatnu ili poslovnu posjetu fizičkom ili pravnom licu u Crnoj Gori može se zatražiti da priloži garantno, odnosno pozivno pismo, odnosno drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Izdata viza za kratki boravak (viza C) nije garancija da će strancu biti odobren ulazak u Crnu Goru.

Bliže uslove za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za duži boravak (viza D)

Član 18

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, radi obavljanja poslovnih aktivnosti, odnosno rada ili vršenja službe u stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i predstavništvima međunarodnih organizacija, akreditovanim u Crnoj Gori, ali ne duže od 180 dana u vremenskom periodu od jedne godine, računajući od dana prvog ulaska.

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se za jedan ili više ulazaka u Crnu Goru.

Viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako stranac posjeduje garantno, odnosno pozivno pismo fizičkog ili pravnog lica ili drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi vršenja službe u stranom diplomatsko-konzularnom predstavništvu i predstavništvima međunarodnih organizacija, akreditovanom u Crnoj Gori viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o vršenju službe u tom predstavništvu.

Bliže uslove za izdavanje vize za duži boravak (viza D) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Nadležnost za izdavanje vize

Član 19

Stranac kome je za ulazak u Crnu Goru potrebna viza, dužan je da pribavi vizu prije ulaska u Crnu Goru.

Vizu izdaje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Prije izdavanja vize organ državne uprave nadležan za vanjske poslove pribavlja saglasnost Agencije za nacionalnu bezbjednost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) i policije, radi utvrđivanja postojanja smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, a za izdavanje vize za duži boravak (viza D) radi rada pribavlja i saglasnost Ministarstva.

Agencija, policija i Ministarstvo dužni su da saglasnosti iz stava 3 ovog člana dostave, bez odlaganja, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje saglasnosti.

Ako organ državne uprave nadležan za vanjske poslove ne dobije saglasnost Agencije, policije ili Ministarstva u roku iz stava 4 ovog člana, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje vize iz stava 3 ovog člana.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, viza za kratki boravak (viza C) za jedan ulazak može se izdati strancu koji dolazi na poziv državnog organa, organa državne uprave ili šefa diplomatsko-konzularnog predstavništva, bez prethodne saglasnosti policije i Agencije.

O izdavanju vize u skladu sa stavom 6 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti policiju i Agenciju.

Vizu može izdati i policija na graničnom prelazu, u skladu sa članom 31 ovog zakona.

Bliži način izdavanja viza propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Zastupanje

Član 20

U državama u kojima Crna Gora nema diplomatsko-konzularno predstavništvo, diplomatsko-konzularno predstavništvo druge države može zastupati Crnu Goru u postupku izdavanja viza, u skladu sa međunarodnim ugovorom i zakonom kojim se uređuju vanjski poslovi.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize

Član 21

Zahtjev za izdavanje vize podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu, na propisanom obrascu lično.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu stranca koji podnosi zahtjev za izdavanje vize, podnosi zahtjev za izdavanje vize na obrascu iz stava 1 ovog člana.

Uz zahtjev za izdavanje vize prilažu se putna isprava, fotografija, dokazi o svrsi i uslovima tranzita ili boravka u Crnoj Gori i dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zahtjev za izdavanje vize za stranca može podnijeti ovlašćeno strano pravno lice iz člana 22 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i dokaze o svrsi i uslovima tranzita ili boravka iz stava 3 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize preko ovlašćenog lica

Član 22

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove može ovlastiti strano pravno lice da u drugoj državi prikuplja zahtjeve za izdavanje viza sa potrebnom dokumentacijom.

Putno zdravstveno osiguranje

Član 23

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za jedan ili dva ulaska u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće i važeće putno zdravstveno osiguranje za pokriće troškova koji mogu nastati u vezi sa povratkom u državu porijekla iz koje je došao, zbog zdravstvenih razloga, hitne medicinske pomoći, odnosno hitnog bolničkog liječenja ili smrti tokom njegovog boravka u Crnoj Gori.

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za više ulazaka u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće važeće putno zdravstveno osiguranje koje pokriva vrijeme njegove prve namjeravane posjete i potpiše izjavu o obavezi posjedovanja putnog zdravstvenog osiguranja za kasnije posjete.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju nijesu dužni da prilože:

- 1) imaoći diplomatskih putnih isprava,
- 2) pomorci i druga lica, koja već imaju putno zdravstveno osiguranje zbog svoje profesionalne djelatnosti.

Putna isprava u koju se unosi viza

Član 24

Viza se može izdati ako strana putna isprava:

- 1) važi još najmanje tri mjeseca nakon namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore ili u slučaju nekoliko posjeta, nakon posljednjeg namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore,
- 2) sadrži najmanje dvije prazne stranice,

3) je izdata u posljednjih deset godina.

Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovoga člana, u opravdanim hitnim slučajevima, viza se može unijeti u stranu putnu ispravu čiji je rok važenja kraći, pri čemu vrijeme na koje se viza izdaje ne može biti duže od roka važenja strane putne isprave.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje vize

Član 25

O zahtjevu za izdavanje vize odlučuje se u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti do 30 dana kad je potrebno zahtjev dodatno razmotriti.

Izuzetno, kad je za izdavanje vize potrebno pribaviti dodatnu dokumentaciju, rok se može produžiti do 60 dana.

Način izdavanja vize

Član 26

Viza se izdaje unošenjem obrasca vize u važeću stranu putnu ispravu, u obliku naljepnice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, viza se unosi u propisani obrazac za unošenje vize ako to zahtijevaju humanitarni razlozi ili nacionalni interes Crne Gore, a putna isprava ne sadrži najmanje dvije prazne stranice ili nije izdata u posljednjih deset godina.

Obrazac vize i način unošenja obrasca vize u stranu putnu ispravu, kao i obrazac za unošenje vize iz stava 2 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Razlozi zbog kojih se viza neće izdati

Član 27

Viza se neće izdati strancu ako:

- 1) uz zahtjev priloži oštećenu, falsifikovanu ili tuđu putnu ispravu;
- 2) ne priloži dokaze kojima opravdava svrhu i uslove namjeravanog boravka;
- 3) ne priloži dokaz da posjeduje dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori, za povratak u državu njegovog porijekla ili boravišta ili za tranzit u treću državu koja ga prihvata ili nije u mogućnosti da zakonito pribavi ova sredstva;
- 4) je boravio u Crnoj Gori 90 dana, a nije proteklo 180 dana od dana prvog ulaska;
- 5) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori ili je obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obavezuju Crnu Goru;
- 6) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja Crne Gore;
- 7) ne priloži dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju;
- 8) postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost priloženih dokaza i njihovog sadržaja, istinitost izjava stranca ili u njegovu namjeru da će napustiti teritoriju Crne Gore prije isteka roka važenja zatražene vize.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize strancu.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove može se izjaviti žalba, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize, danom izvršnosti, odnosno pravosnažnosti rješenja, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Izuzetno, viza se može izdati strancu i kad postoje razlozi iz stava 1 ovog člana, ako to nalažu humanitarni razlozi, interesi Crne Gore ili međunarodno prihvaćene obaveze.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, strancu se može odrediti ulazak samo na određenom graničnom prelazu.

Produženje vize za kratki boravak (viza C)

Član 28

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti zbog:

- 1) humanitarnih razloga ili više sile;
- 2) ozbiljnih razloga lične prirode.

Zahtjev za produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C), podnosi se policiji u mjestu boravka stranca, prije isteka roka važenja vize, na propisanom obrascu.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti samo ako podnosilac zahtjeva dostavi dokaz o postojanju humanitarnih razloga ili više sile, odnosno ozbiljnih razloga lične prirode.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana, odlučuje policija rješenjem, u roku od sedam dana.

Do donošenja rješenja iz stava 4 ovog člana, stranac može boraviti u Crnoj Gori.

U slučaju odobravanja produženja roka važenja vize za kratki boravak (viza C), policija u stranu putnu ispravu unosi obrazac vize u obliku naljepnice, u skladu sa članom 26 ovog zakona.

Produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C) odbiće se ako postoje razlozi iz člana 27 stav 1 ovog zakona.

Ako stranac odustane od zahtjeva iz stava 2 ovog člana, policija će obustaviti postupak.

U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Poništenje i ukidanje vize

Član 29

Viza će se poništiti ako se naknadno utvrdi da nijesu bili ispunjeni uslovi za njeno izdavanje ili ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju da je viza izdata na osnovu netačnih i neistinitih podataka ili lažnih dokaza.

Viza će se ukinuti ako se utvrdi da više nijesu ispunjeni uslovi za njeno izdavanje.

Vizu poništava, odnosno ukida diplomatsko-konzularno predstavništvo ili policija rješenjem.

Rješenje o poništenju ili ukidanju vize dostavlja se strancu.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana, može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 4 ovog člana.

Viza se može ukinuti i na lični zahtjev stranca kome je izdata rješenjem diplomatsko-konzularnog predstavništva ili policije i protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

U slučaju donošenja rješenja iz st. 4 i 7 ovog člana, vrši se poništavanje naljepnice vize u stranoj putnoj ispravi, na način koji propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 30

Na graničnom prelazu viza za kratki boravak (viza C) može se izdati strancu na njegov zahtjev:

- 1) za boravak do 15 dana;
- 2) u svrhu tranzita.

Viza iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu ako:

- nije bio u mogućnosti da podnese zahtjev za izdavanje vize u skladu sa članom 21 ovog zakona i priloži dokumentaciju kojom dokazuje da postoje nepredviđeni i neodložni razlozi za ulazak u Crnu Goru;

- je učinio izvjesnim svoj povratak u državu porijekla ili boravišta ili tranzita;
- ne postoje razlozi iz člana 27 stav 1 tač. 1 do 6 i tačka 8 ovog zakona; i
- njegova putna isprava ispunjava uslove iz člana 24 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona.

Kad se zahtjev za vizu podnosi na graničnom prelazu, podnosilac zahtjeva ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

Izdavanje vize na graničnom prelazu pomorcu

Član 31

Viza za kratki boravak (viza C) u svrhu tranzita na graničnom prelazu izdaje se pomorcu ako:

1) je imalac pomorske knjižice ili druge isprave koja se priznaje kao identifikaciona isprava pomorca u skladu sa odredbama međunarodnih ugovora, i

2) ispunjava uslove iz člana 30 stav 2 al. 1, 2 i 3 ovog zakona, a prelazi granicu Crne Gore zbog ukrcaja, ponovnog ukrcaja ili iskrcaja sa plovila na kojem radi, na kojem će raditi ili je radio u svojstvu pomorca.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize iz stava 1 ovog člana, pomorac ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

U slučaju izdavanja vize iz stava 1 ovog člana i člana 30 stav 1 ovog zakona, policija unosi obrazac vize u obliku naljepnice u stranu putnu ispravu ili u obrazac za unošenje vize, u skladu sa članom 26 ovog zakona.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 32

Zahtjev za izdavanje vize iz člana 30 stav 1 i člana 31 stav 1 ovog zakona, policija će rješenjem odbiti ako nijesu ispunjeni propisani uslovi.

Rješenje iz stava 1 ovog člana može se donijeti bez izjašnjenja stranca.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko najbližeg diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 1 ovog člana.

O podnijetim zahtjevima za izdavanje viza i izdatim vizama iz čl. 30 i 31 ovog zakona, kao i rješenjima o odbijanju zahtjeva za izdavanje viza iz stava 1 ovog člana policija, bez odlaganja, obavještava organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

IV. BORAVAK STRANCA

Vrste boravka

Član 33

Boravak stranca u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona, je:

- 1) boravak do 90 dana;
- 2) privremeni boravak;
- 3) stalni boravak.

1. Boravak do 90 dana

Pravo na boravak do 90 dana

Član 34

Stranac može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C) ili bez vize, u skladu sa propisom o viznom režimu iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, stranac može boraviti u Crnoj Gori najduže 90 dana u vremenskom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Stranac koji je boravio u Crnoj Gori 90 dana, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, može ponovo ući i boraviti u Crnoj Gori nakon isteka vremenskog perioda od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Razlozi za otkaz boravka do 90 dana

Član 35

Boravak do 90 dana može se otkazati strancu, ako:

- 1) ne ispunjava uslove za ulazak i boravak u Crnoj Gori propisane ovim zakonom;
- 2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;
- 3) ne opravda svrhu i uslove ulaska i boravka do 90 dana;
- 4) je vraćen u Crnu Goru na osnovu međunarodnog ugovora zbog nezakonitog boravka (readmisija);
- 5) postoji opravdana sumnja da boravak ne koristi u svrhu radi koje mu je odobren;
- 6) nije izmirio dospjelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne sudske odluke.

Odlučivanje o otkazu boravka do 90 dana

Član 36

O otkazu boravka iz člana 35 ovog zakona, rješenje donosi policija i otkaz boravka unosi u stranu putnu ispravu.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti teritoriju Crne Gore, a može se izreći i zabrana ulaska u Crnu Goru.

Vrijeme zabrane ulaska iz stava 2 ovog člana, može se izreći na period od 30 dana do jedne godine i računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 4 ovog člana, ne odlaže izvršenje rješenja.

Način unosa otkaza boravka iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Otkaz boravka na osnovu vize za duži boravak (viza D)

Član 37

Odredbe čl. 35 i 36 ovog zakona, shodno se primjenjuju na otkaz boravka stranca na osnovu izdate vize za duži boravak (viza D).

2. Privremeni boravak

2.1. Zajedničke odredbe

Svrha privremenog boravka

Član 38

Privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, radi:

- 1) spajanja porodice;
- 2) školovanja;
- 3) učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih;
- 4) specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične obuke stranaca;
- 5) naučno-istraživačkog rada;
- 6) liječenja;
- 7) humanitarnih razloga;
- 8) korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori;
- 9) obavljanja vjerske službe;
- 10) obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe;
- 11) boravka lica bez državljanstva;
- 12) rada; i
- 13) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

Dozvola za privremeni boravak

Član 39

U slučajevima iz člana 38 stav 1 tač. 1 do 11 i tačka 13 ovog zakona, izdaje se dozvola za privremeni boravak.

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak može da boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren.

Dozvola za privremeni boravak i rad

Član 40

U slučaju iz člana 38 stav 1 tačka 12 ovog zakona, izdaje se dozvola za privremeni boravak i rad.

Rad stranca, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvata zapošljavanje, sezonsko zapošljavanje i rad upućenog radnika.

Izuzetno, stranac može da boravi i radi u Crnoj Gori na osnovu potvrde o prijavi rada izdate u skladu sa ovim zakonom.

Obrasci dozvola

Član 41

Dozvole iz čl. 39 i 40 ovog zakona su javne isprave kojima stranac dokazuje da mu je odobren privremeni boravak, odnosno privremeni boravak i rad.

Dozvole iz stava 1 ovog člana, izdaju se na propisanom obrascu, u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv „Crna Gora“, naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg

važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu, pravni osnov za izdavanje dozvole, informacija o pravu na rad i mašinski čitljiv zapis.

Pored podataka iz stava 3 ovog člana, dozvola za privremeni boravak i rad sadrži i sljedeće podatke: zanimanje, naziv, odnosno ime i prezime i sjedište, odnosno adresu i poreski identifikacioni broj poslodavca.

Unos podataka iz st. 3 i 4 ovog člana u obrasce dozvola vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad, kao i visinu naknade iz stava 7 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Nadležnost za izradu obrazaca

Član 42

Obrazac dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad izrađuje Ministarstvo.

Izradu obrazaca dozvola iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može povjeriti pravnom licu, u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ugovorom se uređuje pravo Ministarstva da pregleda i kontroliše dokumentaciju koja se odnosi na postupak izrade, skladištenja i isporuke obrazaca dozvola.

Uslovi za izdavanje dozvola

Član 43

Strancu se može izdati dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad, ako:

- 1) ima sredstva za izdržavanje;
- 2) ima obezbijeden smještaj;
- 3) ima zdravstveno osiguranje;
- 4) ima važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ druge države, čiji rok važenja mora biti najmanje tri mjeseca duži od roka na koji se odobrava boravak ili putnu ispravu za lice bez državljanstva;
- 5) mu nije izrečena zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori;
- 6) u Crnoj Gori nije pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude;
- 7) u državi porijekla nije pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude;
- 8) ne postoje smetnje iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;
- 9) priloži dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, za stranca mlađeg od 16 godina života nije potreban dokaz iz stava 1 tač. 6 i 7 ovog člana.

2.2. Dozvola za privremeni boravak

Privremeni boravak radi spajanja porodice

Član 44

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se strancu koji je član uže porodice crnogorskog državljanina ili član uže porodice stranca kome je odobren stalni boravak ili privremeni boravak u Crnoj Gori.

Užom porodicom, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se:

- 1) supružnici;
- 2) njihova maloljetna djeca rođena u braku ili van braka;
- 3) djeca jednog od supružnika i usvojena djeca, do navršениh 18 godina života;
- 4) roditelji ili usvojitelji maloljetne djece.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, članom uže porodice može se smatrati i drugi srodnik ako postoje posebni, lični ili humanitarni razlozi za spajanje porodice u Crnoj Gori.

U slučaju poligamnog braka, spajanje porodice odobriće se samo jednom supružniku.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana, neće se izdati članu porodice stranca kome je izdata dozvola za boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se sa rokom važenja do jedne godine, odnosno do isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak stranca sa kojim se spajanje traži.

Produženi boravak po osnovu spajanja porodice (autonomni boravak)

Član 45

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice može se produžiti u slučaju kad je crnogorski državljanin umro, kao i u slučaju prestanka braka koji je u Crnoj Gori trajao najmanje tri godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana produžava se, odnosno izdaje djetetu koje je postalo punoljetno, ako ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1 do 8 ovog zakona i ako je imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori u svrhu spajanja porodice u neprekidnom trajanju od tri godine.

Brak iz koristi

Član 46

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice neće se izdati strancu ako se utvrdi da je brak zaključen iz koristi.

Brakom iz koristi, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se brak koji je zaključen sa namjerom da se ostvari ulazak ili boravak stranca u Crnoj Gori suprotno ovom zakonu.

Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak zaključen iz koristi su da:

- 1) supružnici ne održavaju bračnu zajednicu;
- 2) supružnici ne izvršavaju obaveze koje proizilaze iz braka;
- 3) se supružnici nijesu upoznali prije zaključenja braka;
- 4) supružnici ne govore jezikom koji oboje razumiju;
- 5) supružnici ne daju istinite lične podatke;
- 6) su za zaključenje braka data materijalna sredstva, a nije u pitanju običaj davanja miraza, kad supružnici dolaze iz zemalja u kojima je davanje miraza običaj;
- 7) postoje dokazi da su supružnici i ranije zaključivali brak iz koristi u Crnoj Gori ili u stranoj državi.

Privremeni boravak radi školovanja

Član 47

Dozvola za privremeni boravak radi školovanja može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu o školovanju.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana, radi završetka školovanja, može se produžavati najduže do dvije godine po isteku roka propisanog za trajanje školovanja.

Za izdavanje dozvole za privremeni boravak maloljetnom strancu potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

Privremeni boravak radi učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih

Član 48

Strancu koji u Crnu Goru dolazi radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih može se izdati dozvola za privremeni boravak ako ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži i:

1) potvrdu organa državne uprave nadležnog za sprovođenje međunarodnih ugovora o razmjeni učenika ili studenata, kojom se potvrđuje učešće stranca u međunarodnoj razmjeni;

2) potvrdu nadležnog organa, odnosno institucije o finansiranju troškova školovanja ili studiranja, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka stranca u državu čiji je državljanin.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana maloljetnom strancu potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

Student kome je izdata dozvola iz stava 1 ovog člana može da radi u Crnoj Gori, ali ne duže od 15 časova nedjeljno.

Nakon završetka studija, strancu iz stava 3 ovog člana koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona može se izdati dozvola za privremeni boravak u Crnoj Gori, sa rokom važenja od devet mjeseci u svrhu traženja zaposlenja.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Privremeni boravak radi specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave stranca

Član 49

Dozvola za privremeni boravak radi specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu nadležnog organa, ustanove ili drugog pravnog lica u Crnoj Gori da mu je odobrena specijalizacija, stručno osposobljavanje ili praktična nastava, kao i program specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave kojim je utvrđeno i vrijeme njihovog trajanja.

Dozvola iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu koji je stekao kvalifikaciju visokog obrazovanja radi stručnog osposobljavanja pripravnika ili strancu koji studira u drugoj državi radi obavljanja praktične nastave koja mu je potrebna za sticanje kvalifikacije visokog obrazovanja, koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva, pored potvrde i programa iz stava 1 ovog člana, priloži i dokaz o stečenom nivou

obrazovanja i kvalifikacije u prethodne dvije godine prije podnošenja zahtjeva, odnosno dokaz o obavezi praktične nastave radi sticanja kvalifikacije visokog obrazovanja.

Stručno osposobljavanje, odnosno praktična nastava iz stava 2 ovog člana sprovodi se u skladu sa programom koji sadrži:

- 1) opis programa stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave studenta, cilj i faze osposobljavanja, odnosno nastave;
- 2) trajanje pripravničkog staža, odnosno praktične nastave;
- 3) broj časova stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave;
- 4) način sprovođenja i nadzor nad sprovođenjem stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave;
- 5) prava i obaveze između pripravnika, odnosno studenta na stručnoj obuci i poslodavca.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se strancu kome je odobrena specijalizacija, stručno osposobljavanje ili praktična nastava, odnosno strancu kome je odobreno stručno osposobljavanje pripravnika ili praktična nastava iz stava 2 ovog člana, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove za koje se izdaje dozvola.

Privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada

Član 50

Dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada može se izdati strancu istraživaču koji ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1 i 2 i tač. 4 do 9 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor zaključen sa naučno-istraživačkom ustanovom ili ustanovom visokog obrazovanja ili drugim pravnim i fizičkim licem, u skladu sa zakonom.

Istraživač iz stava 1 ovog člana je stranac koji je stekao akademsko zvanje doktora nauka ili odgovarajuću kvalifikaciju visokog obrazovanja koja mu omogućava pristup doktorskim programima, koga je izabrala naučno-istraživačka ustanova ili ustanova visokog obrazovanja ili drugo pravno ili fizičko lice u Crnoj Gori, u svrhu vršenja naučno-istraživačkih aktivnosti za koje se takva kvalifikacija uobičajeno zahtijeva.

Ugovor iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) naziv ili svrhu naučno-istraživačke aktivnosti ili područje istraživanja;
- 2) datum početka i završetka ili procjenu trajanja naučno-istraživačke aktivnosti;
- 3) obavezu stranog istraživača da će u ugovorenom roku završiti naučno-istraživačku aktivnost;
- 4) obavezu naučno-istraživačke ustanove ili ustanove visokog obrazovanja ili drugog pravnog ili fizičkog lica, sa kojom je stranac istraživač zaključio ugovor da će mu obezbijediti uslove za završetak naučno-istraživačke aktivnosti;
- 5) podatke o vršenju naučno-istraživačke aktivnosti u jednoj ili više drugih država članica Evropske unije ako je to poznato u trenutku zaključenja ugovora.

Dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada ima pravo na poreske olakšice kao crnogorski državljanin, u skladu sa zakonom.

Stranac istraživač iz stava 1 ovog člana može da radi kao predavač ili profesor, ali ne duže od 15 časova nedjeljno.

Nakon završetka istraživanja, strancu istraživaču koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona može se izdati dozvola za privremeni boravak u Crnoj Gori, sa rokom važenja od devet mjeseci u svrhu traženja zaposlenja.

Stranac istraživač koji je zaključio ugovor sa naučno-istraživačkom ustanovom u državi članici Evropske unije i na osnovu tog ugovora ima odobren boravak u toj državi, može radi sprovođenja istraživanja raditi u Crnoj Gori do tri mjeseca bez dozvole za privremeni boravak

i rad ili potvrde o prijavi rada, ako ima sredstva za izdržavanje i ne postoje smetnje iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

Stranac istraživač koji je zaključio ugovor sa naučno-istraživačkom ustanovom u državi članici Evropske unije i na osnovu tog ugovora ima odobren boravak u toj državi, ako želi da radi sprovođenja istraživanja u Crnoj Gori radi duže od tri mjeseca, mora imati dozvolu za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana.

Naučno-istraživačka ustanova, ustanova visokog obrazovanja, drugo pravno lice ili fizičko lice koje je zaključilo ugovor sa stranim istraživačem, kome je izdata dozvola iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja, obavještava Ministarstvo o svim okolnostima koje bi mogle spriječiti sprovođenje ugovora.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove nauke.

Privremeni boravak radi liječenja

Član 51

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu izdatu od zdravstvene ustanove u kojoj će se liječiti, a koja sadrži i vrijeme potrebno za liječenje.

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja, može se produžavati za vrijeme potrebno za liječenje stranca.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Član 52

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga može se izdati:

1) strancu za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima ili žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici;

2) maloljetnom strancu koji je napušten ili je žrtva organizovanog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljskog staranja ili bez pratnje ili je nezakonito zaposlen u smislu propisa o radu;

3) strancu iz naročito opravdanih razloga humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera).

Stranac iz stava 1 ovog člana ne mora ispunjavati uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se na osnovu odgovarajućeg dokaza međunarodne organizacije, nevladine organizacije ili organa državne uprave koji strancu iz stava 1 ovog člana pruže pomoć i zaštitu ili dokaza nadležnog državnog organa kojim se potvrđuje da stranac saraduje u rasvjetljavanju krivičnih djela.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžavati dok god postoje razlozi iz stava 1 ovog člana.

Prava stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 53

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ima pravo na smještaj, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, rad i novčanu pomoć, u skladu sa zakonom.

Period refleksije

Član 54

Stranac za koga policija utvrdi da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima ima pravo da se u roku od 90 dana opredijeli da li će saradivati u krivičnom postupku, odnosno da li će se pridružiti krivičnom gonjenju ili će biti svjedok u tom postupku (period refleksije).

Policija utvrđuje da li je stranac žrtva krivičnog djela trgovina ljudima u saradnji sa organima, nevladinim i drugim organizacijama koji su nadležni, odnosno koji se bave prevencijom, edukacijom, prijavljivanjem i krivičnim gonjenjem izvršilaca i zaštitom žrtava trgovine ljudima, a kad se radi o maloljetnom strancu i sa centrom za socijalni rad.

Zaštita stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 55

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne smije se prinudno udaljiti zbog nezakonitog ulaska ili boravka u Crnoj Gori.

Strancu iz stava 1 ovog člana, za koga postoji opravdani strah da bi davanjem iskaza u krivičnom postupku mogao biti izložen opasnosti po život, zdravlje, fizički integritet ili slobodu, obezbjeđuje se zaštita i ostvarivanje prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita svjedoka.

Maloljetni stranac za koga je utvrđeno da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima neće biti vraćen ni u jednu državu, ako nakon procjene opasnosti i njegove bezbjednosti, postoje okolnosti koje upućuju da takav povratak ne bi bio u njegovom najboljem interesu.

Privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti

Član 56

Dozvola za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju stranac posjeduje u Crnoj Gori, može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži list nepokretnosti ili drugi dokaz u skladu sa zakonom kojim se uređuje katastar nepokretnosti, kojim se potvrđuje vlasništvo na toj nepokretnosti.

Nepokretnostima, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se porodične kuće, vikend kuće, vile, stanovi, ugostiteljski objekti, stambeno-poslovni objekti i poslovni prostori.

Privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori

Član 57

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu da je vjerska zajednica u kojoj namjerava da obavlja vjerski obred i vjerske poslove prijavila djelovanje i sjedište u Crnoj Gori, u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj vjerskih zajednica.

Privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe

Član 58

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe može se izdati strancu koji ima između 18 i 30 godina života, koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži zaključen ugovor o volonterskom radu u svrhu učešća u volonterskom programu.

Evropska volonterska služba je služba koju je osnovala Evropska unija u kojoj učestvuju volonterske organizacije iz Evrope, koja omogućava mladima da obavljaju volonterski rad u okviru volonterskog programa u nekoj od evropskih zemalja.

Volonterski program je prihvaćeni program aktivnosti koje se sprovode na principima solidarnosti, čiji su ciljevi od opšteg interesa u neprofitne svrhe, a aktivnosti se ne plaćaju, osim naknada troškova, odnosno džeparca.

Utvrđivanje statusa i izdavanje putne isprave za lice bez državljanstva

Član 59

Zahtjev za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva, podnosi se lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana ne može podnijeti stranac koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori ili mu je u Crnoj Gori priznat status izbjeglice ili odobrena dodatna zaštita, u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

U postupku po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može pribavljati, odnosno razmjenjivati podatke sa državnim organima, organima državne uprave, organima drugih država i međunarodnih organizacija i nevladinim organizacijama.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana, ako:

- se u sprovedenom postupku utvrdi da je podnosilac zahtjeva državljanin određene države, odnosno da državljanstvo druge države može steći po zakonima te države;
- to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana, može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Licu za koga se u sprovedenom postupku utvrdi da je lice bez državljanstva Ministarstvo, na lični zahtjev, izdaje putnu ispravu za lice bez državljanstva, sa rokom važenja od jedne godine.

Zahtjev za izdavanje putne isprave iz stava 7 ovog člana, podnosi se Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 8 ovog člana, od lica bez državljanstva uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Obrazac zahtjeva iz st. 1 i 8 ovog člana, bliži način sprovođenja postupka iz stava 3 ovog člana i obrazac putne isprave za lice bez državljanstva, propisuje Ministarstvo.

Privremeni boravak lica bez državljanstva

Član 60

Licu bez državljanstva iz člana 59 ovog zakona može se izdati dozvola za privremeni boravak ako ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 2 do 5 ovog zakona, a o opravdanosti zahtjeva priloži dokaze da u Crnoj Gori faktički boravi najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva i namjerava da nastavi boravak u Crnoj Gori.

Lice bez državljanstva može boraviti u Crnoj Gori na osnovu putne isprave za lice bez državljanstva ili dozvole za privremeni boravak.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak

Član 61

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Stranac koji podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 62

Dozvolu za privremeni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz člana 43 stav 1 tačka 8 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak odlučuje se u roku od 40 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Bliže uslove i način izdavanja dozvola za privremeni boravak iz čl. 44, 45, 47, 49, 51, 52, 56, 57, 58 i 60 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Rok važenja

Član 63

Dozvola za privremeni boravak izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Produženje privremenog boravka

Član 64

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države ili putna isprava za lice bez državljanstva, odnosno dozvola za privremeni boravak koja je izdata licu bez državljanstva i dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak, a ako je od dana uzimanja podataka iz člana 61 stav 3 ovog zakona proteklo pet godina, od stranca se uzimaju i ti podaci.

U slučaju da se zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak odobri, izdaje se dozvola za privremeni boravak sa novim rokom važenja do jedne godine.

Na postupak produženja dozvole za privremeni boravak primjenjuju se odredbe člana 62 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prestanak važenja dozvole za privremeni boravak

Član 65

Dozvola za privremeni boravak prestaje da važi:

- 1) istekom roka važenja;
- 2) prestankom razloga na osnovu kojih je dozvola izdata;
- 3) ako za vrijeme trajanja privremenog boravka stranac boravi van Crne Gore duže od 30 dana;
- 4) ako se naknadno utvrdi da postoje razlozi iz člana 8 ovog zakona;
- 5) ako je strancu izrečena mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz zemlje, zaštitna mjera protjerivanja stranca sa teritorije Crne Gore ili je donijeto rješenje iz člana 110 ovog zakona;
- 6) ako stranac boravak u Crnoj Gori ne koristi u svrhu zbog kojeg je odobren;
- 7) u slučaju kad je stranac dozvolu za privremeni boravak dobio radi spajanja porodice, a naknadno se utvrdi da je brak zaključen iz koristi;
- 8) kad stranac ostvari pravo na stalni boravak.

Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, strancu koji do 90 dana iz opravdanih razloga boravi van Crne Gore, neće prestati da važi dozvola za privremeni boravak ako o odlasku i razlozima odlaska iz Crne Gore prethodno obavijesti policiju.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, dozvola za privremeni boravak koja je izdata radi spajanja porodice neće prestati da važi, u slučaju teže bolesti ili invalidnosti stranca koja je nastupila nakon izdavanja dozvole boravka.

Dozvola za privremeni boravak ne prestaje da važi strancu kome je odobren boravak iz člana 38 tačka 13 ovog zakona, iako je boravio van Crne Gore duže od 30, odnosno 90 dana.

O postojanju razloga za prestanak važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

U rješenju iz stava 6 ovog člana određuje se rok u kojem stranac mora da napusti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana, a može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori u periodu od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 7 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

2.3. Dozvola za privremeni boravak i rad

Privremeni boravak radi rada

Član 66

Stranac u Crnoj Gori može da radi na osnovu dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac može da radi u Crnoj Gori samo na poslovima za koje mu je izdata dozvola za privremeni boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i samo kod poslodavca koji ga zapošljava.

Poslodavac može da rasporedi stranca samo na poslove za koje mu je izdata dozvola za boravak i rad, odnosno potvrda o prijavi rada.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopiju dozvole za boravak i rad, odnosno kopiju potvrde o prijavi rada stranca koji kod njega radi.

Poslodavac je dužan da o prestanku rada stranca, prije isteka roka važenja dozvole za boravak i rad, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka rada stranca.

Poslodavac ne smije zapošljavati niti koristiti rad stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

Izuzeci od pribavljanja dozvola

Član 67

Bez dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, stranac može da radi u Crnoj Gori, ako ima:

1) dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak, dozvolu za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada ili dozvolu za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva;

2) dozvolu za privremeni boravak radi studiranja;

3) dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih razloga;

4) dozvolu za privremeni boravak za lice bez državljanstva;

5) potvrdu o prijavi boravka iz člana 152 ovog zakona;

6) dozvolu za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije;

7) dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa imaoцем EU plave karte iz člana 189 ovog zakona;

8) priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu ili privremenu zaštitu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Stranac koji ima dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa strancem koji ima dozvolu za privremeni boravak radi rada može da radi u Crnoj Gori, po isteku jedne godine od dana dobijanja dozvole za privremeni boravak.

Stranac iz stava 1 ovog člana ima slobodan pristup tržištu rada Crne Gore, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopije dozvola za privremeni boravak, potvrde o prijavi rada, odnosno dokaz o priznatom statusu izbjeglice ili odobrenoj dodatnoj zaštiti ili dokaz o odobrenom azilu ili supsidijarnoj zaštiti ili privremenoj zaštiti iz stava 1 tač. 1 do 8 ovog člana.

Poslodavac koji zapošljava stranca iz stava 1 ovog člana, dužan je da u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, odnosno prestanka rada stranca obavijesti Ministarstvo.

Namjena dozvola za privremeni boravak i rad

Član 68

Dozvola za privremeni boravak i rad, prema namjeni, može se izdati radi:

1) zapošljavanja stranca;

2) sezonskog zapošljavanja stranca;

3) rada upućenog radnika.

Upućeni radnik je stranac koji u ograničenom vremenskom periodu obavlja posao u Crnoj Gori, koja nije država u kojoj uobičajeno radi.

Dozvola iz stava 1 tačka 3 ovog člana, odnosi se na:

1) pružanje ugovorenih usluga;

2) kretanje lica unutar stranog privrednog društva.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja

Član 69

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži:

- 1) pisanu ponudu poslodavca za zapošljavanje stranca na određenom radnom mjestu;
- 2) dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikacije;
- 3) dokaz o zdravstvenoj sposobnosti;
- 4) izvod iz akta o sistematizaciji kod poslodavca.

Dokaz iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne prilaže se za preduzetnike i izvršne direktore u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala, pri čemu su dužni da uz zahtjev prilože dokaz o vlasništvu i registraciji preduzetnika, odnosno privrednog društva.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja neće se izdati strancu ako se utvrdi da namjerava da nezakonito uđe u drugu državu, odnosno ne namjerava da napusti teritoriju Crne Gore na dan isteka dozvole za privremeni boravak i rad.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja neće se izdati strancu ako:

- 1) je poslodavac od kojeg je dobio ponudu kažnjavan zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavlivanja rada stranca;
- 2) je u toku postupak stečaja privrednog društva od kojeg je dobio ponudu ili je to društvo bilo u stečaju;
- 3) poslodavac od kojeg je dobio ponudu ne obavlja privrednu djelatnost; ili
- 4) je poslodavac od kojeg je dobio ponudu kažnjavan jer nije ispunio obaveze po osnovu poreza i doprinosa za radnike.

Zapošljavanje stranca

Član 70

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja stranca izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana, može se produžiti najduže do dvije godine.

Dozvola za privremeni boravak i rad za preduzetnike i izvršne direktore u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala može se produžavati dok ispunjavaju uslove iz člana 43 ovog zakona.

Poslodavac je dužan da, u roku od osam dana od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja, sa strancem zaključi ugovor o radu i prijavi ga na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa propisima o radu.

Ako stranac ne stupi na rad u roku iz stava 4 ovog člana, poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od tri dana, o tome obavijesti Ministarstvo radi poništavanja dozvole za boravak i rad.

Sezonsko zapošljavanje stranca

Član 71

Pod sezonskim zapošljavanjem stranca podrazumijeva se radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja sezonskih poslova u djelatnostima sezonskog karaktera.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja izdaje se sa rokom važenja do šest mjeseci u vremenskom periodu od jedne godine.

Izuzetno, ako obavljanje sezonskih poslova to zahtijeva, dozvola iz stava 2 ovog člana može se produžiti, za još dva mjeseca kod istog ili drugog poslodavca, pri čemu rok važenja dozvole ne može biti duži od osam mjeseci u vremenskom periodu od jedne godine.

Poslodavac je dužan da, u roku od osam dana od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, sa strancem zaključi ugovor o radu i prijavi ga na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa propisima o radu.

Ako poslodavac sa strancem ne zaključi ugovor o radu u roku iz stava 4 ovog člana, dužan je da, najkasnije u roku od tri dana, o tome obavijesti Ministarstvo radi poništavanja dozvole za boravak i rad.

Pružanje ugovorenih usluga stranca

Član 72

Stranac može pružati ugovorene usluge na osnovu ugovora zaključenog između stranog privrednog društva i pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori za koje se usluge vrše.

Ugovorene usluge može pružati i stranac koji je registrovan za obavljanje privredne i druge djelatnosti u drugoj državi, na osnovu ugovora zaključenog sa pravnim licem sa sjedištem u Crnoj Gori (u dalje tekstu: nezavisni stručnjak).

Ugovorene usluge može pružati stranac koji je zaposlen kod stranog privrednog društva iz stava 1 ovog člana.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga

Član 73

Dozvola za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaze o opravdanosti zahtjeva, koji moraju biti prevedeni na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca, priloži:

- 1) ugovor o pružanju ugovorenih usluga;
- 2) dokaz da je zaposlen kod stranog privrednog društva;
- 3) dokaz da ima najmanje dvije godine radnog iskustva u određenoj oblasti koja je predmet ugovora o pružanju usluga;
- 4) dokaz da posjeduje stručne kvalifikacije u slučajevima kad je to potrebno radi obavljanja usluga u skladu sa zakonom kojim je uređeno pružanje usluga u Crnoj Gori;
- 5) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju.

Dokaz iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne prilaže nezavisni stručnjak.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti do završetka ugovorenih usluga, odnosno najduže do dvije godine.

Kretanje lica unutar stranog privrednog društva

Član 74

Strano privredno društvo može privremeno da rasporedi na rad u dio stranog društva, odnosno privredno društvo čiji je osnivač, a koje je registrovano u Crnoj Gori, svog zaposlenog koji je najmanje:

- jednu godinu radio na poslovima rukovodioca ili specijaliste;
- tri mjeseca radio u svojstvu pripravnika sa visokim obrazovanjem, a koji je raspoređen u to privredno društvo radi osposobljavanja i za to vrijeme prima naknadu zarade.

Rukovodilac, u smislu stava 1 ovog člana, je lice koje obavlja poslove upravljanja ili je član menadžmenta stranog privrednog društva ili upravlja, odnosno rukovodi organizacionom cjelinom, na osnovu odluka i instrukcija uprave ili dioničara društva ili vrši poslove praćenja i

kontrole rada stručnog ili rukovodećeg osoblja i ima ovlaštenje za zapošljavanje, otpuštanje i druga ovlaštenja u vezi sa organizacijom rada zaposlenih.

Specijalista, u smislu stava 1 ovog člana, je lice koje posjeduje posebna stručna znanja potrebna za poslovanje stranog privrednog društva, što podrazumijeva da ima visoki stepen stručne osposobljenosti, odgovarajuće stručno iskustvo i eventualno članstvo u ovlaštenom strukovnom udruženju.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva

Član 75

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaze o opravdanosti zahtjeva, koji moraju biti prevedeni na crnogorski jezik od strane ovlaštenog prevodioca, priloži:

- 1) dokaz o privremenom raspoređivanju i ispunjenju uslova iz člana 74 ovog zakona;
- 2) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju;
- 3) sporazum o osposobljavanju pripravnika iz člana 74 stav 1 alineja 2 ovog zakona koji sadrži trajanje i način osposobljavanja pripravnika i način vršenja nadzora osposobljavanja pripravnika, kao i program osposobljavanja pripravnika;
- 4) dokaz da je strano privredno društvo osnivač privrednog društva u Crnoj Gori ili dijela stranog privrednog društva u koje se on raspoređuje;
- 5) dokaz da će stranac po isteku privremenog raspoređivanja iz člana 74 ovog zakona biti vraćen na rad u strano privredno društvo iz kojeg je privremeno raspoređen.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva strancu iz člana 74 stav 1 alineja 1 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti do završetka poslova, odnosno najduže do dvije godine.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva strancu iz člana 74 stav 1 alineja 2 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti još najviše jednu godinu.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva neće se izdati strancu ako:

- 1) su priloženi dokazi pribavljeni prevarom ili su falsifikovani;
- 2) je glavni razlog osnivanja privrednog društva u Crnoj Gori ili dijela stranog privrednog društva olakšani ulazak stranca iz člana 74 stav 1 ovog zakona;
- 3) je istekao rok iz st. 2 i 3 ovog člana;
- 4) je poslodavac kažnjavao zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavlivanja rada stranca.

Godišnja kvota za rad stranaca

Član 76

Godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (u daljem tekstu: godišnja kvota) utvrđuje Vlada, u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada u Crnoj Gori, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, za narednu godinu.

Godišnjom kvotom utvrđuju se djelatnosti i zanimanja u kojima se stranci mogu zapošljavati.

U okviru godišnje kvote, odvojeno se utvrđuje godišnja kvota za zapošljavanje i za sezonsko zapošljavanje stranaca.

Utvrđivanje godišnje kvote

Član 77

Godišnja kvota se utvrđuje na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove rada, uz prethodno pribavljena mišljenja Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), organa državne uprave nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuje godišnja kvota i Socijalnog savjeta.

Vlada može ograničiti godišnju kvotu, povećati broj, odnosno izvršiti preraspored po namjenama, ako je to uslovljeno promjenama odnosa ponude i tražnje na tržištu rada ili zbog posebnih uslova u pojedinim djelatnostima.

Kriterijume i postupak za utvrđivanje godišnje kvote utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove rada.

Rad stranca mimo godišnje kvote

Član 78

Dozvola za privremeni boravak i rad mimo godišnje kvote može se izdati strancu:

1) koji u Crnoj Gori obavlja poslove na osnovu međunarodnog ugovora koji Crna Gora zaključi sa drugom državom, pod uslovom uzajamnosti;

2) koji izvodi nastavu u ustanovama obrazovanja, na jeziku i pismu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

3) profesionalnom sportisti ili sportskom radniku koji u Crnoj Gori radi u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport;

4) izvršnom direktoru privrednog društva i preduzetniku, koji su registrovani u Crnoj Gori u skladu sa zakonom kojim se uređuju oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija;

5) koji se zapošljava sa visokim obrazovanjem na rukovodećim poslovima kod poslodavca;

6) koji je privremeno raspoređen kao rukovodilac, specijalista ili pripravnik, u skladu sa članom 74 ovog zakona;

7) radi pružanja ugovorenih usluga iz člana 72 ovog zakona;

8) sa prebivalištem u susjednoj državi, koji je zaposlen ili obavlja rad u Crnoj Gori i najmanje jednom nedjeljno se vraća u mjesto prebivališta (dnevni migrant);

9) koji je uključen u realizaciju razvojnih projekata sa liste razvojnih projekata koju je utvrdila Vlada, na predlog organa uprave nadležnog za razvojne projekte, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, za narednu godinu.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 79

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Pored dokaza o opravdanosti zahtjeva iz člana 73, odnosno člana 75 ovog zakona, uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Izuzetno, zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad može podnijeti i poslodavac u mjestu namjeravanog boravka stranca.

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

U slučaju podnošenja zahtjeva u skladu sa stavom 4 ovog člana, stranac je dužan da se, u roku od pet dana od dana izdavanja potvrde, javi Ministarstvu u mjestu podnošenja zahtjeva, radi davanja podataka iz stava 3 ovog člana. U protivnom smatraće se da je poslodavac odustao od zahtjeva.

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) radi rada, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad u roku od deset dana od dana izdavanja vize.

Stranac koji je podnio uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad prije isteka boravka od 90 dana, može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 80

Dozvolu za privremeni boravak i rad izdaje Ministarstvo u skladu sa članom 62 st. 1, 3 i 5 ovog zakona.

Agencija i policija su dužne da mišljenje iz člana 62 stav 2 ovog zakona dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad odlučuje se u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, strancu kome je u prethodnih pet godina najmanje dva puta izdavana dozvola za sezonsko zapošljavanje, odlučuje se u roku od deset dana.

Ako podnosilac zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad ne preuzme dozvolu najkasnije u roku od pet dana po isteku roka određenog u potvrdi iz člana 79 stav 5 ovog zakona, smatraće se da je odustao od zahtjeva.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad zbog popunjenosti godišnje kvote može se pokrenuti upravni spor.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja i uručenje

Član 81

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, stranac podnosi Ministarstvu, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva u državi porijekla.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana stranac podnosi lično.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona, kao i dokaze o opravdanosti zahtjeva iz člana 69 stav 1 tač. 1, 3 i 4 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 ovog člana diplomatsko-konzularno predstavništvo strancu izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

Dozvola za privremeni boravak i rad strancu se uručuje preko diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Bliže uslove i način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana i uručenja te dozvole propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 82

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, sjedištu poslodavca u Crnoj Gori ili mjestu rada stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak i rad.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države i dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad, a ako je od dana uzimanja podataka iz člana 79 stav 3 ovog zakona proteklo pet godina, od stranca se uzimaju i ti podaci.

Pored dokaza iz stava 2 ovog člana, za produženje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja prilaže se i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad.

Ako se zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad odobri, izdaje se dozvola za privremeni boravak i rad sa novim rokom važenja do jedne godine.

Na postupak produženja dozvole za privremeni boravak i rad primjenjuju se odredbe člana 80 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva za produženje dozvole za privremeni boravak i rad propisuje Ministarstvo.

Prestanak dozvole za privremeni boravak i rad

Član 83

Dozvola za privremeni boravak i rad prestaje da važi:

- 1) istekom roka važenja;
- 2) prestankom ugovora o radu, odnosno ugovora o pružanju ugovorenih usluga ili prestankom rješenja o privremenom raspoređivanju;
- 3) ako stranac obavlja poslove za koje mu nije izdata dozvola za privremeni boravak i rad;
- 4) ako se naknadno utvrdi da postoje razlozi iz člana 8 ovog zakona;
- 5) ako je strancu izrečena mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz zemlje, zaštitna mjera protjerivanja stranca sa teritorije Crne Gore ili je donijeto rješenje iz člana 110 ovog zakona;
- 6) ako za vrijeme trajanja privremenog boravka stranac boravi van Crne Gore duže od 30 dana;
- 7) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu bude kažnjen zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavljivanja rada stranca;
- 8) ako je u toku postupak stečaja privrednog društva od kojeg je dobio ponudu ili je to društvo bilo u stečaju;
- 9) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu ne obavlja privrednu djelatnost;
- 10) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu bude kažnjen jer nije ispunio obaveze po osnovu poreza i doprinosa za radnike;
- 11) ako je glavni razlog osnivanja privrednog društva ili dijela stranog privrednog društva u Crnoj Gori olakšani ulazak stranca iz člana 74 stav 1 ovog zakona; ili
- 12) kad stranac ostvari pravo na stalni boravak.

Izuzetno od stava 1 tačka 6 ovog člana, strancu koji je iz opravdanih razloga boravio van Crne Gore do 90 dana, neće prestati da važi dozvola za privremeni boravak i rad ako o odlasku i razlozima odlaska iz Crne Gore prethodno obavijesti policiju.

Dozvola za privremeni boravak i rad ne prestaje da važi strancu iz člana 78 stav 1 tač. 3, 4, 5, 8 i 9 ovog zakona iako je boravio van Crne Gore duže od 30 odnosno 90 dana.

O postojanju razloga za prestanak važenja dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana, policija, inspekcija rada, poslodavac i drugi organi koji u okviru svoje nadležnosti mogu utvrditi postojanje tih razloga, dužni su da obavijeste policiju.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

U rješenju iz stava 5 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana, a u slučajevima iz stava 1 tač. 3, 4 i 5 ovog člana, može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori u periodu od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska iz stava 6 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Poništavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 84

Dozvola za privremeni boravak i rad poništava se:

- 1) ako je izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu ili poslodavcu;
  - 2) u slučaju iz člana 70 stav 5 i člana 71 stav 5 ovog zakona; ili
  - 3) ako stranac boravak u Crnoj Gori ne koristiti u svrhu radi koje mu je boravak odobren.
- Rješenje o poništavanju dozvole za privremeni boravak i rad donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Potvrda o prijavi rada

Član 85

Na osnovu izdate potvrde o prijavi rada u Crnoj Gori mogu boraviti i raditi do 90 dana, u vremenskom periodu od jedne godine, stranci:

- 1) koji u Crnoj Gori obavljaju poslove na osnovu međunarodnih ugovora koje Crna Gora zaključi sa međunarodnom organizacijom ili Evropskom unijom o stručno-tehničkoj pomoći ili na osnovu drugih potvrđenih međunarodnih ugovora;
- 2) osnivači, članovi organa upravljanja i rukovođenja i izvršni organi privrednog društva kao i revizori koje je to privredno društvo angažovalo;
- 3) koji su pozvani kao profesori ili predavači i naučni radnici koji učestvuju u nekom naučno-istraživačkom projektu od značaja za Crnu Goru;
- 4) predavači koji učestvuju na organizovanim stručnim skupovima i seminarima;
- 5) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u Crnu Goru dolaze na osnovu ugovora o saradnji sa Vladom;
- 6) koji obavljaju usluge za koje se zahtijeva visoko obrazovanje ili posebno specijalističko znanje i iskustvo, uz prethodno dobijenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za djelatnost u kojoj se usluga pruža;
- 7) koji obavljaju poslove istraživanja u Crnoj Gori koje je odobrila Vlada;
- 8) dopisnici akreditovani u Crnoj Gori ili izvještači stranih medija;

9) umjetnici i tehničko osoblje za operu, balet, pozorište, koncerte, likovne i druge kulturne manifestacije, ako u Crnoj Gori ne borave duže od 30 dana, odnosno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

10) autori i izvođači na području filmske, televizijske, muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletske umjetnosti, kao i prateće tehničko osoblje, ako u Crnoj Gori ne borave duže od 30 dana, odnosno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

11) zaposleni u stranom privrednom društvu koji sprovode dodatno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, kao i zaposleni koji se dodatno osposobljavaju i usavršavaju kod pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori koje je poslovno ili vlasnički povezano sa stranim privrednim društvom;

12) koji u Crnu Goru dolaze radi učestvovanja na sportskim takmičenjima;

13) koji obavljaju poslove isporuke, montaže ili servisa mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno, odnosno ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

14) koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim manifestacijama na kojima izlaže njihov poslodavac;

15) učenici ili studenti koji u Crnoj Gori obavljaju praksu na osnovu međunarodnog ugovora o razmjeni učenika, odnosno studenata;

16) koji djeluju u okviru registrovanih humanitarnih organizacija;

17) pružaoci usluga koji pregovaraju o prodaji usluga ili zaključuju ugovore o pružanju usluga;

18) zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima.

Pravna i fizička lica koja koriste usluge stranca iz stava 1 ovog člana dužna su da imaju zaključen ugovor ili drugi dokaz o izvršenju posla sa strancem ili stranim poslodavcem koji upućuje stranca na rad u Crnu Goru, prije dolaska stranca u Crnu Goru.

Pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana, dužna su da prije početka rada stranca iz stava 1 ovog člana podnesu prijavu o radu tog stranca Ministarstvu, u mjestu obavljanja poslova ili u sjedištu poslodavca, o čemu Ministarstvo, bez odlaganja, izdaje potvrdu o prijavi rada.

Na osnovu izdate potvrde o prijavi rada stranac za istog poslodavca ili primaoca usluga može raditi na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Bliže uslove za izdavanje potvrde o prijavi rada, obrazac prijave rada, kao i obrazac potvrde o prijavi rada propisuje Ministarstvo.

3. Stalni boravak

Pravo na stalni boravak

Član 86

Dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu:

- odobrenog privremenog boravka;

- priznatog statusa izbjeglice ili odobrene dodatne zaštite, u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobrenog azila ili supsidijarne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Izuzetno, dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori manje od pet godina neprekidno, ako to nalažu razlozi humanosti ili je to u interesu Crne Gore.

Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Crnoj Gori i kad je u periodu od pet godina odsustvovao iz Crne Gore više puta do deset mjeseci ukupno ili jednom do šest mjeseci.

Ako je stranac ranije imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori radi školovanja ili specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave, u vrijeme potrebno za

odobrenje stalnog boravka, računa se samo polovina vremena provedenog na osnovu odobrenog privremenog boravka.

U vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka strancu kome je odobren azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, računa se polovina vremena koje je proteklo od podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja odluke kojom mu se odobrava međunarodna zaštita, a ako je vrijeme od podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja odluke kojom mu se odobrava međunarodna zaštita bilo duže od 18 mjeseci to vrijeme se računa u cjelokupnom trajanju.

Pravo djece na stalni boravak

Član 87

Dozvola za stalni boravak može se izdati djetetu:

- 1) čiji je jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, crnogorski državljanin i ima prebivalište u Crnoj Gori;
- 2) čija oba roditelja, u trenutku njegovog rođenja, imaju odobren stalni boravak;
- 3) čiji jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, ima odobren stalni boravak, a drugi roditelj je nepoznat ili je umro.

Uslovi za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 88

Strancu se može izdati dozvola za stalni boravak, ako:

- 1) ima važeću stranu putnu ispravu, odnosno putnu ispravu za lice bez državljanstva;
- 2) ima stalna, redovna i dovoljna sredstva za izdržavanje;
- 3) ima zdravstveno osiguranje;
- 4) ima obezbijeđen smještaj;
- 5) ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju.

Strancu se neće izdati dozvola za stalni boravak ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Provjeru znanja crnogorskog jezika iz stava 1 tačka 5 ovog člana vrši ustanova visokog obrazovanja koja realizuje studijski program crnogorski jezik i književnost, u skladu sa posebnim programom koji donosi Nacionalni savjet za obrazovanje.

Stranac koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu priznatog statusa izbjeglice ili odobrene dodatne zaštite, u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobrenog azila ili supsidijarne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, ne mora ispunjavati uslove iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 89

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana za dijete iz člana 87 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, podnosi jedan roditelj uz saglasnost drugog roditelja, a za dijete iz člana 87 stav 1 tačka 3 roditelj.

U trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac mora imati odobren privremeni boravak, priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu, u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 88 ovog zakona.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 88 stav 1 tačka 5 ovog zakona ne podnosi se za stranca starijeg od 65 godina života.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzima se od djece mlađe od 12 godina života.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 90

Dozvolu za stalni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz člana 88 stav 2 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana, u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za stalni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak odlučuje se u roku od šest mjeseci od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Stalni boravak neće se odobriti strancu ako mu je ukinut status izbjeglice ili dodatna zaštita, odnosno poništen azil ili supsidijarna zaštita poslije podnošenja zahtjeva.

Način izdavanja dozvole za stalni boravak, kao i obrazac zahtjeva iz člana 89 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Trajanje stalnog boravka

Član 91

Strancu se odobrava stalni boravak u Crnoj Gori na neodređeno vrijeme.

Dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od pet godina, uz obavezu produženja.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 2 ovog člana, podnosi se u roku od osam dana od dana isteka roka važenja dozvole.

Strancu mlađem od četiri godine života dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od dvije godine.

Obrazac dozvole za stalni boravak

Član 92

Dozvola za stalni boravak je javna isprava kojom stranac dokazuje da mu je odobren stalni boravak u Crnoj Gori.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na propisanom obrascu koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu i mašinski čitljiv zapis.

Unos podataka iz stava 3 ovog člana u obrazac dozvole vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za stalni boravak izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 42 ovog zakona.

Prava stranca sa odobrenim stalnim boravkom

Član 93

Stranac koji ima dozvolu za stalni boravak ima pravo na:

- 1) rad, posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti;
- 2) obrazovanje i stručno usavršavanje;
- 3) priznavanje diploma i sertifikata;
- 4) socijalnu pomoć, zdravstveno i penzijsko osiguranje;
- 5) poreske olakšice, u skladu sa zakonom;
- 6) pristup tržištu roba i usluga;
- 7) slobodu udruživanja, povezivanja i članstva u organizacijama koje zastupaju interese radnika ili poslodavaca.

Prava iz stava 1 ovog člana, ostvaruju se u skladu sa zakonima kojima se uređuje način ostvarivanja tih prava.

Prestanak stalnog boravka

Član 94

Stalni boravak prestaje da važi ako:

- 1) je stranac u Crnoj Gori pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;
- 3) je stranac dao lažne podatke o identitetu ili je dozvola za stalni boravak izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu;
- 4) je strancu izrečena mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz zemlje, zaštitna mjera protjerivanja stranca sa teritorije Crne Gore ili je donijeto rješenje iz člana 110 ovog zakona;
- 5) se utvrdi da se stranac iselio iz Crne Gore ili neprekidno boravio duže od jedne godine u drugoj državi;
- 6) se stranac odrekao stalnog boravka;
- 7) je stranac stekao crnogorsko državljanstvo.

Strancu kome je stalni boravak prestao u skladu sa stavom 1 tač. 5 i 6 ovog člana, ponovo se može izdati dozvola za stalni boravak ako je, prije podnošenja novog zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak, zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno tri godine na osnovu odobrenog privremenog boravka.

O prestanku stalnog boravka iz stava 1 tač. 1 do 5 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

Prije donošenja rješenja iz stava 3 ovog člana, naročito se uzimaju u obzir:

- 1) trajanje boravka u Crnoj Gori;
- 2) lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti;
- 3) godine života stranca;
- 4) posljedice prestanka stalnog boravka po stranca i članove njegove porodice;
- 5) veza sa državom boravišta ili nepostojanje veza sa državom porijekla.

Rješenjem iz stava 3 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja rješenja, a u slučajevima iz stava

1 tač. 2 do 5 ovog člana, može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnu Goru od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska iz stava 5 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Postojanje smetnji iz razloga nacionalne bezbjednosti

Član 95

Postojanje razloga, odnosno smetnji sa aspekta nacionalne bezbjednosti iz člana 8 stav 1 tačka 9, člana 10, člana 16 stav 3, člana 27 stav 1 tačka 6, člana 35 stav 1 tačka 2, člana 43 stav 1 tačka 8, člana 50 stav 8, član 59 stav 5, član 88 stav 2, člana 94 stav 1 tačka 2, člana 107 stav 2 tačka 6, člana 111 stav 3 tačka 4, člana 121 stav 2 tačka 5, člana 130 stav 2, člana 136 stav 6, člana 137 stav 5, člana 143 stav 1 tačka 4, člana 149 stav 1 tačka 2, člana 150 stav 1 tačka 3, člana 161 stav 1 tačka 3 i stav 3 i člana 174 st. 2 i 5 ovog zakona utvrđuje Agencija i o tome Ministarstvu, odnosno policiji dostavlja mišljenje, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Razlozi, odnosno smetnje sa aspekta nacionalne bezbjednosti, u smislu stava 1 ovog člana, člana 19 stav 3, člana 62 stav 1, člana 90 stav 1, člana 158 stav 2, člana 164 stav 3, člana 171 stav 3, člana 186 stav 3 i člana 197 stav 1 ovog zakona, postoje ako lice:

1) sprovodi ili je sprovodilo aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;

2) sprovodi aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore;

3) pripada ili je pripadalo organizacijama i grupama koje se zalažu za nasilnu promjenu ustavnog uređenja ili djeluju na način kojim se ugrožavaju Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode;

4) javno se zalaže i širi ideje kojima se raspiruje nacionalna, vjerska ili rasna diskriminacija;

5) pripada ili je pripadalo organizacijama i organizovanim kriminalnim grupama koje pripremaju ili izvršavaju krivična djela i na bilo koji drugi način pruža podršku ovim organizacijama i grupama;

6) ima ili je imalo vezu ili održava vezu sa licima koja neovlašćeno prikupljaju tajne i druge podatke, teroristima, saboterima, članovima organizovanih kriminalnih grupa ili licima za koja se osnovano sumnja da pripadaju takvim grupama;

7) ne poštuje državu Crnu Goru i njene simbole, ne izvršava odluke sudova, organa državne uprave i drugih organa ili okolnosti ukazuju da lice, nakon izdavanja dozvole za privremeni boravak, dozvole za privremeni boravak i rad i dozvole za stalni boravak, ne bi poštovalo pravni poredak Crne Gore;

8) sprovodi i druge aktivnosti koje mogu biti prijetnja po nacionalnu i međunarodnu bezbjednost.

Kad Ministarstvo ili policija donosi rješenje na osnovu mišljenja Agencije da postoje razlozi, odnosno smetnje iz stava 2 ovog člana, u obrazloženju rješenja se ne navode ti razlozi.

V. PRIJAVA I ODJAVA BORAVKA STRANCA

Podnošenja prijave i odjave

Član 96

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) ili boravi u Crnoj Gori do 90 dana u skladu sa članom 34 ovog zakona, dužan je da podnese prijavu boravka u mjestu u kome namjerava da boravi, na propisanom obrascu.

U slučaju da stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad i dozvola za stalni boravak namjerava da u drugom mjestu u Crnoj Gori privremeno boravi duže od tri dana, dužan je da podnese prijavu boravka.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da podnese prijavu boravka i u slučaju kad u drugom mjestu u Crnoj Gori namjerava da boravi duže od 24 časa.

Prijavu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana stranac podnosi policiji, u roku od 24 časa od dolaska u mjesto boravka.

Stranac iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dužan je da podnese odjavu boravka policiji u roku od 24 časa prije napuštanja mjesta boravka, na propisanom obrascu.

Odjava boravka ne podnosi se ako stranac napusti mjesto boravka po isteku vremena boravka navedenog u prijavi.

Prijavu i odjavu iz st. 1 do 5 ovog člana, za dijete podnosi stranac roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na čuvanje, njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Prijava i odjava iz st. 1 do 5 ovog člana sadrže sljedeće podatke: prezime i ime; pol; mjesto, državu i datum rođenja; državljanstvo; jedinstveni matični broj; mjesto boravka i adresu (ulica i broj, broj ulaza i broj stana, odnosno ulica i broj kuće); datum i čas prijave i vrijeme boravka; datum i čas odjave; vrstu, broj, rok važenja strane putne isprave ili lične karte koju je izdao nadležni organ druge države; državu koja je izdala stranu putnu ili drugu ispravu; vrstu, broj, rok važenja i mjesto izdavanja vize; datum i mjesto ulaska u Crnu Goru; prezime, ime i jedinstveni matični broj korisnika objekta gdje stranac boravi, a po potrebi i druge podatke.

Obrazac prijave i odjave boravka stranca iz st. 1 i 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave i odjave davaoca smještaja

Član 97

U slučaju kad stranac koristi usluge davaoca smještaja, obavezu podnošenja prijave, odnosno odjave boravka iz člana 96 ovog zakona, za stranca ima davalac smještaja.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, podnosi se policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca, u roku od 12 časova od dolaska, na propisanim obrascima, u skladu sa članom 99 ovog zakona.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, pored podataka iz člana 96 stav 8 ovog zakona, sadrži i sljedeće podatke: naziv i sjedište, odnosno prezime i ime davaoca smještaja; naziv objekta smještaja; poreski identifikacioni broj davaoca smještaja; registarski broj upisa, odnosno matični broj davaoca smještaja i adresu na koju se stranac prijavljuje, odnosno sa koje se odjavljuje.

Stranac koji koristi usluge smještaja iz stava 1 ovog člana, dužan je da davaocu smještaja da podatke iz člana 96 stav 8 ovog zakona.

Podatke iz stava 4 ovog člana za poslovno nesposobnog stranca davaocu smještaja daje roditelj, staratelj ili član porodice tog stranca.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, prilikom prijave ili odjave boravka organizovane grupe stranaca koja broji najmanje deset stranaca, a njihov boravak ne traje duže od osam dana,

može se podnijeti spisak članova grupe koji za svakog člana sadrži podatke iz stava 3 ovog člana.

Davalac smještaja dužan je da provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu i da u prijavi i odjavi boravka policiji navede istinite podatke.

Obrascе iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz prethodnu saglasnost organa držane uprave nadležnog za poslove turizma.

Evidencija davaoca smještaja

Član 98

Davalac smještaja dužan je da vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja.

Davalac smještaja u evidenciju iz stava 1 ovog člana unosi podatke iz člana 97 stav 3 ovog zakona, koji moraju biti tačni.

Podaci iz stava 2 ovog člana čuvaju se dvije godine od dana unosa u evidenciju, nakon čega ih davalac smještaja briše.

Davalac smještaja dužan je da omogući policiji uvid u evidenciju iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Način podnošenja prijave i odjave

Član 99

Davalac smještaja prijavu i odjavu boravka stranca dostavlja elektronski, a ako za takav način dostavljanja nema tehničkih mogućnosti, davalac smještaja prijavu i odjavu boravka može dostavljati preko turističke organizacije iz člana 100 ovog zakona ili policiji, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Nepostojanje tehničkih mogućnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuje policija, o čemu davaocu smještaja izdaje potvrdu.

Potvrdu iz stava 2 ovog člana, davalac smještaja je dužan da dostavi prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, davaoci smještaja u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu prijavu i odjavu boravka mogu dostavljati elektronski ili preko turističke organizacije iz člana 100 ovog zakona bez obaveze policije iz stava 2 ovog člana.

Način podnošenja prijave i odjave boravka stranca propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave preko turističke organizacije

Član 100

Stranac koji boravi u Crnoj Gori u turističke svrhe, a ne koristi usluge davaoca smještaja, može prijavu i odjavu boravka stranca, u skladu sa ovim zakonom podnijeti preko turističke organizacije u mjestu boravka, a ako u mjestu boravka nije osnovana turistička organizacija, preko nadležnog organa lokalne uprave.

Prijavu, odnosno odjavu turistička organizacija, odnosno nadležni organ lokalne uprave iz stava 1 ovog člana dostavlja policiji elektronskim putem, odmah po prijemu prijave.

Podnošenje prijave i odjave preko turističke organizacije, odnosno nadležnog organa lokalne uprave ne naplaćuje se.

Bliži način podnošenja prijave, odnosno odjave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove turizma.

Ostale obaveze podnošenja prijave i odjave

Član 101

Privredno društvo, preduzetnik i lice kome stranac sa boravkom do 90 dana dolazi u posjetu i kojem obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova dužan je da policiji podnese prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od dolaska, odnosno odlaska stranca.

Zdravstvena ustanova koja primi stranca na liječenje dužna je da policiji podnese prijavu boravka stranca, u roku od 12 časova od časa prijema stranca na liječenje, ukoliko stranac nije prijavio svoj boravak.

U roku iz stava 2 ovog člana zdravstvena ustanova je dužna da policiji podnese odjavu boravka stranca nakon završetka liječenja.

Obavezu iz st. 2 i 3 ovog člana, zdravstvena ili druga ustanova ima i u slučaju smještaja stranca u tu ustanovu radi izvršavanja mjere bezbjednosti, odnosno zaštitne mjere.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora i ustanova i organizacija u kojima se izvršavaju kazna maloljetničkog zatvora i institucionalna vaspitna mjera dužni su da policiji podnesu prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od prijema, odnosno otpuštanja stranca.

Prijava i odjava boravka stranca iz st. 1 do 5 ovog člana podnosi se na obrascima iz člana 97 stav 2 ovog zakona.

Rok važenja prijave

Član 102

Prijava boravka važi do isteka vremena trajanja boravka navedenog u prijavi.

Ako u prijavi boravka nije navedeno vrijeme trajanja boravka, a odjava nije podnijeta, prijava boravka važi šest mjeseci, odnosno za stranca sa boravkom do 90 dana do isteka tog boravka.

Po isteku vremena boravka navedenog u prijavi boravka, odnosno po isteku šest mjeseci ili istekom boravka do 90 dana, boravak se odjavljuje po službenoj dužnosti.

Slučajevi kad prijava boravka nije obavezna

Član 103

Prijava boravka ne podnosi se za stranca koji je:

- 1) smješten u prihvatilištu za žrtve nasilja;
- 2) pripadnik jedinice za zaštitu, spašavanje i pomoć, ako na poziv državnih organa učestvuje u otklanjanju posljedica elementarne nepogode.

VI. NEZAKONITI ULAZAK, BORAČAK I NAPUŠTANJE CRNE GORE

Dužnost stranca da napusti Crnu Goru

Član 104

Stranac koji je nezakonito ušao, odnosno nezakonito boravi u Crnoj Gori mora napustiti njenu teritoriju, odmah ili u roku koji mu je određen, u skladu sa ovim zakonom.

Nezakonitim ulaskom u Crnu Goru smatra se ako stranac pređe državnu granicu van mjesta ili vremena određenog za prelazak državne granice ili izbjegne ili pokuša da izbjegne graničnu kontrolu.

Nezakonitim boravkom u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona, smatra se boravak stranca koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za ulazak i boravak koji su propisani ovim zakonom.

Smatra se da je stranac napustio Crnu Goru ulaskom u državu iz koje je došao ili u drugu državu u koju mu je ulazak odobren.

Ukoliko stranac smatra da zakonito boravi u Crnoj Gori dužan je da to i dokaže.

Obaveza obavještanja

Član 105

Nadležni državni organ koji je protiv stranca pokrenuo prekršajni postupak ili krivični postupak za djela za koja se goni po službenoj dužnosti, dužan je da o pokretanju i okončanju postupka, bez odlaganja, obavijesti policiju.

Nadležni državni organ koji je donio odluku kojom se stranac proglašava krivim zbog učinjenog prekršaja ili krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, dužan je da bez odlaganja nakon donošenja odluke o tome obavijesti policiju.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora dužan je da, najmanje 48 časova prije puštanja stranca na slobodu, o tome obavijesti policiju.

Mjere za obezbjeđenje povratka

Član 106

Mjere za obezbjeđenje povratka stranca, u smislu ovog zakona, su:

- 1) dobrovoljno napuštanje Crne Gore;
- 2) protjerivanje stranca;
- 3) zabrana ulaska i boravka;
- 4) prinudno udaljenje;
- 5) ograničenje slobode kretanja;
- 6) obaveze stranca u postupku povratka;
- 7) druge mjere propisane ovim zakonom.

Mjere iz stava 1 ovog člana sprovodi policija.

Rješenje o povratku

Član 107

Strancu koji nezakonito boravi u Crnoj Gori, policija će donijeti i uručiti rješenje o povratku.

Strancu iz stava 1 ovog člana neće se donijeti rješenje o povratku ako:

1) mu je izrečena dodatna mjera bezbjednosti protjerivanja stranca iz Crne Gore ili zaštitna mjera protjerivanja stranca sa teritorije Crne Gore zbog krivičnog djela ili prekršaja sa elementima nasilja;

2) je nezakonito ušao u Crnu Goru, a ne postoje okolnosti na osnovu kojih bi mu se dozvolilo da boravi u Crnoj Gori;

3) mu je u skladu sa članom 8 ovog zakona donešeno rješenje o zabrani ulaska;

4) je u toku postupak njegovog izručenja na osnovu međunarodnog ugovora;

5) postoji rizik od izbjegavanja obaveze napuštanja Crne Gore ili ako stranac onemogućava izvršenje prinudnog udaljenja i povratka iz člana 125 ovog zakona;

6) mu je zahtjev za dozvolu za privremeni boravak odbijen kao očigledno neosnovan ili to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti Crne Gore.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana, određiće se rok u kojem je stranac dužan da dobrovoljno napusti Crnu Goru, koji ne može biti kraći od sedam dana niti duži od 30 dana.

Rok za dobrovoljno napuštanje Crne Gore određen rješenjem o povratku, policija može produžiti na zahtjev stranca, ali ne duže od 90 dana, pri čemu se uzimaju u obzir okolnosti konkretnog slučaja, naročito dužina boravka, rodbinske i društvene veze ili da stranac ima djecu koja pohađaju školu.

Stranac se pisanim putem obavještava o produženju roka iz stava 4 ovog člana.

Ako je strancu za koga je donijeto rješenje o povratku, prije napuštanja Crne Gore, odobren boravak, rješenje o povratku prestaje da važi donošenjem rješenja o odobrenju boravka.

Policija može u rješenju o povratku, uzimajući u obzir relevantne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, strancu izreći zabranu ulaska i boravka, koja ne može biti kraća od 30 dana niti duža od pet godina.

Stranac iz stava 1 ovog člana dužan je da napusti Crnu Goru u roku koji mu je određen rješenjem o povratku i da se prilikom napuštanja Crne Gore prijavi policijskom službeniku na graničnom prelazu.

Strancu koji nezakonito boravi, a koji ne razumije crnogorski jezik, u postupku će se obezbijediti prevođenje na jezik koji razumije, odnosno na jezik za koji se opravdano smatra da ga razumije.

Rješenje o povratku će se prevesti na zahtjev stranca.

Rješenje o povratku može se donijeti i bez sprovođenja prekršajnog postupka protiv stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

Žalba na rješenje o povratku

Član 108

Protiv rješenja o povratku može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od pet dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 1 ovog člana odlučuje Ministarstvo, u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Dobrovoljno napuštanje Crne Gore

Član 109

Dobrovoljno napuštanje Crne Gore određeno rješenjem o povratku iz člana 107 ovog zakona podrazumijeva odlazak stranca u državu porijekla, državu iz koje je ušao u Crnu Goru ili u drugu državu u kojoj će biti prihvaćen.

Stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori ima pravo da se prijavi za dobrovoljno napuštanje Crne Gore.

U slučaju iz stava 2 ovog člana stranac ima pravo da se obrati za pomoć međunarodnoj ili nevladinoj organizaciji koja se bavi pružanjem pomoći strancima prilikom dobrovoljnog napuštanja Crne Gore.

Radi podsticanja dobrovoljnog napuštanja Crne Gore iz stava 2 ovog člana:

- Ministarstvo može zaključivati sporazume sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama radi sprovođenja međunarodnih ugovora, kao i sa nevladinim organizacijama;

- policija može ukinuti rješenje o protjerivanju stranca, odnosno ukinuti ili skratiti zabranu ulaska i boravka;

- policija može da obezbijedi putnu ispravu i putnu kartu za povratak i neophodnu finansijsku pomoć.

Ako se stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori prijavio za dobrovoljno napuštanje Crne Gore nakon ukidanja rješenja o protjerivanju iz stava 4 alineja 2 ovog člana, policija će donijeti rješenje o dobrovoljnom povratku.

Bliži način i postupak dobrovoljnog odlaska propisuje Ministarstvo.

Protjerivanje stranca

Član 110

Ako stranac ne napusti Crnu Goru u roku određenom rješenjem o povratku, policija će donijeti rješenje o protjerivanju stranca.

Rješenje o protjerivanju stranca policija će donijeti i u slučaju iz člana 107 stav 2 tač. 5 i 6 ovog zakona.

Rješenje o protjerivanju stranca policija može donijeti na osnovu pravosnažne odluke nadležnog državnog organa, ako stranac:

- 1) prekrši propise kojima se uređuje zapošljavanje i rad stranaca;
- 2) pomaže u nezakonitom ulasku, tranzitu ili boravku;
- 3) zaključi brak iz koristi;
- 4) prekrši propise kojima se uređuje sprečavanje nasilja na sportskim priredbama, javni red i mir, oružje ili zloupotreba opojnih droga;
- 5) izbjegava poreske obaveze;
- 6) učini krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 7) je pravosnažno osuđen u drugoj državi za teško krivično djelo, kažnjivo i po crnogorskim propisima;
- 8) ponavlja činjenje prekršaja;
- 9) učini prekršaj sa elementima nasilja.

Rješenjem o protjerivanju stranca izriče se zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori koja ne može biti kraća od tri mjeseca niti duža od 20 godina i određuje se prinudno udaljenje iz Crne Gore.

Rješenje o protjerivanju može se donijeti i bez sprovođenja prekršajnog postupka protiv stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

O donošenju rješenja o protjerivanju stranca, u slučajevima iz stava 3 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo radi poništenja dozvole o odobrenju boravka.

U toku postupka donošenja rješenja o protjerivanju, stranac koji je nezakonito boravio i radio obavijestiti će se o mogućnostima naknade zarade i uplate doprinosa koji mu pripadaju u skladu sa propisima o radu, kao i o pravnim sredstvima za zaštitu tih prava.

Strancu koji nezakonito boravi, a koji ne razumije crnogorski jezik, u postupku će se obezbijediti prevođenje na jezik koji razumije, odnosno na jezik za koji se opravdano smatra da ga razumije.

Rješenje o povratku će se prevesti na zahtjev stranca.

Protiv rješenja o protjerivanju stranca Ministarstvu se može izjaviti žalba u roku od pet dana od dana prijema rješenja.

Zaštita od protjerivanja

Član 111

Rješenje o protjerivanju stranca ne može se donijeti u slučajevima iz člana 116 st. 1 i 2 ovog zakona.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju, uzeće se u obzir dužina boravka, privatni ili porodični život, ekonomske veze i stepen socijalne i kulturne integracije stranca u Crnoj Gori, kao i njegove veze sa državom porijekla, a kad se radi o maloljetnom strancu bez pratnje i okolnosti iz člana 116 stav 3 ovog zakona.

Rješenje o protjerivanju stranca koji u Crnoj Gori ima odobren stalni boravak, tri godine privremenog boravka na osnovu spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima stalni boravak, može se donijeti samo ako:

- 1) je stranac zbog krivičnog djela učinjenog sa namjerom pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od jedne godine;

2) je stranac zbog krivičnog djela učinjenog sa namjerom, u periodu od pet godina, više puta pravosnažno osuđivan na kaznu zatvora u ukupnom trajanju od najmanje tri godine;

3) je stranac zbog krivičnog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora;

4) to zahtijevaju razlozi nacionalne bezbjednosti.

O donošenju rješenja o protjerivanju stranca u slučajevima iz stava 3 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo radi poništenja dozvole o odobrenju boravka.

Ukidanje i skraćivanje zabrane ulaska i boravka

Član 112

Zabrana ulaska i boravka iz člana 107 stav 7 i člana 110 stav 4 ovog zakona računa se od dana kad je stranac napustio Crnu Goru i prestaje istekom vremena za koje je izrečena.

Policija može rješenjem ukinuti ili skratiti dužinu zabrane ulaska i boravka ako prestanu razlozi, odnosno ako su se promijenile okolnosti na osnovu kojih je donijeto rješenje o protjerivanju.

Zahtjev za ukidanje ili skraćivanje vremena zabrane ulaska i boravka iz stava 2 ovog člana stranac može podnijeti kad protekne polovina vremena izrečene zabrane ulaska i boravka, a u svakom slučaju kad proteknu tri godine od početka računanja zabrane ulaska i boravka.

Policija može rješenjem ukinuti ili skratiti dužinu zabrane ulaska i boravka na zahtjev stranca iz humanitarnih razloga ili na zahtjev stranca ako dokaže da je rješenje o povratku dobrovoljno izvršio.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva iz st. 3 i 4 ovog člana može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Ministarstvo.

Besplatna pravna pomoć

Član 113

U postupku pred Upravnim sudom Crne Gore (u daljem tekstu: Upravni sud) u vezi rješenja o protjerivanju, stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Prinudno udaljenje

Član 114

Stranac će se prinudno udaljiti iz Crne Gore:

1) ako je donijeto rješenje o njegovom protjerivanju iz člana 110 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;

2) u slučajevima iz člana 107 stav 2 tač. 1 do 4 ovog zakona.

Strancu iz stava 1 ovog člana policija obezbjeđuje pratnju radi napuštanja Crne Gore.

Stranac koji se prinudno udaljava ne smije ni na koji način ometati prinudno udaljenje.

Radi obezbjeđenja da se prinudno udaljenje sprovede uz poštovanje osnovnih ljudskih prava stranca koji se prinudno udaljava, prinudno udaljenje može se tehnički snimati, a stranac će se obavijestiti o svrsi snimanja.

Sprovođenje prinudnog udaljenja i preduzimanje mjera za zaštitu ljudskih prava i sloboda stranca koji se prinudno udaljava prati Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore (u daljem tekstu: Zaštitnik ljudskih prava i sloboda), u skladu sa zakonom.

Policija je dužna da Zaštitniku ljudskih prava i sloboda:

- dostavi obavještenje o vremenu, mjestu i načinu prinudnog udaljenja stranca i akt na osnovu kojeg se vrši prinudno udaljenje stranca;

- u vezi sprovođenja prinudnog udaljenja i mjera za zaštitu ljudskih prava i sloboda stranca koji se prinudno udaljava, na zahtjev Zaštitnika, stavi na raspolaganje sve podatke iz

nadležnosti policije, omogućiti neposredan uvid u službene spise, dokumenta i podatke i dostavi kopije traženih spisa i dokumenata, bez obzira na stepen tajnosti;

- omogućiti slobodan pristup svim prostorijama u kojima su smješteni stranci koji se prinudno udaljavaju.

U vršenju poslova iz stava 5 ovog člana policija je dužna da saraduje sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda.

U sprovođenju prinudnog udaljenja policija može saradivati sa organima državne uprave, nadležnim organima drugih država ili međunarodnim i nevladinim organizacijama.

Radi efikasnog vršenja nadzora prinudnog udaljenja, Ministarstvo može zaključivati sporazume sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama radi sprovođenja međunarodnih ugovora, kao i sa nevladinim organizacijama.

Stranac se može prinudno udaljiti u:

- državu njegovog porijekla,
- državu iz koje je došao u Crnu Goru,
- drugu državu u kojoj će biti prihvaćen, uz njegov pristanak.

Bliži način i postupak prinudnog udaljenja propisuje Ministarstvo.

Prinudno udaljenje na osnovu odluke države članice Evropske unije o protjerivanju stranca

Član 115

Stranac koji ima odobren privremeni boravak u Crnoj Gori prinudno će se udaljiti ako se utvrdi da je protiv njega država članica Evropske unije donijela pravosnažnu odluku o protjerivanju, zbog:

1) toga što je osuđen zbog krivičnog djela na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine;

2) sumnje da je učinio ili je namjeravao da učini teško krivično djelo;

3) povrede odredaba zakona te države o ulasku i boravku.

O prinudnom udaljenju stranca obavijestiće se država članica Evropske unije koja je donijela odluku o protjerivanju.

Odredbе stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na državljane države članice Evropske unije, članove njihovih porodica i članove porodica crnogorskih državljana.

Zabrana prinudnog udaljenja

Član 116

Zabranjeno je prinudno udaljenje stranca u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi zbog njegove rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, ili u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, kao i da bi vraćanje u drugu državu predstavljalo opasnost od prinudnog udaljenja u državu porijekla.

Zabranjeno je prinudno udaljenje stranca ako je to u suprotnosti sa Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Evropskom konvencijom o sprječavanju mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvencijom o pravima djeteta i Konvencijom o ostvarivanju dječjih prava.

Maloljetni stranac bez pratnje će se, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, prinudno udaljiti u državu u kojoj će biti predat članu porodice, imenovanom staratelju ili ustanovi za prihvatanje djece.

Privremeno odlaganje prinudnog udaljenja

Član 117

Prinudno udaljenje može se privremeno odložiti ako strancu nije utvrđen identitet, ako bi prilikom izvršenja prinudnog udaljenja nastupile ozbiljne posljedice po njegovo zdravstveno stanje, zbog nemogućnosti prevoza ili postoje drugi opravdani razlozi zbog kojih stranca nije moguće prinudno udaljiti.

Rješenje o privremenom odlaganju prinudnog udaljenja donosi policija.

Rješenjem iz stava 2 ovog člana mogu se odrediti sljedeće obaveze:

- 1) davanje u depozit putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata;
- 2) davanje u depozit određenih finansijskih sredstava;
- 3) zabrana napuštanja smještaja na određenoj adresi;
- 4) javljanje policiji u određeno vrijeme.

Rješenjem iz stava 2 ovog člana određuje se vrijeme odlaganja koje ne može biti duže od šest mjeseci.

U slučaju privremenog odlaganja prinudnog udaljenja, strancu ne prestaje obaveza napuštanja Crne Gore.

Za vrijeme privremeno odloženog prinudnog udaljenja stranac ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Maloljetni stranac za vrijeme za koje mu je privremeno odloženo prinudno udaljenje ima pravo na obrazovanje, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja.

Poništenje privremenog odlaganja prinudnog udaljenja

Član 118

Privremeno odlaganje prinudnog udaljenja može se poništiti ako su prestali razlozi za privremeno odlaganje prinudnog udaljenja iz člana 117 stav 1 ovog zakona ili se stranac ne pridržava obaveza iz člana 117 stav 3 ovog zakona.

Rješenje o poništenju privremenog odlaganja prinudnog udaljenja donosi policija.

Protiv rješenja o poništenju privremenog odlaganja prinudnog udaljenja, može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak privremenog odlaganja prinudnog udaljenja

Član 119

Privremeno odlaganje prinudnog udaljenja prestaje:

- 1) istekom vremena na koje je strancu određeno privremeno odlaganje prinudnog udaljenja;
- 2) poništenjem rješenja o privremenom odlaganju prinudnog udaljenja;
- 3) ako je strancu boravak postao zakonit.

Stranac iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, prinudno će se udaljiti.

Zajednički letovi država članica Evropske unije

Član 120

Radi prinudnog udaljenja vazдушnim putem Ministarstvo organizuje i učestvuje u zajedničkim letovima država članica Evropske unije.

Pomoć državi članici Evropske unije kod prinudnog udaljenja vazdušnim putem

Član 121

Policija će na zahtjev nadležnog organa države članice Evropske unije pružiti pomoć prilikom tranzita radi prinudnog udaljenja vazdušnim putem.

Zahtjev za pružanje pomoći iz stava 1 ovog člana, policija će odbiti:

- 1) ako je stranac koji se prinudno udaljava u Crnoj Gori optužen da je učinio krivično djelo ili je izdat nalog za njegovo lišenje slobode radi izdržavanja kazne zatvora;
- 2) ako tranzit preko drugih država ili prihvat u državi odredišta nije moguć;
- 3) ako je u Crnoj Gori potrebno obaviti presijedanje iz jedne u drugu vazdušnu luku;
- 4) ako prinudno udaljenje nije moguće iz praktičnih razloga;
- 5) ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja ili bi to štetilo međunarodnim interesima Crne Gore;
- 6) u slučaju iz člana 116 ovog zakona.

U slučaju kad je pružanje pomoći iz stava 1 ovog člana započeto, obustaviće se ako se naknadno utvrde razlozi iz stava 2 ovog člana.

Zahtjev za pružanje pomoći iz stava 1 ovog člana može se odbiti ako:

- 1) se stranac može prinudno udaljiti direktnim letom do države odredišta;
- 2) zahtjev nije podnjet najkasnije dva dana prije tranzita;
- 3) zahtjev nije podnjet na propisanom obrascu;
- 4) je zahtjev nepotpun;
- 5) će tranzit trajati duže od 24 časa.

U slučajevima iz stava 4 tač. 1 i 2 ovog člana zahtjev za pružanje pomoći se ne može odbiti, ako postoje hitni i opravdani razlozi.

Obavještenje o postupanju po zahtjevu za pomoć kod prinudnog udaljenja vazdušnim putem

Član 122

Obavještenje o postupanju po zahtjevu iz člana 121 ovog zakona dostaviće se u roku od dva dana, a u opravdanim slučajevima rok se može produžiti za još dva dana.

Obavještenje o odbijanju zahtjeva za pružanje pomoći sadrži razloge o odbijanju.

Odobrenje boravka strancu za koga je država članica Evropske unije donijela odluku o protjerivanju

Član 123

Ako je država članica Evropske unije donijela odluku o protjerivanju stranca, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove i Ministarstvo će u postupku odobravanja viza, odnosno boravka voditi računa o interesima te države.

Ograničenje slobode kretanja

Član 124

Stranac se može lišiti slobode, privesti i zadržati, najduže 24 časa, samo ako je to potrebno radi obezbjeđivanja njegovog prisustva u postupku otkaza boravka do 90 dana i postupku poništenja privremenog odlaganja prinudnog udaljenja.

Radi prinudnog udaljenja, stranac se može lišiti slobode, privesti i zadržati najduže 48 časova.

O lišenju slobode stranca iz st. 1 i 2 ovog člana, policija donosi rješenje.

Nakon lišenja slobode, stranac će se odmah obavijestiti o razlozima lišenja slobode i da može zatražiti da se o lišenju slobode obavijesti diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin, ako nije drukčije određeno međunarodnim ugovorom.

O lišenju slobode maloljetnog stranca bez pratnje odmah će se obavijestiti nadležni centar za socijalni rad i diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu.

Postupak pred Upravnim sudom je hitan.

Stranac će se pustiti na slobodu odmah kad prestanu razlozi za lišenje slobode i zadržavanje, a najkasnije po isteku roka iz st. 1 i 2 ovog člana, osim ako se preduzimaju radnje radi izvršenja prinudnog udaljenja ili je donijeto rješenje o smještaju u prihvatilište iz člana 125 ovog zakona.

Smještaj stranca u prihvatilište

Član 125

Strancu koga nije moguće prinudno udaljiti ili se povratak ne može obezbijediti primjenom blažih mjera, policija će ograničiti slobodu kretanja smještajem u prihvatilište za strance (u daljem tekstu: prihvatilište), a naročito ako postoji rizik od izbjegavanja obaveze napuštanja Crne Gore ili ako stranac onemogućava izvršenje prinudnog udaljenja i povratka.

Okolnosti koje ukazuju na postojanje rizika od izbjegavanja obaveze iz stava 1 ovog člana su da stranac:

- 1) nije napustio Crnu Goru u roku koji mu je određen rješenjem;
- 2) je ušao u Crnu Goru prije isteka zabrane ulaska i boravka;
- 3) ne posjeduje ili je uništio ispravu o identitetu;
- 4) se poslužio falsifikovanom ili tuđom ispravom;
- 5) je izjavio da neće izvršiti obavezu napuštanja Crne Gore;
- 6) ne posjeduje dovoljno finansijskih sredstava;
- 7) nema obezbijeden smještaj;
- 8) je osuđen za krivično djelo.

Smatra se da je stranac onemogućavao izvršenje prinudnog udaljenja i povratka, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

- 1) se nije pridržavao obaveza određenih rješenjem o primjeni blažih mjera;
- 2) je odbio da da lične podatke i dokumenta koja su potrebna za prinudno udaljenje ili je dao lažne podatke.

Blaže mjere

Član 126

Blažim mjerama, u smislu člana 125 ovog zakona, smatraju se:

- 1) depozit putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata;
- 2) depozit određenih finansijskih sredstava;
- 3) zabrana napuštanja smještaja na određenoj adresi;
- 4) javljanje policiji u određeno vrijeme.

Rješenje o primjeni blažih mjera donosi policija.

Rješenjem će se odrediti obaveze iz stava 1 ovog člana koje su primjerene okolnostima konkretnog slučaja, a koje traju do prinudnog udaljenja.

Protiv rješenja o primjeni blažih mjera može se podnijeti tužba Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

Za vrijeme primjene blažih mjera policija može obezbijediti strancu smještaj i izdržavanje, finansijska sredstva i druga materijalna davanja, ili povodom tih mjera zaključivati sporazume sa međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama.

U slučaju masovnog ulaska ili nezakonitog boravka u Crnoj Gori, odluku o obezbjeđivanju privremenog smještaja stranaca prema kojima se primjenjuju blaže mjere donosi Vlada.

Rješenje o smještaju stranca u prihvatilište

Član 127

O smještaju stranca u prihvatilište policija donosi rješenje.

Smještaj u prihvatilište može trajati samo za vrijeme koje je potrebno za prinudno udaljenje i dok su u toku aktivnosti radi prinudnog udaljenja, a najduže šest mjeseci.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

Postupak pred Upravnim sudom je hitan.

Produženje smještaja u prihvatilištu

Član 128

Smještaj u prihvatilištu može se skratiti ili produžiti za još najduže 12 mjeseci, ako stranac odbija da saraduje ili kasni sa pribavljanjem neophodnih dokumenata iz druge države.

Rješenje o skraćanju, odnosno produženju vremena smještaja u prihvatilištu iz stava 1 ovog člana donosi policija.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se podnijeti tužba Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

Postupak pred Upravnim sudom je hitan.

Pravo na posjetu u prihvatilištu

Član 129

Predstavnicima državnih organa i stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava čiji su državljani smješteni u prihvatilište i predstavnicima međunarodnih i nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava lica kojima je ograničena sloboda kretanja, omogućiće se da posjete prihvatilište, u cilju provjere uslova smještaja i poštovanja ljudskih prava.

Ovlašćenje za pretres i uzimanje biometrijskih podataka

Član 130

U postupku prinudnog udaljenja ili smještaja stranca u prihvatilište policijski službenici ovlašćeni su da bez naredbe o pretresanju izvrše pretres stranca i predmeta koje stranac nosi, ako postoji sumnja da stranac posjeduje oružje ili oruđe za napad ili sumnja da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koji se mogu koristiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, kao i u postupku prinudnog udaljenja.

Strancu koji nezakonito boravi, a nema ispravu o identitetu ili postoji sumnja u njegov identitet mogu se uzeti otisci prstiju i fotografija, bez njegove saglasnosti, ako je to u interesu nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili zaštite ekonomskih interesa države, zaštite zdravlja i morala, ili zaštite prava i sloboda drugih.

Prava i obaveze stranca u prihvatilištu

Član 131

Stranac ne smije napustiti prihvatilište bez odobrenja i dužan je da se pridržava pravila boravka u prihvatilištu.

Stranac u prihvatilištu ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Stranac koji smatra da je u prihvatilištu podvrgnut mučenju ili drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju od strane osoblja ili drugih pritvorenika u prihvatilištu može se obratiti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Pravila boravka i kućni red u prihvatilištu propisuje Ministarstvo.

Stroži policijski nadzor

Član 132

Strancu koji je smješten u prihvatilište može se odrediti stroži policijski nadzor ako:

- 1) bez odobrenja napusti prihvatilište ili ako postoji opravdana sumnja da će pokušati da napusti prihvatilište;
- 2) fizički napadne druge strance, policijske službenike ili druge zaposlene u prihvatilištu;
- 3) pokuša samopovređivanje;
- 4) se nedolično ponaša, grubo vrijeđa i omalovažava druge strance, policijske službenike ili druge zaposlene u prihvatilištu, po bilo kom osnovu;
- 5) priprema ili izrađuje predmete za napad, samopovređivanje ili za bjekstvo iz prihvatilišta;
- 6) se bavi pripremanjem opojnih supstanci u prihvatilištu;
- 7) namjerno ošteti odjevne i druge predmete i sredstva koje je dobio na korišćenje u prihvatilištu;
- 8) namjerno ošteti tehničku i drugu opremu u prihvatilištu;
- 9) namjerno ometa rad tehničke opreme (audio-vizuelne i svjetlosne) koja je postavljena u prostorije radi fizičke i tehničke zaštite;
- 10) uporno odbija naređenja policijskih službenika i ne poštuje važeće pravne propise ili na drugi način grubo krši pravila boravka u prihvatilištu.

Stroži policijski nadzor obuhvata ograničenja slobode kretanja stranca u prihvatilištu i može se odrediti najduže do sedam dana.

Rješenje o određivanju strožeg policijskog nadzora donosi policija.

Policija će odmah po donošenju rješenja iz stava 3 ovog člana, istog dana ili, ako je rješenje doneseno u neradni dan, prvog narednog radnog dana, dostaviti Ministarstvu spise predmeta o strožem policijskom nadzoru.

Ministarstvo će najkasnije prvog narednog radnog dana od dana dostavljanja iz stava 4 ovog člana, odlučiti o ukidanju ili produženju sprovođenja strožeg policijskog nadzora.

Rješenje iz stava 3 ovog člana uručuje se strancu koji protiv tog rješenja može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana uručenja.

Postupak pred Upravnim sudom je hitan.

Policija će prekinuti sprovođenje strožeg policijskog nadzora kad prestanu razlozi iz stava 1 ovog člana.

Ako Ministarstvo odluči da produži sprovođenje strožeg policijskog nadzora, po isteku svakih sedam dana sprovođenja tog nadzora, policija i Ministarstvo će postupiti u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana.

Otpust i ponovni smještaj u prihvatilištu

Član 133

Stranac će se bez odlaganja otpustiti iz prihvatilišta ako:

- 1) više ne postoje razlozi za smještaj u prihvatilište iz člana 125 stav 1 ovog zakona,
- 2) se opravdano očekuje da se stranac neće moći prinudno udaljiti u rokovima propisanim ovim zakonom.

Policija će najkasnije deset dana prije isteka tri mjeseca od dana smještaja stranca u prihvatilište dostaviti Ministarstvu spise predmeta o smještaju stranca u prihvatilište.

Ministarstvo će u roku od deset dana od dana prijema spisa iz stava 2 ovog člana odlučiti rješenjem o otpuštanju stranca iz prihvatilišta.

U slučaju otpuštanja iz stava 1 ovog člana, stranac koji je bio smješten u prihvatilište u ukupnom trajanju od 18 mjeseci može se ponovo smjestiti u prihvatilište ako se zbog promijenjenih okolnosti opravdano očekuje da će se moći prinudno udaljiti, a postoje razlozi iz člana 125 stav 1 ovog zakona.

Postupak prema maloljetnicima

Član 134

Maloljetni stranac bez pratnje i maloljetni stranac mlađi od 14 godina života može se smjestiti u odgovarajuću ustanovu samo ako se prinudno udaljenje ne može obezbijediti na drukčiji način.

Maloljetni stranac stariji od 14 godina života, koji je u pratnji člana porodice, može se smjestiti u prihvatilište samo ako se prinudno udaljenje ne može obezbijediti na drukčiji način.

Stranac iz st. 1 i 2 ovog člana smjestiće se u prostorije koje su odgovarajuće za smještaj maloljetnika.

Članovi iste porodice smjestiće se u prihvatilište u posebnu zajedničku prostoriju.

Stroži policijski nadzor može se odrediti maloljetnom strancu samo ako je u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika, pri čemu se mora voditi računa o najboljem interesu djeteta.

Maloljetnom strancu iz st. 1 i 2 ovog člana obezbijediće se uslovi primjereni njegovom uzrastu, kao i pravo na obrazovanje u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Ako postoji ozbiljna sumnja o maloljetnosti stranca iz st. 1 i 2 ovog člana, može se sprovesti ispitivanje starosti tog lica.

Naknada troškova

Član 135

Troškove smještaja u prihvatilište i troškove koji nastanu prilikom prinudnog udaljenja snosi stranac.

Troškovi iz stava 1 ovog člana podmiruju se iz novčanih sredstava oduzetih prilikom prijema stranca u prihvatilište, kao i drugih sredstava koje stranac posjeduje.

Ako stranac nema sredstava da naknadi troškove iz stava 1 ovog člana, troškove će naknaditi:

- 1) fizičko ili pravno lice koje se obavezalo da će snositi troškove boravka stranca;
- 2) prevoznik koji nije odveo stranca u skladu sa članom 13 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 3) organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz člana 13 stav 4 ovog zakona;
- 4) poslodavac koji je zaposlio stranca suprotno ovom zakonu.

Visinu troškova smještaja u prihvatilište i troškova koji nastanu prilikom prinudnog udaljenja utvrđuje policija rješenjem prema stvarnim troškovima.

Troškove koje nije moguće naplatiti od stranca na način iz st. 2 i 3 ovog člana, padaju na teret budžeta Crne Gore.

Postupak prema strancu koji u državi članici Evropske unije ima odobren boravak

Član 136

Strancu koji nezakonito boravi u Crnoj Gori, a ima odobren boravak u državi članici Evropske unije, policija će rješenjem odrediti da je dužan da napusti Crnu Goru i vrati se u

državu članicu Evropske unije u kojoj ima odobren boravak i odrediti mu rok u kojem je dužan da napusti Crnu Goru.

Ako stranac kome je donijeto rješenje iz stava 1 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, policija donosi rješenje o povratku.

Prije donošenja rješenja iz stava 2 ovog člana provjeriće se ima li stranac još uvijek odobren boravak u državi članici Evropske unije.

U postupku donošenja rješenja iz stava 2 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe o donošenju rješenja o povratku iz člana 107 ovog zakona.

Ako stranac kome je donijeto rješenje iz stava 2 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, prinudno će se udaljiti.

Stranac kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili je pravosnažno osuđen za krivično djelo, može se prinudno udaljiti i u drugu državu ako to nije u suprotnosti članom 116 ovog zakona.

Postupak prema strancu kome je u državi članici Evropske unije odobrena međunarodna zaštita

Član 137

Strancu kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici Evropske unije, rješenjem će se odrediti napuštanje Crne Gore.

Prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana provjeriće se da li stranac još uvijek ima odobrenu međunarodnu zaštitu u državi članici Evropske unije.

U postupku donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe o donošenju rješenja o povratku iz člana 107 ovog zakona.

Ako stranac kome je donijeto rješenje iz stava 1 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, prinudno će se udaljiti.

Stranac kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili je pravosnažno osuđen za krivično djelo, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici Evropske unije, može se prinudno udaljiti i u drugu državu ako to nije u suprotnosti članom 116 ovog zakona.

Posebna zaštita

Član 138

Prilikom primjene mjera za obezbjeđenje povratka stranca uzeće se u obzir najbolji interes maloljetnog stranca i potrebe drugih ranjivih lica iz stava 2 ovog člana, porodični život i zdravstveno stanje stranca prema kome se mjere preduzimaju.

U toku postupka prinudnog udaljenja stranca posebno se vodi računa o maloljetnim strancima, maloljetnim strancima bez pratnje, licima sa posebnim potrebama, licima sa invaliditetom, starim licima, trudnicama, samohranim roditeljima sa maloljetnom djecom, kao i licima koja su bila izložena mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Prilikom primjene mjera za povratak maloljetnog stranca bez pratnje odmah će se obavijestiti nadležni centar za socijalni rad i diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin.

Bliži način i sprovođenje postupka posebne zaštite maloljetnih stranaca prilikom obezbjeđenja primjene mjera za povratak propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poslove rada i socijalnog staranja, zdravlja i obrazovanja.

VII. ISPRAVE ZA STRANCA

Isprave

Član 139

Isprave koje se mogu izdati strancu su putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca.

Putni list za stranca

Član 140

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu, ako:

- 1) mu je prestalo crnogorsko državljanstvo, a radi odlaska u inostranstvo;
- 2) je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez te isprave, a država čiji je državljanin nema diplomatsko-konzularno predstavništvo u Crnoj Gori, niti njene interese zastupa druga država, a radi odlaska u inostranstvo;
- 3) je u inostranstvu izgubio putnu ispravu za stranca koju je izdalo diplomatsko-konzularno predstavništvo ili Ministarstvo, a radi povratka u Crnu Goru;
- 4) se prinudno udaljava.

Izuzetno, putni list za stranca može se izdati strancu i u drugim slučajevima ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

Putni list za stranca u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana izdaje se na zahtjev stranca, a u slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, po službenoj dužnosti.

Prilikom podnošenja zahtjeva u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, i sprovođenju prinudnog udaljenja u slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Nadležnost za izdavanje putnog lista

Član 141

Putni list za stranca izdaje:

- 1) Ministarstvo, u slučajevima iz člana 140 stav 1 tač. 1, 2 i 4 i stav 2 ovog zakona;
- 2) diplomatsko-konzularno predstavništvo, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, u slučaju iz člana 140 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Putni list za stranca izdaje se sa rokom važenja do 30 dana.

Obrazac putnog lista za stranca propisuje i izrađuje Ministarstvo.

Posebna putna isprava za stranca

Član 142

Posebna putna isprava za stranca, na njegov zahtjev, može se izdati strancu koji je u Crnoj Gori imao priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni list RCG“, broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, a kome je odobren stalni boravak u skladu sa ovim zakonom, ako nije u mogućnosti da pribavi putnu ispravu države čiji je državljanin.

Posebnu putnu ispravu za stranca izdaje Ministarstvo sa rokom važenja do pet godina.

Obrazac posebne putne isprave za stranca propisuje i izrađuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje putnog lista i posebne putne isprave za stranca

Član 143

Putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca iz čl. 140 i 142 ovog zakona neće se izdati strancu, ako:

- 1) se protiv njega vodi krivični ili prekršajni postupak;
- 2) je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži, odnosno ne plati novčanu kaznu;
- 3) nije izmirio dospjelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda;
- 4) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;
- 5) to nalažu međunarodne obaveze Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, strancu čije je prinudno udaljenje u toku može se izdati putni list.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 140 i 142 ovog zakona donosi Ministarstvo.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 140 i 142 ovog zakona, u slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana, Ministarstvo će donijeti ako u postupku izdavanja putnog lista, odnosno posebne putne isprave dođe do saznanja da dospjela imovinsko-pravna obaveza na osnovu pravosnažne odluke suda nije izvršena.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana stranac može izjaviti žalbu Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Oduzimanje putnog lista i posebne putne isprave

Član 144

Strancu će se oduzeti putni list za stranca ili posebna putna isprava za stranca, ako policija utvrdi da postoji neki od razloga iz člana 143 stav 1 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

VIII. ISPRAVE ZA DOKAZIVANJE IDENTITETA

Namjena isprava i zabrana davanja na poslugu

Član 145

Stranac dokazuje identitet stranom putnom ispravom, važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, dozvolom za privremeni boravak, dozvolom za privremeni boravak i rad i dozvolom za stalni boravak.

Stranac je dužan da ima kod sebe ispravu iz stava 1 ovog člana i da je na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid.

Stranac ne smije ispravu o svom identitetu davati na poslugu drugom licu, niti se smije služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Stranac je dužan da se služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz stava 1 ovog člana.

Zamjena isprava za dokazivanje identiteta

Član 146

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak zamijeni:

- 1) u slučaju promjene ličnih podataka;
- 2) ako je oštećena ili dotrajala, tako da više ne može da služi namjeni;

3) kad fotografija ne odgovara izgledu stranca;
Stranac je dužan da, u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz stava 1 ovog člana, podnese zahtjev za zamjenu isprave.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, podnosi se Ministarstvu.

Obaveza vraćanja isprava

Član 147

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak vrati Ministarstvu ako:

- je dozvola prestala da važi;
- je stekao crnogorsko državljanstvo;
- se iseljava iz Crne Gore ili dobrovoljno napušta Crnu Goru;
- mu je donijeto rješenje o prestanku važenja dozvole;
- je donijeto rješenje o njegovom protjerivanju; ili
- se prinudno udaljava.

Nestanak isprava za dokazivanje identiteta

Član 148

Stranac je dužan da o nestanku isprave iz člana 145 stav 1 ovog zakona, bez odlaganja, obavijesti Ministarstvo ili najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo.

Organi iz stava 1 ovog člana, donose rješenje o oglašavanju nevažećom nestalu putnu ispravu.

Broj isprave koja je oglašena nevažećom objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Troškove objavljivanja iz stava 3 ovog člana snosi stranac.

Privremeno oduzimanje isprava za dokazivanje identiteta

Član 149

Policija će privremeno oduzeti ispravu iz člana 145 stav 1 ovog zakona, ako:

1) postoje osnovi sumnje da je stranac učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili da je učinio prekršaj;

2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja; ili

3) nije izvršio dospelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda.

O privremenom oduzimanju isprave iz stava 1 ovog člana, policija izdaje potvrdu.

Ispravu koja je oduzeta u skladu sa stavom 1 ovog člana, policija zadržava dok postoje razlozi zbog kojih je privremeno oduzeta.

IX. ULAZAK, IZLAZAK, KRETANJE, BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE

Ulazak i izlazak državljanina države članice Evropske unije iz Crne Gore

Član 150

Državljanin države članice Evropske unije može ući u Crnu Goru ako:

1) ima važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;

2) mu nije zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;

3) ne postoje razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

Državljanin države članice Evropske unije može ući u Crnu Goru bez vize ili odobrenog privremenog boravka.

Ako državljanin države članice Evropske unije nema isprave iz stava 1 tačka 1 ovog člana, policija je dužna da mu pruži mogućnost da pribavi potrebne isprave ili da na drugi način dokaže da je državljanin države članice Evropske unije.

Državljanin države članice Evropske unije sa važećom stranom putnom ispravom ili ličnom kartom koju mu je izdao nadležni organ te države ima pravo izlaska iz Crne Gore radi putovanja u drugu državu članicu.

Boravak državljanina države članice Evropske unije do 90 dana

Član 151

Državljanin države članice Evropske unije ima pravo da boravi u Crnoj Gori do 90 dana od dana ulaska u Crnu Goru, ako ima važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države.

Prijava boravka državljanina države članice Evropske unije

Član 152

Državljanin države članice Evropske unije može da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana:

- 1) radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti;
- 2) radi studiranja ili stručnog usavršavanja;
- 3) ako ima dovoljno sredstava za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice tokom boravka u Crnoj Gori i ima zdravstveno osiguranje u Crnoj Gori, bez obzira na svrhu boravka;
- 4) ako je član porodice državljanina države članice Evropske unije.

Prijava boravka radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti

Član 153

Prijavu boravka radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti državljanin države članice Evropske unije podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije dužan je da priloži:

- 1) važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;
- 2) ugovor o radu zaključen sa poslodavcem ili dokaz da je registrovan kao preduzetnik, u skladu sa zakonom kojim se uređuju oblici obavljanja preduzetničkih djelatnosti i njihova registracija.

Potvrdu o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Prestanak radnog odnosa državljaninu države članice Evropske unije

Član 154

Državljanin države članice Evropske unije kome je prestao radni odnos ili više ne obavlja preduzetničku djelatnost, nastavlja da boravi u Crnoj Gori na osnovu potvrde iz člana 153 stav 3 ovog zakona, ako:

- 1) je privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili bilo koje nezgode;
- 2) je bez njegove krivice prestala potreba za njegovim radom, a u Crnoj Gori je radio najmanje jednu godinu i kod nadležnog organa je prijavljen kao nezaposleno lice;
- 3) se uključi u program stručnog osposobljavanja koje je u vezi sa prethodnim zaposlenjem.

Državljanin države članice Evropske unije kome je prestao ugovor o radu zaključen na određeno vrijeme kraće od 12 mjeseci, a prijavljen je kao nezaposleno lice kod nadležnog organa ili ako je u prvih 12 mjeseci rada na osnovu radnog odnosa na neodređeno vrijeme u Crnoj Gori ostao bez posla bez sopstvene krivice i prijavljen je kao nezaposleno lice, nastavlja da boravi u Crnoj Gori na osnovu potvrde iz člana 153 stav 3 ovog zakona, do šest mjeseci nakon prestanka zaposlenja.

Stav 2 ovog člana primjenjuje se i na državljanina države članice Evropske unije koji se sezonski zapošljava ili je u radnom odnosu kod poslodavca u drugoj državi članici Evropske unije, a u Crnoj Gori pruža ugovorene usluge.

Prijava boravka radi studiranja ili stručnog usavršavanja

Član 155

Prijavu boravka radi studiranja ili stručnog usavršavanja državljanin države članice Evropske unije podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije dužan je da priloži:

- 1) važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;
- 2) dokaz da ima sredstva za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice;
- 3) dokaz da ima zdravstveno osiguranje;
- 4) potvrdu visokoškolske ustanove da studira u Crnoj Gori.

Iznos sredstava za izdržavanje iz stava 2 tačka 2 ovog člana, ne može biti manji od iznosa sredstava po osnovu socijalne pomoći koji ostvaruje crnogorski državljanin, u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita.

Potvrdu o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Prijava boravka državljanina države članice Evropske unije koji ima dovoljno sredstava za izdržavanje

Član 156

Prijavu boravka državljanin države članice Evropske unije, u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije dužan je da priloži:

- 1) važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;
- 2) dokaz da ima zdravstveno osiguranje za sebe i članove svoje porodice;
- 3) dokaz da ima dovoljno sredstava za sebe i članove svoje porodice za boravak u Crnoj Gori.

Iznos sredstava za izdržavanje iz stava 2 tačka 3 ovog člana ne može biti manji od iznosa sredstava po osnovu socijalne pomoći koju ostvaruje crnogorski državljanin, u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita.

Potvrdu o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Prijava boravka člana porodice državljanina države članice Evropske unije

Član 157

Prijavu boravka u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 4 ovog zakona, član porodice državljanina države članice Evropske unije podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Članovima porodice, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se lica iz člana 178 stav 3 ovog zakona.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina države članice Evropske unije dužan je da priloži:

- 1) važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;
- 2) dokaz da ima sredstva za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice;
- 3) dokaz da je član porodice državljanina države članice Evropske unije, koji je prijavio boravak u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno, dokaz iz stava 3 tačka 2 ovog člana ne prilaže član porodice državljanina države članice Evropske unije koji boravi u Crnoj Gori radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti.

Potvrdu o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Postupanje po prijavi boravka

Član 158

Potvrda o prijavi boravka iz člana 153 stav 3, člana 155 stav 4, člana 156 stav 4 i člana 157 stav 5 ovog zakona izdaje se u roku od deset dana od dana podnošenja prijave.

Potvrde o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaju se po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 2 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 3 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje potvrde o prijavi boravka.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi boravka iz člana 153 stav 3, člana 155 stav 4, člana 156 stav 4 i člana 157 stav 5 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Prestanak važenja potvrde o prijavi boravka

Član 159

Potvrda o prijavi boravka državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice prestaje da važi ako:

- 1) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;
- 2) mu je potvrda izdata na osnovu neistinitih podataka ili prikrivanja stvarnog cilja i okolnosti koje su bile odlučujuće za izdavanje potvrde;
- 3) prestanu razlozi na osnovu kojih mu je izdata potvrda;
- 4) odjavi boravak iz Crne Gore.

O postojanju razloga iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo.

O prestanku važenja potvrde o prijavi boravka Ministarstvo donosi rješenje.

Prilikom odlučivanja o prestanku važenja potvrde o prijavi boravka naročito se uzimaju u obzir trajanje boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Obrasci prijava i potvrda

Član 160

Potvrda iz člana 153 stav 3, člana 155 stav 4, člana 156 stav 4 i člana 157 stav 5 ovog zakona izdaje se na propisanom obrascu.

Sadržaj i obrazac prijave boravka iz člana 153 stav 1, člana 155 stav 1, člana 156 stav 1 i člana 157 stav 1 ovog zakona i obrazac potvrde iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ulazak u Crnu Goru člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 161

Član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države može ući u Crnu Goru radi spajanja porodice sa državljaninom države članice Evropske unije, ako:

- 1) ima važeću putnu ispravu i izdatu vizu, ako je potrebna, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije utvrđeno;
- 2) mu nije zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;
- 3) ne postoje razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

Ako član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države nema isprave iz stava 1 tačka 1 ovog člana, policija je dužna da mu pruži mogućnost da pribavi potrebne isprave ili da na drugi način dokaže da ima pravo slobode kretanja i boravka u Evropskoj uniji kao član porodice državljanina države članice Evropske unije.

Policija može članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države, ako ne postoje razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, izdati vizu na graničnom prelazu. Član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države oslobađa se plaćanja takse za izdavanje vize, u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države koji u Crnoj Gori ima odobren privremeni boravak, nije potrebna viza za ulazak u Crnu Goru.

Član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države sa važećom stranom putnom ispravom koju mu je izdao nadležni organ treće države ima pravo izlaska iz Crne Gore radi putovanja u drugu državu članicu Evropske unije.

Boravak do 90 dana člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 162

Član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države ima pravo da boravi u Crnoj Gori do 90 dana od dana ulaska u Crnu Goru, ako posjeduje važeću stranu putnu ispravu koju mu je izdao nadležni organ treće države.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak za člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 163

Članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države može se odobriti privremeni boravak ako je ušao zajedno sa državljaninom države članice Evropske unije ili mu se pridružuje, a državljanin države članice Evropske unije u Crnoj Gori privremeno boravi iz nekog od razloga iz člana 152 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države dužan je da priloži:

- 1) važeću stranu putnu ispravu;
- 2) dokaz da ima sredstva za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice;
- 3) dokaz da je član porodice državljanina države članice Evropske unije.

Izuzetno, dokaz iz stava 3 tačka 2 ovog člana ne prilaže se ako je lice iz stava 1 ovog člana član porodice državljanina države članice Evropske unije koji ima potvrdu o prijavi boravka radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 2 ovog člana, od državljanina države članice Evropske unije uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Lice iz stava 1 ovog člana koje podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do odlučivanja po zahtjevu.

Obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 164

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz člana 163 ovog zakona, Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj se određuje rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz člana 163 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Dozvolu za privremeni boravak člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 3 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 4 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole iz stava 3 ovog člana.

Dozvola iz stava 3 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina, odnosno kraćim rokom ako stranac kome je izdata dozvola namjerava da boravi u Crnoj Gori kraće od pet godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 3 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Produženje prava na privremeni boravak člana porodice državljanina države članice Evropske unije

Član 165

U slučaju smrti državljanina države članice Evropske unije koji je imao prijavljen boravak u skladu sa ovim zakonom ili njegovog odlaska iz Crne Gore, član njegove porodice koji je državljanin države članice Evropske unije zadržava pravo na privremeni boravak, ako dokaže da je u Crnoj Gori zaposlen ili obavlja preduzetničku djelatnost i ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje za sebe i članove svoje porodice, ili ako studira ili se stručno usavršava i priloži dokaz da ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje, za sebe i članove svoje porodice.

U slučaju smrti državljanina države članice Evropske unije koji je imao prijavljen boravak u skladu sa ovim zakonom, član njegove porodice koji je državljanin treće države, zadržava pravo na privremeni boravak ako je sa državljaninom države članice Evropske unije boravio najmanje jednu godinu u Crnoj Gori i dokaže da je u Crnoj Gori zaposlen ili obavlja

preduzetničku djelatnost ili ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje, za sebe i članove svoje porodice.

U slučaju da državljanin države članice Evropske unije umre ili napusti Crnu Goru, njegova djeca i drugi roditelj koji brine o djeci, bez obzira na državljanstvo, zadržavaju pravo na privremeni boravak, ako borave u Crnoj Gori i upisana su u obrazovnu ustanovu, do završetka školovanja.

U slučaju razvoda ili poništenja braka, supružnik državljanina države članice Evropske unije, koji je državljanin države članice Evropske unije, zadržava pravo na privremeni boravak ako je u Crnoj Gori zaposlen ili obavlja preduzetničku djelatnost i ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje, za sebe i članove svoje porodice ili ako studira ili se stručno usavršava i priloži dokaz da ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje, za sebe i članove svoje porodice.

U slučaju razvoda ili poništenja braka, supružnik državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države, a koji je u Crnoj Gori zaposlen ili obavlja preduzetničku djelatnost i priloži dokaz da ima sredstva za izdržavanje i zdravstveno osiguranje, za sebe i članove svoje porodice, zadržava pravo na privremeni boravak:

1) ako je brak trajao najmanje tri godine, pri čemu su supružnici najmanje jednu godinu boravili u Crnoj Gori;

2) u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad djecom državljanina države članice Evropske unije koja su mu dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom povjerena na staranje;

3) u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad maloljetnom djecom koja borave u Crnoj Gori, koja su dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom data na brigu ili čuvanje drugom roditelju;

4) zbog izuzetno teških okolnosti kao što je porodično nasilje.

Prestanak važenja dozvole za privremeni boravak članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 166

Dozvola za privremeni boravak članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države prestaje da važi, ako:

1) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;

2) mu je privremeni boravak odobren na osnovu neistinitih podataka ili prikrivanja stvarnog cilja i okolnosti koje su bile odlučujuće za odobravanje privremenog boravka;

3) prestanu razlozi na osnovu kojih mu je dozvola za privremeni boravak izdata;

4) odjavi boravak iz Crne Gore;

5) je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio van Crne Gore duže od šest mjeseci godišnje;

6) je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio van Crne Gore duže od jedne godine neprekidno, osim ako je bio odsutan iz opravdanih razloga kao što su trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studiranje, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu ili služenje vojnog roka.

O postojanju razloga iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak Ministarstvo donosi rješenje.

Prilikom odlučivanja o prestanku važenja dozvole za privremeni boravak naročito se uzimaju u obzir trajanje boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Stalni boravak državljanina države članice Evropske unije

Član 167

Dozvola za stalni boravak može se izdati državljaninu države članice Evropske unije koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu potvrde o prijavi boravka.

Smatra se da je državljanin države članice Evropske unije neprekidno boravio u Crnoj Gori i kad je u periodu od pet godina odsustvovao iz Crne Gore više puta do jedne godine ukupno ili šest mjeseci u toku jedne godine ili je iz Crne Gore odsustvovao zbog služenja vojnog roka.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dozvola za stalni boravak može se izdati državljaninu države članice Evropske unije, ako je:

1) privremeno boravio u Crnoj Gori radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti, pa je prestao da radi zbog sticanja uslova za starosnu penziju u Crnoj Gori, a prije toga je u Crnoj Gori bio zaposlen najmanje jednu godinu i neprekidno je boravio u Crnoj Gori duže od tri godine;

2) privremeno penzionisan, a prije toga je u Crnoj Gori bio zaposlen najmanje jednu godinu i neprekidno boravio u Crnoj Gori duže od tri godine;

3) privremeno boravio u Crnoj Gori radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti i prestao da radi zbog trajne nesposobnosti za rad, a neprekidno je boravio u Crnoj Gori duže od dvije godine;

4) privremeno boravio u Crnoj Gori radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti i prestao da radi zbog trajne nesposobnosti za rad koja je posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, na osnovu koje je u Crnoj Gori ostvario invalidsku penziju, nezavisno od trajanja boravka u Crnoj Gori;

5) privremeno boravio u Crnoj Gori radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti i nakon tri godine neprekidnog rada i boravka u Crnoj Gori zaposlio se u drugoj državi članici Evropske unije, a zadržao privremeni boravak u Crnoj Gori i najmanje jednom nedjeljno se vraća Crnoj Gori.

Neprekidnim boravkom u Crnoj Gori iz stava 3 tač. 1, 2, 3 i 5 ovog člana, smatra se i vrijeme boravka radi rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti državljanina države članice Evropske unije koji je radio u drugoj državi članici Evropske unije, a zadržao boravak u Crnoj Gori.

Vrijeme nezaposlenosti koje je evidentirano kod nadležnog organa za zapošljavanje, do kojeg je došlo bez krivice državljanina države članice Evropske unije, kao i vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti ili povrede uračunava se u vrijeme zaposlenja.

Državljaninu države članice Evropske unije iz stava 3 tač. 1, 2, 3 i 5 ovog člana, čiji supružnik sa kojim zajedno boravi u Crnoj Gori ima crnogorsko državljanstvo ili mu je crnogorsko državljanstvo prestalo nakon zaključenja braka, stalni boravak odobriće se bez obzira na trajanje boravka i zaposlenja u Crnoj Gori.

Stalni boravak člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 168

Dozvola za stalni boravak može se izdati članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države ako je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole sa državljaninom države članice Evropske unije zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu odobrenog privremenog boravka.

Smatra se da je član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države neprekidno boravio u Crnoj Gori i kad je u periodu od pet godina

odsustvovao iz Crne Gore više puta do jedne godine ukupno ili šest mjeseci u toku jedne godine ili je iz Crne Gore odsustvovao zbog služenja vojnog roka.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dozvola za stalni boravak može se izdati članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države, ako je:

1) državljanin države članice Evropske unije sa kojim je boravio u Crnoj Gori umro za vrijeme trajanja privremenog boravka radi rada koji je trajao neprekidno dvije godine prije smrti ili kraće vrijeme ako je smrt nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti;

2) izgubio crnogorsko državljanstvo ženidbom ili udajom za državljanina države članice Evropske unije koji je zaposlen ili obavlja preduzetničku djelatnost.

Pravo na stalni boravak, bez obzira na trajanje privremenog boravka u Crnoj Gori, ima i član porodice koji boravi u Crnoj Gori sa državljaninom države članice Evropske unije, koji je stekao pravo na stalni boravak u skladu sa članom 167 stav 1 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak državljaninu države članice Evropske unije

Član 169

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak državljanin države članice Evropske unije podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije dužan je da priloži:

1) važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ te države;

2) dokaz da ispunjava uslove iz člana 167 ovog zakona;

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od državljanina države članice Evropske unije uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 170

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak član porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da uz zahtjev priloži važeću stranu putnu ispravu i dokaz da ispunjava uslove iz člana 168 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva od lica iz stava 1 ovog člana uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Obrazac zahtjeva iz člana 169 stav 1 ovog zakona i stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak državljanina države članice Evropske unije

Član 171

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak državljanina države članice Evropske unije, Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosioc zahtjeva može preuzeti dozvolu.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak državljanina države članice Evropske unije Ministarstvo odlučuje, što je prije moguće, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana predaje urednog zahtjeva.

Dozvolu za stalni boravak državljaninu države članice Evropske unije izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 3 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 3 ovog člana, u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za stalni boravak.

Dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od deset godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak državljanina države članice Evropske unije Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države

Član 172

O zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države Ministarstvo odlučuje, u roku od šest mjeseci od dana predaje urednog zahtjeva.

Na odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak lica iz stava 1 ovog člana primjenjuje se član 171 st. 2 do 8 ovog zakona.

Prestanak stalnog boravka državljaninu države članice Evropske unije i članu njegove porodice koji je državljanin treće države

Član 173

Stalni boravak prestaje da važi državljaninu države članice Evropske unije, ako:

- 1) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;
- 2) se utvrdi da je neprekidno boravio duže od dvije godine van Crne Gore.

O prestanku stalnog boravka, Ministarstvo donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na prestanak stalnog boravka člana porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države.

Protjerivanje državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice

Član 174

Državljaninu države članice Evropske unije i članu njegove porodice može se donijeti rješenje o povratku, odrediti i produžiti rok za dobrovoljno napuštanje Crne Gore, odnosno izreći zabrana ulaska i boravka, u skladu sa članom 107 ovog zakona.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice mogu se protjerati iz Crne Gore ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice ne mogu se protjerati iz Crne Gore ako se bolest koja ugrožava javno zdravlje pojavila tri mjeseca nakon njegovog ulaska u Crnu Goru.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice naročito se uzimaju u obzir dužina boravka, lične, porodične,

ekonomske i druge okolnosti, stepen njegove socijalne i kulturne integracije u Crnoj Gori, godine života, zdravstveno stanje, kao i njegove veze sa državom porijekla.

Rješenje o protjerivanju državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice koji ima odobren stalni boravak u Crnoj Gori ili neprekidno i zakonito boravi u Crnoj Gori deset godina ili je maloljetan, može se donijeti samo ako postoje razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili je to u najboljem interesu maloljetnog stranca.

Smatra se da državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice nezakonito borave u Crnoj Gori, ako borave u Crnoj Gori za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka u smislu člana 110 stav 4 ovog zakona.

Rješenjem o protjerivanju iz stava 2 ovog člana ne može se odrediti rok za napuštanje Crne Gore kraći od 30 dana.

Zabrana boravka državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice

Član 175

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice ne smije boraviti u Crnoj Gori za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka, osim ako je potrebno da u postupku odlučivanja o njegovom protjerivanju lično iznese svoju odbranu.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice, kome je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori može podnijeti zahtjev za ukidanje i skraćivanje zabrane ulaska i boravka, nakon tri godine od izvršnog rješenja kojim je izrečena zabrana ulaska, pri čemu je dužan da podnese dokaz da je došlo do bitne promjene okolnosti zbog kojih je donijeto rješenje o zabrani ulaska.

Ako rješenje o protjerivanju državljanina države članice Evropske unije i člana njegove porodice nije izvršeno u roku od dvije godine, policija će provjeriti postoje li razlozi iz stava 2 ovog člana i ako utvrdi da ti razlozi postoje, poništiće rješenje o protjerivanju.

Namjena isprava koje se izdaju državljanima država članica Evropske unije i članovima njihovih porodica

Član 176

Potvrda o prijavi boravka, dozvola za privremeni boravak i dozvola za stalni boravak izdate državljaninu države članice Evropske unije, članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin države članice Evropske unije i članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin treće države su javne isprave kojom stranac dokazuje da mu je odobren privremeni, odnosno stalni boravak u Crnoj Gori.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice dužni su da kod sebe imaju ispravu iz stava 1 ovog člana i da je na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice koji nema kod sebe ispravu iz stava 1 ovog člana, odnosno drugu ispravu o identitetu dužan je da na zahtjev policijskog službenika da odgovarajuće podatke o sebi.

Državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice ne smije isprave iz stava 1 ovog člana davati na posluhu drugom licu, niti se smije služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Prestanak važenja isprava iz stava 1 ovog člana, ne predstavlja osnov za prestanak boravka ili protjerivanje iz Crne Gore.

Na obaveze stranca i postupanje u slučaju nestanka isprava iz stava 1 ovog člana primjenjuje se član 148 ovog zakona.

**Obrasci zahtjeva za izdavanje i obrasci dozvola za privremeni i stalni boravak
državljana država članica Evropske unije
i članova njihovih porodica**

Član 177

Dozvola za privremeni boravak i dozvola za stalni boravak koja se izdaje državljaninu države članice Evropske unije, članu porodice državljanina države članice Evropske unije koji je državljanin države članice Evropske unije i članu porodice državljanina države članice Evropske koji je državljanin treće države izdaje se na propisanom obrascu koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 1 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu i mašinski čitljiv zapis.

Unos podataka iz stava 2 ovog člana u obrazac dozvole vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Obrascе dozvola iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izrađuje u skladu sa članom 42 ovog zakona.

Naknadu troškova i izrade obrazaca dozvola iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrascе dozvola iz stava 1 ovog člana i visinu naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

**Prava državljanina države članice Evropske unije i
članova njegove porodice**

Član 178

Državljanin države članice Evropske unije, kao i član njegove porodice bez obzira da li je državljanin države članice Evropske unije ili ne, a ima pravo boravka u Crnoj Gori, izjednačen je u pravima sa državljanima Crne Gore u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

Lica iz stava 1 ovog člana prilikom izdavanja isprava o boravku u skladu sa ovim zakonom, oslobođeni su plaćanja takse u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Porodicom, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se:

- 1) supružnici;
- 2) djeca do navršene 21 godine života ili su izdržavani članovi porodice, kao i djeca supružnika ili partnera;
- 3) srodnici po pravoj liniji koji su izdržavani članovi porodice, kao i srodnici po pravoj liniji supružnika ili partnera;
- 4) lice koje je u državi iz koje je došlo izdržavano lice ili član domaćinstva državljanina države članice Evropske unije ili kad ozbiljni zdravstveni razlozi strogo zahtijevaju ličnu negu člana porodice od strane državljanina države članice Evropske unije.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na državljane država članica Evropske unije odnose se i na državljane Islanda, Knjaževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije.

X. BORAČAK I RAD DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA KOJI IMAJU ODOBREN STALNI BORAČAK U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EVROPSKE UNIJE I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Ulazak i boravak državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 179

Državljanin treće države koji u drugoj državi članici Evropske unije ima odobren stalni boravak može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana od dana ulaska u Crnu Goru, odnosno do isteka roka do kojeg mu je izdata viza ili dozvola boravka koju je izdala druga država članica Evropske unije, ako je rok važenja vize ili dozvole boravka kraći od 90 dana.

Državljanin treće države iz stava 1 ovog člana, koji namjerava da boravi duže od 90 dana u Crnoj Gori dužan je prije isteka roka važenja vize ili dozvole boravka koju je izdala druga država članica Evropske unije, Ministarstvu podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 180

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak, državljanin treće države iz člana 179 ovog zakona, podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 61 stav 6 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin treće države je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od državljanina treće države uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Državljanin treće države koji podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do odlučivanja o zahtjevu.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak člana porodice državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 181

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak član porodice državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije, podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 61 stav 6 ovog zakona.

Članom porodice, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se lica iz člana 44 stav 2 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina treće države dužan je da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona, kao i:

- 1) dokaz da u drugoj državi članici Evropske unije ima odobren privremeni boravak;
- 2) dokaz da je član porodice državljanina treće države koji ima stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije.

Na podnošenje zahtjeva iz stava 1 ovog člana primjenjuje se član 180 stav 3, 4 i 5 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i člana njegove porodice

Član 182

Na odlučivanje o zahtjevu iz čl. 180 i 181 ovog zakona i izdavanje dozvole za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i člana njegove porodice primjenjuje se član 62 ovog zakona.

Na produženje privremenog boravka, prestanak dozvole i protjerivanje stranca iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na privremeni boravak državljanina države članice Evropske unije.

Obavještenje druge države članice Evropske unije

Član 183

O izdatim dozvolama za privremeni boravak državljaninu treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i članu njegove porodice, o produženju privremenog boravka i protjerivanju tih lica Ministarstvo obavještava nadležni organ druge države članice Evropske unije u kojoj državljanin treće države ima odobren stalni boravak.

XI. BORAČAK I RAD DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA SA KVALIFIKACIJAMA VISOKOG OBRAZOVANJA

Zapošljavanje državljanina treće države sa kvalifikacijama visokog obrazovanja

Član 184

Državljanin treće države sa kvalifikacijama visokog obrazovanja koji ima potrebnu, odnosno odgovarajuću posebnu stručnost, kao i dozvolu za privremeni boravak i rad, može da se zaposli u Crnoj Gori u skladu sa propisima o zapošljavanju.

Kvalifikacijom visokog obrazovanja smatra se kvalifikacija koja se stiče završetkom odgovarajućeg studijskog programa, u skladu sa propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje.

Dozvola za privremeni boravak i rad državljanina treće države sa kvalifikacijama visokog obrazovanja (u daljem tekstu: EU plava karta) izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana i člana 43 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 185

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad za državljanina treće države sa kvalifikacijama visokog obrazovanja podnosi se lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 79 stav 9 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana državljanin treće države sa visokostručnim kvalifikacijama, pored dokaza o ispunjenosti uslova iz člana 43 ovog zakona, prilaže i:

1) ugovor o radu zaključen sa poslodavcem u Crnoj Gori, na vrijeme od najmanje 12 mjeseci;

2) dokaz o visokom obrazovanju ili završenim osnovnim ili postdiplomskim studijama.

U ugovoru iz stava 2 tačka 1 ovog člana mora biti naznačena i bruto godišnja zarada čiji iznos ne može biti niži od jedne i po prosječne bruto godišnje zarade u Crnoj Gori, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od podnosioca zahtjeva se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Lice iz stava 1 ovog člana koje podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do odlučivanja o zahtjevu za izdavanje EU plave karte.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje EU plave karte

Član 186

O prijemu zahtjeva za izdavanje EU plave karte Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti EU plavu kartu.

O zahtjevu za izdavanje EU plave karte odlučuje se u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

EU plavu kartu izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Agencija i policija dužni su da mišljenje iz stava 3 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 3 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje EU plave karte odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rok važenja EU plave karte

Član 187

EU plava karta izdaje se sa rokom važenja do dvije godine.

Ako je ugovor o radu zaključen na period koji je kraći od dvije godine, EU plava karta izdaje se na period trajanja ugovora o radu uvećan za dodatna tri mjeseca.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje EU plave karte

Član 188

Zahtjev za izdavanje EU plave karte odbiće se ako državljanin treće države ne ispunjava uslove iz člana 184 ovog zakona i ne priloži dokaze iz člana 185 stav 2 ovog zakona ili ako se utvrdi da je priložena dokumentacija pribavljena na nezakonit način.

Ministarstvo može odbiti zahtjev za izdavanje EU plave karte ako je poslodavac od kojeg je dobio ponudu kažnjavan zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavljivanja rada stranca ili je podnosilac zahtjeva prekršio odredbe ovog zakona koje se odnose na ulazak, boravak i rad stranaca.

Rad na osnovu EU plave karte

Član 189

Državljanin treće države kome je izdata EU plava karta (u daljem tekstu: imalac EU plave karte) može da radi u Crnoj Gori samo na poslovima za koje mu je izdata EU plava karta i samo kod poslodavca koji ga zapošljava.

Poslodavac može da rasporedi imaoca EU plave karte samo na poslove za koje mu je izdata EU plava karta.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopiju EU plave karte.

U slučaju prestanka ugovora o radu ili prestanka drugih uslova na osnovu kojih je izdata EU plava karta, poslodavac ili imalac EU plave karte, dužni su da o tome obavijeste Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka ovih okolnosti.

Produženje EU plave karte

Član 190

Zahtjev za produženje EU plave karte podnosi se lično Ministarstvu u mjestu boravka, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja EU plave karte.

Na postupak produženja EU plave karte primjenjuju se odredbe člana 186 ovog zakona.

Promjena poslodavca

Član 191

Imalac EU plave karte koji u prve dvije godine boravka u Crnoj Gori promijeni poslodavca, dužan je da u roku od osam dana od dana prestanka radnog odnosa kod prvog poslodavca, Ministarstvu podnese zahtjev za izdavanje nove EU plave karte.

Nakon isteka perioda od dvije godine imalac EU plave karte o promjeni poslodavca obavještava Ministarstvo, u roku od osam dana od dana promjene poslodavca i dostavlja novi ugovor o radu sa novim poslodavcem.

EU plava karta iz stava 2 ovog člana važi do isteka roka njenog važenja.

Prava imaoaca EU plave karte

Član 192

Imalac EU plave karte u Crnoj Gori ima prava u skladu sa članom 93 stav 1 tač. 2 do 7 ovog zakona.

Prestanak važenja EU plave karte

Član 193

EU plava karta prestaje da važi:

- 1) istekom roka važenja;
- 2) ako imalac EU plave karte nije obavijestio Ministarstvo o promjeni poslodavca;
- 3) ako imalac EU plave karte radi kod poslodavca za kojeg mu nije izdata EU plava karta;
- 4) ako imalac EU plave karte radi poslove za koje mu nije izdata EU plava karta ili radi druge poslove za koje mu se nije mogla izdati EU plava karta;
- 5) ako imalac EU plave karte nema sredstva za izdržavanje, a podnio je zahtjev za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite;
- 6) prestankom uslova na osnovu kojih je izdata;
- 7) u slučaju prestanka ugovora o radu iz člana 185 stav 2 tačka 1 ovog zakona;
- 8) ako je imalac EU plave karte za vrijeme njenog važenja duže od tri mjeseca neprekidno nezaposlen ili ako je ostao nezaposlen dva ili više puta;
- 9) ako je imaoцу EU plave karte izrečena zaštitna mjera udaljenja, mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz države ili zaštitna mjera protjerivanje stranca sa teritorije Crne Gore;
- 10) kad imalac EU plave karte ostvari pravo na stalni boravak.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, EU plava karta ne prestaje da važi ukoliko imalac EU plave karte nije obavijestio Ministarstvo o promjeni poslodavca iz razloga na koje nije mogao uticati.

Imaoцу EU plave karte koji je za vrijeme njenog važenja ostao bez posla najduže do tri mjeseca neprekidno neće prestati njeno važenje.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, imalac EU plave karte može tražiti drugo zaposlenje, o čemu je dužan da obavijesti Ministarstvo.

O prestanku važenja EU plave karte iz stava 1 tač. 2 do 9 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Privremeni boravak za člana porodice imaoaca EU plave karte

Član 194

Članu porodice imaoaca EU plave karte može se izdati dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice iz člana 44 ovog zakona, u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na izdavanje te dozvole.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do isteka roka važenja EU plave karte.

Član porodice imaoaca EU plave karte kome je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja porodice može se zaposliti u Crnoj Gori, u skladu sa ovim zakonom.

Stalni boravak imaoaca EU plave karte

Član 195

Dozvola za stalni boravak može se izdati imaoocu EU plave karte ako je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu EU plave karte.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dozvola za stalni boravak može se izdati državljaninu treće države koji je u drugoj državi članici Evropske unije boravio neprekidno pet godina kao imalac EU plave karte, od čega je najmanje dvije godine prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak boravio kao imalac EU plave karte u Crnoj Gori.

Smatra se da je imalac EU plave karte iz st. 1 i 2 ovog člana neprekidno boravio u Crnoj Gori i u slučaju kad je van Evropske unije boravio do jedne godine ili više puta do 18 mjeseci ukupno.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, smatraće se da je imalac EU plave karte iz st. 1 i 2 ovog člana neprekidno boravio na području Evropske unije i u slučaju kad je boravio van Evropske unije uzastopno 24 mjeseca, ako dokaže da je odsustvovao radi:

- 1) rada ili obavljanja preduzetničke djelatnosti;
- 2) obavljanja dobrotvornog rada;
- 3) studiranja u državi porijekla.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak imaoaca EU plave karte

Član 196

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak imalac EU plave karte podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 89 stav 1 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 88 ovog zakona.

Na podnošenje zahtjeva iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 89 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak imaoca EU plave karte

Član 197

Dozvolu za stalni boravak imaocu EU plave karte izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

O zahtjevu za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, odlučuje se u roku od tri mjeseca od dana predaje urednog zahtjeva.

Ukoliko se imaocu EU plave karte izda dozvola za stalni boravak, dozvola sadrži napomenu: „bivši imalac EU plave karte“.

Na postupak odlučivanja po zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak imaocu EU plave karte primjenjuju se odredbe člana 90 ovog zakona.

Prestanak stalnog boravka imaocu EU plave karte

Član 198

Državljaninu treće države bivšem imaocu EU plave karte stalni boravak prestaje da važi, ako:

- 1) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori;
- 2) se utvrdi da je neprekidno boravio duže od dvije godine van Crne Gore.

O prestanku stalnog boravka, Ministarstvo donosi rješenje.

Na postupak donošenja rješenja o prestanku važenja stalnog boravka primjenjuju se odredbe člana 94 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Odobrovanje boravka državljaninu treće države koji ima izdatu EU plavu kartu u drugoj državi članici EU

Član 199

Državljanin treće države koji ima izdatu EU plavu kartu u drugoj državi članici EU, može nakon 18 mjeseci od dana njenog izdavanja, podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad u Crnoj Gori.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu u skladu sa članom 185 ovog zakona, najkasnije 30 dana od dana ulaska u Crnu Goru.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, državljanin treće države koji ima izdatu EU plavu kartu u drugoj državi članici Evropske unije dužan je da priloži dokaz da je u drugoj državi članici Evropske unije imao izdatu EU plavu kartu najmanje 18 mjeseci.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana odlučuje se u skladu sa članom 186 ovog zakona.

O izdavanju dozvole za privremeni boravak i rad u Crnoj Gori licu iz stava 1 ovog člana ili odbijanju zahtjeva iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo obavještava državu članicu Evropske unije u kojoj podnosilac zahtjeva ima izdatu EU plavu kartu.

Prihvatanje imaoca EU plave karte

Član 200

Imaocu EU plave karte i članu njegove porodice policija će dozvoliti ulazak i boravak u Crnoj Gori ako im je druga država članica Evropske unije odbila zahtjev za izdavanje EU plave karte ili ako je prema njima primijenila mjere za napuštanje države.

Stav 1 ovog člana primijenit će se i u slučaju ako je EU plava karta istekla ili prestala da važi.

Imalac EU plave karte koji se zajedno sa članovima porodice vraća u Crnu Goru, u skladu sa stavom 1 ovog člana, ima pravo da radi i da promijeni poslodavca u skladu sa članom 191 ovog zakona.

Ako je imao EU plave karte ta isprava prestala da važi, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje nove EU plave karte, u skladu sa članom 185 ovog zakona.

Prava člana porodice imaoa EU plave karte koji se preselio

Član 201

Članovi porodice imaoa EU plave karte iz člana 199 ovog zakona imaju pravo da mu se pridruže po osnovu spajanja porodice u skladu sa članom 44 ovog zakona, ako su sa njim zakonito boravili u drugoj državi članici Evropske unije.

Članovi porodice iz stava 1 ovog člana dužni su da, u roku od 30 dana od dana ulaska u Crnu Goru, podnesu zahtjev za privremeni boravak radi spajanja porodice Ministarstvu prema mjestu boravka.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana prilaže se:

- 1) važeća putna isprava, odnosno viza ako je potrebna;
- 2) dozvola kojom dokazuju da su kao članovi porodice boravili u državi članici Evropske unije;
- 3) dokaz o zdravstvenom osiguranju;
- 4) dokaz o posjedovanju sredstava za izdržavanje.

Obrazac EU plave karte

Član 202

EU plava karta izdaje se na propisanom obrascu koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv „Crna Gora“, naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 1 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu i mašinski čitljiv zapis.

Unos podataka iz stava 2 ovog člana u obrazac dozvole vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Obrazac EU plave karte izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 42 ovog zakona.

Obrazac EU plave karte propisuje Ministarstvo.

Izuzetak od primjene

Član 203

Odredbe čl. 184 do 202 ovog poglavlja ne odnose se na lica iz člana 3 stav 2 Direktive 2009/50/EZ o uslovima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu zapošljavanja visokokvalifikovane radne snage.

XII. KRETANJE STRANCA U UNIFORMI

Uslovi za nošenje strane vojne uniforme

Član 204

Za vrijeme boravka u Crnoj Gori stranac se može kretati u stranoj vojnoj uniformi, ako:

1) boravi kao član diplomatsko-konzularnog predstavništva strane države ili druge strane misije koja u Crnoj Gori ima diplomatski status u svojstvu vojnog predstavnika, dok misija traje;

2) je član strane vojne misije ili strane vojne delegacije za vrijeme službene posjete;

3) se nalazi na školovanju u vojnoj školi;

4) je član strane vojne misije ili strane vojne delegacije, sa diplomatskom ili službenom putnom ispravom, za vrijeme prelaska preko teritorije Crne Gore;

5) učestvuje u vojnoj vježbi i obuci.

Uslovi za nošenje strane policijske ili carinske uniforme

Član 205

Za vrijeme boravka u Crnoj Gori stranac se može kretati u stranoj policijskoj ili carinskoj uniformi, ako:

1) kao član delegacije stranih policijskih ili carinskih organa boravi u službenoj posjeti;

2) obavlja aktivnosti na osnovu međunarodnog ugovora;

3) se nalazi na školovanju u policijskoj školi;

4) kao član stranih policijskih ili carinskih delegacija, sa diplomatskom ili službenom putnom ispravom, prelazi preko teritorije Crne Gore.

XIII. EVIDENCIJE

Vrste i nadležnost za vođenje evidencija

Član 206

Ministarstvo vodi evidenciju o: izdatim dozvolama za privremeni boravak, izdatim dozvolama za privremeni boravak i rad, izdatim dozvolama za stalni boravak, izdatim potvrdama o prijavi boravka koje se izdaju državljanima države članice Evropske unije, izdatim dozvolama za privremeni boravak koje se izdaju članovima porodice državljanina države članice Evropske unije koji su državljani treće države, izdatim dozvolama za stalni boravak koje se izdaju državljanima države članice Evropske unije i članovima njihovih porodica, izdatim dozvolama za privremeni boravak državljanima trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i članovima njihovih porodica, izdatim EU plavim kartama, izdatim dozvolama za stalni i privremeni boravak državljanina trećih država sa kvalifikacijama visokog obrazovanja i članova njihovih porodica, izdatim putnim listovima za stranca, izdatim putnim ispravama za lica bez državljanstva i izdatim posebnim putnim ispravama za stranca (u daljem tekstu: isprave), produženju isprava, podacima unijetim u obrasce isprava, podnijetim zahtjevima za izdavanje isprava, podacima iz zahtjeva za izdavanje isprava, dokumentaciji koja je priložena uz zahtjev za izdavanje isprava, biometrijskim podacima (fotografija, otisci dva prsta i digitalizovani potpis), prestanku važenja isprava, razlozima i datumu prestanka važenja isprava, ispravama koje su oglašene nevažećim, prijavljenim nestalim ispravama, izdatim potvrdama o prijavi rada, kao i o izrađenim obrascima isprava.

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove vodi evidenciju o: izdatim vizama, odbijenim zahtjevima za izdavanje vize i poništenim vizama i izdatim putnim listovima za strance u drugoj državi.

Policija vodi evidenciju o: strancima koji su prijavili, odjavili ili promijenili mjesto boravka, a koji borave u Crnoj Gori do 90 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C), vize za duži boravak (viza D) ili bez vize u skladu sa propisom o viznom režimu, strancima koji su prijavili, odnosno odjavili mjesto u kojem privremeno borave, a kojima je izdata dozvola za privremeni boravak, privremeni boravak i rad i stalni boravak, strancima kojima je

zabranjen ulazak u Crnu Goru, izdatim vizama na graničnom prelazu, odbijenim zahtjevima za izdavanje vize, poništenim i ukinutim vizama, privremeno oduzetim ispravama, produženim vizama, strancima kojima je otkazan boravak do 90 dana, izdatim mišljenjima za privremeni boravak, strancima smještenim u prihvatilištu, strancima kojima je izrečeno prinudno udaljenje, strancima koji su nezakonito ušli u Crnu Goru, strancima kojima je ograničeno ili zabranjeno kretanje na određenom području u Crnoj Gori, strancima kojima je otkazan boravak na osnovu vize za duži boravak, izdatim mišljenjima za stalni boravak, strancima koji su protjerani, strancima kojima je donijeto rješenje o povratku, strancima kojima je ograničena sloboda kretanja, strancima kojima su određene blaže mjere od smještaja u prihvatilištu, kao i o strancima kojima je određen stroži policijski nadzor.

Sastavni dio evidencije iz stava 1 ovog člana su i podaci i dokumenta o ličnim kartama za strance koje su izdate prije početka primjene ovog zakona.

Evidencije iz st. 1 i 3 ovog člana su elektronski vođene baze podataka.

Sadržaj evidencija iz st. 1 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo, a sadržaj evidencije iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podaci o strancu kome je izdata dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad čuvaju se pet godina nakon odjave boravka stranca, nakon čega se brišu iz evidencije.

Čuvanje podataka

Član 207

Podaci o strancu kome je izdata dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad čuvaju se pet godina nakon odjave boravka stranca, nakon čega se brišu iz evidencije.

Podaci o strancu sa boravkom do 90 dana čuvaju se pet godina nakon odjave boravka, nakon čega se brišu iz evidencije.

Korišćenje podataka

Član 208

Podatke iz evidencija iz člana 206 ovog zakona, osim otiska prstiju i potpisa, mogu koristiti Ministarstvo i policija radi vršenja poslova iz svoje nadležnosti.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i drugi organi mogu koristiti podatke iz evidencije, osim biometrijskih podataka, za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom.

Organi iz st. 1 i 2 ovog člana obavezni su da obezbijede zaštitu podataka iz evidencije koje koriste od slučajnog ili neovlašćenog pristupa, korišćenja, obrade i prosljeđivanja, u skladu sa zakonom.

Podaci iz evidencije mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge svrhe, u skladu sa odredbama kojima se uređuje zaštita ličnih podataka.

Podatke iz evidencija može koristiti lice na koje se podaci odnose, na njegov zahtjev.

XIV. NADZOR

Nadležnost

Član 209

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Poslove kontrole kretanja i boravka stranaca, u skladu sa ovim zakonom vrši ovlašćeno službeno lice policije.

Poslove inspekcijuskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijiski nadzor, vrše inspektor rada i druge nadležne inspekcije u okviru svojih nadležnosti.

XV. KAZNENE ODREDBE

Član 210

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice, ako:

- 1) student radi duže od 15 časova nedjeljno (član 48 stav 3);
  - 2) stranac istraživač radi kao predavač ili profesor duže od 15 časova nedjeljno (član 50 stav 6);
  - 3) rasporedi stranca na poslove za koje mu nije izdata dozvola za privremeni boravak i rad, odnosno potvrda o prijavi rada (član 66 stav 3);
  - 4) u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca nema kopiju dozvole za boravak i rad, odnosno kopiju potvrde o prijavi rada stranca koji kod njega radi (član 66 stav 4);
  - 5) o prestanku rada stranca, prije isteka roka važenja dozvole za boravak i rad, ne obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka rada stranca (član 66 stav 5);
  - 6) zapošljava, odnosno koristi rad stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori (član 66 stav 6);
  - 7) u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca nema kopije dozvola za privremeni boravak, potvrde o prijavi rada, odnosno dokaz o priznatom statusu izbjeglice ili odobrenoj dodatnoj zaštiti ili dokaz o odobrenom azilu ili supsidijarnoj zaštiti ili privremenoj zaštiti iz člana 67 stav 1 tač.1 do 8 ovog zakona (član 67 stav 4);
  - 8) u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, odnosno prestanka rada stranca iz člana 67 stav 1 ovog zakona o tome ne obavijesti Ministarstvo (član 67 stav 5);
  - 9) nije u roku od osam dana od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja ili sezonskog zapošljavanja, sa strancem zaključio ugovor o radu i prijavio ga na obavezno socijalno osiguranje (član 70 stav 4 i član 71 stav 4);
  - 10) nije, najkasnije, u roku od tri dana obavijestio Ministarstvo, da stranac nije stupio na rad, radi poništavanja dozvole za boravak i rad (član 70 stav 5 i član 71 stav 5);
  - 11) prije početka rada stranca iz člana 85 stav 2 ovog zakona ne podnese prijavu o radu stranca Ministarstvu (član 85 stav 3);
  - 12) zapošljava imaoca EU plave karte na poslovima za koje mu nije izdata EU plava karta (član 189 stav 2);
  - 13) u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca nema kopiju EU plave karte (član 189 stav 3);
  - 14) u slučaju prestanka ugovora o radu ili prestanka drugih uslova na osnovu kojih je izdata EU plava karta, najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka ovih okolnosti, nije obavijestio Ministarstvo (član 189 stav 4).
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 211

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) na granični prelaz ili na teritoriju Crne Gore dovede stranca koji ne ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona (član 13 stav 1);

2) ne odveze stranca o svom trošku sa graničnog prelaza ili ne pronade drugi način prevoza, odnosno ne preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca (član 13 stav 2).

3) ne preuzme obavezu iz člana 13 stav 4 ovog zakona (član 13 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice na čiji poziv je strancu, koji je u skladu sa ovim zakonom prinudno udaljen, izdata viza ili odobren ulazak u Crnu Goru, a ne preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca (član 13 stav 5).

Član 212

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne podnese prijavu ili odjavu iz člana 97 stav 1 ovog zakona policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca u roku od 12 časova od dolaska (član 97 stav 2);

2) ne provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu lica kome pruža usluge smještaja, i u prijavi i odjavi boravka policiji da neistinite podatke (član 97 stav 7);

3) ne vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja (član 98 stav 1);

4) ne čuva podatke u evidenciji iz člana 98 stav 1 ovog zakona dvije godine od dana unosa (član 98 stav 3);

5) ne omogući policiji uvid u evidenciju iz člana 98 stav 1 ovog zakona (član 98 stav 4);

6) prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca ne dostavi potvrdu iz člana 99 stav 2 ovog zakona, na propisanom obrascu u pisanoj formi (član 99 stav 3);

7) policiji ne dostavi prijavu, odnosno odjavu elektronskim putem (član 100 stav 2);

8) policiji ne podnese prijavu ili odjavu za stranca sa boravkom do 90 dana kojem obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova, u roku od 12 časova od dolaska odnosno odlaska stranca (član 101 stav 1);

9) policiji ne podnese prijavu boravka stranca koji je primljen na liječenje u roku od 12 časova od časa prijema (član 101 stav 2);

10) policiji ne podnese odjavu boravka stranca nakon završetka liječenja, u roku od 12 časova nakon završetka liječenja (član 101 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.500 eura.

Član 213

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ulazi, boravi i kreće se u Crnoj Gori bez važeće strane putne isprave u koju je unešena viza ili bez važeće strane putne isprave uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak (član 9 stav 1);

2) ne poštuje ograničenje ili zabranu kretanja na određenom području u Crnoj Gori (član 10);

3) ne koristi putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru (član 11 stav 2);

4) boravi u Crnoj Gori suprotno namjeni za koju mu je izdata viza (član 17 stav 1);

5) ne boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren (član 39 stav 2);

6) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 48 stav 3);

7) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 50 stav 6);

8) ne radi na osnovu dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada (član 66 stav 1);

9) ne radi u Crnoj Gori na poslovima za koje mu je izdata dozvola za privremeni boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i kod onog poslodavca koji ga zapošljava (član 66 stav 2);

10) je nezakonito ušao ili boravi u Crnoj Gori ili ne napusti njenu teritoriju odmah ili u roku koji mu je određen (član 104 stav 1);

11) se ne pridržava pravila boravka u prihvatilištu ili ga napusti bez odobrenja (član 131 stav 1);

12) nema kod sebe ili odbije da na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet (član 145 stav 2);

13) da na poslu drugom licu svoju ispravu o identitetu, odnosno ako se služi nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom (član 145 stav 3);

14) se ne služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz člana 145 stav 1 ovog zakona.

Član 214

Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 600 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ne podnese zahtjev za produženje dozvole iz člana 91 stav 2 ovog zakona, u roku od osam dana, od dana isteka roka važenja dozvola (član 91 stav 3);

2) mu je izdata viza za duži boravak (viza D) ili boravi u Crnoj Gori do 90 dana, a ne podnese prijavu boravka policiji u mjestu u kome namjerava da boravi ili ako u drugom mjestu namjerava da boravi duže od 24 časa, u roku od 24 časa od dolaska u mjesto boravka (član 96 st. 1, 3 i 4);

3) mu je izdata dozvola za privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad ili dozvola za stalni boravak, a policiji ne podnese prijavu boravka u slučaju da u drugom mjestu u Crnoj Gori privremeno boravi duže od tri dana (član 96 stav 2);

4) ne podnese odjavu boravka policiji u roku od 24 časa prije napuštanja mjesta boravka (član 96 stav 5);

5) ne podnese prijavu i odjavu boravka iz člana 96 st. 1 do 5 ovog zakona za dijete (član 96 stav 7);

6) u roku od osam dana od dana nastupanja razloga iz člana 146 stav 1 ovog zakona ne podnese zahtjev za zamjenu isprave (član 146 stav 2);

7) ne vrati dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak ako mu je prestala da važi ili je stekao crnogorsko državljanstvo ili se iseljava iz Crne Gore (član 147 stav 1 al. 1, 2 i 3);

8) ne prijavi nestanak isprave za dokazivanje identiteta (član 148 stav 1);

9) se za vrijeme boravka u Crnoj Gori kreće u stranoj vojnoj uniformi osim u slučajevima propisanim članom 204 ovog zakona;

10) se za vrijeme boravka u Crnoj Gori kreće u stranoj policijskoj ili stranoj carinskoj uniformi van slučajeva propisanih članom 205 ovog zakona.

Član 215

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj državljanin države članice Evropske unije i član njegove porodice, ako nema kod sebe ili odbije da na zahtjev ovlaštenog službenog lica stavi na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet (član 176 stav 2).

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj imalac EU plave karte, ako:

1) radi na poslovima za koje mu nije izdata EU plava karta ili radi kod onog poslodavca koji ga nije zaposlio (189 stav 1);

2) u slučaju prestanka ugovora o radu ili prestanka drugih uslova na osnovu kojih je izdata EU plava karta, nije obavijestio Ministarstvo (član 189 stav 4);

3) nije podnio zahtjev za produženje EU plave karte, najkasnije u roku od 30 dana, prije isteka roka važenja EU plave karte (član 190 stav 1);

4) nakon isteka perioda od dvije godine o promjeni poslodavca ne obavijesti Ministarstvo, u roku od osam dana od dana promjene poslodavca (član 191 stav 2).

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 216

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se važeći podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o strancima („Službeni list CG”, br. 56/14, 28/15 i 16/16), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rješavanje započelih postupaka

Član 217

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci po zahtjevima interno raseljenih lica sa Kosova koja su privremeno zadržala status u skladu sa Odlukom o privremenom zadržavanju statusa raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori („Službeni list CG“, broj 46/06) za izdavanje dozvola za stalno nastanjenje ili privremeni boravak u skladu sa čl. 105a i 105b Zakona o strancima („Službeni list CG“, br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), koji su podnijeti do 31. decembra 2014. godine, okončaće se u skladu sa tim zakonom.

Licima iz stava 2 ovog člana kojima bude izdata dozvola za stalno nastanjenje, nakon isteka roka te dozvole, izdaće se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 91 ovog zakona, pri čemu su dužni da u postupku izdavanja te dozvole prilože izdatu dozvolu za stalno nastanjenje.

Licima iz stava 2 ovog člana kojima bude izdata dozvola za privremeni boravak do tri godine shodno članu 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima („Službeni list CG”, br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), izdaće se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 220 stav 1 ovog zakona.

Važenje isprava izdatih po ranijim propisima

Član 218

Lična karta za stranca kome je odobreno stalno nastanjenje, dozvola za stalni boravak za stranca kome je odobren stalni boravak, dozvola za privremeni boravak za stranca kome je odobren privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad za stranca kome je odobren privremeni boravak i rad, putna isprava za lice bez državljanstva, putni list za stranca, posebna lična karta i posebna identifikaciona isprava stranca kome je određen obavezni boravak, izdate po dosadašnjim propisima, važe do isteka roka na koji su izdate.

Izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 219

Strancima kojima je do stupanja na snagu ovog zakona izdata lična karta za stranca kome je odobreno stalno nastanjenje ili dozvola za stalni boravak, nakon isteka roka važenja tih isprava, izdaje se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 91 ovog zakona.

Stranac iz stava 1 ovog člana dužan je da u postupku po zahtjevu za produženje dozvole priloži ličnu kartu za stranca, odnosno dozvolu za stalni boravak čiji je rok važenja istekao.

Privremeni boravak odobren u skladu sa ranije važećim propisima računa se u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz člana 86 stav 1 ovog zakona.

Interno raseljena lica

Član 220

Strancu kome je do stupanja na snagu ovog zakona izdata dozvola za privremeni boravak do tri godine shodno članu 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima („Službeni list CG“, br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), izdaće se dozvola za stalni boravak ako u roku važenja te dozvole pribavi putnu ispravu države porijekla i podnese zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak, u skladu sa ovim zakonom.

Lice iz stava 1 ovog člana, kao i lice kome bude izdata dozvola u skladu sa članom 217 stav 4 ovog zakona, može da radi u Crnoj Gori do isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak do tri godine, izdate u skladu sa članom 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima („Službeni list CG“, br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13).

Primjena pojedinih odredaba

Član 221

Odredba člana 50 stav 5, člana 67 stav 1 tač. 5, 6 i 7, člana 115, čl. 120, 121 i 122, čl. 150 do 203, člana 210 stav 1 tač. 12, 13 i 14 i člana 215 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Odredba člana 81 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2020. godine.

Do 31. decembra 2019. godine na podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja i uručenje dozvole primjenjivaće se član 79 ovog zakona, pri čemu je stranac dužan da podnese dokaze o opravdanosti zahtjeva iz člana 69 ovog zakona.

Prestanak primjene dosadašnjih zakona

Član 222

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o strancima („Službeni list CG“, br. 56/14, 28/15 i 16/16).

Stupanje na snagu

Član 223

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 24-3/17-1/7

EPA 342 XXVI

Podgorica, 14. februar 2018. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

202.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Proglašavam Zakon o reprezentativnosti sindikata, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine.

Broj: 01-201/2

Podgorica, 19.februara 2018. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine, donijela je

ZAKON
O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Reprezentativnost i preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikalnih organizacija (u daljem tekstu: sindikat) utvrđuje se u skladu sa ovim zakonom.

Zaposleni se po slobodnom izboru organizuju u sindikate.

Pojam

Član 2

Sindikat, u smislu ovog zakona, je:

- 1) sindikat organizovan kod poslodavca;
- 2) sindikat organizovan na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti, i
- 3) sindikat organizovan na nivou Crne Gore.

Poslodavac, u smislu ovog zakona, je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Crnoj Gori.

Status pravnog lica

Član 3

Sindikat stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar sindikalnih organizacija (u daljem tekstu: Registar), koji vodi organ državne uprave nadležan za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Postupak i način upisa sindikata u Registar, promjenu upisa, sadržinu, način vođenja i brisanje iz Registra, propisuje Ministarstvo.

Registar reprezentativnih sindikata

Član 4

Ministarstvo vodi Registar reprezentativnih sindikata.

Sindikata kojem je utvrđena reprezentativnost kod poslodavca dužan je da Ministarstvu dostavlja podatke o reprezentativnosti i svakoj promjeni u vezi sa tim radi vođenja Registra iz stava 1 ovog člana.

Način vođenja, upis i brisanje iz Registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zaštita podataka

Član 5

Podaci na osnovu kojih se utvrđuje reprezentativnost sindikata podliježu zaštiti u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Prava reprezentativnog sindikata

Član 6

Sindikata kome je utvrđena reprezentativnost, u skladu sa ovim zakonom, ima pravo na:

- 1) kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnog ugovora na odgovarajućem nivou;
- 2) učešće u rješavanju kolektivnih radnih sporova;
- 3) učešće u radu Socijalnog savjeta i drugih tripartitnih i multipartitnih tijela na odgovarajućem nivou;
- 4) učešće u radu organa upravljanja Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Fonda rada, Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Agencije za mirno rješavanje radnih sporova;
- 5) učešće u radu Savjeta Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom; i
- 6) druga prava koja su propisana posebnim zakonima i kolektivnim ugovorima.

Ako je u tijelima iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana propisano učešće manjeg broja predstavnika sindikata u odnosu na broj reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje se princip rotacije, u skladu sa posebnim sporazumom tih sindikata.

Zainteresovani sindikat

Član 7

Zainteresovani sindikat je sindikat koji je podnio zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, a upisan je u Registar.

II. USLOVI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Uslovi

Član 8

Reprezentativnost sindikata utvrđuje se na osnovu opštih i posebnih uslova propisanih ovim zakonom.

Opšti uslovi

Član 9

Opšti uslovi za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata su:

- 1) da je upisan u Registar, u skladu sa ovim zakonom;

- 2) da je nezavisan od državnih organa, poslodavaca i političkih partija; i
- 3) da se finansira iz članarine i drugih izvora.

Ako je sindikalni predstavnik član organa političkih partija ili se nalazi na izbornoj listi kao kandidat političke partije, uslov nezavisnosti iz stava 1 tačka 2 ovog člana nije ispunjen.

Ispunjenost opštih uslova iz stava 1 ovog člana cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:

- 1) potvrde o upisu u Registar;
- 2) izjave sindikalnog predstavnika da nije član organa političkih partija i da se ne nalazi na izbornoj listi kao kandidat političke partije;
- 3) statuta, odnosno pravila sindikalne organizacije; i
- 4) izjave sindikata o načinu finansiranja.

Poseban uslov za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Član 10

Poseban uslov za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca je da sindikat čini najmanje 20% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih kod poslodavca.

Ukupan broj zaposlenih kod poslodavca utvrđuje se na osnovu potvrde, koju je na zahtjev zainteresovanog sindikata dužan da izda poslodavac u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Utvrđivanje reprezentativnosti granskih sindikata

Član 11

Sindikat na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti je reprezentativan ako, pored opštih uslova propisanih ovim zakonom, ima najmanje 15% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih u grani djelatnosti, grupi, odnosno podgrupi djelatnosti.

Utvrđivanje reprezentativnosti sindikata na nivou Crne Gore

Član 12

Sindikat na nivou Crne Gore je reprezentativan, ako:

- 1) ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona;
- 2) je u taj sindikat udruženo najmanje pet reprezentativnih sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti, i
- 3) taj sindikat čini najmanje 10% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih u Crnoj Gori.

Status sindikata nakon strukturne promjene pravnog lica

Član 13

U slučaju promjene oblika obavljanja privrednih djelatnosti, odnosno promjene većinskog vlasništva nad kapitalom ili pravnog lica, koje je zadržalo svoju samostalnost, sindikalne organizacije zadržavaju status koji su imali na dan promjene oblika obavljanja privrednih djelatnosti, odnosno promjene većinskog vlasništva nad kapitalom ili pravnog lica, ukoliko je taj status usklađen sa uslovima propisanim ovim zakonom.

Dokazivanje ispunjenosti posebnog uslova za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata

Član 14

Pod dokazom o ispunjenosti posebnog uslova iz člana 10 stav 1, člana 11 i člana 12 stav 1 alineja 3 ovog zakona smatra se akt koji sadrži: ime i prezime, broj lične karte i svojeručni potpis zaposlenog o dobrovoljnom prihvatanju članstva kod zainteresovanog sindikata.

Ako zainteresovani sindikat podnese dokaz iz stava 1 ovog člana za zaposlenog koji je već član drugog sindikata, na odgovarajućem nivou, dužan je da dostavi i pisanu izjavu zaposlenog o istupanju iz tog sindikata.

Dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 9 ovog zakona utvrđuju se prema podacima raspoloživim na dan podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti.

Utvrđivanje broja zaposlenih

Član 15

Ukupan broj zaposlenih u grani djelatnosti, grupi, odnosno podgrupi djelatnosti, kao i na nivou Crne Gore, u smislu čl. 11 i 12 ovog zakona, utvrđuje se na osnovu podataka organa uprave nadležnog za poslove statistike za godinu koja prethodi godini u kojoj se utvrđuje reprezentativnost sindikata.

Više reprezentativnih sindikata

Član 16

Ako postoje dva ili više reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, za koje je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, svi sindikati imaju prava iz člana 6 ovog zakona.

Sporazumno udruživanje više sindikata radi postizanja reprezentativnosti

Član 17

Sindikati koji ne ispunjavaju uslove reprezentativnosti u skladu sa ovim zakonom mogu zaključiti sporazum o udruživanju sa drugim sindikatima.

III. POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Organ nadležan za utvrđivanje reprezentativnost i sindikata kod poslodavca

Član 18

Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje direktor na prijedlog Komisije za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju čine po dva predstavnika: poslodavca, reprezentativnog sindikata ako postoji kod tog poslodavca i zainteresovanog sindikata.

U Komisiji umjesto predstavnika reprezentativnog sindikata, odnosno zainteresovanog sindikata kod poslodavca, na zahtjev tih sindikata mogu da budu predstavnici sindikata na granskom nivou, odnosno na nivou Crne Gore u koji je ta sindikalna organizacija udružena.

Ako poslodavac ne može da odredi predstavnike iz stava 2 ovog člana to mogu da budu, u ime poslodavca, predstavnici reprezentativnog udruženja poslodavaca u kojem je učlanjen poslodavac.

Komisiju obrazuje direktor u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, i određuje predsjednika Komisije.

Način rada i odlučivanja Komisije bliže se uređuje poslovnikom o radu Komisije.

Zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Član 19

Zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca podnosi se poslodavcu.

Uz zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti iz stava 1 ovog člana sindikat podnosi dokaze o ispunjenosti opštih i posebnih uslova iz čl. 9, 10 i 14 ovog zakona.

Prijedlog Komisije i donošenje rješenja

Član 20

Komisija u roku od sedam dana od dana obrazovanja sačinjava prijedlog za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata većinom glasova svojih članova.

Direktor donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata u roku od sedam dana od dana dostavljanja prijedloga Komisije.

Provjera utvrđene reprezentativnosti kod poslodavca

Član 21

Ako zainteresovani sindikat kod poslodavca smatra da reprezentativnost sindikata nije utvrđena u skladu sa ovim zakonom ili mu rješenje nije dostavljeno u roku od osam dana od dana donošenja rješenja iz člana 20 stav 2 ovog zakona, ima pravo da podnese žalbu Odboru za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata (u daljem tekstu: Odbor).

Žalba iz stava 1 ovog člana se podnosi u roku od sedam dana od dana dostavljanja rješenja, odnosno od dana isteka roka za dostavljanje rješenja.

Zainteresovani sindikat može Odboru podnijeti žalbu i u slučaju ako direktor nije obrazovao Komisiju i ako poslodavac ne izda potvrdu u roku iz člana 10 stav 2 ovog zakona.

Žalba iz stava 3 ovog člana podnosi se u roku od 15 dana od dana isteka roka iz člana 10 stav 2 ovog zakona, odnosno iz člana 18 stav 5 ovog zakona.

Podnošenje žalbe zainteresovanog sindikata kod poslodavca

Član 22

Uz žalbu iz člana 21 ovog zakona zainteresovani sindikat podnosi dokaze o ispunjenosti opštih i posebnih uslova za utvrđivanje reprezentativnosti iz čl. 9, 10 i 14 ovog zakona i dokaze da se prethodno obratio poslodavcu, odnosno rješenje na koje podnosi žalbu.

Razmatranje žalbe zainteresovanog sindikata kod poslodavca

Član 23

Po žalbi zainteresovanog sindikata kod poslodavca iz člana 21 ovog zakona, u drugom stepenu rješava ministar nadležan za poslove rada (u daljem tekstu: ministar) na prijedlog Odbora.

Odbor je dužan da u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe zainteresovanog sindikata ministru dostavi prijedlog za rješavanje po žalbi.

Ministar može da zahtijeva od Odbora preispitivanje prijedloga za rješavanje po žalbi, u roku od osam dana od dana dostavljanja prijedloga, ako ocijeni da nijesu utvrđene sve činjenice od značaja za rješavanje po žalbi.

Odbor je dužan da se izjasni o zahtjevu iz stava 3 ovog člana i ministru dostavi konačan prijedlog u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva za preispitivanje prijedloga Odbora.

Rješenje po žalbi zainteresovanog sindikata kod poslodavca donosi ministar u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga Odbora, odnosno u roku od osam dana od dana otklanjanja nedostataka iz stava 3 ovog člana.

Poslodavac je dužan da po rješenju iz stava 5 ovog člana postupi u roku od 15 dana, odnosno u rješenjem određenom roku, od dana dostavljanja rješenja.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja rješenja.

Utvrđivanje reprezentativnosti sindikata na nivou grane i na nivou Crne Gore

Član 24

Reprezentativnost sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore utvrđuje ministar, na prijedlog Odbora, u skladu sa ovim zakonom.

Podnošenje zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata na nivou grane i na nivou Crne Gore

Član 25

Zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore podnosi se Odboru.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana sindikat podnosi dokaze o ispunjenosti opštih i posebnih uslova za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata iz čl. 9, 11, 12 i 14 ovog zakona.

Razmatranje zahtjeva

Član 26

U postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore, Odbor utvrđuje da li su zahtjev i dokazi podnijeti u skladu sa članom 25 ovog zakona.

Ako Odbor utvrdi da nijesu podnijeti potrebni dokazi u smislu stava 1 ovog člana zatražiće od podnosioca zahtjeva da u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja otkloni uočene nedostatke.

Podnosilac zahtjeva dužan je da u roku iz stava 2 ovog člana, na zahtjev Odbora, dostavi i pristupnice sindikatu, izjave o istupanju iz sindikata, odnosno sporazume i druge dokaze o pristupanju zainteresovanom sindikatu.

Rješenje o odbijanju zahtjeva

Član 27

Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke, odnosno ne dostavi tražene dokaze u roku iz člana 26 st. 2 i 3 ovog zakona ministar, na prijedlog Odbora, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja rješenja.

Razmatranje prijedloga Odbora

Član 28

Odbor je dužan da prijedlog o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore dostavi ministru u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ministar može da zahtjeva od Odbora preispitivanje prijedloga iz stava 1 ovog člana u roku od osam dana od dana dostavljanja prijedloga, ako ocijeni da nijesu utvrđene sve činjenice za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata.

Odbor je dužan da se izjasni o zahtjevu iz stava 2 ovog člana i ministru dostavi konačan prijedlog, u roku od tri radna dana od dana dostavljanja zahtjeva za preispitivanje prijedloga Odbora.

Donošenje rješenja

Član 29

Rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore donosi ministar u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga Odbora, odnosno u roku od osam dana od dana otklanjanja nedostataka u smislu člana 26 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva.

Sastav Odbora

Član 30

Odbor obrazuje ministar i čine ga po: dva predstavnika Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), dva predstavnika reprezentativnih organizacija sindikata u Crnoj Gori i dva predstavnika reprezentativnih udruženja poslodavaca u Crnoj Gori.

Članovi Odbora treba da imaju najmanje:

1) diplomu akademskih osnovnih studija poslije završenog akademskog studijskog programa, obima 180 ECTS;i

2) tri godine radnog iskustva na poslovima iz oblasti radnog zakonodavstva.

Predstavnike Vlade imenuje Vlada na prijedlog ministra, predstavnike sindikata određuje reprezentativni sindikat, a predstavnike poslodavaca određuje reprezentativno udruženje poslodavaca u skladu sa svojim aktima.

Mandat članova Odbora

Član 31

Mandat članova Odbora traje četiri godine i isti mogu biti ponovo imenovani.

Mandat članova Odbora može prestati i prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, u skladu sa aktima Vlade, reprezentativnog sindikata, odnosno reprezentativnog udruženja poslodavaca.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, imenuje se novi član Odbora, čiji mandat traje onoliko vremena koliko bi trajao mandat člana na čije mjesto se imenuje.

Način rada Odbora

Član 32

Odbor odlučuje većinom glasova svojih članova.

Način rada i odlučivanja Odbora bliže se uređuje poslovnikom o radu Odbora.

Članovima Odbora i sekretaru Odbora pripada naknada za rad u skladu sa zakonom.

Administrativno-stručne poslove za potrebe Odbora obavlja Ministarstvo.

IV. PREISPITIVANJE UTVRĐENE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Član 33

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata kod poslodavca može se pokrenuti na zahtjev sindikata kod tog poslodavca, koji je upisan u Registar, ili na inicijativu poslodavca ali ne prije isteka roka od godinu dana od prethodno utvrđene reprezentativnosti.

Zahtjev, odnosno inicijativa za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata kod poslodavca podnosi se Komisiji.

Zahtjev, odnosno inicijativa sadrži: naziv sindikata i razloge zbog kojih se zahtijeva preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata.

Komisija je dužna da, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno pokretanja inicijative iz stava 2 ovog člana, obavijesti sindikat čija se reprezentativnost preispituje i zatraži da dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti u skladu sa ovim zakonom.

Sindikat je dužan da, u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti.

Komisija je dužna da sačini prijedlog u roku od sedam dana od dana dostavljanja dokaza iz stava 5 ovog člana.

Direktor donosi rješenje o preispitivanju utvrđene reprezentativnosti sindikata u roku od sedam dana od dana dostavljanja prijedloga Komisije.

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata na nivou grane i na nivou Crne Gore

Član 34

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti može se pokrenuti na zahtjev, odnosno inicijativu reprezentativnog sindikata osnovanog na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti koji je upisan u Registar ali ne prije isteka roka od tri godine od prethodno utvrđene reprezentativnosti.

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata na nivou Crne Gore može se pokrenuti na zahtjev, odnosno inicijativu reprezentativnog sindikata osnovanog na nivou Crne Gore koji je upisan u Registar ali ne prije isteka roka od četiri godine od prethodno utvrđene reprezentativnosti.

Zahtjev, odnosno inicijativa iz st. 1 i 2 ovog člana podnosi se Odboru, i sadrži: naziv sindikata i razloge zbog kojih se zahtijeva preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata.

Odbor je dužan da, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno inicijative iz st. 1 i 2 ovog člana, obavijesti sindikat čija se reprezentativnost preispituje i zatraži da dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Sindikat čija se reprezentativnost preispituje dužan je da dostavi Odboru dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana.

Odbor je dužan da prijedlog o preispitivanju reprezentativnosti sindikata dostavi ministru u roku od 30 dana od dana dostavljanja dokaza iz stava 5 ovog člana.

Rješenje o preispitivanju utvrđene reprezentativnosti sindikata donosi ministar u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga iz stava 6 ovog člana.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva.

Brisanje iz Registra

Član 35

Ako se u postupku preispitivanja reprezentativnosti sindikata utvrdi da sindikat nije više reprezentativan, Ministarstvo će taj sindikat brisati iz Registra reprezentativnih sindikata, u skladu sa propisom iz člana 4 ovog zakona.

Uz zahtjev za brisanje iz Registra iz stava 1 ovog člana prilaže se rješenje kojim je utvrđeno da sindikat nije više reprezentativan.

V.NADZOR

Član 36

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa, koji su donijeti na osnovu ovog zakona, vrši Ministarstvo.

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko Inspekcije rada.

VI. KAZNENE ODREDBE

Prekršaj za poslodavca

Član 37

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac kao pravno lice, ako:

1) u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva od strane zainteresovanog Sindikata ne izda potvrdu o ukupnom broju zaposlenih (član 10 stav 2);

2) ne obrazuje Komisiju u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata (član 18 stav 5);

3) ne izvrši rješenje iz člana 23 stav 5 ovog zakona u roku od 15 dana, odnosno u rješenjem određenom roku, od dana dostavljanja rješenja (član 23 stav 6).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 400 eura.

Prekršaj za sindikat

Član 38

Novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj sindikat kao pravno lice, ako:

1) ne dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz člana 33 stav 4 ovog zakona (član 33 stav 5);

2) ne dostavi Odboru dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz člana 34 stav 4 ovog zakona (član 34 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u sindikatu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 100 eura.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje propisa

Član 39

Propisi iz čl. 3 i 4 ovog zakona donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su donijeti na osnovu Zakona o reprezentativnosti sindikata („Službeni list CG”, broj 26/10), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za obrazovanje Odbora

Član 40

Odbor iz člana 29 ovog zakona obrazovaće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom početka rada Odbora iz stava 1 ovog člana prestaje sa radom Odbor imenovan u skladu sa Zakonom o reprezentativnosti sindikata („Službeni list CG”, br. 26/10, 36/13 i 55/16).

Započeti postupci

Član 41

Postupci za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izbor predstavnika reprezentativnih sindikata

Član 42

Predstavnici reprezentativnih sindikata u organima upravljanja iz člana 6 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona izabraće se u skladu sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom izbora predstavnika reprezentativnih sindikata u skladu sa stavom 1 ovog člana, prestaje mandat dosadašnjim predstavnicima iz člana 6 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 43

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o reprezentativnosti sindikata („Službeni list CG”, br. 26/10, 36/13 i 55/16).

Stupanje na snagu

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 19-3/17-1/4

EPA 348 XXVI

Podgorica, 14. februar 2018. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

203.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH
BOLESTI**

Proglašavam Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine.

Broj: 01-197/2

Podgorica, 19. februara 2018. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine, donijela je

**ZAKON
O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom propisuje se zaštita stanovništva od zaraznih bolesti u Crnoj Gori, mjere za njihovo sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje, sprovođenje epidemiološkog nadzora, nadležni subjekti za njihovo sprovođenje, način obezbjeđivanja sredstava za njihovo sprovođenje, vršenje nadzora nad izvršavanjem ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 2

Zarazna bolest je bolest izazvana specifičnim uzročnim agensom koja nastaje kao posljedica prenosa agensa ili njegovih toksičnih produkata sa zaraženog lica ili drugog rezervoara na osjetljivog domaćina, bilo direktno sa lica na lice ili indirektno preko zagađene hrane, vode, predmeta opšte upotrebe, prelaznog domaćina, vektora ili nežive sredine i razmjenom tečnosti koja je kontaminirana uzročnikom zaraze.

Zarazne bolesti su:

- 1) bolesti koje dovode ili mogu da dovedu do značajnog obolijevanja i/ili do smrtnog ishoda, a posebno one za čiju je prevenciju potrebna šira koordinacija aktivnosti;
- 2) bolesti gdje razmjena informacija može da obezbijedi rano upozoravanje o prijetnji po javno zdravlje;
- 3) rijetke i ozbiljne zarazne bolesti, koje nijesu prepoznate u Crnoj Gori, a za koje se grupisanjem podataka može ukazati na faktore odgovorne za njihovu pojavu;
- 4) bolesti za koje postoje efikasne mjere sprječavanja u cilju dobrobiti stanovništva;
- 5) bolesti kod kojih poređenje učestalosti sa drugim sredinama može doprinijeti procjeni i unapređenju programa zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 3

Listu zaraznih bolesti nad kojima se sprovodi epidemiološki nadzor i protiv kojih se primjenjuju mjere sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, na predlog Instituta za javno zdravlje (u daljem tekstu: Institut), utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ako se pojavi zarazna bolest koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti, a koja u većoj mjeri može da ugrozi zdravlje stanovništva, Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva, može odlučiti da se za zaštitu stanovništva od te bolesti primjenjuju sve ili pojedine mjere predviđene ovim zakonom, druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i ostale mjere koje priroda te bolesti nalaže, kao i mjere propisane međunarodnim zdravstvenim i sanitarnim konvencijama i drugim međunarodnim aktima.

Predlog iz stava 2 ovog člana Ministarstvo sačinjava na osnovu mišljenja Instituta i sadrži naziv bolesti, mjere za sprječavanje i suzbijanje te bolesti, način njihovog sprovođenja i sredstva neophodna za sprovođenje tih mjera.

Odluka iz stava 2 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Član 4

Epidemiološki nadzor sprovodi se nad zaraznim bolestima, infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom (u daljem tekstu: bolničke infekcije) i antimikrobnom rezistencijom u skladu sa definicijom slučaja, preporukama Evropskog centra za sprječavanje i suzbijanje bolesti (u daljem tekstu: ECDC) i Svjetske zdravstvene organizacije (u daljem tekstu: SZO).

Definicije slučajeva zaraznih bolesti utvrđene Listom zaraznih bolesti, uključuju kliničke, laboratorijske i epidemiološke kriterijume.

Pored kriterijuma iz stava 2 ovog člana, definicije slučajeva zaraznih bolesti uključuju i klasifikaciju slučajeva kao: „mogući“, „vjerovatni“ i „potvrđeni“.

Definicije slučajeva zaraznih bolesti, na predlog Instituta utvrđuje Ministarstvo.

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **uzročnik zarazne bolesti** je patogeni mikroorganizam, njegov toksični produkt ili prion;

2) **kontakt** je lice koje je bilo izloženo slučaju zarazne bolesti ili životinji ili zagađenoj životnoj sredini na takav način da je postojala mogućnost infekcije;

3) **rezervoar infekcije** je svako lice, životinja, insekt ili drugi zglavkar, biljka, zemljište, voda ili supstanca, kao i njihova kombinacija, u kojoj uzročnik zarazne bolesti normalno živi i razmnožava se, od koga mu primarno zavisi preživljavanje i gdje se razmnožava na takav način da se može prenijeti na osjetljivo lice;

4) **izvor infekcije** je lice, životinja, stvar ili supstanca sa koje se uzročnik prenosi na osjetljivo lice;

5) **nosilac uzročnika zarazne bolesti** je lice ili životinja koja nosi uzročnike zarazne bolesti, simptome i znakove bolesti koja predstavlja rezervoar infekcije;

6) **sprječavanje pojave zarazne bolesti** podrazumijeva skup mjera koje se kontinuirano sprovode u cilju preduprjeđivanja infekcije, odnosno zarazne bolesti;

7) **suzbijanje zarazne bolesti podrazumijeva** skup mjera koje se sprovode protiv već prisutne zarazne bolesti, u cilju liječenja oboljelih i smanjenja njene učestalosti;

8) **odstranjivanje (eliminacija) određene zarazne bolesti** je odsustvo klinički ispoljene bolesti na određenoj teritoriji u uslovima postojanja agensa, uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa te zarazne bolesti iz drugih zemalja i mjera radi sprječavanja njenog prenošenja;

9) **iskorjenjivanje (eradikacija) određene zarazne bolesti** je potpuno odsustvo bolesti i prouzrokovala te bolesti na određenoj teritoriji uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa iz drugih zemalja;

10) **epidemija zarazne bolesti** je obolijevanje od zarazne bolesti neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu, mjestu i zahvaćenoj populaciji ili neuobičajeno povećanje broja oboljelih sa komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojava dva ili više međusobno povezanih slučajeva zarazne bolesti koja se nikada ili više godina nije pojavljivala na jednom području ili pojava većeg broja oboljenja čiji je uzročnik nepoznat, a prati ih febrilno stanje;

11) **epidemija od većeg epidemiološkog značaja** označava pojavu teških kliničkih oblika zaraznih bolesti i/ili smrti od zarazne bolesti, pri čemu postoji opasnost od nastanka težih ekonomskih i društvenih posljedica, prekograničnog prenošenja bolesti, kao i ponovna pojava slučajeva odstranjene ili iskorijenjene zarazne bolesti;

12) **pandemija zarazne bolesti** je obolijevanje od zarazne bolesti koja prelazi državne granice i širi se na veći dio svijeta ili svijet u cjelini, ugrožavajući ljude u svim zahvaćenim područjima;

13) **zaraženo područje** je područje na kojem postoji jedan ili više rezervoara, odnosno izvora uzročnika zarazne bolesti i uslovi za širenje te zarazne bolesti;

14) **ugroženo područje** je područje na koje se sa zaraženog područja može prenijeti zarazna bolest i na kojem postoje uslovi za širenje te zarazne bolesti;

15) **ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju** je po život opasna ili na drugi način ozbiljna opasnost po zdravlje biološkog, hemijskog, ekološkog ili nepoznatog porijekla koja se širi ili podrazumijeva značajan rizik od prekograničnog širenja i koja može da zahtijeva koordinirano međunarodno reagovanje kako bi se osigurao visok nivo zaštite zdravlja stanovništva;

16) **praćenje** je kontinuirano posmatranje, otkrivanje ili ispitivanje promjena situacije koje podrazumijeva sistematično prikupljanje podataka i analizu određenih pokazatelja koji se odnose na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju;

17) **traženje kontakata** podrazumijeva mjere koje se sprovode kako bi se našla lica koja su u riziku od razvijanja bolesti ili su već razvila bolest;

18) **karantin** predstavlja mjeru kojom se ograničava sloboda kretanja i utvrđuju obavezni zdravstveni pregledi zdravim licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima koja su oboljela ili se sumnja da su oboljela od karantinskih bolesti;

19) **karantinske bolesti** su zarazne bolesti čiji se uzročnici prenose vazduhom i kontaktom i koje imaju visoku stopu smrtnosti, odnosno koje predstavljaju veliku opasnost po zdravlje stanovništva, zbog čega se u slučaju njihove pojave ili sumnje na njihovu pojavu primjenjuju mjere karantina i striktno izolacije (kuga, hemoragične groznice osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, kao i druge zarazne bolesti koje utvrdi Ministarstvo);

20) **izolacija** podrazumijeva način izdvajanja inficiranih lica tokom perioda zaraznosti na takav način i pod takvim uslovima da se spriječi ili ograniči direktni, odnosno indirektni prenos uzročnika zarazne bolesti sa inficiranog, odnosno oboljelog lica ili životinje na osjetljivo lice;

21) **striktna izolacija** je jedna od vrsta izolacije koja se primjenjuje u odnosu na lica koja su inficirana ili oboljela ili se sumnja da su inficirana ili oboljela od uzročnika zarazne bolesti koji izaziva visoku smrtnost kod ljudi i može lako da se prenosi vazduhom i kontaktom;

22) **zoonoza** podrazumijeva zaraznu bolest koja pod prirodnim uslovima, može da se prenosi sa životinja (kičmenjaka) na čovjeka;

23) **zdravstvena edukacija** podrazumijeva proces pomoću koga pojedinci i grupe lica uče da se ponašaju na način usmjeren ka unapređenju i održavanju zdravlja, kao i sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti;

24) **javnozdravstvena mjera** je odluka ili aktivnost koja za cilj ima sprječavanje, praćenje ili kontrolu širenja bolesti ili zaraze, ili suzbijanje ozbiljnih rizika za javno zdravlje ili ublažavanje njihovog uticaja na javno zdravlje;

25) **imunoprofilaksa** podrazumijeva mjeru zaštite osjetljivih lica od zaraznih bolesti davanjem vakcina i/ili imunoglobulina humanog porijekla, imunobioloških preparata koji sadrže specifična antitijela i monoklonska antitijela;

26) **hemioprofilaksa** je davanje lijekova zdravim licima u cilju sprječavanja nastanka zarazne bolesti;

27) **dezinfekcija** u širem smislu predstavlja skup postupaka kojima se efikasno uklanjaju, onesposobljavaju ili uništavaju mikroorganizmi u toj mjeri da nijesu sposobni da izazovu infekciju. Dezinfekcija u užem smislu predstavlja smanjenje broja mikroorganizama ispod infektivne doze, odnosno uništavanje ili slabljenje patogenih mikroorganizama;

28) **dezinsekcija** je skup mjera za uništavanje insekata i drugih zglavkara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

29) **deratizacija** je skup mjera za uništavanje glodara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

30) **objekti pod sanitarnim nadzorom** su objekti u kojima se vrši proizvodnja i promet lijekova, medicinskih sredstava i kozmetičkih proizvoda; objekti za javno vodosnabdijevanje; objekti u kojima se vrši vaspitno-obrazovna djelatnost i organizuje kolektivni smještaj djece, odraslih i starih lica; objekti u kojima se vrši dijagnostika, liječenje i njega bolesnika, kao i pružanje usluga tradicionalnih i alternativnih oblika liječenja, njege i uljepšavanja lica i tijela i nemedicinskih intervencija kojima je moguće narušavanje integriteta kože, kao i unošenje boja i stranih tijela u kožu i sluznice, objekti za proizvodnju i promet predmeta opšte upotrebe; objekti javnog saobraćaja; objekti kulture, fizičke kulture, sporta i rekreacije;

31) **zatvorena i otvorena javna mjesta** predstavljaju prostore namijenjene zajedničkom boravku ljudi, a obuhvataju prostore u kojima se obavlja vaspitno-obrazovna djelatnost, održavaju kulturne, zabavne, sportske i druge manifestacije, priredbe i takmičenja i drugi organizovani skupovi;

32) **sanitarno-tehnički i higijenski uslovi** su uslovi koje treba da ispune objekti (prostorije, postrojenja, uređaji, namještaj, oprema i pribor) namjenska prevozna sredstva, sa ciljem zaštite zdravlja stanovništva, u skladu sa zakonom; i

33) **predmeti opšte upotrebe** su dječije igračke, predmeti namijenjeni djeci i odojčadi, kozmetički proizvodi, kozmetički proizvodi sa posebnom namjenom ili ambalaža za pakovanje ovih proizvoda, predmeti koji u neposrednoj upotrebi dolaze u kontakt sa kožom ili sluzokožom, predmeti za ukrašavanje lica i tijela.

II. PRAVA I OBAVEZE U SPROVOĐENJU ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Član 7

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti je organizovana i sveukupna djelatnost, sa ciljem sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, kao i odstranjivanja i iskorjenjivanja određenih zaraznih bolesti.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti obuhvata planiranje, programiranje, organizovanje, sprovođenje i nadzor nad sprovođenjem mjera za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti, kao i obezbjeđivanje materijalnih i drugih

sredstava za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i ima prvenstvo u odnosu na druge mjere zdravstvene zaštite.

Svako ima pravo na zaštitu od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija, kao i obavezu da štiti svoje zdravlje i zdravlje drugih od tih bolesti.

Zdravstvene ustanove, pravna lica i građani dužni su da surađuju sa organima državne uprave, kao i zdravstvenim ustanovama koje imaju organizovanu epidemiološku službu (u daljem tekstu: nadležne zdravstvene ustanove), i da im omogućе da obavljaju propisane preglede, uzimanje potrebnog materijala i sprovođenje drugih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija.

Član 8

Međunarodne obaveze u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem zaraznih bolesti utvrđenih Listom zaraznih bolesti, kao i ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju, izvršavaju se u skladu sa međunarodnim zdravstvenim propisima, programima SZO i drugim međunarodnim aktima.

Status države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti ima država u kojoj je sprovedeno iskorjenjivanje te bolesti i u kojoj nema pojave slučajeva te bolesti, po pravilu, više od tri godine.

Obaveze iz stava 1 ovog člana obuhvataju i održavanje statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti.

Sve do globalnog iskorjenjivanja zarazne bolesti, dok postoji opasnost od unošenja i širenja te bolesti, država iz stava 2 ovog člana dužna je da primjenjuje kontrolne i preventivne mjere koje treba da obezbijede da i u slučaju unošenja zarazne bolesti u državu ne bude masovnog obolijevanja.

Priznavanje kao i praćenje održavanja statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti vrši SZO, na osnovu ispunjenosti kriterijuma i preporuka te organizacije.

Član 9

Radi utvrđivanja stručnih stavova o očuvanju i unaprjeđenju zdravlja, sprječavanju i otkrivanju zaraznih bolesti, liječenju i zdravstvenoj njezi, kao i o unaprjeđenju i razvoju organizacije zdravstvene službe koja se bavi prevencijom, suzbijanjem, liječenjem zaraznih bolesti i podrškom oboljelih zasnovane na dokazima i međunarodnim preporukama, Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Komisiju za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija razmatra aktuelnu epidemiološku situaciju zaraznih bolesti u Crnoj Gori na osnovu izvještaja Instituta, uspješnost realizovanih aktivnosti i daje zaključke i preporuke za unaprjeđenje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Komisiju čine doktori medicine specijalisti (epidemiologije, infektologije, mikrobiologije, pedijatrije, pneumoftizilogije) i predstavnici Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

Komisijom predsjedava predstavnik Ministarstva.

Komisija donosi poslovník o svom radu.

Član 10

Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Koordinaciono tijelo za prevenciju, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo).

Koordinaciono tijelo čine doktori medicine specijalisti (epidemiologije, infektologije, mikrobiologije, pedijatrije, neonatologije) i predstavnici Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

Koordinaciono tijelo vrši:

- 1) iskorjenjivanje i održavanje statusa države slobodne od dječije paralize;
- 2) odstranjivanje malih boginja i rubele;

- 3) prevenciju kongenitalnog rubela sindroma;
- 4) odstranjivanje ili iskorjenjivanje zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti.

Koordinaciono tijelo čini sedam članova a, po potrebi, na predlog Koordinacionog tijela ili Instituta, mogu se angažovati i pojedini eksperti za potrebe odstranjivanja i/ili iskorjenjivanja pojedinih zaraznih bolesti.

Predsjednik Koordinacionog tijela je predstavnik Ministarstva, odgovoran za poslove zdravstvene zaštite.

Koordinaciono tijelo donosi poslovnik o radu.

Član 11

Ministarstvo, na predlog Koordinacionog tijela i Instituta, donosi trogodišnji ili petogodišnji plan i program za odstranjivanje, iskorjenjivanje i održavanje statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti, u skladu sa epidemiološkom situacijom.

Plan i program iz stava 1 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore”.

Član 12

U cilju izvršavanja međunarodnih obaveza u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem pojedinih zaraznih bolesti Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Nezavisno stručno tijelo (u daljem tekstu: Stručno tijelo) za verifikaciju sprovedenih aktivnosti na odstranjivanju i iskorjenjivanju pojedinih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore.

Stručno tijelo čine tri člana od kojih su najmanje dvoje specijalisti za oblast epidemiologije.

Članovi Stručnog tijela ne mogu da budu aktivno uključeni u programe odstranjivanja i/ili iskorjenjivanja zaraznih bolesti u Crnoj Gori.

Stručno tijelo donosi poslovnik o svom radu.

Član 13

Zadatak Stručnog tijela je da, na osnovu godišnjih izvještaja Instituta, Koordinacionog tijela i drugih zdravstvenih ustanova, priprema i dostavlja Ministarstvu, SZO i drugim relevantnim međunarodnim tijelima izvještaje o ispunjenju obaveza koje je preuzela Crna Gora u skladu sa preporukama SZO za:

- 1) iskorjenjivanje dječje paralize i održavanje statusa države slobodne od dječje paralize;
- 2) odstranjivanje malih boginja i rubele;
- 3) sprječavanje kongenitalnog rubela sindroma i drugih zaraznih bolesti;
- 4) odstranjivanje i/ili sprječavanje drugih zaraznih bolesti u skladu sa preporukama SZO, Evropske komisije i ECDC.

Zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite dužne su da Stručnom tijelu dostavljaju informacije i podatke od značaja za odstranjivanje i iskorjenjivanje pojedinih zaraznih bolesti u Crnoj Gori.

III. NADLEŽNOSTI

Član 14

U obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti učestvuju: organi državne uprave i organi lokalne uprave; zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite u skladu sa posebnim zakonom; zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici; organizacije zdravstvenog osiguranja; vaspitno-obrazovne, sportske i druge ustanove i organizacije u kojima se obavljaju uslužne djelatnosti; pravna lica i preduzetnici; humanitarne, vjerske i druge organizacije, zajednice i udruženja i građani.

Član 15

Za primjenu Međunarodnog zdravstvenog pravilnika (u daljem tekstu: MZP) i drugih međunarodnih akata i preporuka SZO i Evropske unije na koje se Crna Gora obavezala u vezi sa sprječavanjem i suzbijanjem zaraznih bolesti i drugih vanrednih javnozdravstvenih događaja od međunarodnog značaja, nadležno je Ministarstvo.

Ministarstvo donosi Plan aktivnosti u primjeni MZP.

Ministarstvo prati kretanje zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore, proglašava pojavu epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja, proglašava zaraženo, odnosno ugroženo područje i naređuje mjere koje u tom slučaju moraju da se sprovede.

Naredbu iz stava 3 ovog člana Ministarstvo donosi na predlog Instituta.

Predlog Instituta mora da sadrži naziv zarazne bolesti, geografsko određenje zaraženog, odnosno ugroženog područja, mjere koje moraju da se sprovede, način njihovog sprovođenja i sredstva potrebna za sprovođenje tih mjera.

Ministarstvo, na predlog Instituta, proglašava prestanak epidemije od većeg epidemiološkog značaja.

Kada je opasnost od epidemije ili pandemije zarazne bolesti proglasila SZO, Vlada, na predlog Ministarstva, utvrđuje potrebe Crne Gore za nabavkom roba, usluga i radova u cilju sprječavanja i suzbijanja te zarazne bolesti.

Član 16

Institut je dužan da prati i proučava kretanje zaraznih bolesti u skladu sa zakonom, aktima Evropske unije, međunarodnim aktima i programima SZO i o tome obavještava Ministarstvo, druge organe i subjekte u zemlji i inostranstvu, u cilju ranog upozorenja i razmjene podataka.

Na osnovu podataka iz stava 1 ovog člana, u skladu sa Strategijom razvoja zdravstva Crne Gore, Institut, u saradnji sa Koordinacionim tijelom, kao i organom uprave nadležnim za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove u slučaju pojave zoonoza i bolesti prenosivih hranom priprema programe za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti.

Programe iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo, po pravilu, za svaku godinu uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

Program mjera iz stava 2 ovog člana mora da sadrži njihove izvršioce, rok potreban za izvršenje, materijalna i druga sredstva potrebna za izvršenje.

Član 17

Institut obavještava SZO, u roku od 24 časa od procjene događaja, o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili druge opasnosti po zdravlje od međunarodnog značaja, u skladu sa MZP, i istovremeno obavještava ECDC o ovim pojavama.

Član 18

Zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite dužni su da vode propisane evidencije, registre i baze podataka o zaraznim bolestima koje se povezuju u jedinstveni informacioni sistem, u skladu sa posebnim zakonom.

Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da o pojavi zarazne bolesti, odnosno bolničke infekcije, odmah obavijeste nadležnu zdravstvenu ustanovu, odnosno Institut, organ uprave nadležan za inspeksijske poslove i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove u slučaju pojave zoonoza i bolesti prenosivih hranom, u skladu sa zakonom.

Nadležna zdravstvena ustanova iz stava 1 ovog člana, dužna je da vrši epidemiološki nadzor i neposredno sprovodi mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti.

Nadležna zdravstvena ustanova je dužna da o kretanju zaraznih bolesti obavještava Institut, nadležne organe lokalne uprave i druge subjekte, u cilju ranog upozorenja i razmjene informacija.

Prikupljanje, obrada i razmjena ličnih podataka vrši se saglasno ovom zakonu i zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 19

Zaštita stanovništva od zoonoza i bolesti prenosivih hranom organizuje se i sprovodi u saradnji sa organom uprave nadležnim za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove, u skladu sa zakonom.

Zdravstvene ustanove, veterinarske organizacije i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove dužni su da razmjenjuju informacije o pojavi i kretanju zaraznih bolesti iz stava 1 ovog člana i da usklađuju organizovanje i sprovođenje epidemioloških, odnosno epiziotoloških, higijenskih i drugih propisanih mjera za njihovo sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje u skladu sa zakonom i zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

Zdravstvena ustanova koja utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza i bolesti prenosivih hranom ili smrt lica prouzrokovanu tom zaraznom bolešću, dužna je da o tome odmah obavijesti veterinarsku organizaciju i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove sa određenjem teritorije/mjesta/objekta na/u kojem je zarazna bolest utvrđena.

Kada se utvrdi zarazna bolest iz grupe zoonoza ili uginuće životinje prouzrokovano tom bolešću, službeni veterinar je dužan da o tome odmah obavijesti nadležnu zdravstvenu ustanovu i Institut, kao i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove sa određenjem teritorije na kojoj je zarazna bolest utvrđena.

IV. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 20

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti vrši se sprovođenjem opštih, posebnih, vanrednih i drugih mjera u skladu sa ovim zakonom.

1. Opšte mjere

Član 21

Opšte mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti sprovode se u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru.

Član 22

Opšte mjere su:

- 1) zdravstveno obrazovanje stanovništva i određenih kategorija zaposlenih;
- 2) obezbjeđivanje adekvatnih sanitarno-tehničkih i higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim zatvorenim i otvorenim javnim mjestima;
- 3) mikrobiološka kontrola čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom: površina i opreme, uređaja, pribora, ruku zaposlenih, prevoznih sredstava;
- 4) obezbjeđivanje zdravstveno ispravne vode za piće u objektima javnog vodo-snabdijevanja, vode za potrebe hemodijalize, za sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe i drugih voda od javnozdravstvenog interesa, kao i sanitarne zaštite izvorišta;
- 5) obezbjeđivanje bezbjedne hrane, predmeta opšte upotrebe, kao i propisanih uslova za njihovu proizvodnju i promet, u skladu sa zakonom;

6) uklanjanje ljudskih izlučevina, leševa, organa i tkiva, otpadnih voda i drugih otpadnih materija i nusproizvoda životinjskog porijekla, na način i pod uslovima koji ne ugrožavaju zdravlje stanovništva, u skladu sa zakonom;

7) sprovođenje mjera preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u naseljenim mjestima, zatvorenim i otvorenim javnim mjestima, stambenim objektima, sredstvima javnog saobraćaja, objektima pod sanitarnim nadzorom i njihovoj neposrednoj okolini, u skladu sa ovim zakonom.

Bliže uslove za učestalost kontrole i normative mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom propisuje Ministarstvo.

Dezinfekcija kao opšta mjera podrazumijeva svakodnevnu i stalnu dezinfekciju ruku, pribora, predmeta, opreme, radnih površina i sanitarnih prostorija u svim objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, a dužni su da je sprovede korisnici površina, prostorija ili objekata iz stava 1 tačka 2 ovog člana, kao kontinuirani svakodnevni proces u održavanju higijene i u objektima u kojima se priprema, proizvodi, čuva ili poslužuje hrana u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane;

Dezinfekcija i deratizacija kao preventivna opšta mjera sprovodi se najmanje dva puta godišnje u svim naseljenim mjestima kao prolječna i jesenja dezinfekcija i deratizacija, i dužni su da je sprovede, organ lokalne uprave za svoje područje, vlasnici privatnih posjeda kao i lica koja obavljaju poslovnu djelatnost.

Brod koji obavlja međunarodna putovanja, a bio je zagađen glodarima, mora da ima potvrdu o izvršenoj deratizaciji, u skladu sa ovim zakonom i MZP.

Brod koji obavlja međunarodna putovanja, a nije bio zagađen glodarima, mora da ima potvrdu o oslobađanju od deratizacije u skladu sa ovim zakonom i MZP, kojom dokazuje da je brod za određeno vrijeme, utvrđeno u potvrdi, oslobođen od vršenja deratizacije.

Potvrdu iz st. 5 i 6 ovog člana izdaje sanitarni inspektor na graničnom prelazu u skladu sa ovim zakonom i MZP, na osnovu pregleda broda i dokaza o sprovedenim mjerama deratizacije.

Za organizovanje, odnosno sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana odgovorni su organi državne uprave, organi lokalne uprave, zdravstvene ustanove, privredna društva, preduzetnici, druga pravna lica i građani, u skladu sa zakonom.

Mjere preventivne dezinfekcije i deratizacije kao opšte mjere, mogu da sprovede zdravstvene ustanove, veterinarske organizacije, druga pravna lica i preduzetnici ako ispunjavaju uslove u pogledu prostora, kadra, opreme i sredstava, u skladu sa zakonom.

Bliže uslove u pogledu prostora, kadra, opreme i sredstava koje moraju da ispunjavaju subjekti iz stava 9 ovog člana i člana 24 stav 2 ovog zakona, uslove o sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim zatvorenim i otvorenim javnim mjestima, kao i uslove za zdravstvenu ispravnost vode za potrebe hemodijalize, za rekreativne potrebe i druge vode od javnozdravstvenog interesa propisuje Ministarstvo osim za oblasti koje se odnose na zdravlje životinja i bilja, bezbjednost hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla.

Subjekti iz stava 9 ovog člana dužni su da o svakoj promjeni uslova za vršenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, propisanih ovim zakonom obavijeste Ministarstvo.

Ministarstvo rješenjem utvrđuje koje zdravstvene ustanove, pravna lica i preduzetnici ispunjavaju uslove za vršenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Rješenje iz stava 12 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore”.

Član 23

Zaposleni koji rade na poslovima iz djelatnosti koja se obavlja u objektima pod sanitarnim nadzorom, kao i zaposleni koji rade u objektima u kojima se obavlja djelatnost rukovanja hranom u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane moraju da imaju osnovna znanja o sprječavanju zaraznih bolesti, u skladu sa vrstom poslova koje obavljaju.

Sticanje osnovnih znanja o sprječavanju zaraznih bolesti lica iz stava 1 ovog člana dužan je da obezbijedi poslodavac, o svom trošku.

Način i program sticanja osnovnih znanja iz stava 1 ovog člana o sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti, ličnoj higijeni i ispunjavanju sanitarno- higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom, propisuje Ministarstvo.

2. Posebne mjere

Član 24

Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti su:

- 1) imunoprofilaksa i hemioprofilaksa;
- 2) zdravstveni pregledi određenih kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem;
- 3) zdravstveni nadzor i karantin;
- 4) rano otkrivanje i epidemiološki nadzor;
- 5) epidemiološko ispitivanje;
- 6) laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i uzročnika epidemija zaraznih bolesti;
- 7) postavljanje dijagnoze zarazne bolesti;
- 8) prijavljivanje zarazne bolesti;
- 9) prevoz, izolacija i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti;
- 10) zdravstvena edukacija oboljelih, članova njihovih porodica i drugih lica koja su u riziku od obolijevanja od zaraznih bolesti;
- 11) informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva;
- 12) dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, po epidemiološkim indikacijama.

Mjere utvrđene u stavu 1 ovog člana dužne su da organizuju i sprovode zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove, u skladu sa zakonom.

Član 25

Posebne mjere iz člana 24 stav 1 ovog zakona određuju se i sprovode u skladu sa posebnim programima i stručno-metodološkim uputstvima.

Programne i stručno-metodološka uputstva iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, na predlog Instituta, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poljoprivredu.

Član 26

Sredstva za sprovođenje posebnih mjera iz člana 24 stav 1 ovog zakona, osim za zdravstvene preglede određenih kategorija stanovništva sa savjetovanjem i za vakcinaciju lica u međunarodnom saobraćaju, obezbjeđuju se u skladu sa zakonima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje.

1) Imunoprofilaksa i hemioprofilaksa

Član 27

Imunoprofilaksa se sprovodi vakcinama (u daljem tekstu: vakcinacija) i specifičnim imunoglobulinima.

Vakcinacija je obavezna protiv:

- 1) tuberkuloze, difterije, tetanusa, velikog kašlja, dječije paralize, malih boginja, epidemijskih zaušaka, rubele, virusnog hepatitisa „B” i hemofilusa influence tipa „B”, za sva lica određenog uzrasta;
- 2) drugih zaraznih bolesti za koje postoji efektivna (djelotvorna) vakcina, koju Ministarstvo uvrsti u Program obaveznih imunizacija.

Za lica za koja postoje utvrđeni epidemiološki, odnosno klinički razlozi vakcinacija se sprovodi protiv sljedećih bolesti: hepatitisa „B”, tetanusa, bjesnila, gripa, hemofilusa influence tipa „B”, streptokokusa pneumonije, meningokokne bolesti, trbušnog tifusa, žute groznice, krpeljskog encefalitisa i hepatitisa „A” i drugih bolesti koje Ministarstvo, na predlog Instituta, uvrsti u Program obaveznih imunizacija.

Zaštita specifičnim imunoglobulinima obavezna je po epidemiološkim indikacijama za lica koja su bila izložena uzročnicima tetanusa, bjesnila, hepatitisa „B” i druge zarazne bolesti, za koju postoje specifični imunoglobulini i koju Ministarstvo uvrsti u Program obaveznih imunizacija.

Roditelj, usvojilac, odnosno staratelj dužan je da djetetu predškolskog i školskog uzrasta omogući vršenje vakcinacije protiv bolesti iz stava 2 tačka 1 ovog člana, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili stručni tim za kontraindikacije, u skladu sa ovim zakonom.

Član 28

Hemioprofilaksa se obavezno vrši za sva lica koja su izložena infekciji od tuberkuloze, meningokoknog meningitisa i malarije, a po epidemiološkim indikacijama i kod lica koja su izložena drugim zaraznim bolestima u skladu sa zakonom.

Član 29

Vakcine i drugi imunobiološki preparati moraju se transportovati i čuvati do njihove upotrebe pod uslovima koje je utvrdio proizvođač, pridržavajući se principa „hladnog lanca” uz obezbjeđivanje dovoljnog broja indikatora temperaturnih uslova i ovjerenog zapisa o nadzoru temperature.

Član 30

Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju, koje ima 11 članova i čine ga doktori specijalisti za oblast epidemiologije, pedijatrije, imunologije, neurologije, infektivnih bolesti, ginekologije, mikrobiologije i drugih specijalnosti od značaja za pitanja imunizacije.

Za pojedina pitanja imunizacije, na predlog Instituta, mogu po potrebi da se angažuju eksperti iz drugih grana medicine.

Zadatak Stručnog savjetodavnog tijela iz stava 1 ovog člana je da:

- 1) razmatra predlog godišnjeg Programa obaveznih imunizacija;
- 2) raspravlja o inicijativama stručnih asocijacija, udruženja građana i drugih tijela o mogućnosti eventualnog uvođenja novih vakcina u Program obaveznih imunizacija;
- 3) razmatra i druga pitanja od uticaja na sprovođenje Programa obaveznih imunizacija (uticaj antivakcinalnih grupa i lobija, neželjena dejstva koje se povezuje sa imunizacijom i sl.).

Bliže uslove i način sprovođenja imunoprofilakse i hemioprofilakse, na predlog Instituta, i na osnovu mišljenja Stručnog savjetodavnog tijela iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ministarstvo na predlog Instituta donosi godišnji Program obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti za svaku godinu.

Program iz stava 5 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore”.

Imunoprofilaksu i hemioprofilaksu sprovode zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici, u skladu sa zakonom.

2) Zdravstveni pregledi određenih kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem

Član 31

Obaveznom zdravstvenom pregledu, u skladu sa ovim zakonom podliježu:

- 1) zaposleni na poslovima javnog vodosnabdijevanja stanovništva vodom za piće i rukovanja hranom u svim fazama proizvodnje, prometa i distribucije hrane;
- 2) zaposleni na poslovima njege i održavanja higijene u predškolskim ustanovama, obrazovnim ustanovama, ustanovama za kolektivni smještaj djece i omladine i ustanovama socijalne zaštite za smještaj određenih kategorija lica;
- 3) zaposleni u zdravstvenim ustanovama koji pružaju usluge zdravstvene zaštite na odjeljenjima sa povećanim rizikom od zaraznih bolesti, i to: na poslovima dijagnostike, liječenja, njege, ishrane bolesnika i poslovima održavanja higijene;
- 4) zaposleni na poslovima proizvodnje, prometa i izdavanja lijekova i medicinskih sredstava, odnosno koji na bilo koji način dolaze u neposredan kontakt sa lijekovima i medicinskim sredstvima;
- 5) zaposleni na poslovima pružanja usluge higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, poslovima pružanja nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože, kao i zaposleni na poslovima proizvodnje i prometa kozmetičkih sredstava;
- 6) lica koja u toku školovanja obavljaju obaveznu praksu na poslovima iz tač. 1 do 6 ovog stava.

Na poslovima iz stava 1 ovog člana, ne mogu da obavljaju djelatnost ili obaveznu praksu lica koja nijesu podvrgnuta obaveznom zdravstvenom pregledu u skladu sa ovim zakonom, kao ni lica oboljela od određenih zaraznih bolesti, kao i lica koja su nosioci određenih mikroorganizama i parazita.

Obavezne zdravstvene preglede kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih lica u objektima iz stava 1 ovog člana vrši doktor specijalista epidemiologije u Institutu i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, a laboratorijsko ispitivanje vrši se u mikrobiološkoj laboratoriji tih zdravstvenih ustanova.

Zdravstvene ustanove, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost iz stava 1 ovog člana, dužni su da o svom trošku obezbijede obavezne zdravstvene preglede zaposlenih.

Podaci o obavljenim obaveznim zdravstvenim pregledima evidentiraju se u sanitarnoj knjižici, koju je dužan da čuva poslodavac u poslovnim prostorijama objekta u kojem se obavlja djelatnost I mora biti dostupna na zahtjev sanitarnog inspektora.

Član 32

Obaveznom zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja nosilaca uzročnika zaraznih bolesti podliježu:

- 1) davaoci krvi, ćelija, tkiva, organa ili delova organa koji se presađuju;
- 2) trudnice;
- 3) lica na liječenju hemodijalizom;
- 4) lica koja su bila akcidentalno izložena dokazano infektivnom ili potencijalno infektivnom materijalu;
- 5) odojčad ili djeca koja su tokom trudnoće, rađanja ili po rođenju bila izložena HIV infekciji ili virusnoj hepatitis C infekciji, kao i odojčad ili djeca sa sumnjom na kongenitalni sifilis;
- 6) novorođenčad/odojčad rođena od majki sa sumnjom na infekciju virusom rubele ili potvrđenom infekcijom virusom rubele u trudnoći, odnosno ona sa sumnjom na kongenitalni rubela sindrom;
- 7) lica na izdržavanju kazne zatvora;

8) lica smještena u ustanove socijalne i dječije zaštite u kojima se obavlja i zdravstvena djelatnost, kao i lica smještena u obrazovne ustanove;

9) lica koja traže azil;

10) lica koja su na programima inseminacije ili vantjelesne oplodnje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju asistiranje reproduktivne tehnologije;

11) zdravstveni radnici koji su eksponirani HBV virusu na HBsAg ili antiHBs, u zavisnosti od toga da li su vakcinisani protiv hepatitisa „B”;

12) lica koja izlučuju uzročnike trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigelozna, jersinioza i kampilobakterioza.

Preporučenom zdravstvenom pregledu, radi utvrđivanja nosilaca uzročnika zaraznih bolesti podliježu:

1) trudnice;

2) žrtve seksualnog napada ili zlostavljanja;

3) lica sa dijagnostikovanom aktivnom tuberkulozom;

4) lica sa klinički manifestnim znacima ili simptomima koji ukazuju na oslabljen imunološki sistem;

5) lica koja su bila potencijalno, nenasilno izložena infekciji koja se prenosi parenteralnim ili seksualnim putem.

Obaveznim ili preporučenim zdravstvenim pregledima radi utvrđivanja nosilaca uzročnika zaraznih bolesti podliježu i druge kategorije stanovništva prema epidemiološkim indikacijama i u skladu sa preporukama SZO i drugih međunarodnih organizacija.

Mjeru obaveznog i preporučenog zdravstvenog pregleda za određene kategorije stanovništva iz st.1 i 2 ovog člana, sprovode nadležne zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo, na predlog Instituta, određuje zarazne bolesti i nosioce određenih mikroorganizama i specifičnih antitijela, propisuje vrste obaveznih i preporučenih zdravstvenih pregleda kojima podliježu lica iz čl. 31 i 32 ovog zakona, kao i uslove, rokove i način sprovođenja tih pregleda.

3) Zdravstveni nadzor i karantin

Član 33

Lica koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere, kuge, žute groznice, virusnih hemoragičnih groznica (osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom), velikih boginja, SARS-a, MERS-CoV i malarije stavlja se pod zdravstveni nadzor bez ograničavanja slobode kretanja i dužni su da se svakodnevno javljaju Institutu, odnosno nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, radi praćenja zdravstvenog stanja.

Ministarstvo, na predlog Instituta, može da odredi mjeru zdravstvenog nadzora i za lica koja dolaze iz zemalja u kojima postoje i druge zarazne bolesti, ako neka od tih zaraznih bolesti može da ugrozi zdravlje stanovništva Crne Gore.

Zdravstveni nadzor može da se odredi, na predlog Instituta, i za lica koja dolaze iz zemalja u kojima se organizuju skupovi koji su od strane SZO procijenjeni kao skupovi visokog epidemiološkog rizika.

Licima koja se, u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, stavlja pod zdravstveni nadzor, na graničnom prelazu, odnosno na mjestu ulaska u zemlju, uručuje se akt o stavljanju pod zdravstveni nadzor.

Primjerak akta iz stava 4 ovog člana dostavlja se domu zdravlja nadležnom prema mjestu boravka lica kome je određena mjera stavljanja pod zdravstveni nadzor, u roku od 24 sata.

Nadležna zdravstvena ustanova je dužna da Ministarstvo i organ uprave nadležan za inspeksijske poslove obavijesti o licima koja ne postupaju u skladu sa aktom iz stava 4 ovog

člana, odnosno ne javljaju se toj zdravstvenoj ustanovi radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja.

Bliže uslove u pogledu načina organizovanja i sprovođenja zdravstvenog nadzora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 34

Lica koja su bila ili za koja se sumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim od karantinskih bolesti ili sa licima za koja postoji sumnja da su oboljela od karantinskih bolesti, stavljaju se u karantin.

Dužina trajanja karantina određuje se u vremenu trajanja maksimalne inkubacije određene zarazne bolesti zbog koje se sprovodi mjera karantina.

Lice kojem je, u skladu sa ovim zakonom, određena mjera stavljanja u karantin dužno je da se pridržava naredbi Ministarstva, pod prijetnjom prinudnog stavljanja u karantin.

Mjera karantina sprovodi se u objektima koji ispunjavaju uslove za sprovođenje te mjere.

Objekte iz stava 4 ovog člana određuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Privredna društva, preduzetnici i druga pravna lica, čiji su objekti određeni za potrebe karantina dužni su da privremeno ustupe svoj objekat na korišćenje radi sprječavanja i suzbijanja zarazne bolesti, odnosno epidemije te zarazne bolesti.

Za korišćenje objekta iz stava 6 ovog člana vlasniku objekta pripada novčana naknada u visini stvarnih troškova, koja se obezbjeđuje iz Budžeta Crne Gore.

Postupak za ostvarivanje naknade iz stava 7 ovog člana pokreće vlasnik objekta, zahtjevom.

Zahtjev iz stava 8 ovog člana i potrebna dokumentacija podnose se Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana prestanka korišćenja objekta za potrebe karantina.

Za utvrđivanje visine naknade Ministarstvo obrazuje posebnu komisiju.

O visini naknade iz stava 7 ovog člana odlučuje Ministarstvo, na predlog komisije iz stava 10 ovog člana.

Član 35

Zdravstveni nadzor nad licima koja su u karantinu vrši nadležna zdravstvena ustanova, odnosno Institut.

Bliže uslove i način organizovanja i sprovođenja karantina, kao i uslove koje moraju da ispunjavaju objekti za tu namjenu propisuje Ministarstvo.

4) Rano otkrivanje i epidemiološki nadzor

Član 36

Rano otkrivanje izvora, rezervoara infekcija i puteva prenošenja zaraznih bolesti sprovodi se epidemiološkim ispitivanjem slučajeva zaraznih bolesti, u skladu sa definicijama slučaja i stručno-metodološkim uputstvima, i aktivnim pronalaženjem tipičnih i atipičnih slučajeva zaraznih bolesti i lica pod rizikom, kao i laboratorijskim ispitivanjima uzoraka kliničkog materijala, vode, hrane, vektora i drugih uzoraka iz životne sredine, u cilju sprječavanja prenošenja bolesti na osjetljiva lica i suzbijanje zarazne bolesti.

Epidemiološki nadzor predstavlja stalno sistematsko prikupljanje podataka o zaraznim bolestima, bolničkim infekcijama, antimikrobnom rezistencijom, faktorima koji doprinose njihovom nastanku i prenošenju, efektima mjera za njihovo sprječavanje i suzbijanje, obradu, analizu i tumačenje prikupljenih podataka, kao i upućivanje povratne informacije učesnicima u prikupljanju podataka, informisanje stručne i druge javnosti u cilju sprječavanja pojave, kao i suzbijanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija i antimikrobne rezistencije.

5) Epidemiološko ispitivanje

Član 37

Epidemiološko ispitivanje predstavlja postupak terenskog prikupljanja i analize epidemioloških podataka o rezervoaru, izvoru infekcije i načinu prenošenja uzročnika zarazne bolesti, kao i karakteristikama uzročnika zarazne bolesti i izložene grupacije stanovništva, u cilju preduzimanja odgovarajućih mjera sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja te zarazne bolesti, kao i epidemija zaraznih bolesti.

Podaci dobijeni epidemiološkim ispitivanjem upisuju se u epidemiološku anketu.

Epidemiološko ispitivanje sprovodi nadležna zdravstvena ustanova i obavezno se sprovodi kod:

1) pojave epidemije zaraznih bolesti;

2) sumnje da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, akutne flakcidne paralize, difterije, velikih boginja, malih boginja, SARS-a, botulizma, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, velikog kašlja, ptičijeg gripa i drugih bolesti iz člana 3 stav 2 ovog zakona;

3) pojave zaraznih bolesti iz tačke 2 ovog stava i drugih zaraznih bolesti sa Liste zaraznih bolesti obaveznog prijavljivanja po procjeni specijaliste epidemiologije; i

4) pojave zarazne bolesti nepoznate etiologije koja može da ugrozi zdravlje stanovništva.

Lice koje daje podatke u postupku epidemiološkog ispitivanja dužno je da govori istinu i da daje tačne i potpune podatke od značaja za otkrivanje rezervoara, izvora i načina prenošenja zarazne bolesti, kao i da se, po epidemiološkim indikacijama, podvrgne određenim medicinskim ispitivanjima.

6) Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i uzročnika epidemije zaraznih bolesti

Član 38

Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti, tipizacije uzročnika ili specifičnog odgovora organizma na prisustvo uzročnika zaraznih bolesti, (u daljem tekstu: laboratorijsko ispitivanje) vrši se u svim slučajevima pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, u kojima je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze, kao i u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti.

Laboratorijsko ispitivanje rezistencije uzročnika na antimikrobne agense, prema kliničkim i epidemiološkim indikacijama, obavlja se u skladu sa posebnim zakonom.

Laboratorijsko ispitivanje iz st. 1 i 2 ovog člana vrše zdravstvene ustanove koje ispunjavaju propisane uslove za vršenje laboratorijskih ispitivanja iz oblasti mikrobiologije, u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Provjeru laboratorijskih nalaza dobijenih laboratorijskim ispitivanjima iz stava 3 ovog člana, potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih bolesti, učešće u nadzoru nad zaraznim bolestima i nad infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom, praćenje antimikrobne rezistencije i saradnju sa međunarodnim laboratorijskim mrežama nadzora vrše referentne laboratorije koje se osnivaju u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Kontrola kvaliteta rada laboratorija vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Referentne laboratorije moraju da budu uključene u sistem eksterne kontrole kvaliteta na godišnjem nivou, u saradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama specijalizovanim za međulaboratorijska ispitivanja i obezbjeđivanje kvaliteta.

Laboratorijsko ispitivanje u cilju identifikacije i tipizacije uzročnika zarazne bolesti od javnozdravstvenog interesa, za koja ne postoje uslovi za laboratorijsku dijagnostiku u

zdravstvenim ustanovama i referentnim laboratorijama iz st. 3 i 4 ovog člana, vrši se u odgovarajućim laboratorijama van Crne Gore, u skladu sa odredbama MPZ.

Član 39

Ako se laboratorijskim ispitivanjem dokažu uzročnici trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza, hepatitisa „B”, hepatitisa „C”, HIV-a, malarije, kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, epidemijskih zaušaka, SARS-a, MERS-CoV, meningitisa uzrokovanog sa Hib, pneumokokom i meningokokom, velikog kašlja, virusnog hepatitisa A, botulizma ili ptičijeg gripa, zdravstvene ustanove koje su izvršile laboratorijsko ispitivanje dužne su da izvještaje laboratorijskog ispitivanja dostave odmah zdravstvenoj ustanovi po čijem zahtjevu je vršeno laboratorijsko

ispitivanje, Institutu i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi i, po epidemiološkim indikacijama, organu uprave nadležnom za inspeksijske poslove, odnosno organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitrane poslove za grupe zoonoza i bolesti prenosive hranom.

Bliže uslove u pogledu načina vođenja podataka o laboratorijskim ispitivanjima, načina obavještavanja i rokova za davanje obavještenja o dobijenim rezultatima, propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

7) Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti

Član 40

Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti sprovodi se u skladu sa kliničkim, laboratorijskim i epidemiološkim kriterijumima prema ustanovljenoj definiciji slučaja.

8) Prijavljivanje zarazne bolesti

Član 41

Obaveznom prijavljivanju, u cilju epidemiološkog nadzora, u skladu sa ovim zakonom, podliježe:

- 1) svako oboljenje, odnosno smrt od zarazne bolesti iz Liste zaraznih bolesti;
- 2) laboratorijski utvrđen uzročnik zarazne bolesti;
- 3) smrt od zarazne bolesti koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti;
- 4) sumnja da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, SARS-a, MERS-CoV, velikog kašlja, botulizma, ptičijeg gripa i drugih bolesti u skladu sa članom 3 stav 2 ovog zakona;
- 5) epidemija zarazne bolesti poznatog ili nepoznatog uzročnika;
- 6) bolnička infekcija;
- 7) izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinoza, kampilobakterioza, kao i nošenje antigena virusnog hepatitisa „B”, antitijela na virusni hepatitis „C” i HIV-a i nosilaštvo parazita - uzročnika malarije;
- 8) svaki ugriz, odnosno kontakt sa bijesnom ili na bjesnilo sumnjivom životinjom;
- 9) akutna flakcidna paraliza;
- 10) sumnja na upotrebu biološkog agensa ili epidemija izazvana nepoznatim uzročnikom;
- 11) neželjena dejstva nastala nakon vakcinacije; i
- 12) antimikrobna rezistencija.

Prijavljivanje iz stava 1 ovog člana dužne su da vrše zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite.

Epidemiološki nadzor iz stava 1 ovog člana dužne su da vrše nadležne zdravstvene ustanove i Institut.

Bliže uslove u pogledu načina prijavljivanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, stanja i smrti oboljelih od ovih bolesti, kao i vršenje epidemiološkog nadzora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

9) Prevoz, izolacija i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti

Član 42

Lice oboljelo od zarazne bolesti prevozi se pod uslovima i na način kojim se sprječava širenje zarazne bolesti.

Lice koje je oboljelo ili za koje postoji sumnja da je oboljelo od kolere, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragičnih groznica (izuzev hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, MERS-CoV, poliomijelitisa, i druge zarazne bolesti nepoznate etiologije, prevoze se posebnim sanitetskim vozilom.

Doktor medicine koji kod određenog lica utvrdi oboljenje od zarazne bolesti ili postavi sumnju na zaraznu bolest utvrđenu u stavu 2 ovog člana dužan je da to lice odmah sanitetskim vozilom uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti.

Član 43

Lice koje je oboljelo ili za koje se sumnja da je oboljelo od zarazne bolesti mora da se liječi ako bi neliječenje ugrozilo zdravlje drugih ljudi ili prouzrokovalo širenje zarazne bolesti.

Lice koje boluje ili se sumnja da boluje od karantinske bolesti obavezno se striktno izoluje i liječi u zdravstvenim ustanovama, koje ispunjavaju propisane uslove.

Pored lica iz stava 2 ovog člana, u zdravstvenim ustanovama za bolničko liječenje lica oboljelih od karantinskih bolesti izoluju se i liječe lica za koja postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti nepoznate etiologije koja ima visoku stopu smrtnosti i koja se prenosi vazduhom i kontaktom.

Mjera striktno izolacije iz stava 2 ovog člana, sprovodi se i traje do postavljanja dijagnoze koja ne zahtijeva striktnu izolaciju.

Lica oboljela od kolere, žute groznice, trbušnog tifusa, antraksa (osim kožnog oblika), tetanusa, difterije, meningokokne bolesti, bakterijskih meningitisa, dječije paralize, SARS-a, MERS-CoV, bjesnila, krpeljskog meningoencefalitisa, virusne hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, bruceloze, tularemije, leptospiroze, malarije, lajšmanijaze (izuzev kožnog oblika), bolesti HIV-a liječe se u zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uslove u pogledu kadra, prostora i medicinsko-tehničke opreme za bolničko liječenje lica oboljelih od zaraznih bolesti.

Lica oboljela od plućne forme tuberkuloze liječe se u zdravstvenim ustanovama za bolničko liječenje lica oboljelih od plućne tuberkuloze, dok traje opasnost od širenja te zarazne bolesti.

Lica oboljela od zarazne bolesti koja nije navedena u st. 5 i 6 ovog člana liječe se prema kliničkim indikacijama i u drugim zdravstvenim ustanovama ili u stanu bolesnika, ako postoje odgovarajući uslovi i nema opasnosti od širenja zaraznih bolesti.

Doktor medicine koji utvrdi oboljenje od zarazne bolesti utvrđene u st. 5 i 6 ovog člana ili postavi sumnju na oboljenje od zarazne bolesti utvrđene u stavu 3 ovog člana dužan je da oboljelo lice odmah uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti, u skladu sa ovim zakonom.

Bliže uslove u pogledu prostora, kadra, medicinsko-tehničke i zaštitne opreme za zdravstvene ustanove u kojima se sprovodi bolničko liječenje lica oboljelih od karantinskih i drugih zaraznih bolesti, propisuje Ministarstvo.

Član 44

U slučaju pojave epidemije zarazne bolesti širih razmjera, lica oboljela od te bolesti mogu da se liječe u svim objektima u kojima mogu da se obezbijede uslovi za liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zaraznih bolesti.

Objekte iz stava 1 ovog člana određuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Član 45

Zdravstvena ustanova u kojoj je izolovan ili primljen na liječenje stranac, koji je obolio od bolesti iz člana 43 st. 5 i 6 ovog zakona i u slučaju pojave zarazne bolesti širih razmjera, dužna je da o tome odmah obavijesti nadležnu epidemiološku službu, Institut, Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Član 46

Zdravstvene ustanove koje u okviru svoje djelatnosti za određeno područje sprovode epidemiološki nadzor nad zaraznim bolestima i liječe oboljele od zaraznih bolesti dužne su da obezbijede rezerve lijekova i medicinskih sredstava, za slučaj pojave obolijevanja širih razmjera.

10) Zdravstvena edukacija oboljelih, članova njihovih porodica i drugih lica koja su u riziku od obolijevanja od zaraznih bolesti

Član 47

Zdravstvenu edukaciju oboljelih od zarazne bolesti, članova porodice oboljelog i svih drugih lica koji su u riziku od obolijevanja od te zarazne bolesti sprovode zdravstvene ustanove u kojima se neposredno liječe oboljeli od zaraznih bolesti i domovi zdravlja u kojima je organizovana epidemiološka služba.

11) Informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva

Član 48

Nadležne zdravstvene ustanove odnosno Institut dužni su da informišu zdravstvene radnike i stanovništvo o razlozima i načinu sprovođenja posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti, a posebno u slučajevima kada je potrebna saradnja zdravstvenih radnika i stanovništva u sprovođenju posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo će, na predlog Instituta, informisati zdravstvene radnike i stanovništvo o sprovođenju posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti.

12) Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija po epidemiološkim indikacijama

Član 49

Obavezna je dezinfekcija izlučevina, ličnih i drugih predmeta, kao i stambenih i drugih objekata, prostorija i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice oboljelo od zarazne bolesti, kada nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da postoji opasnost po zdravlje stanovništva i opasnost od širenja te zarazne bolesti.

Član 50

Obavezno je sprovođenje dezinsekcije lica, odjeće, ličnih predmeta, stambenih, poslovnih i drugih objekata, kao i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice oboljelo od kuge ili za koje se sumnja da je oboljelo od zarazne bolesti koju prenose zglavkari, a za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva i širenje te zarazne bolesti.

U slučaju pojave autohtone malarije, obavezna je dezinsekcija stambenih i drugih objekata, prevoznih sredstava, naselja i njihove okoline na ugroženom, odnosno zaraženom području.

Član 51

Obavezna je deratizacija domaćinstava, naselja i njihove okoline, luka i pristaništa, aerodroma, brodova i drugih sredstava javnog saobraćaja, skladišta i drugih javnih prostorija, u slučaju pojave zarazne bolesti gdje su prenosioci uzročnika glodari, a za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

Član 52

Svaki građanin, kao i pravno i fizičko lice dužni su da omogućе nesmetano vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

3. Vanredne mjere

1) Sprovođenje mjera u vanrednim situacijama

Član 53

Vanredna situacija je stanje (elementarne nesreće i katastrofe, pojave epidemije zarazne bolesti, pojave nove ili nedovoljno poznate zarazne bolesti i u slučaju sumnje na upotrebu biološkog agensa i slično) kada su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti po stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra, takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem, a mogu da ugroze zdravlje i život ljudi i postoji opasnost za masovno prenošenje zaraznih bolesti.

U slučaju vanrednih situacija sprovode se sljedeće mjere:

- 1) brza epidemiološka procjena u cilju hitnog preduzimanja neposrednih mjera zaštite stanovništva;
- 2) organizovanje, planiranje i obezbjeđivanje sprovođenja mjera sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti;
- 3) epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, uvođenjem sistema ranog upozoravanja;
- 4) prevoz, izolacija i karantin ako postoji indikacija;
- 5) aktiviranje sistema komunikacije u vanrednom stanju;
- 6) obavezno učešće zdravstvenih ustanova, pravnih lica, preduzetnika i građana u suzbijanju rizika za javno zdravlje i korišćenje određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava radi sprječavanja i suzbijanja prenošenja zaraznih bolesti, na osnovu naredbe Ministarstva.

Epidemiološki nadzor sprovodi se dok postoje razlozi navedeni u stavu 1 ovog člana.

Epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, organizuju i sprovode nadležne zdravstvene ustanove i Institut, u saradnji sa Ministarstvom.

Sprovođenje mjera u vanrednoj situaciji obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje i ovim zakonom.

Član 54

Ministarstvo, na predlog Instituta, u slučajevima iz člana 53 ovog zakona može da naredi:

- 1) zabranu okupljanja na javnim mjestima;
- 2) ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom vanrednom situacijom;
- 3) zabranu ili ograničenje putovanja;
- 4) zabranu ili ograničenje prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda; i
- 5) vanrednu vakcinaciju.

Mjere iz stava 1 ovog člana traju do prestanka opasnosti.

2) Sprječavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju i njihovog prenošenja u druge zemlje

Član 55

Radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprječavanja prenošenja u druge zemlje, Ministarstvo, na predlog Instituta, može da naredi mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, i to:

- 1) zabranu putovanja u zemlju u kojoj vlada epidemija zarazne bolesti;
- 2) uslove putovanja za lica koja putuju u zaražena područja ili dolaze iz takvih područja;
- 3) zabranu odnosno ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom određenom zaraznom bolešću, odnosno epidemijom te zarazne bolesti;
- 4) zabranu okupljanja stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima;
- 5) ograničavanje ili zabranu prometa pojedinih vrsta roba i proizvoda;
- 6) zdravstveni nadzor nad saobraćajnim sredstvima u međunarodnom saobraćaju i nad putnicima i njihovim stvarima na granici;
- 7) sprovođenje vanredne vakcinacije;
- 8) obavezno učešće zdravstvenih ustanova, drugih subjekata koji obavljaju zdravstvenu djelatnost, drugih pravnih lica, preduzetnika, građana u suzbijanju zarazne bolesti i korišćenju određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava radi suzbijanja zaraznih bolesti; i
- 9) druge mjere po epidemiološkim indikacijama.

Mjere iz stava 1 ovog člana traju najduže dok postoji opasnost od unošenja zarazne bolesti u zemlju, odnosno od širenja zarazne bolesti zbog kojih su mjere uvedene.

Naredba iz stava 1 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore”.

4. Druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti

1) Prevencija i suzbijanje bolničkih infekcija u ustanovama u kojima se pruža zdravstvena djelatnost

Član 56

Bolnička infekcija je infekcija pacijenta ili osoblja u zdravstvenoj ustanovi ili ustanovi socijalne i dječije zaštite u kojima se obavlja i zdravstvena djelatnost, nastala u vezi sa zdravstvenim procedurama, liječenjem ili drugim postupcima, a kao rezultat reakcije organizma na prisustvo uzročnika zarazne bolesti, koja nije bila prisutna niti je pacijent bio u inkubaciji prilikom prijema.

Ustanove iz stava 1 ovog člana, i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite dužne su da obezbijede higijensko-tehničke uslove i sprovedu stručne, organizacione i druge propisane mjere radi sprječavanja pojave, kao i radi ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija.

U cilju sprovođenja mjera iz stava 2 ovog člana, zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite dužne su da donesu program za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija.

Program iz stava 3 ovog člana mora da sadrži, najmanje:

- 1) razrađen metod epidemiološkog praćenja bolničkih infekcija;
- 2) procedure izvođenja svih dijagnostičkih, terapijskih, njegovateljskih i ostalih postupaka koji se sprovedu u zdravstvenoj ustanovi;
- 3) procedure sterilizacije, dezinfekcije, čišćenja i ukljanjanja medicinskog i drugog otpada.
- 4) procedure postupaka sa bolesnicima, zdravstvenim radnicima i saradnicima oboljelim od zaraznih bolesti ili nosiocima uzročnika zaraznih bolesti;

5) pravila i smjernice za zaštitu zaposlenih od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija.

Bolnice, ustanove socijalne i dječije zaštite u kojima se obavlja zdravstvena zaštita i druge vrste stacionarnih zdravstvenih ustanova dužne su da obrazuju tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija na svakih 200 postelja, u čijem sastavu su i doktor specijalista epidemiologije posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija i jedan sanitarni/medicinski tehničar sa završenim višim ili visokim nivoom obrazovanja posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanje bolničkih infekcija.

Zdravstvene ustanove iz stava 2 ovog člana koje raspolažu sa manje od 200 postelja dužne su da obrazuju jedan tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija.

Zdravstvene ustanove i drugi subjekti iz stava 2 ovog člana dužni su da obrazuju komisiju za prevenciju bolničkih infekcija.

Komisija iz stava 7 ovog člana vrši analizu stanja bolničkih infekcija i sanitarno-higijenskih uslova i predlaže odgovarajuće mjere za njihovo sprječavanje i suzbijanje.

Način i postupak sprovođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija, kao i sastav i način rada komisije iz stava 7 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 57

Ministarstvo obrazuje Nacionalnu komisiju za kontrolu bolničkih infekcija koju čine specijalisti epidemiologije, mikrobiologije, infektivnih bolesti, higijene, kliničke farmakologije, anesteziologije i drugih specijalnosti od značaja za prevenciju bolničkih infekcija, kao i predstavnik Ministarstva.

Za pojedina pitanja bolničkih infekcija, pored članova iz stava 1 ovog člana, povremeno mogu da se angažuju i drugi eksperti.

Zadatak komisije iz stava 1 ovog člana je da:

1) periodično revidira prihvaćene preporuke za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija na osnovu najnovijih stručnih i naučnih dokaza iz prakse;

2) prati rad i izvještavanje komisija za prevenciju bolničkih infekcija;

3) pruža stručnu i savjetodavnu pomoć komisijama za prevenciju bolničkih infekcija u zdravstvenim ustanovama;

4) razmatra programe za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija, njihovo sprovođenje i realizaciju;

5) predlaže način i oblik osposobljavanja i kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika za kontrolu bolničkih infekcija;

6) analizira stanja i podnošenje izvještaja o kretanju bolničkih infekcija u zdravstvenim ustanovama i sprovedenim mjerama;

7) dostavlja Ministarstvu godišnji izvještaj o svom radu, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu; i

8) razmatra druga pitanja od značaja za sprovođenje mjera sprječavanja i suzbijanja bolničkih infekcija.

Komisija iz stava 1 ovog člana donosi poslovnik o svom radu.

Član 58

U cilju praćenja rezistencije bakterija na antibiotike u Crnoj Gori, praćenja potrošnje antibiotika na području medicine i veterine, Ministarstvo obrazuje Nacionalnu interdisciplinarnu komisiju za kontrolu rezistencije na antibiotike (NIKRA), koju čine doktor specijalista za oblast mikrobiologije, epidemiologije, infektivnih bolesti, kliničke farmakologije, farmakologije, pedijatrije, anesteziologije, interne medicine, veterine i drugih specijalnosti od značaja za pitanja antimikrobne rezistencije.

Zadatak komisije iz stava 1 ovog člana je da:

1) prati rezistenciju bakterija na antibiotike na području medicine i veterine;

- 2) prati potrošnju antibiotika na području medicine i veterine;
- 3) predlaže način i oblik osposobljavanja i kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika o racionalnom propisivanju antibiotika;
- 4) prati širenje rezistentnih sojeva u bolničkim uslovima;
- 5) dostavlja Ministarstvu godišnji izvještaj o svom radu, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu; i
- 6) razmatra druga pitanja od značaja za antimikrobnu rezistenciju. Komisija iz stava 1 ovog člana donosi poslovnik o svom radu.

2) Higijensko postupanje prilikom pružanja usluga higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože

Član 59

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost pružanja usluga higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože, dužni su da svoje usluge pružaju pod uslovima i na način kojim se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Bliže uslove u pogledu prostora, kadra i opreme koje moraju da ispunjavaju pravna lica, preduzetnici i fizička lica iz stava 1 ovog člana, kao i način postupanja kojim se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti prilikom pružanja tih usluga propisuje Ministarstvo.

Rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana donosi organ uprave nadležan za inspekcijske poslove.

3) Postupanje sa posmrtnim ostacima umrlih lica

Član 60

Posmrtni ostaci umrlih lica prenose se, odnosno iskopavaju i prenose, na način i pod uslovima kojima se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Prenos posmrtnih ostataka umrlih lica koja su umrla od zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti obavlja se pod uslovima i na način predviđen ovim zakonom.

Član 61

Prenos i prevoz umrlih lica od zaraznih bolesti, obavlja se na području Crne Gore na osnovu rješenja, a iz Crne Gore u inostranstvo, na osnovu sprovednice i rješenja, koje izdaje organ uprave nadležan za inspekcijske poslove.

Član 62

Umrlo lice se prenosi iz inostranstva u Crnu Goru na osnovu sprovednice koju izdaje nadležno diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo Crne Gore u državi iz koje se umrlo lice iznosi.

Član 63

Iskopavanje i prenos umrlog lica, radi sahrane, iz jednog grobnog mjesta u drugo grobno mjesto, na istom groblju ili u istom naseljenom mjestu, obavlja se na osnovu rješenja koje izdaje organ uprave nadležan za inspekcijske poslove.

Iskopavanje i prenos umrlog lica, radi sahrane, iz jednog mjesta u drugo mjesto na teritoriji Crne Gore ili iz Crne Gore u inostranstvo, obavlja se na osnovu sprovednice koju izdaje organ uprave nadležan za inspekcijske poslove.

Član 64

Prenos urne umrlog lica obavlja se sa sprovednicom.

Član 65

Organ uprave nadležan za inspekcijske poslove izdaje sprovednicu i rješenje na osnovu javne isprave kojom se dokazuje identitet umrlog lica i potvrde o uzroku smrti.

Član 66

Način i bliže uslove pod kojima se vrši prevoz i sahrana lica umrlog od zarazne bolesti, kao i iskopavanje, prevoz i sahrana iz jednog u drugo grobno mjesto u Crnoj Gori, prevoz u inostranstvo ili prevoz iz inostranstva, kao i tranzit preko teritorije Crne Gore, obrazac, sadržinu i način izdavanja rješenja i sprovednice propisuje Ministarstvo.

V. NADZOR

Član 67

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspekcijskog nadzora vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko sanitarnog inspektora.

Član 68

Nadležni inspektor dužan je da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

1) licima koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere, kuge, žute groznice, malarije i virusnih hemoragičnih groznica (osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom) naloži stavljanje pod zdravstveni nadzor na graničnom prelazu, odnosno na mjestu ulaska u zemlju;

2) zabrani prelazak granice u oba pravca, kada se određena zarazna bolest javila ili raširila u graničnom području Crne Gore ili u području susjedne zemlje;

3) naloži propisani zdravstveni pregled zaposlenih, drugih lica i kliconoša, kao i pregled proizvoda, uređaja i opreme, uzimanje potrebnog materijala za laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti;

4) naloži zdravstveni pregled lica i biološkog materijala radi utvrđivanja zaraznih bolesti, odnosno uzročnika zaraznih bolesti zbog kojih se nalaže mjera stavljanja pod zdravstveni nadzor;

5) naloži, prema definiciji slučaja ili prema procijenjenoj epidemiološkoj situaciji prinudnu izolaciju i liječenje licima oboljelim od pandemijskog gripa, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, odnosno, prinudnu izolaciju lica za koja postoji sumnja da boluje od kuge, velikih boginja, virusnih hemoragijskih groznica, SARS-a, kao i drugih zaraznih bolesti nepoznate etiologije.

6) naloži prinudno stavljanje u karantin zdravim licima koja su bila ili za koja se posumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim od pandemijskog gripa na početku prenošenja, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragičnih groznica (izuzev hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a i od druge zarazne bolesti za koju zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Crne Gore;

7) zabrani dalju distribuciju vakcine ili imunološkog preparata ako se utvrdi da se prilikom njihovog transporta i čuvanja nije pridržavalo principa hladnog lanca;

8) zabrani rad objekata koji su pod sanitarnim nadzorom, a ne ispunjavaju sanitarno-tehničke i higijenske uslove; zabrani rad objekata koji nemaju rješenje za obavljanje djelatnosti nadležnog organa;

9) zabrani rad licima koja nijesu obavila obavezan zdravstveni pregled; i

10) zabrani upotrebu bazena gdje voda ne ispunjava propisane uslove.

Rok za sprovođenje mjere iz stava 1 tač.3, 4, 5 i 6 ovog člana predlaže doktor medicine specijalista epidemiologije, a sprovodi sanitarni inspektor.

VI.KAZNENE ODREDBE

Član 69

Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne saraduje sa organima državne upave, kao i nadležnim zdravstvenim ustanovama i ne omogućava obavljanje propisanih pregleda, uzimanje potrebnog materijala i sprovođenje drugih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija (član 7 stav 4);

2) ne organizuje i ne sprovodi imunoprofilaksu iz člana 24 stav 1 tačka 1 ovog zakona (član 24 stav 2);

3) ne sprovodi i ne organizuje hemioprofilaksu iz člana 24 stav 1 tačka 1 ovog zakona (član 24 stav 2);

4) vakcine ne transportuje i ne čuva do njihove upotrebe pod uslovima koje je utvrdio proizvođač i ne pridržava se principa „hladnog lanca” (član 29);

5) ne obavijesti Ministarstvo i organ uprave nadležan za inspekcijske poslove o licima koja ne postupaju u skladu sa aktom iz člana 33 stav 4 ovog zakona, odnosno ne javljaju se toj zdravstvenoj ustanovi radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja (član 33 stav 6);

6) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje kod pojave epidemije zarazne bolesti (član 37 stav 3 tačka 1);

7) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje kod sumnje da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, akutne flacidne paralize, difterije, velikih boginja, malih boginja, SARS-a, botulizma, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, velikog kašlja, ptičjeg gripa i drugih bolesti iz člana 3 stav 2 ovog zakona (član 37 stav 3 tačka 2);

8) ne sprovodi po procjeni specijaliste epidemiologa epidemiološko ispitivanje kod pojave zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti (član 37 stav 3 tačka 3);

9) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje kod pojave zarazne bolesti nepoznate etiologije koja može da ugrozi zdravlje stanovništva (član 37 stav 3 tačka 4);

10) se laboratorijskim ispitivanjem dokažu uzročnici trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza, hepatitisa „B”, hepatitisa „C”, HIV-a, malarije, kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, epidemijskih zaušaka, SARS-a, MERS-CoV, meningitisa uzrokovanog sa Hib, pneumokokom i meningokokom, velikog kašlja, virusnog hepatitisa A, botulizma ili ptičjeg gripa, a izvještaje laboratorijskog ispitivanja ne dostavi odmah zdravstvenoj ustanovi po čijem zahtjevu je vršeno laboratorijsko ispitivanje, Insitutu i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi i, po epidemiološkim indikacijama, organu uprave nadležnom za inspekcijske poslove, odnosno organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove za grupe zoonoza i bolesti prenosive hranom (član 39 stav 1);

11) ne obezbijedi rezerve lijekova i medicinskih sredstava za slučaj pojave obolijevanja širih razmjera (član 46);

12) ne obezbijedi odgovarajuće higijensko-tehničke uslove i ne sprovodi stručne, organizacione i druge propisane mjere radi sprječavanja pojave, ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija (član 56 stav 2);

13) ne donese program za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija (član 56 stav 3);

14) ne obrazuje tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija koji čine doktor specijalista epidemiologije posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija (bolnički epidemiolog) i jedan sanitarni/medicinski tehničar sa završenim

višim ili visokim nivoom obrazovanja posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija na svakih 200 postelja (član 56 stav 5); i

15) ne obrazuje komisiju za prevenciju bolničkih infekcija (član 56 stav 7).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Član 70

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne ustupi svoj objekat koji je određen za potrebe karantina, na privremeno korišćenje radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, odnosno epidemije određene zarazne bolesti (član 34 stav 6); i

2) posmrtno ostatke umrlih lica ne iskopava i ne prenosi na način i pod uslovima kojima se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti (član 60 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se za prekršaj i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 2.000 eura.

Član 71

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) Institut ne prati i ne proučava kretanje zaraznih bolesti u skladu sa zakonom, aktima Evropske unije, međunarodnim aktima i programom SZO i ne priprema programe za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti (član 16 st. 1 i 2);

2) ne vodi propisane evidencije, registre i baze podataka o zaraznim bolestima koje se povezuju u jedinstven informacioni sistem, u skladu sa posebnim zakonom (član 18 stav 1);

3) ne obavijesti odmah o pojavi zarazne bolesti, odnosno bolničke infekcije nadležnu zdravstvenu ustanovu, odnosno Institut, organ uprave nadležan za inspeksijske poslove i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u slučaju pojave zoonoza i bolesti prenosivih hranom, u skladu sa zakonom (član 18 stav 2);

4) ne vrši epidemiološki nadzor i neposredno sprovodi mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti (član 18 stav 3);

5) ne obavještava Institut, nadležne organe lokalne uprave i druge subjekte o kretanju zaraznih bolesti, u cilju ranog upozorenja i razmjene informacija (član 18 stav 4);

6) ne usklađuje organizovanje i sprovođenje epidemioloških, odnosno epiziotoloških, higijenskih i drugih mjera za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zoonoza i bolesti prenosivih hranom (član 19 stav 2);

7) odmah ne obavijesti veterinarsku organizaciju i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove sa određenjem teritorije/mjesta/objekta na/u kojem je zarazna bolest utvrđena iz grupe zoonoza i bolesti prenosivih hranom ili smrt lica prouzrokovanu tom zaraznom bolešću (član 19 stav 3);

8) ne obezbijedi adekvatne sanitarno-tehničke i higijenske uslove u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim zatvorenim i otvorenim javnim mjestima iz člana 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 22 stav 8);

9) ne obezbijedi zdravstveno ispravnu vodu za piće u objektima javnog vodosnabdijevanja, vodu za potrebe hemodijalize, za sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe i drugih voda od javnozdravstvenog interesa, kao i sanitarnu zaštitu izvorišta iz člana 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona (član 22 stav 8);

10) ne sprovodi mjere preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u naseljenim mjestima, zatvorenim i otvorenim javnim mjestima, stambenim objektima, sredstvima javnog saobraćaja, objektima pod sanitarnim nadzorom i njihovoj neposrednoj okolini, iz člana 22 stav 1 tačka 7 ovog zakona (član 22 stav 8);

11) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni uslova za obavljanje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (član 22 stav 11);

12) obavlja djelatnost prije nego što Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi za vršenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (član 22 stav 12);

13) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi svako oboljenje, odnosno smrt od zarazne bolesti iz Liste zaraznih bolesti iz člana 41 stav 1 tačka 1 ovog zakona (član 41 stav 2);

14) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi laboratorijski utvrđen uzročnik zarazne bolesti iz člana 41 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 41 stav 2);

15) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi smrt od zarazne bolesti koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti iz člana 41 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 41 stav 2);

16) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi sumnju da postoji oboljenje kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijских zaušaka, SARS-a, MERS – CoV, velikog kašlja, botulizma, ptičijeg gripa i drugih bolesti u skladu sa članom 3 stav 2 ovog zakona koje u skladu sa preporukama SZO i/ili Instituta utvrdi Ministarstvo iz člana 41 stav 1 tačka 4 ovog zakona (član 41 stav 2);

17) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi epidemiju zarazne bolesti poznatog ili nepoznatog uzročnika iz člana 41 stav 1 tačka 5 ovog zakona (član 41 stav 2);

18) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi bolničku infekciju iz člana 41 stav 1 tačka 6 ovog zakona (član 41 stav 2);

19) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinoza, kampilobakterioza, kao i nošenje antigena virusnog hepatitisa „B”, antitijela na virusni hepatitis „C” i HIV-a i nosilaštvo parazita - uzročnika malarije iz člana 41 stav 1 tačka 7 ovog zakona (član 41 stav 2);

20) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi svaki ugriz, odnosno kontakt sa bijesnom ili na bjesnilo sumnjivom životinjom iz člana 41 stav 1 tačka 8 ovog zakona (član 41 stav 2);

21) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi akutnu flakcidnu paralizu iz člana 41 stav 1 tačka 9 ovog zakona (član 41 stav 2);

22) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi sumnju na upotrebu biološkog agensa ili epidemiju izazvanu nepoznatim uzročnikom iz člana 41 stav 1 tačka 10 ovog zakona (član 41 stav 2);

23) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi neželjena dejstva nastala nakon vakcinacije iz člana 41 stav 1 tačka 11 ovog zakona (član 41 stav 2);

24) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi antimikrobnu rezistenciju iz člana 41 stav 1 tačka 12 ovog zakona (član 41 stav 2);

25) ne vrši epidemiološki nadzor iz člana 41 stav 1 ovog zakona (41 stav 3);

26) ne obavijesti odmah nadležnu epidemiološku službu, Institut, Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove da je izolovan ili primljen na liječenje stranac koji je obolio od bolesti iz člana 43 st. 5 i 6 ovog zakona (član 45);

27) ne obavlja djelatnost pružanja usluga higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože, pod uslovima i na način kojim se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti (član 59 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 2.000 eura.

Član 72

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne obezbijedi vršenje obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija svojih zaposlenih u rokovima i način propisan ovim zakonom, i ne snosi troškove tih pregleda (član 31 stav 4); i

2) sanitarnu knjižicu ne čuva u poslovnim prostorijama objekta u kojem se obavlja djelatnost (član 31 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura.

Član 73

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se doktor medicine, ako utvrdi oboljenje od zarazne bolesti utvrđene u st.5 i 6 člana 43 ovog zakona ili posumnja na oboljenje od zarazne bolesti iz stava 3 člana 43 ovog zakona a odmah ne uputi to lice u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti (član 43 stav 8).

Član 74

Novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, kao i roditelj, usvojlac ili staratelj maloljetnika, odnosno lica lišenih poslovne sposobnosti koji su učinili prekršaj, ako je učinjeni prekršaj posljedica njihovog propuštanja dužnog staranja o maloljetniku, odnosno nad licima lišenim poslovne sposobnosti, ako:

1) odbije imunoprofilaksu protiv određene zarazne bolesti (član 27 st. 1, 2, 3 i 4);

2) djetetu predškolskog i školskog uzrasta ne omogući vršenje vakcinacije protiv bolesti iz člana 27 stav 2 tačka 1 ovog zakona, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili stručni tim za kontraindikacije, u skladu sa ovim zakonom (član 27 stav 5);

3) odbije hemioprofilaksu protiv određene zarazne bolesti (član 28);

4) za vrijeme trajanja zdravstvenog nadzora ne javlja se svakodnevno Institutu, odnosno nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, radi praćenja zdravstvenog stanja (član 33 stav 1); i

5) ne pridržava se naredbi Ministarstva u vezi mjera stavljanja u karantin (član 34 stav 3);

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 75

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 76

Podzakonski akt iz člana 3 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz člana 22 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 77

Komisije iz čl. 9, 56, 57 i 58 ovog zakona obrazovaće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 78

Koordinaciono tijelo, Stručno tijelo i Stručno savjetodavno tijelo za imunizacije obrazovaće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do obrazovanja tijela iz stava 1 ovog člana postojeća tijela nastavljaju sa vršenjem poslova.

Član 79

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove zaštite stanovništva od zaraznih bolesti dužni su da usklade svoju organizaciju i rad u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 80

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list RCG”, broj 32/05 i „Službeni list CG”, br. 14/10 i 30/12).

Član 81

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 28-2/17-3/4

EPA 327 XXVI

Podgorica, 14.februar 2018.godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

204.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI

Proglašavam Zakon o kontroli državne pomoći, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine.

Broj: 01-213/2

Podgorica, 20. februara 2018. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 14. februara 2018. godine, donijela je

ZAKON
O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se uslovi i postupak dodjele i kontrole namjenskog korišćenja državne pomoći, radi zaštite konkurencije i ispunjavanja obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva.

Državna pomoć

Član 2

Državna pomoć je:

1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;

2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;

3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i

4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Davalac i korisnik državne pomoći

Član 3

Davalac državne pomoći je nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa zakonom.

Korisnik državne pomoći je fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti.

Privredna djelatnost je aktivnost koja obuhvata ponudu robe ili usluga na tržištu, bez obzira na pravni status i način na koji se subjekt finansira.

Šema i individualna pomoć

Član 4

Šema državne pomoći je akt (zakon, drugi propis, odluka, ugovor ili program) na osnovu kojeg se korisniku neposredno, u skladu sa uslovima određenim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu.

Individualna državna pomoć je pomoć koja nije zasnovana na šemi državne pomoći i dodjeljuje se određenom korisniku za određeni projekat.

Kontrola, nezakonita i neusklađena državna pomoć i zloupotreba državne pomoći

Član 5

Kontrolu usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom i kontrolu namjenskog korišćenja dodijeljene državne pomoći vrši, i u skladu sa ovim zakonom, nalaže povraćaj nezakonite i neusklađene državne pomoći Agencija za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija), osnovana u skladu sa posebnim zakonom.

Nezakonita državna pomoć je pomoć koja je dodijeljena bez prethodne prijave ili prije odlučivanja Agencije o usklađenosti te pomoći sa ovim zakonom.

Neusklađena državna pomoć je pomoć koja ne ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

Nenamjensko korišćenje državne pomoći je korišćenje državne pomoći za namjenu za koju nije dodijeljena.

Neprivredne djelatnosti

Član 6

Neprivredne djelatnosti su djelatnosti koje se pružaju na neprofitnoj osnovi kojima se obezbjeđuje vršenje poslova od javnog interesa preko privrednih društava ili pravnih lica.

Neprivrednim djelatnostima iz stava 1 ovog člana naročito se smatraju predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje, organizovanje i izvođenje javno dostupnih kulturnih manifestacija, razvoj i unaprjeđenje obrazovanja, kulture i naučnoistraživačkih djelatnosti i širenje rezultata naučnih istraživanja koje vrše naučno istraživačke i ustanove visokog obrazovanja, kao i finansiranje infrastrukture koja nije namijenjena komercijalnoj eksploataciji.

Na finansiranje neprivrednih djelatnosti ne primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Bliži spisak djelatnosti iz st. 1 i 2 ovog člana na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) propisuje Vlada.

Usklađena državna pomoć

Član 7

Usklađenom državnom pomoći smatra se pomoć za:

1) unaprjeđenje ekonomskog razvoja Crne Gore, odnosno određenog regiona u kojem su životni standard ili stepen zaposlenosti niži od prosječnog u Crnoj Gori;

2) izvršenje projekta koji zajednički finansiraju Evropska unija i Crna Gora ili za otklanjanje ozbiljnog poremećaja u privredi Crne Gore;

3) podsticanje razvoja određenih privrednih djelatnosti i područja, ako pomoć ne utiče na položaj drugih učesnika na tržištu;

4) promovisanje i očuvanje kulturne baštine ako pomoć ne utiče na položaj drugih učesnika na tržištu.

Pored pomoći iz stava 1 ovog člana, usklađenom se smatra i pomoć:

1) koja ima socijalni karakter, pojedinim kategorijama potrošača, ako se odobrava bez diskriminacije u vezi porijekla roba i usluga, i

2) za otklanjanje šteta nastalih usljed prirodnih nepogoda ili vanrednih okolnosti.

Bliže kriterijume, uslove i način dodjele državne pomoći iz st. 1 i 2 ovog člana, propisuje Vlada na predlog Ministarstva.

Vrste državnih pomoći

Član 8

Državna pomoć može se dodijeliti kao:

1) subvencija ili subvencionisana kamatna stopa na kredite;

2) fiskalna olakšica (porez, doprinos i drugi javni prihodi);

3) garancija države ili opštine;

4) ustupanje dobiti i/ili dividende države ili opštine korisniku državne pomoći;

5) otpis duga prema državi, opštini ili pravnom licu koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom;

6) prodaja nepokretne imovine od strane države ili opštine po cijeni nižoj od tržišne ili kupovina po cijeni višoj od tržišne;

7) korišćenje državne imovine bez naknade ili uz naknadu nižu od tržišne; i

8) druga pomoć u skladu sa zakonom.

Ekvivalent subvencije i kamatna stopa povraćaja

Član 9

Prihod koji korisnik ostvaruje korišćenjem državne pomoći pod uslovima povoljnijim od tržišnih izračunava se kao ekvivalent subvencije uključujući poreze, doprinose i druge javne prihode.

U slučaju povraćaja državne pomoći, utvrđuje se kamatna stopa povraćaja.

Način izračunavanja ekvivalenta subvencije i kamatne stope povraćaja propisuje Ministarstvo.

II. POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA I PROCJENA PLANIRANE DRŽAVNE POMOĆI

Procjena usklađenosti državne pomoći

Član 10

Radi utvrđivanja ili donošenja, odnosno dodjele individualne pomoći nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima

javnih prihoda i državnom imovinom prije dostavljanja predloga šeme donosiocu, odnosno donošenja akta o individualnoj državnoj pomoći Agenciji podnosi prijavu sa predlogom akta i drugom potrebnom dokumentacijom (u daljem tekstu: prijava) radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja.

Agencija daje mišljenje iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema predloga akta.

Predloženi akt iz stava 1 ovog člana može se prilikom donošenja, odnosno utvrđivanja predloga razmatrati samo uz mišljenje Agencije.

Ako u postupku davanja mišljenja utvrdi da se predlogom akta iz stava 1 ovog člana uređuju pitanja dodjele državne pomoći, Agencija može naložiti predlagaču da prije utvrđivanja, odnosno donošenja, akt dostavi Agenciji radi odlučivanja o usklađenosti sa ovim zakonom.

Prijavljivanje državne pomoći

Član 11

Državna pomoć se prijavljuje kao šema državne pomoći ili individualna državna pomoć na propisanom obrascu prijave uz koji se podnosi predlog akta i druga potrebna dokumentacija.

Za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi odgovoran je podnosilac prijave.

Ako predložena pomoć ne predstavlja državnu pomoć, predlagač u prijavi navodi razloge zbog kojih smatra da akt ne predstavlja državnu pomoć u smislu ovog zakona.

Način podnošenja i obrazac prijave iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo.

Zabrana dodjele

Član 12

Državna pomoć prijavljena u skladu s ovim zakonom, ne smije se dodijeliti prije odlučivanja Agencije o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.

Povlačenje prijave

Član 13

Podnosilac može povući prijavu državne pomoći prije donošenja rješenja o usklađenosti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana Agencija obustavlja ispitni postupak.

Postupanje Agencije nakon prijavljivanja državne pomoći

Član 14

Agencija odlučuje o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana podnošenja uredne prijave državne pomoći.

Ako Agencija nakon prethodne kontrole ili sprovedenog ispitnog postupka utvrdi da prijavljena državna pomoć ne predstavlja državnu pomoć, o tome odlučuje rješenjem.

Ako Agencija nakon prethodne kontrole ili sprovedenog ispitnog postupka utvrdi da je prijavljena državna pomoć u skladu sa ovim zakonom, donijeće rješenje o usklađenosti.

Ako nakon prethodne kontrole utvrdi da postoji sumnja da prijavljena državna pomoć nije u skladu sa ovim zakonom, Agencija će po službenoj dužnosti pokrenuti ispitni postupak.

Protiv rješenja iz st. 2 i 3 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Dopuna podataka i informacija

Član 15

Ako je radi usklađivanja prijave sa ovim zakonom potrebno izmijeniti prijavu, Agencija će rješenjem naložiti davaocu državne pomoći da otkloni utvrđene nepravilnosti i/ili nedostatke i odrediti rok za njihovo otklanjanje.

Ako podaci i informacije navedeni u prijavi nijesu potpuni ili tačni, Agencija će naložiti davaocu državne pomoći da izmijeni ili dopuni prijavu i odrediti rok za izmjenu i dopunu prijave.

Rok iz stava 1 ovog člana Agencija može na zahtjev davaoca državne pomoći, koji je podnijet prije isteka ostavljenog roka, da produži ako traženi podaci i informacije nijesu bili dostupni.

Ako se traženi podaci i informacije ne podnesu u ostavljenom roku, prijava državne pomoći se smatra povučenom, osim ako ti podaci i informacije nijesu već dostavljeni.

Ako su podaci i informacije iz stava 3 ovog člana dostavljeni, Agencija odlučuje na osnovu raspoloživih podataka i informacija, u roku od 60 dana od dana isteka roka ostavljenog za izmjenu ili dopunu prijave.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Rješenje u ispitnom postupku

Član 16

Rješenje o pokretanju ispitnog postupka sadrži rezime svih relevantnih činjenica i pravnih pitanja, rezultate prethodne kontrole, kao i razloge na osnovu kojih je Agencija utvrdila da državna pomoć nije u skladu s ovim zakonom.

U rješenju iz stava 1 ovog člana određuje se rok koji ne može biti duži od 30 dana od dostavljanja ili objavljivanja rješenja na internet stranici Agencije, u kojem davalac pomoći može dati odgovore ili zainteresovana strana primjedbe na rezultate ispitnog postupka.

Na zahtjev zainteresovane strane, Agencija je dužna da obezbijedi tajnost njenog identiteta.

Okončanje ispitnog postupka

Član 17

Agencija će okončati ispitni postupak ako:

- 1) utvrdi da prijava ne predstavlja državnu pomoć u skladu sa ovim zakonom;
- 2) utvrdi da su sumnje u pogledu usklađenosti državne pomoći otklonjene;
- 3) se izmijeni prijava u postupku ocjene državne pomoći; ili
- 4) utvrdi da prijava nije u skladu sa ovim zakonom.

Poništavanje rješenja Agencije

Član 18

Agencija će po službenoj dužnosti poništiti rješenje donijeto na osnovu neistinitih i netačnih podataka i pokrenuti ispitni postupak.

Stručna pomoć

Član 19

Prilikom odlučivanja o pitanjima koja zahtijevaju specijalističko znanje, Agencija može angažovati nezavisnog stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama.

III. POSTUPANJE U SLUČAJU NEZAKONITE POMOĆI

Ispitivanje i nalog za dostavljanje podataka

Član 20

Agencija može u slučaju sumnje u zakonitost državne pomoći da ispita raspoložive podatke i informacije po službenoj dužnosti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana Agencija može da naloži davaocu državne pomoći da dostavi podatke i informacije potrebne za ispitivanje usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.

Davalac državne pomoći dužan je da, po nalogu Agencije, dostavi podatke i informacije iz stava 1 ovog člana u ostavljenom roku.

U slučaju sumnje u usklađenost državne pomoći, Agencija pokreće ispitni postupak i odlučuje o usklađenosti sa ovim zakonom.

Agencija nakon sprovedenog ispitnog postupka može da donese rješenje da mjera koja je bila predmet ispitivanja ne predstavlja državnu pomoć u smislu ovog zakona.

Agencija nakon sprovedenog ispitnog postupka može da donese rješenje da je mjera koja je bila predmet ispitivanja usklađena sa ovim zakonom.

Obavještenje zainteresovane strane

Član 21

Zainteresovana strana može da obavijesti Agenciju o sumnji da je odobrena nezakonita ili neusklađena državna pomoć.

Zainteresovana strana je davalac državne pomoći ili drugo lice i privredno društvo, na čije interese može da utiče dodjela državne pomoći, kao i korisnik državne pomoći i konkurentna privredna društva.

Agencija bez odlaganja razmatra prijavu zainteresovane strane i obavještava davaoca državne pomoći o primjedbama i fazi postupka.

Ako Agencija u ispitnom postupku iz stava 3 ovog člana utvrdi da je neophodno dostaviti nove informacije ili podatke, obavijestiće zainteresovano lice i odrediti rok za njihovo dostavljanje, koji ne može biti kraći od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja.

Ako zainteresovano lice ne dostavi informacije ili podatke iz stava 4 ovog člana u ostavljenom roku, Agencija će odlučiti na osnovu dostupnih podataka u skladu sa članom 14 ovog zakona ili će donijeti rješenje da mjera koja je bila predmet ispitnog postupka ne predstavlja državnu pomoć.

Dostavljanje informacija

Član 22

Nadležni organi državne uprave, nadležni organi opštine, pravna lica koja upravljaju i raspoložu sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom, druga pravna lica, privredna društva ili udruženja privrednih društava, dužni su da u ispitnom postupku na zahtjev Agencije, obezbijede i dostave podatke i informacije neophodne za odlučivanje u skladu sa ovim zakonom, uključujući podatke koji mogu da budu tajni, odnosno da predstavljaju poslovnu tajnu i druge povjerljive informacije, u roku koji ne može biti kraći od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva.

Ako privredno društvo ili udruženje privrednih društava ne postupi po zahtjevu iz stava 1 ovog člana Agencija će rješenjem naložiti privrednom društvu ili udruženju privrednih društava, da u ostavljenom roku dostave podatke i informacije iz stava 1 ovog člana.

Zahtjev iz stava 1 i rješenje iz stava 2 ovog člana sadrže pravni osnov, svrhu i pregled podataka i informacija koje treba dostaviti i rok za njihovo dostavljanje.

Agencija je dužna da čuva tajnost podataka do kojih je došla u vršenju poslova utvrđenih ovim zakonom u skladu sa zakonima kojima se uređuje tajnost podataka i poslovna tajna.

Privremena obustava dodjele državne pomoći

Član 23

U slučaju sumnje da je dodijeljena nezakonita državna pomoć ili da se državna pomoć nenamjenski koristi, Agencija će naložiti davaocu da se u ostavljenom roku izjasni o činjenicama i informacijama koje ukazuju na nezakonitost ili zloupotrebu i da privremeno obustavi dodjelu sredstava do odlučivanja o usklađenosti pomoći sa ovim zakonom.

Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, Agencija može naložiti davaocu privremeni povraćaj sredstava državne pomoći do donošenja rješenja o usklađenosti sa ovim zakonom, ako:

- 1) ne postoji sumnja da mjera predstavlja pomoć;
- 2) postoji opasnost od nastupanja nenadoknadive štete; i
- 3) postoji ozbiljan rizik od značajne i nenadoknadive štete za učesnika na tržištu.

Nakon nalaganja privremenog povraćaja iz stava 2 ovog člana Agencija će sprovesti ispitni postupak u skladu sa ovim zakonom.

Nepostupanje po nalogu

Član 24

Ako davalac državne pomoći ne postupi po nalogu iz člana 23 st. 1 i 2 ovog zakona, Agencija može da pokrene upravni spor.

Povraćaj pomoći

Član 25

Davalac državne pomoći dužan je da preduzme mjere neophodne za povraćaj sredstava pomoći od korisnika, u roku utvrđenom rješenjem Agencije da je dodijeljena državna pomoć nezakonita ili neusklađena.

Korisnik državne pomoći je dužan da vrati nezakonitu, odnosno neusklađenu državnu pomoć.

Na iznos pomoći koju je korisnik dužan da vrati obračunava se kamata za period od dodjele pomoći do dana donošenja rješenja o povraćaju i plaća zatezna kamata u skladu sa zakonom kojim se uređuje zatezna kamata.

Odluka o povraćaju nezakonite i neusklađene državne pomoći

Član 26

Davalac je dužan da povraćaj nezakonite i neusklađene državne pomoći izvrši bez odlaganja, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana dostavljanja rješenja iz člana 25 ovog zakona.

U cilju povraćaja sredstava iz stava 1 ovog člana, davalac je dužan da u roku od dva mjeseca od dana prijema rješenja o povraćaju, sačini i Agenciji dostavi plan povraćaja sa mjerama i rokovima za njegovu realizaciju ili obavještenje o preduzetim mjerama za povraćaj.

Na povraćaj pomoći utvrđen rješenjem iz člana 25 ovog zakona primjenjuju se opšti propisi o naknadi štete.

Zastara povraćaja državne pomoći

Član 27

Pravo na povraćaj nezakonite i neusklađene državne pomoći zastarijeva nakon isteka deset godina od dana dodjele.

Rok zastare povraćaja nezakonite i neusklađene državne pomoći prekida se bilo kojom radnjom Agencije ili davaoca koja se preduzme u vezi sa povraćajem.

Po isteku roka iz stava 1 ovog člana, pomoć se smatra postojećom državnom pomoći.

Zloupotreba pomoći

Član 28

U slučaju nenamjenskog korišćenja državne pomoći, Agencija po službenoj dužnosti pokreće ispitni postupak u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje povraćaj državne pomoći.

IV. NEPOSREDNA KONTROLA

Neposredan uvid

Član 29

U slučaju sumnje u usaglašenost državne pomoći sa aktom na osnovu kojeg je dodijeljena i nakon izjašnjenja davaoca državne pomoći, Agencija vrši neposredan uvid kod korisnika državne pomoći.

U vršenju neposrednog uvida iz stava 1 ovog člana, ovlašćeno lice Agencije je ovlašćeno da:

- 1) uđe i pregleda objekte, poslovne prostorije, zemljište i druge prostore korisnika državne pomoći, radi utvrđivanja nepravilnosti u sprovođenju ovog zakona;
- 2) traži usmena objašnjenja na licu mesta;
- 3) da pregleda poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju.

Pored lica iz stava 1 ovog člana Agencija može, po potrebi, da angažuje i nezavisnog stručnjaka.

Obaveze ovlašćenih lica

Član 30

Ovlašćeno lice Agencije i nezavisni stručnjak ovlašćen za vršenje neposrednog uvida, korisniku državne pomoći daju na uvid legitimaciju, odnosno ovlašćenje za vršenje kontrole izdate u skladu sa posebnim zakonom i saopštavaju predmet i svrhu posjete.

O rezultatima neposrednog uvida, sačinjava se zapisnik u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak dostavlja korisniku državne pomoći.

Pomoć nadležnog organa

Član 31

Na zahtjev Agencije u slučajevima ometanja ili nepostupanja po nalogima ovlašćenih lica u izvršenju radnji iz člana 29 stav 2 ovog zakona, organ uprave nadležan za policijske poslove je dužan da pruži pomoć u izvođenju pojedinih radnji u postupku, a naročito kod prikupljanja podataka neposrednim uvidom i privremenog oduzimanja stvari u skladu sa zakonom kojim se uređuju ovlašćenja i postupanje policije.

V. NADZOR

Nadležni organ

Član 32

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 33

Novčanom kaznom u visini do 1% ukupnog godišnjeg prihoda u finansijskoj godini koja je prethodila godini kada je prekršaj učinjen kazniće se privredna društva ili udruženja privrednih društava ako ne obezbijede i dostave Agenciji podatke i informacije iz člana 22 stav 1 ovog zakona.

Član 34

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura za svaki dan neispunjenja naložene obaveze, a najviše do 5% ukupnog godišnjeg prihoda u finansijskoj godini koja je prethodila godini u kojoj je postupak pokrenut, kazniće se privredno društvo ili udruženje privrednih društava ako ne postupi po rješenju iz člana 22 stav 2 ovog zakona.

Član 35

Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom ako:

- 1) dostavi neistinite ili netačne podatke u prijavi iz člana 11 ovog zakona;
- 2) ne dostavi podatke i informacije iz člana 22 stav 1 ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu državne uprave, odnosno nadležnom organu opštine.

Član 36

Postupak utvrđivanja prekršaja iz člana 22 ovog zakona ne može se pokrenuti, ako protekne dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen.

Zastarjelost gonjenja nastaje u svakom slučaju kada protekne četiri godine od dana kada je prekršaj izvršen.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti postupci

Član 37

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći („Službeni list CG”, br. 74/09 i 57/11).

Usklađivanje postojeće državne pomoći

Član 38

Davalac državne pomoći dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, provjeri i ako je potrebno, uskladi postojeće državne pomoći.

Postojeća državna pomoć iz stava 1 ovog člana je:

- 1) individualna državna pomoć ili šema državne pomoći koja je stupila na snagu prije stupanja na snagu Zakona o ratifikaciji Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima

između Evropske zajednice, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane („Službeni list CG”, broj 7/07) i koja se primjenjuje;

2) šema i individualna pomoć, odobrena od nadležnog organa;

3) pomoć koju treba smatrati postojećom nakon isteka roka zastare iz člana 27 stav 1 ovog zakona;

4) pomoć koja nije bila državna pomoć u trenutku odobravanja, ali je zbog razvoja tržišta naknadno utvrđeno da predstavlja državnu pomoć.

Mjere za usklađivanje postojeće državne pomoći

Član 39

Ako Agencija smatra da postojeća državna pomoć nije usklađena u roku iz člana 38 stav 1 ovog zakona, obavjestiće davaoca i predložiti mjere za njeno usklađivanje.

Davalac državne pomoći je dužan da u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 1 ovog člana sačini i dostavi Agenciji:

1) plan mjera za usklađivanje postojeće pomoći sa ovim zakonom, ili

2) obrazloženo mišljenje o razlozima zbog kojih smatra da je postojeća državna pomoć u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju sumnje da postojeća pomoć iz stava 2 tačka 2 ovog člana nije u skladu sa ovim zakonom, Agencija sprovodi ispitni postupak.

Donošenje propisa

Član 40

Podzakonski akti iz člana 6 stav 4, člana 9 stav 3 i člana 11 stav 4 ovog zakona donijee se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do stupanja na snagu podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list CG”, br. 74/09 i 57/11).

Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list CG”, br. 27/10, 34/11 i 16/14) donijeta na osnovu člana 6 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list CG”, br. 74/09 i 57/11) i Pravilnik o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG”, br. 35/14, 2/15, 38/15 i 20/16), ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 41

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o kontroli državne pomoći („Službeni list CG”, br. 74/09 i 57/11), osim odredaba čl. 9 do 15 i drugih odredaba kojima se utvrđuju nadležnosti Komisije za kontrolu državne pomoći, koje prestaju da važe danom preuzimanja poslova Komisije za kontrolu državne pomoći od strane Agencije.

Stupanje na snagu

Član 42

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 08-2/17-1/4

EPA 344 XXVI

Podgorica, 14. februara 2018. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

205.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZARADAMA ZAPOSLENIH
U JAVNOM SEKTORU

Proglašavam Zakon o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Drugog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 15. februara 2018. godine.

Broj: 01-212/2

Podgorica, 20. februar 2018. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Drugog vanrednog zasijedanja u 2018. godini, dana 15. februara 2018. godine, donijela je

ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O ZARADAMA ZAPOSLENIH U JAVNOM SEKTORU

Član 1

U Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Službeni list CG”, br. 16/16, 83/16, 21/17 i 42/17) u članu 17 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, radna mjesta, iznos i način ostvarivanja dodatka iz stava 1 ovog člana, za zaposlene u službi Državne izborne komisije, utvrđuje Državna izborna komisija, na predlog predsjednika Državne izborne komisije, polazeći od Budžetom planiranih sredstava.”.

Dosadašnji stav 7 postaje stav 8.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 33/18-1/4

EPA 349 XXVI

Podgorica, 15. februar 2018. godina

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

206.

Na osnovu člana 49 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG”, br. 51/06, 66/06 i „Službeni list CG”, br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15 i 52/17), Administrativni odbor Skupštine Crne Gore 26. saziva, na sjednici održanoj 21. februara 2018. godine, donio je

ODLUKU O KORIŠĆENJU MOBILNOG TELEFONA U SLUŽBENE SVRHE

Član 1

Ovom odlukom uređuje se pravo poslanika u Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) na korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe.

Član 2

Svi izrazi koji se u ovoj odluci koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Pravo na korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe imaju predsjednik Skupštine, potpredsjednik Skupštine i poslanik.

Član 4

Skupština plaća iznos računa za korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe za tekući mjesec predsjedniku i potpredsjedniku Skupštine.

Skupština plaća iznos računa za korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe za tekući mjesec poslaniku do 100 eura mjesečno.

Ukoliko iznos računa iz stava 2 ovog člana iznosi preko 100 eura za tekući mjesec, mobilni operater će dostaviti račun poslaniku za iznos preko 100 eura na ugovorenu adresu.

Član 5

Izbor pružaoca usluga mobilne telefonije vrši Skupština shodno propisima koji regulišu postupak javnih nabavki.

Izuzetno od stava 1 ovog člana poslanik koji je izvršio izbor mobilnog operatera shodno Odluci o ostvarivanju prava na naknadu troškova za korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe (“Službeni list CG”, broj 12/08) nastaviće da koristi usluge istog do isteka ugovorenog perioda.

Član 6

O realizaciji ove odluke staraće se generalni sekretar Skupštine.

Član 7

Odluka o ostvarivanju prava na naknadu troškova za korišćenje mobilnog telefona u službene svrhe (“Službeni list CG”, broj 12/08) prestaje da važi danom stupanja na snagu ove odluke.

Član 8

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj 00-63-14/18-22

Podgorica, 21. februar 2018. godine

Administrativni odbor Skupštine Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Luigj Shkrela, s.r.

207.

Na osnovu člana 15 stav 1 tačka 9 i stav 3 Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni list CG", br. 3/16, 39/16 i 2/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. februara 2018. godine, donijela je

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O MREŽI ZDRAVSTVENIH USTANOVA**

Član 1

U Odluci o mreži zdravstvenih ustanova ("Službeni list CG", br. 37/16 i 48/17) u članu 10 stav 1 poslije riječi "Meljine" stavlja se zarez i dodaju riječi: "Poliklinika "Tesla medica" Berane,".

Na kraju tabele 5. "Davaoci usluga bolničke zdravstvene zaštite po pojedinim teritorijama i djelatnostima", dodaje se nova kolona i tekst koji glasi:

Poliklinika Berane, Andrijevića, Plav, Usluge
"Tesla medika" Gusinje, Petnjica, Rožaje, hiperbarične
Berane Bijelo Polje, Mojkovac, medicine
Pljevlja, Žabljak

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-342

Podgorica, 1. februara 2018. godine

**Vlada Crne Gore,
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

208.

Na osnovu člana 19 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08 i 14/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 11. januara 2018. godine, donijela je

ODLUKU
O PRESTANKU VAŽENJA ODLUKE O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA
EKSOPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI ZA IZGRADNJU MALE
HIDROELEKTRANE NA VODOTOKU LJEŠTANICA NA
TERITORIJI OPŠTINE BIJELO POLJE

1. Odluka o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti za izgradnju male hidroelektrane na vodotoku Lještanica na teritoriji Opštine Bijelo Polje („Službeni list CG“, broj 33/17) prestaje da važi.

2. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-4119

Podgorica, 11. januara 2018. godine

Vlada Crne Gore,
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

209.

Na osnovu člana 47 stav 6 Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13 i 47/17), Ministarstvo prosvjete donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O
VRSTAMA OCJENA I NAČINU OCJENJIVANJA UČENIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI**

Član 1

U Pravilniku o vrstama ocjena i načinu ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi („Službeni list RCG“, broj 54/04) u nazivu pravilnika riječi: „vrstama ocjena i“ brišu se.

Član 2

U članu 12 stav 2 riječi: „uglavnom postignut, postignut u cjelini i ističe se.“ zamjenjuju se riječima: „uglavnom postignut i postignut u cjelini.“

Član 3

Član 14 mijenja se i glasi:

„Ocjene iz vladanja učenika su: primjerno, dobro i nezadovoljava.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko vijeće na prijedlog odjeljenjskog starješine.

Vladanje učenika vrednuje se i prati na osnovu sljedećih zapažanja i pokazatelja i to:

- poštovanje školskih pravila;
- zainteresovanost za učenje;
- odgovornost prema obavezama, zadacima i rokovima;
- odgovornost za vlastite postupke;
- primjereno izražavanje i kontrola vlastitih osjećanja;
- razumijevanje i uvažavanje prava i osjećanja drugih;
- primjereno reagovanje na različitosti među djecom i odraslima;
- spremnost na saradnju i pomaganje drugima;
- nenasilno rješavanje sukoba sa vršnjacima i odraslima;
- inicijativnost (originalni prijedlozi za učenje, aktivnosti, druženje); i
- drugih pokazatelja prema procjeni odjeljenjskog starješine.“

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od školske 2018/2019. godine.

Broj: 023-348/2017-9

Podgorica, 9. januara 2018. godine

Ministar,
dr **Damir Šehović**, s.r.

210.

Na osnovu člana 135a stav 2 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list RCG", br. 64/02, 31/05 i 49/07 i "Službeni list CG", br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 i 47/17), Ministarstvo prosvjete donijelo je

PRAVILNIK O KRITERIJUMIMA, NAČINU I POSTUPKU RASPODJELE SREDSTAVA ZA UNAPREĐENJE KVALITETA NASTAVE I TALENTE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom se utvrđuju kriterijumi, način i postupak raspodjele sredstava koje javna ustanova iz oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja ostvari od prihoda od imovine (zakup), sredstava od prodaje usluga i proizvoda i drugih izvora.

Sredstva iz stava 1 ovog člana koriste se za unapređenje kvaliteta nastave i nagrađivanje talenata.

Obaveza ustanove

Član 2

Javna ustanova iz oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja (u daljem tekstu: ustanova) dužna je da do 30% sredstava koje ostvari u skladu sa članom 1 stav 1 ovog pravilnika, uplati na poseban uplatni račun organa državne uprave nadležnog za prosvjetu (u daljem tekstu: Ministarstvo) najkasnije do 15. tekućeg mjeseca za prethodni mjesec.

Sredstva koja uplaćuje ustanova

Član 3

Sredstva koja ustanova ostvaruje na mjesečnom nivou od prihoda iz člana 1 stav 1 ovog pravilnika uplaćuje se na poseban uplatni račun Ministarstva, u odnosu na ostvareni prihod, i to:

- 1) 10% od prihoda u vrijednosti od 800 do 1.000 eura,
- 2) 20% od prihoda u vrijednosti od 1.001 do 1.200 eura,
- 3) 30% od prihoda iznad 1.201 eura.

Raspodjela sredstava ostvarenih od prihoda iz stava 1 ovog člana vrši se jedanput godišnje.

Ustanova je dužna da dostavi Ministarstvu mjesečne izvještaje o ostvarenim prihodima iz člana 1 ovog pravilnika.

Unapređenje kvaliteta nastave

Član 4

Unapređenje kvaliteta nastave, u smislu ovog pravilnika, ostvaruje se kroz finansiranje mjera i aktivnosti koje doprinose unapređenju obrazovno-vaspitnog rada, i to za:

1) modernizaciju procesa nastave (opremanje ustanova savremenim nastavnim sredstvima, opremom, didaktičkim materijalom, savremenim materijalima za nastavu, informaciono-komunikacionim tehnologijama i sl.);

2) opremanje savremenim nastavnim sredstvima radionica, laboratorija i ateljea za praktično obrazovanje učenika;

3) poboljšanje uslova za zaštitu zdravlja, kvalitetnu ishranu i bezbjednost učenika i zaposlenih;

4) opremanje biblioteka i čitaonica neophodnom literaturom, a naročito udžbenicima i obaveznom lektinom;

5) dostupnost objekata ustanove učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama;

6) posebne aktivnosti nastavnika koje doprinose kvalitetu nastave i učenja, boljim postignućima znanja i vještina učenika;

7) druge potrebe koje su od značaja za ostvarivanje obrazovanja i vaspitanja.

Za finansiranje mjera i aktivnosti iz stava 1 ovog člana opredjeljuje se 20% od ukupno raspoloživih sredstava za tekuću godinu.

Kriterijumi za dodjelu sredstava za unapređenje kvaliteta nastave

Član 5

Dodjela sredstava za unapređenje kvaliteta nastave vrši se na osnovu sljedećih kriterijuma:

1) ustanova koja za unapređenje kvaliteta nastave iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5 i 7 ovog pravilnika nije dobijala sredstva od Ministarstva u posljednje dvije godine - 20 bodova;

2) ustanova u kojoj nastavu pohađa učenik koji osvoji prvo, drugo ili treće mjesto na državnom ili međunarodnom takmičenju iz nastavnog predmeta - 20 bodova;

3) ustanova koja nema mogućnosti za ostvarivanje sopstvenih prihoda - 30 bodova;

4) ustanova koja se nalazi na području jedinice lokalne samouprave razvrstane u prve tri grupe prema stepenu razvijenosti, odnosno čija je vrijednost indeksa razvijenosti do 75 % prosjeka indeksa razvijenosti, u skladu sa posebnim propisima - 30 bodova.

Zahtjev za dodjelu sredstava

Član 6

Zahtjev za dodjelu sredstava za finansiranje unapređenja kvaliteta nastave iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5 i 7 ovog pravilnika, ustanova dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. oktobra tekuće godine.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, ustanova dostavlja:

- dokaz (izjava, potvrda i sl.) da za unapređenje kvaliteta nastave iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5 i 7 ovog pravilnika nije dobijala sredstva od Ministarstva u posljednje dvije godine;

- dokaz (izjava, potvrda i sl.) sa podacima o učeniku koji osvoji prvo, drugo ili treće mjesto na državnom ili međunarodnom takmičenju iz nastavnog predmeta.

- dokaz (izjava, potvrda i sl.) da nema mogućnosti za ostvarivanje sopstvenih prihoda u smislu ovog pravilnika.

Komisija za dodjelu sredstava ustanovi

Član 7

Raspodjelu sredstava za finansiranje unapređenja kvaliteta nastave iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5 i 7 ovog pravilnika, vrši komisija za dodjelu sredstava ustanovi, koju obrazuje Ministarstvo.

Komisija iz stava 1 ovog člana ima najmanje tri člana.

Aktom o obrazovanju komisije iz stava 1 ovog člana bliže se uređuju sastav, način rada, mandat i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Odluka o dodjeli sredstava ustanovi

Član 8

Komisija za dodjelu sredstava ustanovi je dužna da razmotri zahtjeve iz člana 6 ovog pravilnika i donese odluku najkasnije do 30. novembra tekuće godine.

Odluka iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: podatke o ustanovi; broj dodijeljenih bodova, sa razlozima zbog kojih su dodijeljeni; potrebe koje će se finansirati iz dodijeljenih sredstava i druge podatke koji su od značaja za donošenje odluke.

Ako se u postupku vrednovanja, po predviđenim kriterijumima, utvrdi da više zahtjeva ima isti broj bodova, raspodjela će se izvršiti na način što će se iz preostalih raspoloživih sredstava, po ovom osnovu, dodijeliti jednak iznos sredstava.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana ustanova ima pravo da izjavi žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

Nagrada za posebne aktivnosti nastavnika

Član 9

Dodjela nagrade za posebne aktivnosti nastavnika iz člana 4 stav 1 tačka 6 ovog pravilnika vrši se na osnovu javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje Ministarstvo najkasnije do 30. septembra tekuće godine.

Javni konkurs za dodjelu nagrade nastavniku

Član 10

Javni konkurs iz člana 9 stav 2 ovog pravilnika objavljuje se u štampanom mediju koji izlazi na teritoriji Crne Gore i na internet stranici Ministarstva i sadrži:

- broj nagrada koje se dodjeljuju;
- spisak potrebnih dokumenata (uvjerenje o postignutom uspjehu, dokaz o osvojenim nagradama i dr.);
- rok za podnošenje dokumentacije;
- druge podatke od značaja za dodjelu nagrade.

Kriterijumi za dodjelu sredstava za posebne aktivnosti nastavnika

Član 11

Dodjela sredstava za posebne aktivnosti nastavnika iz člana 4 stav 1 tačka 6 ovog pravilnika, vrši se na osnovu sljedećih kriterijuma:

- mentorstvo učenicima koji učestvuju na državnim takmičenjima do 20 bodova;
- specijalizacija, odnosno stručno usavršavanje nakon završenih studija u zemlji i inostranstvu do 20 bodova;
- objavljen istraživački rad iz struke koji doprinosi unapređivanju i afirmaciji obrazovno-vaspitnog procesa, branjen pred stručnom komisijom do 20 bodova;
- objavljivanje rada u stručnom časopisu do 20 bodova;
- autorstvo i koautorstvo udžbenika, priručnika, radne sveske ili nastavnog pomagala do 20 bodova;
- recenzija udžbenika ili stručne knjige do 20 bodova;
- objavljivanje prevoda stručnog članka do 20 bodova;
- učešće u naučno-nastavnim tijelima (Profesionalni razvoj nastavnika u školi (PRNŠ) i komisije za polaganje eksterne provjere znanja i maturalnih/stručnih ispita) do 20 bodova;
- izvođenje nastave na stranom jeziku iz pojedinih ili svih nastavnih predmeta, u skladu sa zakonom do 20 bodova;

- korišćenje u radu savremenih i inovativnih tehnologija do 20 bodova.

Komisija za dodjelu sredstava za nagradu nastavniku

Član 12

Odluku o dodjeli sredstava za nagradu nastavniku iz člana 9 ovog pravilnika donosi komisija za dodjelu sredstava za nagradu nastavniku.

Komisija iz stava 1 ovog člana ima najmanje tri člana.

Aktom o obrazovanju komisije iz stava 1 ovog člana bliže se uređuju sastav, način rada, mandat i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Odluka o dodjeli sredstava za nagradu nastavniku

Član 13

Odluku o dodjeli sredstava za nagradu nastavniku komisija iz člana 12 ovog pravilnika donijeće najkasnije do 30. novembra tekuće godine.

Odluka iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: podatke o nastavniku, broj dodijeljenih bodova, sa razlozima zbog kojih su dodijeljeni i druge podatke koji su od značaja za donošenje odluke.

Ako se u postupku vrednovanja, po predviđenim kriterijumima, utvrdi da više kandidata ima isti broj bodova, njima će se nagrade dodijeliti na način što će se iz preostalih raspoloživih sredstava, po ovom osnovu, utvrditi jednak iznos nagrade pojedinačno.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana kandidat ima pravo da izjavi žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana objavljivanja odluke na internet stranici Ministarstva.

Talentovani učenik

Član 14

Talentovani učenik (u daljem tekstu: učenik), u smislu ovog pravilnika, je učenik koji osvoji prvo, drugo ili treće mjesto na državnom ili međunarodnom takmičenju iz nastavnog predmeta i vještina, kao i učenik koji iz pojedinih nastavnih predmeta, odnosno oblasti pokazuje naročiti smisao, interes, radoznalost i sposobnost za misaone i stvaralačke procese i postiže izvanredne rezultate, a ima opšti uspjeh najmanje vrlo dobar.

Nagrade učeniku

Član 15

Učenik ima pravo na nagradu za postignute rezultate na državnom ili međunarodnom takmičenju, kao i pravo na drugu nagradu u skladu sa ovim pravilnikom.

Nagrada učeniku za postignuti rezultat na takmičenju

Član 16

Učenik koji osvoji prvo, drugo ili treće mjesto na državnom ili međunarodnom takmičenju iz nastavnog predmeta ima pravo na nagradu, i to:

1) za međunarodno takmičenje u iznosu:

- 2.000 eura za prvo mjesto;
- 1.500 eura za drugo mjesto;
- 1.200 eura za treće mjesto.

2) za državno takmičenje u iznosu:

- 1.000 eura za prvo mjesto;
- 700 eura za drugo mjesto;
- 500 eura za treće mjesto.

Zahtjev za isplatu nagrade iz stava 1 ovog člana, uz dokaz o osvojenoj nagradi, učenik dostavlja Ministarstvu preko ustanove u kojoj pohađa nastavu.

Druga nagrada učeniku

Član 17

Druga nagrada, u smislu ovog pravilnika, je nagrada koju učenik ostvaruje na osnovu postignutih rezultata u prethodnoj školskoj godini.

Dodjela nagrade iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje Ministarstvo najkasnije do 30. septembra tekuće godine.

Javni konkurs za dodjelu nagrade učeniku

Član 18

Javni konkurs za dodjelu nagrade učeniku iz člana 17 ovog pravilnika objavljuje se u štampanom mediju koji izlazi na teritorije Crne Gore i na internet stranici Ministarstva, i sadrži:

- broj nagrada koje se dodjeljuju;
- spisak potrebnih dokumenata (uvjerenje o postignutom uspjehu, dokaz o osvojenim nagradama i dr.);
- rok za podnošenje dokumentacije;
- druge podatke od značaja za dodjelu nagrada.

Kriterijumi za dodjelu sredstava za nagradu učeniku

Član 19

Dodjela sredstava za nagradu učeniku iz člana 17 ovog pravilnika, vrši se na osnovu sljedećih kriterijuma:

1. opšti uspjeh u prethodnoj godini do 30 bodova;
2. za učenike srednje škole diploma „Luča“ do 30 bodova;
3. nagrada na državnom takmičenju:
  - za osvojeno prvo mjesto do 30 bodova;
  - za osvojeno drugo mjesto do 20 bodova;
  - za osvojeno treće mjesto do 20 bodova;
  - za osvojeno četvrto mjesto do 15 bodova;
  - za osvojeno peto mjesto do 10 bodova;
4. nagrada na međunarodnom takmičenju:
  - za osvojeno prvo mjesto do 30 bodova;
  - za osvojeno drugo mjesto do 20 bodova;
  - za osvojeno treće mjesto do 20 bodova;
  - za pohvalu do 10 bodova;
5. članstvo u učeničkom parlamentu do 20 bodova;
6. vannastavne aktivnosti (sportske, kulturne, umjetničke i dr.) do 20 bodova.

Komisija za dodjelu sredstava za nagradu učeniku

Član 20

Odluku o dodjeli sredstava za nagradu učeniku iz člana 17 ovog pravilnika donosi komisija za dodjelu sredstava za nagradu učeniku.

Komisija iz stava 1 ovog člana ima najmanje tri člana.

Aktom o obrazovanju komisije iz stava 1 ovog člana bliže se uređuju sastav, način rada, mandat i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Odluka o dodjeli sredstava za nagradu učeniku

Član 21

Odluku o dodjeli sredstava za nagradu učeniku komisija iz člana 20 ovog pravilnika donijeće najkasnije do 30. novembra tekuće godine.

Odluka iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: podatke o učeniku, broj dodijeljenih bodova, sa razlozima zbog kojih su dodijeljeni i druge podatke koji su od značaja za donošenje odluke.

Ako se u postupku vrednovanja, po predviđenim kriterijumima, utvrdi da više kandidata ima isti broj bodova, njima će se nagrade dodijeliti na način što će se iz preostalih raspoloživih sredstava, po ovom osnovu, utvrditi jednak iznos nagrade pojedinačno.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana učenik, odnosno zakonski zastupnik, ima pravo da izjavi žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana objavljivanja odluke na internet stranici Ministarstva.

Stupanje na snagu

Član 22

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 023-71/2018-3

Podgorica, 16. februara 2018. godine

Ministar
dr **Damir Šehović**, s.r.

211.

Na osnovu člana 69 stav 3 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza („Službeni list CG“, broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA, NAČINU UGRADNJE I UPOTREBE APARATA ZA GAŠENJE POŽARA U VOZOVIMA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi, način ugradnje i upotrebe aparata sa hemijskim sredstvima za gašenje požara u vozovima i željezničkim šinskim vozilima.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na vozove i željeznička šinska vozila za normalni kolosjek:

1) vučna vozila:

- elektro i dizel lokomotive; i
- elektro i dizel motorni vozovi i motorna kola;

2) vučena vozila:

- putnička kola: kola sa sjedištima, kola sa ležajima, kola za spavanje, kola za ručavanje, prtljažna kola, poštanska kola, salonska kola, inspeksijska kola, specijalna kola, kola za ručavanje sa odjeljkom za prtljag, kola sa sjedištima i odeljkom za ručavanje, bife, bar, prtljag ili poštu, prtljažna kola sa odjeljkom za poštu, zatvorena jednospratna i dvospratna kola za prevoz automobila; i

- putnička kola stranih željeznica koja saobraćaju na prugama u Crnoj Gori;

3) vozila za željezničke svrhe:

- vozila za ispitivanja: vučnih vozila, kontaktnog voda, kolosjeka, mostova, kočnica i ostala kola za ispitivanje;

- vozila za posebne željezničke svrhe: kola pomoćnog voza, kola za stanovanje radnika, kola za sanitetske potrebe, kola vatrogasnog voza, motorne drezine sa i bez prikolica, motorna vozila za mehanizovan rad na kolosjeku, motorna vozila za čišćenje snijega, dizel-motorne dizalice i ostala kola za posebne željezničke svrhe.

Aparati i sredstva za gašenje požara

Član 3

Željeznička šinska vozila treba da imaju ručne aparate za gašenje požara prahom (oznake S) ili ručni aparat za gašenje požara ugljen-dioksidom (oznake CO₂).

Željeznička šinska vozila mogu da imaju prevozne aparate ili automatske sisteme za gašenje prahom ili ugljen-dioksidom, prema potrebi.

U zavisnosti od materijala koji gori, upotrebljavaju se sljedeća sredstva za gašenje požara:

- voda za gašenje čvrstih materija, osim metala koji gore plamenom ili u vidu žara (drvo, ugalj, tekstil, papir, slama, plastične materije);

- prah, ugljen dioksid i pjena za gašenje zapaljivih tečnosti i lakotopljivih materija koji - gore plamenom (benzin, benzol, ulja, alkohol, etar, lakovi, masti, vosak, smola i asfalt);

- prah i ugljen dioksid za gašenje gasovitih materija koji gore plamenom (metan, butan, propan, vodonik, acetilen i gradski plin);

212.

Na osnovu člana 127 stav 3 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG“, broj 51/17), Ministarstvo odbrane donijelo je

P R A V I L N I K O BLIŽEM NAČINU OCJENJIVANJA LICA U SLUŽBI U VOJSCI CRNE GORE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži način ocjenjivanja lica u službi u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Ocjenjivanje lica u službi u Vojsci po kriterijumima propisanim Zakonom o Vojsci Crne Gore vrši se na osnovu evidencija o praćenju rada i zapažanjima o karakteristikama lica koje se ocjenjuje, kao i na osnovu službenih zabilješki o razgovorima obavljenim radi ukazivanja na propuste u radu koji mogu imati za rezultat ocjenu „ne zadovoljava“ i usmjeravanjima i davanju instrukcija za otklanjanje uočenih propusta, koje vode pretpostavljeni i prvi ili glavni podoficir jedinice Vojske u kojoj je lice u službi u Vojsci postavljeno.

Član 4

Profesionalno vojno lice ocjenjuje se po kriterijumu fizička sposobnost za dužnost formacijskog mjesta na koje je postavljeno u skladu sa internim aktom Ministarstva odbrane (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Profesionalno vojno lice koje je od strane nadležne ljekarske komisije oslobođeno od provjere fizičke sposobnosti ne ocjenjuje se po kriterijumu fizička sposobnost za dužnost formacijskog mjesta na koje je postavljeno, što se konstatuje na obrascu iz člana 8 ovog pravilnika.

Civilno lice u službi u Vojsci (u daljem tekstu: civilno lice) koje ne rukovodi organizacionom jedinicom u Vojsci, ne ocjenjuje se po kriterijumu sposobnost rukovođenja.

Član 5

Ako je lice u službi u Vojsci, u godini za koju se vrši ocjenjivanje, učestvovalo u međunarodnim snagama ili bilo privremeno upućeno na rad u drugu organizacionu jedinicu Generalštaba Vojske, komandu ili jedinicu Vojske, lice koje vrši ocjenjivanje dužno je da pribavi mišljenje o rezultatima njegovog rada.

Ako je, u godini za koju se vrši ocjenjivanje, praćenje rezultata rada lica u službi u Vojsci vršilo više pretpostavljenih, lice koje vrši ocjenjivanje dužno je da pribavi mišljenje o rezultatima njegovog rada od tih pretpostavljenih.

Član 6

Lice u službi u Vojsci ocjenjuje se ocjenom:

- „odličan“ ako je po osnovu najmanje tri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „odličan“, a po osnovu ostalih kriterijuma najmanje ocjenom „dobar“;
- „dobar“ ako je po osnovu najmanje tri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „dobar“, a po osnovu ostalih kriterijuma najmanje ocjenom „zadovoljava“;
- „zadovoljava“ ako je po osnovu najmanje tri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „zadovoljava“, a po osnovu ostalih kriterijuma nije ocijenjeno ocjenom „ne zadovoljava“;
- „ne zadovoljava“ ako je po osnovu bilo kojeg kriterijuma ocijenjeno ocjenom „ne zadovoljava“.

Član 7

Izuzetno od člana 6 ovog pravilnika, lice u službi u Vojsci koje vrši komandnu dužnost, odnosno rukovodi organizacionom jedinicom u Ministarstvu ili Vojsci ocjenjuje se ocjenom:

- „odličan“ ako je po osnovu najmanje četiri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „odličan“, a po osnovu ostalih kriterijuma najmanje ocjenom „dobar“;
- „dobar“ ako je po osnovu najmanje četiri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „dobar“, a po osnovu ostalih kriterijuma najmanje ocjenom „zadovoljava“;
- „zadovoljava“ ako je po osnovu četiri kriterijuma ocijenjeno ocjenom „zadovoljava“, a po osnovu ostalih kriterijuma nije ocijenjeno ocjenom „ne zadovoljava“;
- „ne zadovoljava“ ako je po osnovu bilo kojeg kriterijuma ocijenjeno ocjenom „ne zadovoljava“.

Član 8

Ocjena lica u službi u Vojsci daje se na propisanim obrascima (Obrasci br. 1 i 2).

Član 9

Lice u službi u Vojsci upoznaje se sa ocjenom, što konstatuje potpisom na obrascu iz člana 8 ovog pravilnika.

Član 10

Lice u službi u Vojsci, u roku od osam dana od dana upoznavanja sa ocjenom, može podnijeti zahtjev za preispitivanje ocjene.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se licu koje je izvršilo ocjenjivanje, na propisanim obrascima (Obrasci br. 3 i 4).

Član 11

Ukoliko je podniet zahtjev za preispitivanje ocjene lica u službi u Vojsci koje je postavljeno na formacijsko mjesto u Generalštabu Vojske ili komandi, odnosno jedinici Vojske, lice koje je izvršilo ocjenjivanje dužno je da taj zahtjev, sa ocjenom i pratećom dokumentacijom, u roku od pet dana od dana prijema, dostavi neposredno pretpostavljenom.

Član 12

Preispitivanje ocjene lica u službi u Vojsci vrši komisija za preispitivanje ocjene, koju obrazuje neposredno pretpostavljeni licu koje je izvršilo ocjenjivanje, a za lice u službi u Vojsci koje je raspoređeno na rad u Ministarstvu, drugom organu državne uprave, državnom organu, privrednom društvu ili pravnom licu komisija za preispitivanje ocjene koju obrazuje ministar odbrane.

Komisiju za preispitivanje ocjene profesionalnog vojnog lica čine tri lica u službi u Vojski koja su istog ili višeg čina u odnosu na profesionalno vojno lice čija se ocjena preispituje.

Komisiju za preispitivanje ocjene civilnog lica čine tri lica u službi u Vojski koja su istog ili višeg nivoa obrazovanja u odnosu na civilno lice čija se ocjena preispituje.

Član 13

Komisija iz člana 12 stav 1 ovog pravilnika, u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za preispitivanje ocjene, predlaže konačnu ocjenu licu koje je neposredno pretpostavljeno licu koje je izvršilo ocjenjivanje, odnosno ministru odbrane, koja ne može biti manja od ocjene čije preispitivanje se vrši.

Član 14

Lice koje je neposredno pretpostavljeno licu koje je izvršilo ocjenjivanje, odnosno ministar, u roku od sedam dana od dana dostavljanja predloga konačne ocjene, daje konačnu ocjenu licu u službi u Vojski, na propisanim obrascima (Obrasci br. 5 i 6).

Član 15

Konačna ocjena iz člana 14 ovog pravilnika dostavlja se licu iz člana 10 stav 2 ovog pravilnika.

Član 16

Lice u službi u Vojski koje je podnijelo zahtjev za preispitivanje ocjene upoznaje se sa konačnom ocjenom, što konstatuje potpisom na obrascu iz člana 14 ovog pravilnika.

Član 17

Ocjene lica u službi u Vojski iz čl. 8 i 14 ovog pravilnika unose se u evidenciju ljudskih resursa.

Član 18

Obrasci br. 1 do 6 sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ocjenjivanju i dodjeljivanju nagrada i drugih priznanja licima u službi u Vojski Crne Gore („Službeni list CG“, broj 24/12) u dijelu koji se odnosi na vrste ocjena, kriterijume i postupak ocjenjivanja lica u službi u Vojski.

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 813-10582/17-4

Podgorica, 21. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Predrag Bošković**, s.r.

Obrazac 1

_____
Jedinica/organ

Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti:

- Jedinici/organu
 U dosije personalnih podataka
 Ocijenjenom licu

Ocjena profesionalnog vojnog lica

A. Osnovni podaci o licu koje se ocjenjuje

		Datum rođenja	
1. Prezime, ime jednog roditelja i ime	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
2. Čin	<input type="text"/>		
3. Rod/slужba	<input type="text"/>		
4. Formacijsko mjesto	<input type="text"/>	od	<input type="text"/>

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

1. Period ocjenjivanja do

2. Vrsta ocjenjivanja

3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu član:

C. Popis dužnosti u periodu ocjenjivanja

1. Popis redovnih dužnosti u okviru formacijskog mjesta

D. Ocjena

Predlog ocjene	Ocjena
----------------	--------

Šifra

Kriterijumi

01	Postignuti rezultati rada	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
02	Ocjena stručnosti i usavršavanja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
03	Sposobnosti komandovanja i rukovođenja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
04	Odnos prema dužnosti i službi	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
05	Samostalnost i kreativnost u radu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
06	Fizička sposobnost za dužnost formacijskog mjesta na koje je postavljeno	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
Zaključna ocjena		ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA

E. Opisna ocjena

Datum ocjenjivanja

Prezime, ime, čin i dužnost lica koje je izvršilo ocjenjivanje

F. Izjašnjenje ocijenjenog lica

---

1. Primio/la sam pisanu ocjenu dana

2. Na ocjenu:

3. Primjedbe:

---

potpis ocijenjenog lica

Obrazac 2

_____
Jedinica / organ

Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti:

- Jedinici/organu
 U dosije personalnih podataka
 Ocijenjenom licu

Ocjena civilnog lica u službi u Vojsci

A. Osnovni podaci o licu koje se ocjenjuje

		Datum rođenja	
1. Prezime, ime jednog roditelja i ime	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
2. Radno mjesto	<input type="text"/>	od	<input type="text"/>

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

---

1. Period ocjenjivanja	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Vrsta ocjenjivanja	<input type="text"/>	
3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu	<input type="text"/>	

C. Popis dužnosti u periodu ocjenjivanja

---

1. Radno mjesto

D. Ocjena

Predlog ocjene

Ocjena

Šifra

Kriterijumi

01	Postignuti rezultati rada	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
02	Ocjena stručnosti i usavršavanja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
03	Sposobnosti rukovođenja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
04	Samostalnost i kreativnost u radu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
05	Kvalitet organizacije rada u vršenju poslova	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
06	Kvalitet ostvarene saradnje sa saradnicima na poslu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
Zaključna ocjena		ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA

E. Opisna ocjena

Datum ocjenjivanja

Prezime, ime, čin i dužnost lica koje je izvršilo ocjenjivanje

F. Izjašnjenje ocijenjenog lica

---

1. Primio/la sam pisanu ocjenu dana

2. Na ocjenu:

3. Primjedbe:

---

potpis ocijenjenog lica

_____
Jedinica/organ

Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti

Jedinici/organu

Zahtjev za preispitivanje ocjene profesionalnog vojnog lica

A. Osnovni podaci o licu koje podnosi zahtjev

		Datum rođenja
1. Prezime, ime jednog roditelja i ime	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Čin	<input type="text"/>	
3. Rod/slужba	<input type="text"/>	
4. Formacijsko mjesto	<input type="text"/>	od <input type="text"/>

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

1. Period ocjenjivanja	<input type="text"/>	do	<input type="text"/>
2. Vrsta ocjenjivanja	<input type="text"/>		
3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu	član: <input type="text"/>		

C. Ocjena

<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ocjena (opisna)	Ocjena (brojčana)
_____	_____

Kriterijumi za koje se zahtijeva preispitivanje ocjene:

(šifra)

(naziv kriterijuma)

(kratak opis razloga zašto se traži preispitivanje)

(šifra)

(naziv kriterijuma)

(kratak opis razloga zašto se traži preispitivanje)

(mjesto i datum)

(potpis podnosioca zahtjeva)

Prilozi: (ako podnositelj ima dokumenta kojima potkrepljuje opravdanost podnošenja zahtjeva)

_____
Jedinica/organ

Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti

Jedinici/organu

**Zahtjev za preispitivanje ocjene civilnog
lica u službi u Vojsci**

A. Osnovni podaci o licu koje podnosi zahtjev

Datum rođenja

1. Prezime, ime jednog roditelja i ime

2. Formacijsko mjesto od

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

1. Period ocjenjivanja do

2. Vrsta ocjenjivanja

3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu član:

C. Ocjena

Ocjena
(opisna)

Ocjena
(brojčana)

_____

_____

Kriterijumi za koje se zahtijeva preispitivanje ocjene:

(šifra)

(naziv kriterijuma)

(kratak opis razloga zašto se traži preispitivanje)

(šifra)

(naziv kriterijuma)

(kratak opis razloga zašto se traži preispitivanje)

(mjesto i datum)

(potpis podnosioca zahtjeva)

Prilozi: (ako podnosilac ima dokumenta kojima potkrepljuje opravdanost podnošenja zahtjeva)

Obrazac 5

_____
Jedinica/organ
Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti:

- Jedinici/organu
 U dosije personalnih podataka
 Ocijenjenom licu

Konačna ocjena profesionalnog vojnog lica

A. Osnovni podaci o licu koje se ocjenjuje

		Datum rođenja	
1. Prezime, ime jednog roditelja i ime	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Čin	<input type="text"/>		
3. Rod/sluzba	<input type="text"/>		
4. Formacijsko mjesto	<input type="text"/>	od	<input type="text"/>

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

1. Period ocjenjivanja	<input type="text"/>	do	<input type="text"/>
2. Vrsta ocjenjivanja	<input type="text"/>		
3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu član:	<input type="text"/>		

C. Popis dužnosti u periodu ocjenjivanja

1. Popis redovnih dužnosti u okviru formacijskog mjesta

D. Ocjena

Predlog ocjene	Ocjena

Šifra   Kriterijumi

01	Postignuti rezultati rada	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
02	Ocjena stručnosti i usavršavanja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
03	Sposobnosti komandovanja i rukovođenja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
04	Odnos prema dužnosti i službi	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
05	Samostalnost i kreativnost u radu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
06	Fizička sposobnost za dužnost formacijskog mjesta na koje je postavljeno	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
Zaključna ocjena		ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA

E. Opisna ocjena

Datum ocjenjivanja

Prezime, ime, čin i dužnost lica koje je izvršilo ocjenjivanje

F. Izjašnjenje ocijenjenog lica

1. Primio/la sam pisanu ocjenu dana

2. Na ocjenu:

3. Primjedbe:

---

potpis ocijenjenog lica

Obrazac 6

Jedinica / organ
Broj _____
(iz djelovodnika)

Dostaviti:

- Jedinici/organu
 U dosije personalnih podataka
 Ocijenjenom licu

Konačna ocjena civilnog lica u službi u Vojsci

A. Osnovni podaci o licu koje se ocjenjuje

---

1. Prezime, ime jednog roditelja i ime Datum rođenja

2. Radno mjesto od

B. Vrsta i okolnosti ocjenjivanja

---

1. Period ocjenjivanja do

2. Vrsta ocjenjivanja

3. Ocjenjivanje je izvršeno na osnovu

C. Popis dužnosti u periodu ocjenjivanja

1. Radno mjesto

D. Ocjena

Predlog ocjene	Ocjena
----------------	--------

Šifra   Kriterijumi

01	Postignuti rezultati rada	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
02	Ocjena stručnosti i usavršavanja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
03	Sposobnosti rukovođenja	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
04	Samostalnost i kreativnost u radu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
05	Kvalitet organizacije rada u vršenju poslova	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
06	Kvalitet ostvarene saradnje sa saradnicima na poslu	ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA
Zaključna ocjena		ODLIČAN
		DOBAR
		ZADOVOLJAVA
		NE ZADOVOLJAVA

E. Opisna ocjena

Datum ocjenjivanja

Prezime, ime, čin i dužnost lica koje je izvršilo ocjenjivanje

F. Izjašnjenje ocijenjenog lica

---

1. Primio/la sam pisanu ocjenu dana

2. Na ocjenu:

3. Primjedbe:

---

potpis ocijenjenog lica

213.

Na osnovu člana 27 stav 9 Zakona o hemikalijama ("Službeni list CG", broj 51/17), Ministarstvo održivog razvoja i turizma, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽEM SADRŽAJU DOSIJEJA I REGISTRA HEMIKALIJA

Član 1

Dosije o hemikalijama i registar hemikalija sadrže podatke utvrđene ovim pravilnikom.

Član 2

Dosije o hemikalijama sadrži sljedeće podatke:

- 1) o proizvođaču, odnosno uvozniku (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu, broj telefona i elektronsku adresu);
- 2) o identitetu supstance;
- 3) o ukupnoj proizvodnji i upotrebi hemikalije;
- 4) o klasifikaciji i označavanju supstanci;
- 5) o bezbjednoj upotrebi supstance;
- 6) o fizičko-hemijskim, toksikološkim i ekotoksikološkim svojstvima hemikalija (rezime izvještaja o ispitivanju sa opisom metoda i načina ispitivanja hemikalija), u skladu sa Prilogom koji je sastavni dio ovog pravilnika;
- 7) o izloženosti prilikom upotrebe;
- 8) koje proizvođač ili uvoznik smatra kao povjerljive, koji ne mogu biti dostupni javnosti, sa obrazloženjem.

Član 3

Podaci o identitetu supstance obuhvataju:

- 1) naziv ili alternativni naziv svake supstance:
  - naziv supstance po IUPAC nomenklaturi ili drugi međunarodni naziv;
  - broj iz evropskog inventara postojećih trgovačkih supstanci (EINEC) ili broj iz evropske liste novih trgovačkih supstanci (ELINCS), ako su dostupni; i
  - CAS (Chemical Abstract Service) naziv ili CAS broj ako je dostupan.
- 2) molekulsku i strukturnu formulu za svaku supstancu:
  - podatke o optičkoj aktivnosti i uobičajenom odnosu (stereo) izomera, po potrebi; i
  - molekulsku masu ili raspon molekulske mase.
- 3) sastav svake supstance:
  - procenat čistoće (%);
  - priroda nečistoća, uključujući i izomere i nusproizvode;
  - procenat glavnih nečistoća;
  - priroda i red veličine (ppm, %) aditiva (npr. stabilizatora ili inhibitora);
  - spektri (ultraljubičasti, infracrveni, nuklearni magnetno-rezonantni ili maseni spektar);
  - hromatogrami dobijeni tečnom ili gasnom hromatografijom pod visokim pritiskom;
  - opis analitičkih metoda ili podataka iz stručne literature za identifikaciju supstance ili identifikaciju nečistoća i aditiva na osnovu kojeg je moguće ponoviti analizu.

Član 4

Podaci o ukupnoj proizvodnji i upotrebi supstance obuhvataju:

- 1) ukupnu količinu proizvedenih ili uvezenih hemikalija u tonama na godišnjem nivou;
- 2) kratak opis tehnološkog procesa proizvodnje hemikalija;

3) podatke o količini proizvedene ili uvezene hemikalije koje se upotrijebljavaju za sopstvene potrebe;

4) fizičko stanje u kojem je supstanca dostupna krajnjem korisniku, koncentracije ili koncentracione raspone supstance u smješi dostupnoj krajnjem korisniku i količine supstance u proizvodu dostupne krajnjem korisniku;

5) kratak opis upotrebe hemikalije;

6) podatke o količini i sastavu otpada koji nastaje proizvodnjom supstance ili upotrebom u proizvodu;

7) podatke o upotrebi hemikalija koje se ne preporučuju; i

8) podatke o distributerima ili krajnjim korisnicima kojima je hemikalija isporučena i količina isporučene hemikalije na godišnjem nivou

Član 5

Podaci o bezbjednoj upotrebi supstance obuhvataju podatke koji su u skladu sa podacima u bezbjednosnom listu:

- 1) mjere prve pomoći;
- 2) mjere za zaštitu od požara;
- 3) mjere u slučaju hemijskog akcidenta;
- 4) način rukovanja i skladištenja hemikalija; i
- 5) način transporta.

Za hemikalije za koje se ne sačinjava izvještaj o bezbjednosti hemikalije dosije sadrži podatke iz bezbjednosnog lista:

- 1) kontrolu izloženosti i ličnu zaštitu;
- 2) reaktivnost i stabilnost;
- 3) tretman i odlaganje otpada.

Član 6

Podaci o izloženosti prilikom upotrebe obuhvataju:

1) vrstu upotrebe hemikalije (industrijska, profesionalna ili upotreba od strane potrošača);
2) detaljan opis industrijske i profesionalne upotrebe (upotreba u zatvorenim sistemima, upotreba koja proizilazi iz uključenja u/na matriks, raspršujuća ili neraspšujuća upotreba).

3) puteve izlaganja hemikaliji:

- izlaganje ljudi (oralno, dermalno, udisajem);
- izlaganje životne sredine (voda, vazduh, zemljište).

4) učestalost izlaganja:

- slučajno/rijetko;
- povremeno;
- kontinuirano/često.

Član 7

Dosije o detergentima, pored podataka iz člana 2 ovog pravilnika sadrži i podatke o površinski aktivnoj supstanci, i to:

- naziv i zemlju proizvođača;
- hemijski naziv za supstancu ili trgovačko ime za smješu (površinski aktivnu supstancu); i
- podatke o biorazgradljivosti.

Član 8

Dosije za boje i lakove pored podataka iz člana 2 ovog pravilnika sadrži i podatke o smješi i sadržaju isparljivih organskih materija, kao i zabrane i ograničenja korišćenja, u skladu sa propisom kojim se uređuju ograničenja i zabrane proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija.

Član 9

Registar hemikalija sadrži:

- podatke o proizvođaču, uvozniku (naziv i sjedište, poreski identifikacioni broj (PIB), vrstu djelatnosti i ime odgovornog lica);
- registarski broj (broj i datum upisa u registar);
- podatke o hemikalijama iz člana 2 tač. 2 do 7 ovog pravilnika; i
- carinski tarifni broj u skladu sa propisom kojim se uređuje carinska tarifa.

Član 10

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija ("Službeni list CG", br. 19/13 i 48/16).

Član 11

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj:112-56/19

Podgorica, 6. februara 2018. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

PRILOG

FIZIČKO-HEMIJSKI, TOKSIKOLOŠKI I EKOTOKSIKOLOŠKI PODACI ZA SUPSTANCE
DIO A - SUPSTANCE PROIZVEDENE ILI UVEZENE U KOLIČINAMA OD 100KG ILI VIŠE
1. Fizičko-hemijska svojstva supstance

Fizičko-hemijska svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
1.1. Agregatno stanje supstance pri 20° C i 101,3 kPa	
1.2. Tačka topljenja/mrženja	1.2. Ispitivanje se ne sprovodi ispod donje granice od -20 °C.
1.3. Tačka ključanja	1.3. Ispitivanje se ne sprovodi: - za gasove; ili - za čvrste supstance koje imaju tačku topljenja iznad 300 °C ili se raspadaju prije ključanja, s tim što se procjenjuje ili izmjeri tačka ključanja pod sniženim pritiskom; ili - za supstance koje se raspadaju prije ključanja (npr. autooksidacija, pregradnja, razgradnja, raspadanje itd.).

1.4. Relativna gustina	1.4. Ispitivanje se ne sprovodi ako je: - supstanca stabilna samo u rastvoru s određenim rastvaračem i ako je gustina rastvora slična gustini rastvarača, s tim što se navodi da li je gustina rastvora veća ili manja od gustine rastvarača; ili - supstanca gas i u tom slučaju gustina se izračunava na osnovu molekulske mase gasa i formule $TV = nRT$.
1.5. Napon pare	1.5. Ispitivanje se ne sprovodi ako je tačka topljenja iznad 300 °C. Ako je tačka topljenja između 200 °C i 300 °C, navodi se granična vrijednost dobijena mjerenjem ili priznatom računskom metodom.
1.6. Površinski napon	1.6. Ispitivanje se sprovodi ako: - se na osnovu strukture očekuje površinska aktivnost; ili - je površinska aktivnost željeno svojstvo materijala. Ispitivanje se ne sprovodi ako je rastvorljivost u vodi manja od 1 mg/l pri 20 °C.
1.7. Rastvorljivost u vodi	1.7. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca hidrolitički nestabilna pri pH 4, 7 i 9 (vrijeme poluraspada ispod 12 sati) - supstanca lako oksidira u vodi, a ako je supstanca "nerastvorljiva" u vodi, obavlja se granični test do granice detekcije analitičke metode.
1.8. Koeficijent raspodjele n-oktanol/voda	1.8. Ispitivanje se ne sprovodi ako je supstanca neorganska. Ako se ispitivanje ne sprovodi (npr. supstanca se raspada, ima veliku površinsku aktivnost, burno reaguje za vrijeme ispitivanja ili se ne rastvara u vodi ili oktanolu, ili ako se ne može postići zadovoljavajuća čistoća supstance), navodi se izračunata vrijednost za log P i podaci o računskoj metodi.
1.9. Tačka paljenja	1.9. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca neorganska; ili - supstanca sadrži samo isparljive organske komponente sa tačkom paljenja iznad 100 °C za vodene rastvore; ili - je procijenjena tačka paljenja iznad 200 °C; ili - se tačka paljenja utvrđuje interpolacijom na osnovu postojećih poznatih svojstava supstance.
1.10. Zapaljivost	1.10. Ispitivanje se ne sprovodi za: - čvrste supstance koje imaju eksplozivna ili piroforna svojstva s tim da se ta svojstva ispituju prije zapaljivosti; ili - gasove, ako je koncentracija zapaljivog gasa u smješi s inernim gasovima tako niska da kod miješanja sa vazduhom stalno ostaje ispod donje granične vrijednosti; ili - supstance koje su samozapaljive u kontaktu sa vazduhom.
1.11. Eksplozivne osobine	1.11. Ispitivanje se ne sprovodi: - ako u molekulu nijesu prisutne hemijske grupe koje se povezuju sa eksplozivnim svojstvima, ili - ako supstanca sadrži hemijske grupe koje se povezuju sa eksplozivnim svojstvima, uključujući kiseonik, a izračunati bilans kiseonika je manji od -200; ili - ako organska supstanca ili homogena smješa organskih supstanci sadrži hemijske grupe koje se povezuju sa eksplozivnim svojstvima, ali je egzotermna energija raspadanja manja od 500 J/g i egzotermno raspadanje započinje na temperaturi ispod 500 °C; ili - kod smješa neorganskih oksidujućih supstanci sa organskim materijalima, ako je koncentracija neorganske oksidirajuće supstance manja od 15 % masenog udjela, u slučaju klasifikovanja u grupu pakovanja UN I (velika opasnost) ili II (srednja opasnost) ili manja od 30 % masenog udjela, u slučaju klasifikovanja u grupu pakovanja UN III (mala opasnost). Napomena: Ako je egzotermna energija raspadanja organske supstance manja od 800 J/g, ne sprovodi se ispitivanje širenja eksplozije ni osjetljivosti na udarni talas.
1.12. Temperatura samozapaljivosti.	1.12. Ispitivanje se ne sprovodi: - ako je supstanca eksplozivna ili samozapaljiva u dodiru sa vazduhom pri sobnoj temperaturi; ili - za tečnosti koje nijesu zapaljive na vazduhu npr. tačka paljenja iznad 200 °C; ili - za gasove koji nemaju područje zapaljivosti; ili - za čvrste supstance, ako supstanca ima tačku topljenja <160 °C ili ako preliminarni rezultati isključuju samozagrijavanje supstance na temperaturama do 400 °C.
1.13. Oksidativna svojstva	1.13. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca eksplozivna; - je supstanca lako zapaljiva; - je supstanca organski peroksid; ili - supstanca nema sposobnost egzotermne reakcije sa zapaljivim materijalima, npr. na osnovu hemijske strukture (organske supstance koje ne sadrže kiseonik, ili atome halogenida i ti elementi nijesu hemijski vezani za azot ili kiseonik ili neorganske supstance koje ne sadrže kiseonik ili atome halogenida). Kod čvrstih supstanci ispitivanje se ne sprovodi ako je preliminarno ispitivanje pokazalo da ispitivana supstanca ima oksidujuća svojstva. Određivanje oksidujućih svojstava gasovitih smješa-metoda procjenjuje se na osnovu poređenja oksidacionog potencijala gasova u smješi sa oksidacionim potencijalom kiseonika iz vazduha.
1.14. Granulometrija	1.14. Ispitivanje se ne sprovodi ako se supstanca stavlja u promet ili koristi u nečvrstom ili zrnastom obliku.
2. Toksikološki podaci	
Toksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
2.1. Nadraživanje ili nagrizanje kože	2.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca jaka kisjelina ($pH \leq 2,0$) ili baza ($pH \geq 11,5$) i na osnovu dostupnih informacija se klasifikuje u nagrizanje kože (1. Kategorija); - je supstanca zapaljiva na vazduhu ili u dodiru sa vodom ili vlagom pri sobnoj temperaturi; ili - je supstanca klasifikovana kao vrlo otrovna u dodiru sa kožom (1. kategorija); ili

	- kod ispitivanja akutne dermalne toksičnosti do granične doze (2000 mg/kg tjelesne težine) nije utvrđeno nadražujuće djelovanje na kožu. Ako rezultati jednog od dva ispitivanja iz tačaka 2.1.1 ili 2.1.2 omogućavaju odluku o klasifikaciji supstance ili zaključak da nema nadraživanja kože, drugo ispitivanje se ne sprovodi.
2.1.1 Nagrizanje kože, in vitro	
2.1.2 Nadraživanje kože, in vitro	
2.2. Teška povreda oka/nadraživanje očiju	2.2. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - ako je supstanca klasifikovana kao "nagrizanje kože" zbog čega se klasifikuje kao supstanca koja izaziva tešku povredu oka (1.kategorija); ili - raspoloživi podaci ukazuju da su ispunjeni kriterijumi prema kojima se supstance klasifikuju kao nagrizajuće za kožu ili nadražujuće za oči (2 kategorija); ili -ako je supstanca jaka kisjelina (pH≤2,0) ili baza (pH≥11.5) i na osnovu dostupnih informacija se klasifikuje u supstanci koja izaziva tešku povredu oka (1. Kategorija); - je supstanca zapaljiva na vazduhu ili u dodiru sa vodom ili vlagom pri sobnoj temperaturi.
2.2.1 Teška povreda oka/Nadraživanje očiju in vitro	2.2.1 ako rezultati prvog in vitro ispitivanje ne omogućavaju klasifikaciju supstance ili zaključak nema mogućeg nadražaja oka, razmatra se drugo in vitro ispitivanje.
2.3. Osjetljivost kože obuhvata: 1) ocjenjivanje raspoloživih podataka dobijenih ispitivanjima na ljudima (kategorija 1.A) 2) procjenu rizika, ukoliko je potrebno. 2.3.1 Osjetljivost kože in vitro/"in chemico": Informacije dobijene metodama ispitivanja in vitro/ in chemico i koje se odnose na svaki od sljedećih ključnih načina izazivanja osjetljivosti kože: (a) molekulska interakcija s bjelančevinama kože (b) upalna reakcija u keratinocitima (c) aktivacija dendritičkih ćelija	2.3. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - raspoloživi podaci ukazuju da je supstanca klasifikovana s obzirom na izazivanje preosjetljivosti u dodiru sa kožom, ili nadraživanje kože (kategorija 1); ili - je supstanca jaka kisjelina (pH < 2,0), ili baza (pH > 11,5); ili - je supstanca zapaljiva na vazduhu ili u dodiru sa vodom ili vlagom pri sobnoj temperaturi. Ispitivanja nije potrebno sprovoditi: — ako je dostupno in vivo istraživanje u skladu sa tačkom 2.3.2. ili — ako dostupne metode in vitro/in chemico nisu primjenjive na supstancu ili nijesu prikladne za klasifikaciju i procjenu rizika u skladu sa tačkom 2.3. Ako su na osnovu informacija dobijenih ispitnim metodama koje se odnose na jedan ili dva ključna načina izazivanja preosjetljivosti u dodiru sa kožom navedena u koloni 1 već mogući klasifikacija i procjena rizika u skladu sa tačkom 2.3., nije potrebno sprovoditi istraživanja ostalih ključnih načina izazivanja preosjetljivosti u dodiru s kožom.
2.3.2 Izazivanje osjetljivosti kože, in vivo.	In vivo ispitivanje sprovodi se samo ako ispitne metode in vitro/in chemico opisane u tački 2.3.1. nijesu primjenjive ili ako rezultati tih istraživanja nisu prikladni za klasifikovanje i procjenu rizika u skladu sa tačkom 2.3. Preferirana metoda in vivo ispitivanja je lokalna analiza limfnih čvorova miševa (LLNA). Za neko drugo in vivo ispitivanja potrebno je dostaviti obrazloženje. In vivo istraživanja izazivanja preosjetljivosti u dodiru sa kožom koja su sprovedena ili započeta prije 10. maja 2017. smatraju se primjerenima za ispunjavanje standardnog zahtjeva obavještanja.
2.4. Mutagenost 2.4.1. In vitro ispitivanje genetskih mutacija bakterija.	2.4. U slučaju pozitivnog rezultata sprovode se druga ispitivanja mutagenosti.
2.5. Akutna toksičnost 2.5.1. Oralna primjena	2.5. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca klasifikovana kao nagrizajuća za kožu. Ispitivanje se ne sprovodi ako je na raspolaganju studija o akutnoj inhalacijskoj toksičnosti.

3. Ekotoksikološki podaci

Ekotoksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
3.1. Toksičnost u vodi 3.1.1. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti na beskičmenjacima (preferirana vrsta Daphnia). Podnosilac prijave umjesto kratkotrajne toksičnosti ispituje dugotrajnu toksičnost	3.1.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da nije vjerovatna pojava toksičnosti u vodi, npr. ako je supstanca nerastvorljiva u vodi, ili je mala vjerovatnoća njenog prolaska kroz biološke membrane; ili - je raspoloživa studija o dugotrajnoj toksičnosti u vodi za beskičmenjake; ili - je dostupno dovoljno podataka za klasifikovanje i označavanje sa aspekta životne sredine. Ako je supstanca slabo rastvorljiva u vodi, sprovode se ispitivanja dugotrajne toksičnosti u vodi na dafnijama (Dio C. tačka 3.1.5.).
3.1.2. Inhibicija rasta vodenoga bilja (po mogućnosti alge)	3.1.2. Ispitivanje se ne sprovodi ako postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da nije vjerovatna pojava toksičnosti u vodi, npr. ako je supstanca izrazito nerastvorljiva u vodi ili je mala vjerovatnoća njenog prolaska kroz biološke membrane.
3.2. Razgradljivost 3.2.1. Biološka 3.2.1.1. Laka biorazgradljivost	3.2.1.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako je supstanca neorganska.

DIO B-SUPSTANCE PROIZVODENE ILI UVEZENE U KOLIČINAMA OD 10 TONA ILI VIŠE

2. Toksikološki podaci

Toksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
2.1. Nagrizanje /Nadraživanje kože	2.1. In vitro ispitivanje nagrizanja/nadraživanja kože razmatra se samo ako in vitro ispitivanja iz Dijela A nisu primjenjiva ili ako rezultati nisu dovoljni za klasifikaciju i procjenu rizika. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca jaka kisjelina (pH < 2,0) ili baza (pH > 11,5); ili - je supstanca zapaljiva na vazduhu ili u dodiru sa vodom ili vlagom pri sobnoj temperaturi; ili - je supstanca klasifikovana kao vrlo otrovna u dodiru s kožom; ili - kod ispitivanja akutne dermalne toksičnosti do granične doze (2000 mg/kg tjelesne težine) nije utvrđeno nadražujuće djelovanje na kožu.
2.2. Teška povreda očiju/nadraživanje očiju	2.2 In vitro ispitivanje nagrizanja/nadraživanja oči razmatra se samo ako in vitro ispitivanja iz Dijela A nisu primjenjiva ili ako rezultati nisu dovoljni za klasifikaciju i procjenu rizika. Ispitivanje se ne sprovodi ako je: - supstanca klasifikovana kao nagrizajuća za kožu; ili - supstanca jaka kisjelina (pH < 2,0) ili baza (pH > 11,5); ili - supstanca zapaljiva na vazduhu ili u dodiru sa vodom i vlagom pri sobnoj temperaturi.
2.3. Mutagenost 2.3.1. Citogenetsko ispitivanje in vitro na ćelijama sisara ili mikronukleus test in vitro.	2.3.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - su raspoloživi odgovarajući podaci na osnovu citogenetskog ispitivanja in vivo, - je poznato da se radi o kancerogenoj supstanci 1A ili 1 B kategorije ili mutagenoj supstanci 1A, 1B ili 2 kategorije.
2.4. In vitro ispitivanje genetskih mutacija na ćelijama sisara, ako je rezultat iz dijela A tačka 2.4.1. i dijela B tačka 2.4.2. negativan.	2.4. Ako je rezultat bilo kojeg in vivo genotoksikološkog ispitivanja iz Dijela A ili B pozitivan, sprovede se odgovarajuća in vivo ispitivanja za mutagenost. 2.4.1 Ispitivanje se ne sprovodi ako su raspoloživi odgovarajući podaci iz pouzdanog in vivo testa genetskih mutacija na ćelijama sisara.
2.5. Akutna toksičnost 2.5.2. Inhalaciona primjena	2.5. Ispitivanje se ne sprovodi ako je supstanca klasifikovana kao nagrizajuća za kožu. U slučaju supstanci koje nisu gasovi, uz ispitivanje izloženosti oralnim putem, informacije iz tačke 2.5.2. i 2.5.3., se dostavljaju za najmanje još jedan put izloženosti. Izbor drugog puta izloženosti zavisi od vrste supstance i vjerovatnom putu izlaganja ljudi. Ako postoji samo jedan put izlaganja, informacije se pružaju samo za taj put. 2.5.2. Ispitivanje izloženosti putem udisanja, se sprovodi ako je vjerovatno izlaganje ljudi udisanjem, uzimajući u obzir napon pare supstance i/ili mogućnost izlaganja aerosolima, česticama ili kapljicama inhalabilne veličine. 2.5.3. Ispitivanje izloženosti dermalnim putem se sprovodi ako: - udisanje supstance nije vjerovatno; i - je vjerovatan dodir sa kožom tokom proizvodnje i/ili upotrebe; i - fizičko-hemijske i toksikološke osobine ukazuju na mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu.
2.5.3. Dermalna primjena	Ispitivanje dermalnim putem primjene ne mora se sprovoditi: — ako supstanca ne ispunjava kriterijume za klasifikaciju u kategoriju akutne toksičnosti ili za klasifikaciju kao specifično toksična za ciljane organe pri jednokratnom izlaganju oralnim putem, i — ako nisu opaženi efekti tokom in vivo istraživanja sa dermalnim izlaganjem (npr. nadraživanje kože, preosjetljivost kože) ili u slučaju kad nema in vivo ispitivanja oralnim putem primjene, ako se na osnovu pristupa koji ne obuhvataju ispitivanje (npr. analogni pristup, istraživanja kvantitativnog odnosa strukture i djelovanja (QSAR)) ne predviđaju efekti nakon dermalnog izlaganja.
2.6. Toksičnost kod ponovljene primjene 2.6.1. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti kod ponovljene primjene (28 dana) na jednoj vrsti, mužjak i ženka, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi.	2.6.1. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti (28 dana) se ne sprovodi ako: - je raspoloživa pouzdana studija subhronične (90 dana) ili hronične toksičnosti, pod uslovom da je korišćena odgovarajuća vrsta, doza, rastvarač i put primjene; ili - se supstanca trenutno raspada i nema dovoljno podataka o proizvodima raspadanja; ili - se može isključiti relevantna izloženost. Odgovarajući put primjene bira se prema sljedećim kriterijumima: Ispitivanje izloženosti dermalnim putem se sprovodi ako: - udisanje supstance nije vjerovatno; i - je vjerovatan dodir sa kožom tokom proizvodnje i/ili upotrebe; i - fizičko-hemijske i toksikološke osobine ukazuju na mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu. Ispitivanje izloženosti putem udisanja, se sprovodi ako je vjerovatno izlaganje ljudi udisanjem, uzimajući u obzir napon pare supstance i/ili mogućnost izlaganja aerosolima, česticama ili kapljicama inhalabilne veličine. Ispitivanje subhronične toksičnosti (90 dana) sprovodi se ako: - učestalost i trajanje izlaganja ljudi ukazuje na potrebu za dugotrajnim ispitivanjem; i ako: - drugi raspoloživi podaci ukazuju na to da bi supstanca mogla imati opasno svojstvo koje se ne može otkriti ispitivanjem kratkotrajne toksičnosti; ili - u primjereno koncipiranim toksikokinetičkim ispitivanjima utvrđeno akumuliranje supstance ili njenih metabolita u određenim tkivima ili organima koje bi moglo ostati neotkriveno kod ispitivanja kratkotrajne toksičnosti, a moglo bi dovesti do štetnih efekata nakon duže izloženosti. Dodatna ispitivanja sprovode se u sljedećim slučajevima: - ako tokom 28-dnevnog ili 90-dnevnog ispitivanja nije utvrđen NOAEL (no observed adverse effect level), osim ako NOAEL nije utvrđen zbog nepostojanja neželjenih toksičnih efekata; ili - u slučaju supstanci koje izazivaju zabrinutost (npr. ozbiljne/teške posljedice); ili - ako postoje naznake određenog efekta, a raspoloživi podaci nisu dovoljni za toksikološku karakterizaciju i/ili karakterizaciju rizika. U tom slučaju se sprovode posebna toksikološka ispitivanja za ispitivanje tih efekata (npr. imunotoksičnost, neurotoksičnost itd.); ili - ako put izlaganja kod prvobitnog ispitivanja toksičnosti kod ponovljene primjene nije bio adekvatan s obzirom na očekivani put izlaganja ljudi, a nije moguće učiniti ekstrapolaciju na drugi put; ili - ako postoje posebni razlozi za zabrinutost u pogledu izloženosti (npr. upotrebom u proizvodima za široku potrošnju dolazi do nivoa izloženosti koje približno odgovaraju dozama kod kojih se može očekivati toksično djelovanje na ljude); ili - ako tokom 28-dnevnog ili 90-dnevnog ispitivanja nisu otkriveni efekti uočeni kod supstance koja pokazuje srodnost u molekulske strukturi sa supstancom koja se ispituje.
2.7. Toksično po reprodukciju 2.7.1. Test pretraživanja (skrining test) na reproduktivnu/razvojnu toksičnost na jednoj	2.7.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je poznato da je supstanca genotoksični kancerogen i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili

vrsti (OECD 421 ili 422), ako na osnovu raspoloživih informacija o strukturno srodnim supstancama, procjena (QSAR i in vitro metoda nema dokaza da je supstanca razvojno toksična.	<p>- je poznato da supstanca ima mutageni efekat na polne ćelije i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili</p> <p>- se može isključiti relevantna izloženost ljudi; ili</p> <p>- je raspoloživa studija prenatalne razvojne toksičnosti (Dio C, tačka 2.7.2) ili studija toksičnosti po reprodukciju kroz dvije generacije (Dio C, tačka 2.7.3 B56 smjernica OECD za ispitivanje TG 443) ili ispitivanje kroz dvije generacije B.35, OECD TG 416).</p> <p>Ako je poznato da supstanca ima štetan efekat na plodnost i zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1.A ili 1B: može djelovati štetno na plodnost H360F i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, ispitivanje se ne sprovodi za plodnost, osim za razvojnu toksičnost.</p> <p>Ako je poznato da supstanca izaziva razvojnu toksičnost i zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1A. ili 1.B: može štetno djelovati na plodnost H360D i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, ispitivanje se ne sprovodi za razvojnu toksičnost, osim za efekte na plodnost.</p> <p>Ako postoje razlozi za zabrinutost s obzirom na mogućnost štetnih efekata na plodnost ili razvoj, umjesto skrining testa sprovodi se ispitivanje prenatalne razvojne toksičnosti (Dio C, tačka 2.7.2.) ili ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz dvije generacije (Dio C, tačka 2.7.3.).</p>
2.8. Toksikokinetika 2.8.1. Ocjena toksikokinetičkog ponašanja supstance koja se može dobiti na osnovu raspoloživih relevantnih informacija	-

3. Ekotoksikološki podaci

Ekotoksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
3.1.3. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti na ribama: podnosilac prijave sprovodi ispitivanja dugotrajne toksičnosti umjesto kratkotrajne 3.1.4. Ispitivanje respiratorne inhibicije aktivnog mulja	<p>3.1.3. Ispitivanje se ne sprovodi ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju na to da nije vjerovatna pojava toksičnog djelovanja u vodi, npr. ako je supstanca izrazito nerastvorljiva u vodi ili je mala vjerovatnoća njenog prolaska kroz biološke membrane; ili - je raspoloživa studija dugotrajne toksičnosti u vodi za ribe. <p>Ako procjena bezbjednosti hemikalije ukazuje na potrebu za dodatnim ispitivanjem efekata na vodene organizme, sprovodi se ispitivanje dugotrajne toksičnosti u vodi, kako je opisano u dijelu C. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske sigurnosti.</p> <p>Ako je supstanca slabo rastvorljiva u vodi, sprovodi se ispitivanje dugotrajne toksičnosti na ribama (Dio C, tačka 3.1.6.).</p> <p>3.1.4. Ispitivanje se ne sprovodi ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nema emisija u postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda; ili - postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju na to da nije vjerovatna pojava toksičnosti za mikrobnne organizme, npr. ako je supstanca izrazito nerastvorljiva u vodi; ili - se utvrdi da je supstanca biorazgradljiva i ako se koncentracije korišćene kod ispitivanja nalaze unutar područja koncentracija koje se mogu očekivati u otpadnim vodama koje se dovode u postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. <p>Ovo se ispitivanje zamjenjuje testom inhibicije nitrifikacije ako raspoloživi podaci ukazuju na to da je supstanca inhibitor rasta ili funkcije mikrobnih organizama, a posebno nitrificirajućih bakterija.</p>
3.2. Razgradljivost 3.2.2. Abiotska 3.2.2.1. Hidroliza kao funkcija pH	<p>3.2. Dodatno ispitivanje razgradljivosti se sprovodi ako ocjena hemijske bezbjednosti ukazuje na potrebu da se dodatno ispita razgradivost supstance. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske bezbjednosti.</p> <p>3.2.2.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - supstanca biorazgrađiva; ili - supstanca izrazito nerastvorljiva u vodi.
3.3. Sudbina i ponašanje u životnoj sredini. 3.3.1. Test pretraživanja (skrining test) na adsorpciju/desorpciju.	<p>3.3.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na osnovu fizičko-hemijskih osobina supstancija ima nizak potencijal adsorpcije (npr. supstanca ima nizak koeficijent raspodjele oktanol/voda); ili - se supstanca i njeni glavni proizvodi razgradnje brzo raspadaju.

DIO C - SUPSTANCE PROIZVEDENE ILI UVEZENE U KOLIČINAMA OD 100 TONA ILI VIŠE

1. Fizičko-hemijski podaci

Fizičko-hemijska svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
1.1. Stabilnost u organskim rastvaračima i identitet relevantnih proizvoda razgradnje (potrebno je samo ako je stabilnost supstance kritična).	1.1. Ispitivanje se ne sprovodi kod neorganskih supstanci.
1.2. Konstanta disocijacije	1.2. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca hidrolitički nestabilna (vrijeme poluraspada ispod 12 sati) ili lako oksiduje u vodi; ili - ispitivanje nije moguće sprovesti iz naučnih razloga, npr. ako analitička metoda nije dovoljno osjetljiva.
1.3. Viskoznost	

2. Toksikološki podaci

Toksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
	<p>2.1. Ako je rezultat bilo kojeg genotoksikološkog ispitivanja in vitro iz Dijela A i B pozitivan, a rezultati in vivo ispitivanja nijesu raspoloživi, sprovodi se odgovarajuće in vivo ispitivanje genotoksičnosti na somatskim ćelijama.</p> <p>Ako već postoji pozitivan rezultat in vivo ispitivanja na somatskim ćelijama, treba ispitivati potencijal mutagenog efekta na polne ćelije na osnovu raspoloživih podataka, uključujući toksikokinetičke podatke. Ako se ne mogu izvesti jasni zaključci o mutagenom efektu na polne ćelije, sprovode se dodatna ispitivanja.</p>

<p>2.2. Toksičnost kod ponovljene primjene</p> <p>2.2.1. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti kod ponovljene primjene (28 dana) na jednoj vrsti, mužjak i ženka, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi, osim ako su te informacije već dostavljene u okviru zahtjeva iz Dijela B ili ako se sprovede ispitivanja u skladu sa tačkom 2.2.2. ovog dijela.</p>	
<p>2.2.2. Ispitivanje subhronične toksičnosti (90 dana) na jednoj vrsti, glodari, mužjak i ženka, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi.</p>	<p>2.2.2. Ispitivanje subhronične toksičnosti (90 dana) se ne sprovodi ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je raspoloživa pouzdana studija kratkotrajne toksičnosti (28 dana) koja pokazuje toksične efekte sa teškim posljedicama u skladu sa kriterijumima prema kojima se supstance klasifikuju kao R48, gdje je primjenom odgovarajućeg faktora nesigurnosti utvrđeni NOAEL-28 dana moguće ekstrapolirati u NOAEL-90 dana za isti put izlaganja; ili - je raspoloživa pouzdana studija hronične toksičnosti, pod uslovom da je korišćena odgovarajuća vrsta i put primjene; ili - se supstanca trenutno raspada i nema dovoljno podataka o proizvodima raspadanja (kako za sistemske efekte tako i za efekte na mjestu unosa); ili - je supstanca nereaktivna, nerastvorljiva i ne može se udahnuti te nema dokaza o apsorpciji i ako 28-dnevnim "graničnim testom" nije utvrđena toksičnost. <p>Odgovarajući put primjene se bira prema sljedećim kriterijumima: Ispitivanje putem dermalne primjene sprovodi se ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) je vjerovatan dodir sa kožom tokom proizvodnje i/ili upotrebe; i 2) fizičko-hemijske osobine ukazuju na mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu; i 3) ispunjen je jedan od uslova: <ul style="list-style-type: none"> - kod ispitivanja akutne dermalne toksičnosti utvrđeno je toksično djelovanje u manjim dozama nego kod ispitivanja oralne toksičnosti; ili - kod ispitivanja nadraživanja kože i/ili očiju opaženi su sistematski efekti ili drugi znakovi apsorpcije; ili - ispitivanja in vitro pokazuju značajnu apsorpciju kroz kožu; ili - kod strukturno povezanih supstanci potvrđena je značajna dermalna toksičnost ili prodiranje kroz kožu. <p>Ispitivanje inhalacionim putem primjene se sprovodi ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je vjerovatno izlaganje ljudi udisanjem, uzimajući u obzir napon pare supstance i/ili mogućnost izlaganja aerosolima, česticama ili kapljicama inhalabilne veličine. <p>Dodatna ispitivanja sprovode se u sljedećim slučajevima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ako tokom 90-dnevnog ispitivanja nije utvrđen NOAEL, osim ako NOAEL nije utvrđen zbog nepostojanja neželjenih toksičnih efekata; ili - u slučaju supstanci koje izazivaju zabrinutost (npr. ozbiljne/teške posljedice); ili - ako postoje naznake određenog efekta, a raspoloživi podaci nijesu dovoljni za toksikološku karakterizaciju i/ili karakterizaciju rizika. U tom slučaju se sprovode posebna toksikološka ispitivanja za ispitivanje tih efekata (npr. imunotoksičnost, neurotoksičnost itd.); ili - ako postoje posebni razlozi za zabrinutost u pogledu izloženosti (npr. upotrebom u proizvodima široke potrošnje dolazi do nivoa izloženosti koje približno odgovaraju dozama kod kojih se može očekivati toksično djelovanje na ljude).
<p>2.3. Toksično po reprodukciju</p>	<p>2.3. Ispitivanja se ne sprovode ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je poznato da je supstanca genotoksični kancerogen i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili - je poznato da supstanca ima mutageni efekat na polne ćelije i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili - supstanca ima slabu toksikološku aktivnost (na osnovu raspoloživih ispitivanja nema dokaza o toksičnosti) i ako se na osnovu toksikokinetičkih podataka može dokazati da na odgovarajućim putevima izlaganja ne dolazi do sistemske apsorpcije (npr. koncentracije u plazmi/krvi su primjenom osjetljive metode ispod granice detekcije) i supstanca i njeni metaboliti nijesu prisutni u urinu, žuči i izdahnutom vazduhu), a izloženosti ljudi nema ili ona nije značajna. <p>Ako je poznato da supstanca ima štetan efekat na plodnost te zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1A ili 1B kategorije, mogu izazvati neplodnost (H360F) i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, ispitivanje se ne sprovodi za plodnost, ali se sprovodi ispitivanje za razvojnu toksičnost.</p> <p>Ako je poznato da supstanca izaziva razvojnu toksičnost te zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1A ili 1 B kategorije: Može naškoditi nerođenom djetetu (H360D) i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, ispitivanje se ne sprovodi za razvojnu toksičnost. Sprovodi se ispitivanje efekata na plodnost.</p>
<p>2.3.2. Ispitivanje prenatalne razvojne toksičnosti na jednoj vrsti, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi.</p>	<p>2.3.2. Ispitivanje se prvo sprovodi na jednoj vrsti. Ispitivanje na drugoj vrsti sprovodi se na ovom nivou ili kod sljedećeg količinskog praga koji se bazira na rezultatima prvog ispitivanja i svim ostalim relevantnim podacima koji su raspoloživi.</p>
<p>2.3.3. Ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz dvije generacije, jedna vrsta, mužjak i ženka, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi, ako je 28-dnevno ili 90-dnevno ispitivanje pokazalo štetne efekte na reproduktivne organe ili tkiva.</p>	<p>2.3.3. Ispitivanje se prvo sprovodi na jednoj vrsti. Ispitivanje na drugoj vrsti sprovodi se na ovom nivou ili kod sljedećeg količinskog praga koji se bazira na rezultatima prvog ispitivanja i svim ostalim relevantnim podacima koji su raspoloživi.</p>

<p>Ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju (u skladu sa metodama ispitivanja hemikalija ili OECD 443), osnovno ispitivanje (kohorte 1A i 1B bez produženja radi uključivanja generacije F2), jedna vrsta, najprimjeraniji put primjene uzimajući u obzir najvjerovatniji put izlaganja ljudi, ako dostupna ispitivanja toksičnosti uz primjenu ponovljenih doza (npr. 28- dnevno ili 90-dnevno ispitivanje, OECD 421 ili 422) ukazuju na štetne efekte na reproduktivne organe ili otkrivaju neki drugi razlog za zabrinutost povezan sa toksičnošću po reprodukciju.</p>	<p>Podnosilac zahtjeva za upis u registar predlaže ili Agencija može zatražiti ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju uz produženje kohorte 1B radi uključivanja generacije F2:</p> <p>(a) ako upotreba supstanci dovodi do značajne izloženosti potrošača ili profesionalnih korisnika, među ostalim uzimajući u obzir izloženost potrošača preko predmeta; i</p> <p>(b) ako je ispunjen neki od sljedećih uslova: — supstanca u ispitivanjima mutagenosti somatskih ćelija in vivo pokazuje genotoksične efekte koji bi mogli dovesti do klasifikacije kao mutagen 2. kategorije, ili — postoje naznake da će interna doza supstanci i/ili njenih metabolita postići stabilno stanje u eksperimentalnim životinjama tek nakon produženog izlaganja, ili — na osnovu dostupnih ispitivanja in vivo ili pristupa koji ne uključuju eksperimente na životinjama postoje naznake za jedan ili više relevantnih načina djelovanja povezanih s endokrinom disrupcijom.</p> <p>Podnosilac zahtjeva za upis u registar predlaže ili Agencija može zatražiti ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju uključujući kohorte 2A/2B (razvojna neurotoksičnost) i/ili kohortu 3 (razvojna imunotoksičnost) ako postoje razlozi za posebnu zabrinutost u pogledu (razvojne) neurotoksičnosti ili (razvojne) imunotoksičnosti, opravdan nekim od sljedećih efekata: — postojeće informacije o samoj supstanci potiču iz relevantnih dostupnih ispitivanja in vivo ili pristupa koji ne uključuju eksperimente na životinjama (npr. anomalije središnjeg nervnog sistema, dokaz o štetnim efektima na nervni ili imunološki sistem u istraživanjima na odraslim životinjama ili životinjama izloženima toj supstanci prenatalno), ili — posebni mehanizmi/načini djelovanja supstanci povezani s (razvojnou) neurotoksičnošću i/ili (razvojnou) imunotoksičnošću (npr. inhibicija kolinesteraze ili relevantne promjene nivoa hormona štitne žlijezde koje su povezane sa štetnim efektima), ili — postojeće informacije o efektima izazvanim supstancama koje su strukturno analogne supstanci koja se istražuje, što upućuje na takve efekte ili mehanizme/načine djelovanja.</p> <p>Kako bi uklonio razlog za zabrinutost povezan s razvojnom toksičnošću, podnosilac zahtjeva za upis u registar umjesto kohorti 2A/2B (razvojna neurotoksičnost) i/ili kohorte 3 (razvojna imunotoksičnost) u okviru produženog ispitivanja reproduktivne toksičnosti kroz jednu generaciju može predložiti druga ispitivanja o razvojnoj neurotoksičnosti i/ili razvojnoj imunotoksičnosti.</p> <p>Ispitivanja reproduktivne toksičnosti kroz dvije generacije (B.35, OECD TG 416) koja su započela prije 30. septembra 2016 smatraju se prikladnima za razmatranje ovog standardnog zahtjeva obavještanja.</p> <p>Ispitivanje se sprovodi na jednoj vrsti. Može se razmotriti potreba za sprovođenjem ispitivanja na drugoj vrsti na ovoj ili sljedećoj tonazi, a odluka se bazira temeljiti na rezultatima prvog ispitivanja i svim drugim relevantnim i raspoloživim podacima.</p>
---	--

3. Ekotoksikološki podaci

Ekotoksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
<p>3.1. Toksičnost u vodi 3.1.5. ispitivanje dugotrajne toksičnosti na beskičmenjacima (preferirana vrsta Daphnia); (ako podaci nisu dostavljeni u okviru zahtjeva iz dijela A) 3.1.6. ispitivanje dugotrajne toksičnosti za ribe (ako podaci nisu dostavljeni u okviru zahtjeva iz dijela B). Ove informacije se pružaju za tačke 3.1.6.1., 3.1.6.2. ili 3.1.6.3. 3.1.6.1. ispitivanje kratkotrajne toksičnosti na ribama u ranom životnom stadijumu (FELS) 3.1.6.2. Ispitivanje kratkotrajne toksičnosti na ribama u stadijumu embriona i stadijuma sa žumancetnom kesom 3.1.6.3. Ribe - test rasta na juvenilnim ribama</p>	<p>3.1. Ispitivanje se sprovodi kod dugotrajne toksičnosti ako procjena bezbjednosti hemikalije ukazuje na potrebu za dodatnim ispitivanjem efekata na vodene organizme. Izbor ispitivanja zavisi od procjene bezbjednosti hemikalije.</p>
<p>3.2. Razgradljivost 3.2.1. Biološka 3.2.1.2. Simulaciono ispitivanje potpune razgradljivosti u površinskoj vodi</p>	<p>3.2. Dodatno ispitivanje sprovodi se kod biološke razgradljivosti ako procjena bezbjednosti hemikalije ukazuje na potrebu za dodatnim ispitivanjem razgradljivosti supstance i njenih proizvoda razgradnje. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata procjene bezbjednosti hemikalije i uključuje simulaciono ispitivanje u odgovarajućoj sredini (npr voda, sediment ili zemljište). 3.2.1.2. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca izrazito nerastvorna u vodi ili - je supstanca biorazgradljiva.</p>
<p>3.2.1.3. Simulaciono ispitivanje razgradnje u zemljištu (za supstance koje imaju visok potencijal apsorpcije za zemljište)</p>	<p>3.2.1.3. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca biorazgradljiva - nije vjerovatna direktna i indirektna izloženost zemljišta.</p>
<p>3.2.1.4. Simulaciono ispitivanje razgradnje u sedimentu (za supstance koje imaju visok potencijal apsorpcije za sediment) 3.2.3. Podaci o proizvodima razgradnje</p>	<p>3.2.1.4. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je supstanca biorazgradljiva ili - nije vjerovatna direktna i indirektna izloženost sedimanta 3.2.3. Osim ako je supstanca biorazgradljiva.</p>
<p>3.2. Sudbina i ponašanje u životnoj sredini 3.3.2. Bioakumulacija u vodenim vrstama, po mogućnosti ribama</p>	<p>3.3.2. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - supstanca ima nizak bioakumulacioni potencijal (npr. $\log K_{ow} \leq 3$) i/ili nizak potencijal prolaska kroz biološke membrane ili - nije vjerovatna direktna i indirektna izloženost vodenog segmenta.</p>
<p>3.3.3. Dodatne informacije o apsorpciji/desorpciji u zavisnosti od rezultata ispitivanja koje se zahtijeva u dijelu B</p>	<p>3.3.3. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - se na osnovu fizičko hemijskih svojstava očekuje nizak apsorpcioni potencijal supstance (npr. supstanca ima nizak koeficijent raspodjele n-oktanol/voda) ili - se supstanca i njeni proizvodi razgradnje brzo raspadaju.</p>

3.4. Efekti na kopnene organizme	3.4. Ispitivanja se ne sprovode ako direktna i indirektna izloženost dijela zemljišta nije vjerovatna. Ako podaci o toksičnosti za kopnene organizme nisu raspoloživi, opasnost za kopnene organizme se ocjenjuje metodom ravnotežne raspodjele. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata procjene bezbjednosti hemikalije. U slučaju supstance sa visokim potencijalom apsorpcije na zemljište i vrlo perzistentnih supstanci, sprovodi se ispitivanje dugotrajne toksičnosti umjesto kratkotrajne.
3.4.1. Kratkotrajna toksičnost za beskičmenjake	-
3.4.2. Efekti na mikroorganizme iz zemljišta	-
3.4.3. Kratkotrajna toksičnost za biljke	-

DIO D - SUPSTANCE PROIZVEDENE ILI UVEZENE U KOLIČINAMA OD 1.000 TONA ILI VIŠE

3. Toksikološki podaci

Toksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
-	2.4. Ako je rezultat bilo kojeg genotoksikološkog ispitivanja in vitro iz Dijela A i B pozitivan, sprovodi se drugo in vivo ispitivanje na somatskim ćelijama, zavisno od kvaliteta i relevantnosti svih raspoloživih podataka. Ako već postoji pozitivan rezultat in vivo ispitivanja na somatskim ćelijama, ispituje se potencijal mutagenog efekta na polne ćelije na osnovu svih raspoloživih podataka, uključujući toksikokinetičke podatke. Ako se ne mogu izvesti jasni zaključci o mutagenom efektu na polne ćelije, sprovode se dodatna ispitivanja.
-	2.6.3. Ispitivanje dugotrajne toksičnosti sprovodi se kod ponovljene primjene (≥ 12 mjeseci), ako učestalost i trajanje izlaganja ljudi ukazuje na potrebu za dugotrajnijim ispitivanjem i ispunjen je jedan od sljedećih uslova: - tokom 28-dnevnog ili 90-dnevnog ispitivanja uočeni su posebno zabrinjavajući toksični efekti s ozbiljnim ili teškim posljedicama, a raspoloživi podaci nisu dovoljni za toksikološku ocjenu ili karakterizaciju rizika; ili - tokom 28-dnevnog ili 90-dnevnog ispitivanja nisu otkriveni efekti uočeni kod supstanci koja pokazuje jasnu srodnost u molekularnoj strukturi sa supstancom koja se istražuje; ili - supstanca ima opasnu osobinu koja se ne može otkriti 90-dnevnim ispitivanjem.
	2.6.4. Dodatna ispitivanja sprovode se u sljedećim slučajevima: - u slučaju supstanci koje izazivaju zabrinutost (npr. ozbiljne/teške posljedice); ili - ako postoje naznake određenog efekta, a raspoloživi podaci nisu dovoljni za toksikološku ocjenu i/ili karakterizaciju rizika. U tom slučaju sprovode se posebna toksikološka ispitivanja efekata (npr. imunotoksičnost, neurotoksičnost itd.); ili - ako postoje posebni razlozi za zabrinutost u pogledu izloženosti (npr. upotrebom u potrošačkim proizvodima dolazi do nivoa izloženosti koje približno odgovaraju dozama kod kojih je uočena toksičnost).
2.7. Toksično po reprodukciju	2.7. Ispitivanje se ne sprovodi ako: - je poznato da je supstanca genotoksični kancerogen i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili - je poznato da supstanca ima mutageni efekat na polne ćelije i sprovode se odgovarajuće mjere upravljanja rizikom; ili - supstanca ima slabu toksikološku aktivnost (na osnovu raspoloživih ispitivanja nema dokaza o toksičnosti) i ako se na osnovu toksikokinetičkih podataka može dokazati da na odgovarajućim putevima izlaganja ne dolazi do sistemske apsorpcije (npr. koncentracije u plazmi/krvu su primjenom osjetljive metode ispod granice detekcije i supstanca i njeni metaboliti nisu prisutni u urinu, žuči i izdahnutom vazduhu), a izloženosti ljudi nema ili ona nije značajna. Ako je poznato da supstanca ima štetan efekat na plodnost te zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1.A ili 1.B. kategorije: Može naškoditi nerodenom djetetu (H360D) i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, dodatno ispitivanje za plodnost se ne sprovodi, ali se sprovodi ispitivanje za razvojnu toksičnost. Ako je poznato da supstanca izaziva razvojnu toksičnost te zadovoljava kriterijume prema kojima se supstance klasifikuju kao toksične po reprodukciju 1 ili 2 kategorije (Repr Cat 1 ili 2:R61) i ako su raspoloživi podaci dovoljni za pouzdanu ocjenu rizika, dodatno ispitivanje za razvojnu toksičnost se ne sprovodi, ali se sprovodi ispitivanje efekata na plodnost.
2.7.2. Ispitivanje razvojne toksičnosti na jednoj vrsti, najprimjereniji put primjene uzimajući u obzir vjerovatni put izlaganja ljudi (OECD 414).	-

<p>Ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju (u skladu sa metodama ispitivanja hemikalija ili OECD 443), osnovno ispitivanje (kohorte 1A i 1B bez produženja radi uključivanja generacije F2), jedna vrsta, najprjereniji put primjene uzimajući u obzir najvjerojatiji put izlaganja ljudi, osim ako su te informacije već dostavljene u okviru zahtjeva iz Dijela C.</p>	<p>Podnosilac zahtjeva za upis u registar predlaže ili Agencija može zatražiti ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju uz produženje kohorte 1B radi uključivanja generacije F2:</p> <p>(a) ako upotreba supstanci dovodi do značajne izloženosti potrošača ili profesionalnih korisnika, među ostalim uzimajući u obzir izloženost potrošača preko predmeta; i</p> <p>(b) ako je ispunjen neki od sljedećih uslova: — supstancu u ispitivanjima mutagenosti somatskih ćelija in vivo pokazuje genotoksične efekte koji bi mogli dovesti do klasifikacije kao mutagen 2. kategorije, ili — postoje naznake da će interna doza supstanci i/ili njenih metabolita postići stabilno stanje u eksperimentalnim životinjama tek nakon produženog izlaganja, ili — na osnovu dostupnih ispitivanja in vivo ili pristupa koji ne uključuju eksperimente na životinjama postoje naznake za jedan ili više relevantnih načina djelovanja povezanih s endokrinom disrupcijom.</p> <p>Podnosilac zahtjeva za upis u registar predlaže ili Agencija može zatražiti ispitivanje toksičnosti po reprodukciju kroz jednu generaciju uključujući kohorte 2A/2B (razvojna neurotoksičnost) i/ili kohortu 3 (razvojna imunotoksičnost) ako postoje razlozi za posebnu zabrinutost u pogledu (razvojne) neurotoksičnosti ili (razvojne) imunotoksičnosti, opravdan nekim od sljedećih efekata: — postojeće informacije o samoj supstanci potiču iz relevantnih dostupnih ispitivanja in vivo ili pristupa koji ne uključuju eksperimente na životinjama (npr. anomalije središnjeg nervnog sistema, dokaz o štetnim efektima na nervni ili imunološki sistem u istraživanjima na odraslim životinjama ili životinjama izloženima toj supstanci prenatalno), ili — posebni mehanizmi/načini djelovanja supstanci povezani s (razvojnou) neurotoksičnošću i/ili (razvojnou) imunotoksičnošću (npr. inhibicija kolinesteraze ili relevantne promjene nivoa hormona štitne žlijezde koje su povezane sa štetnim efektima), ili — postojeće informacije o efektima izazvanim supstancama koje su strukturno analogne supstanci koja se istražuje, što upućuje na takve efekte ili mehanizme/načine djelovanja.</p> <p>Kako bi uklonio razlog za zabrinutost povezan s razvojnou toksičnošću, podnosilac zahtjeva za upis u registar umjesto kohorti 2A/2B (razvojna neurotoksičnost) i/ili kohorte 3 (razvojna imunotoksičnost) u okviru produženog ispitivanja reproduktivne toksičnosti kroz jednu generaciju može predložiti druga ispitivanja o razvojnoj neurotoksičnosti i/ili razvojnoj imunotoksičnosti.</p> <p>Ispitivanja reproduktivne toksičnosti kroz dvije generacije (B.35, OECD TG 416) koja su započela prije 30. septembra 2016 smatraju se prikladnima za razmatranje ovog standardnog zahtjeva obavještanja.</p>
<p>2.9.1. Ispitivanje karcinogenosti</p>	<p>2.9.1. Ispitivanje karcinogenosti sprovodi se ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - supstanca ima široku disperzivnu primjenu ili postoje dokazi o učestalom ili dugotrajnom izlaganju ljudi; i - je supstanca klasifikovana kao mutagen 2. Kategorije na ćelije ili ako ispitivanja toksičnosti kod ponovljene primjene pokazuju da supstanca izaziva hiperplaziju i/ili preneoplastične lezije. <p>Ako je supstanca klasifikovana kao mutagena 1A ili 1B kategorije, postoji genotoksični mehanizam za karcinogenost. U tom slučaju sprovodi se ispitivanje za karcinogenost.</p>

4. Ekotoksikološki podaci

Ekotoksikološka svojstva	Odstupanje u pogledu ispitivanja supstanci
<p>3.2. Razgradljivost</p> <p>3.2.1. Biološka</p>	<p>3.2. Dodatno ispitivanje biološke razgradljivosti sprovodi se ako ocjena hemijske bezbjednosti ukazuje na potrebu za dodatnim ispitivanjem razgradivosti supstance i njenih proizvoda razgradnje. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske bezbjednosti i uključuje simulaciono ispitivanje u odgovarajućoj sredini (npr. voda, sediment ili zemljište).</p>
<p>3.3. Sudbina i ponašanje u životnoj sredini.</p> <p>3.3.4. Dodatne informacije o sudbini i ponašanju supstance i/ili proizvoda razgradnje u životnoj sredini.</p>	<p>3.3.4. Dodatno ispitivanje sprovodi se ako ocjena hemijske bezbjednosti ukazuje na potrebu za dodatnim ispitivanjem sudbine i ponašanja supstance u životnoj sredini. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske bezbjednosti.</p>
<p>3.4. Efekti na kopnene organizme</p>	<p>3.4. Ispitivanje dugotrajne toksičnosti sprovodi se ako rezultati hemijske bezbjednosti ukazuju na potrebu za dodatnim ispitivanjem efekata supstance i/ili proizvoda razgradnje na kopnene organizme. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske bezbjednosti.</p> <p>Ova ispitivanja se ne sprovode ako direktna i indirektna izloženost segmenta zemljišta nije vjerovatna.</p>
<p>3.4.4. Ispitivanje dugotrajne toksičnosti na beskičmenjacima, osim ako su podaci već dostavljeni u okviru zahtjeva iz Dijela C.</p> <p>3.4.6. Ispitivanje dugotrajne toksičnosti na biljkama, osim ako su podaci već dostavljeni u okviru zahtjeva iz Dijela C.</p>	<p>-</p>
<p>3.5.1. Dugotrajna toksičnost za organizme koji žive u sedimentu.</p>	<p>3.5.1. Ispitivanje dugotrajne toksičnosti sprovodi se ako rezultati ocjene hemijske bezbjednosti ukazuju na potrebu za dodatnim ispitivanjem efekata supstance i/ili relevantnih proizvoda razgradnje na organizme koji žive u sedimentu. Izbor ispitivanja zavisi od rezultata ocjene hemijske bezbjednosti.</p>
<p>3.6.1. Dugotrajno ili toksično po reprodukciju za ptice.</p>	<p>3.6.1. Ispitivanje se ne sprovodi ako postoji dovoljno podataka o ispitivanjima izvršenim na sisarima.</p>

Nova ispitivanja za određivanje podataka iz Priloga ovog pravilnika sprovode se tako da se ispitivanja na kičmenjacima izbjegnu ili svedu na najmanju moguću mjeru.

Nova ispitivanja se ne sprovode:

- 1) ako nije naučno neophodno;
- 2) ako postoji dovoljan broj dostupnih in vitro i in vivo podataka;
- 3) ako postoji dovoljan broj dostupnih istorijskih humanih podataka;
- 4) ako postoji dovoljan broj dostupnih podataka o srodnim grupama ((Quantitative) Structure-Activity Relationship - (Q)SARs);
- 5) ako postoji dovoljan broj dostupnih podataka dobijenih o strukturno povezanim supstancama;
- 6) ako nije tehnički izvodljivo zbog prirode supstance.

Kod supstanci koje djeluju korozivno izbjegavaju se in vivo ispitivanja u koncentraciji koja izaziva korozivnost

214.

Na osnovu člana 84 stav 15 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", br. 49/10 i 44/17) Ministarstvo kulture donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU IZDAVANJA, PRESTANKU VAŽENJA I
ODUZIMANJA ISTRAŽIVAČKE LICENCE, KAO I SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA
REGISTRA IZDATIH ISTRAŽIVAČKIH LICENCI**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi i način izdavanja, prestanak važenja i oduzimanja istraživačke licence, kao i sadržaj i način vođenja registra izdatih istraživačkih licenci.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Na postupak izdavanja, prestanka važenja i oduzimanja istraživačke licence (u daljem tekstu: licenca) primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

Član 4

Izdavanje, prestanak važenja i oduzimanje licence vrši organ državne uprave nadležan za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo), na prijedlog Stručne komisije za izdavanje i oduzimanje licence (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju obrazuje ministar kulture iz reda afirmisanih stručnjaka iz oblasti od značaja za obavljanje konzervatorske djelatnosti.

Komisija ima pet članova, od kojih najmanje tri člana treba da imaju najviše stručno zvanje u oblasti konzervatorske djelatnosti ili naučno zvanje iz oblasti od značaja za obavljanje poslova iz konzervatorske djelatnosti i licencu.

Mandat Komisije traje dvije godine.

Komisija radi u prostorijama Ministarstva.

O radu Komisije sačinjava se zapisnik.

Član 5

U postupku izdavanja licenci Komisija može da pribavi informaciju od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu: Uprava) o realizovanim poslovima, pravnog odnosno fizičkog lica na teritoriji Crne Gore, a, po potrebi, i u postupku oduzimanja i prestanka važenja licence.

Informaciju iz stava 1 ovog člana Uprava je dužna da dostavi u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva Komisije.

Realizovani poslovi iz stava 1 ovog člana podrazumijevaju: izvršena arheološka, odnosno konzervatorska istraživanja, koja zadiru u integritet kulturnog dobra, za koje je Uprava utvrdila da su izvedeni u skladu sa odobrenjem.

II. IZDAVANJE, PRESTANAK VAŽENJA I ODUZIMANJE LICENCE

Član 6

Licenca se, saglasno članu 84 stav 1 Zakona o zaštiti kulturnih dobara (u daljem tekstu: Zakon) može izdati pravnom i fizičkom licu za vršenje istraživačkih radova i sprovođenje mjera zaštite.

Pravnom licu se može izdati licenca za jednu ili obje vrste poslova iz stava 1 ovog člana.

U licenci za vršenje konzervatorskih istraživanja koja zadiru u integritet kulturnog dobra, obavezno se navodi vrsta kulturnih dobara na koja se licenca odnosi.

Član 7

Licenca se izdaje na pisani zahtjev pravnog ili fizičkog lica.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Komisiji i sadrži:

- 1) osnovne podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište pravnog lica, odnosno ime i prezime, broj lične karte ili pasoša, zanimanje i adresu za fizičko lice);
- 2) vrstu poslova za koje se traži izdavanje licence.

Ako je zahtjev za izdavanje licence nepotpun ili nijesu dostavljeni potrebni dokazi, Komisija će o tome, u pisanoj formi, obavijestiti podnosioca zahtjeva i ostaviti mu rok ne kraći od osam dana za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Član 8

Uz zahtjev za izdavanje licence, pravno lice prilaže:

- 1) dokaz o registraciji kod nadležnog organa za istraživanje;
- 2) dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova konzervatorske djelatnosti u skladu sa posebnim propisom;
- 3) diplomu ili drugi dokaz o odgovarajućem visokom obrazovanju koje je neposredno povezano sa vrstom istraživanja za koje se traži izdavanje licence, za najmanje tri lica i dokaz da su ta lica u radnom odnosu kod pravnog lica;
- 4) odobrenje za dopunski rad stručnih lica koja su u radnom odnosu kod pravnog lica, u slučaju da ima/ju stalni radni odnos u drugom pravnom licu;
- 5) dokaz o referencama stručnih lica koja su u radnom odnosu kod pravnog lica;
- 6) licencu za vrstu istraživanja za koje se traži izdavanje licence, za najmanje jedno lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica;
- 7) dokaz o realizovanim istraživanjima za koje se traži izdavanje licence, u skladu sa članom 5 stav 3 ovog pravilnika.

Odgovarajućim visokim obrazovanjem iz stava 1 tačka 3 ovog člana smatra se nivo obrazovanja koji je neposredno povezan sa vrstom poslova za koje se traži izdavanje licence.

Član 9

Uz zahtjev za izdavanje licence, fizičko lice prilaže:

- 1) diplomu ili drugi dokaz o stečenom visokom obrazovanju koje je neposredno povezano sa vrstom poslova za koje fizičko lice traži izdavanje licence;
- 2) dokaz o radnom iskustvu na poslovima za koje traži izdavanje licence;
- 3) dokaz o položenom stručnom ispitu za obavljanje konzervatorske djelatnosti ili stečenom

stručnom zvanju u kojem se mogu vršiti poslovi za koje se traži izdavanje licence;

4) dokaz o realizovanim poslovima za koje se traži izdavanje licence, u skladu sa članom 5 stav 3 ovog pravilnika, a koji dokazuje učešće tog fizičkog lica u arheološkim i/ili konzervatorskim istraživanjima koja zadiru u integritet kulturnog dobra za koje je Uprava utvrdila da su izvedena u skladu sa odobrenjem.

Dokaz iz stava 1 tačka 3 ovog člana Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti.

Član 10

Dokazi iz čl. 8 i 9 ovog pravilnika, dostavljaju se u originalu ili formi ovjerene kopije.

Član 11

Ako su ispunjeni svi propisani uslovi Komisija će predložiti Ministarstvu da izda licencu.

Ako nijesu ispunjeni svi propisani uslovi, Komisija će predložiti Ministarstvu da zahtjev za izdavanje licence odbije, kao neosnovan.

O izdavanju licence Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Član 12

Imalac licence je dužan da odmah, a najkasnije u roku od osam dana obavijesti Ministarstvo o svakoj promjeni koja je od značaja za izdavanje licence.

Član 13

Svako fizičko ili pravno lice može Komisiji da podnese inicijativu za prestanak važenja, odnosno oduzimanje licence.

Komisija je dužna da razmotri inicijativu iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja i bez odlaganja pisanim putem obavijesti podnosioca inicijative.

Ako Komisija utvrdi da ne postoje razlozi za prestanak važenja, odnosno oduzimanje licence iz člana 84 st. 6, 7, 10 i 11 Zakona, predložiće Ministarstvu da inicijativu odbije.

Rješenje o prestanku važenja, odnosno oduzimanju licence donosi Ministarstvo po službenoj dužnosti, na prijedlog Komisije.

III. SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA REGISTRA LICENCI

Član 14

Registar licenci vodi se za izdate licence pravnih lica (u daljem tekstu: registar licenci pravnih lica) i za izdate licence fizičkih lica (u daljem tekstu: registar licenci fizičkih lica).

Član 15

Registar licenci pravnih lica sadrži:

- 1) redni broj upisa;
- 2) datum upisa;
- 3) naziv pravnog lica;
- 4) ime, prezime fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca;
- 5) nivo obrazovanja i stručno zvanje fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca;
- 6) stručna kvalifikacija i vrsta licence fizičkog lica, imaoca licence;
- 7) sjedište, odnosno adresa pravnog lica;
- 8) osnovnu šifru i broj djelatnosti;
- 9) vrstu licence (vrsta istraživanja i kulturnih dobara za koje se posjeduje licenca);
- 10) sadržaj licence;
- 11) broj i datum rješenja o izdatoj licenci;

- 12) datum isteka važenja licence;
- 13) naknadni upis.

Član 16

Registar licenci fizičkih lica, pored podataka iz člana 15 stav 1 tač. 1, 2, 9,10, 11, 12 i 13 ovog pravilnika sadrži i:

- 1) ime i prezime imaoaca licence;
- 2) adresu imaoaca licence;
- 3) nivo obrazovanja imaoaca licence;
- 4) stručno zvanje imaoaca licence.

Član 17

Obrazac registra licenci za pravna lica i obrazac registra licenci za fizička lica (Obrazac 1 i Obrazac 2) sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 18

Registar licenci iz čl. 15 i 16 ovog pravilnika vodi se u elektronskoj formi.

Svaka promjena o fizičkom, odnosno pravnom licu, unosi se u rubriku "naknadni upis".

U slučaju prestanka važenja ili oduzimanja licence, taj podatak se unosi u rubriku naknadni upis velikim slovima.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i oduzimanje istraživačke licence ("Službeni list CG", broj 19/11).

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-69/4

Cetinje, 19. februara 2018. godine

Ministar,
Aleksandar Bogdanović, s.r.

Obrazac 1**Obrazac Registra istraživačkih licenci pravnih lica**

Redni broj upisa	
Datum upisa	
Naziv pravnog lica	
Ime, prezime fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca	
Nivo obrazovanja i stručno zvanje fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca	
Stručna kvalifikacija i vrsta licence fizičkog lica, imaoa istraživačke licence	
Sjedište, odnosno adresa pravnog lica	
Osnovna šifra i broj djelatnosti	
Vrsta istraživačke licence (vrsta istraživanja i kulturnih dobara za koje se posjeduje licenca)	
Sadržaj licence	
Broj i datum rješenja o izdatoj licenci	
Datum isteka važenja licence	
Naknadni upis	

Obrazac 2**Obrazac Registra istraživačkih licenci fizičkih lica**

Redni broj upisa	
Datum upisa	
Ime i prezime imaoa licence	
Adresa imaoa licence	
Nivo obrazovanja imaoa licence	
Stručno zvanje imaoa licence	
Vrsta licence (vrsta istraživanja i kulturnih dobara za koje se posjeduje licenca)	
Sadržaj licence	
Broj i datum rješenja o izdatoj licenci	
Datum isteka važenja licence	
Naknadni upis	

215.

Na osnovu člana 106 stav 15 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", br. 49/10 i 44/17) Ministarstvo kulture donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU IZDAVANJA, PRESTANKU VAŽENJA I
ODUZIMANJA KONZERVATORSKE LICENCE, KAO I SADRŽAJU I NAČINU
VOĐENJA REGISTRA IZDATIH KONZERVATORSKIH LICENCI**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi i način izdavanja, prestanak važenja i oduzimanja konzervatorske licence, kao i sadržaj i način vođenja registra izdatih konzervatorskih licenci.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Na postupak izdavanja, prestanka važenja i oduzimanja konzervatorske licence (u daljem tekstu: licenca) primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

Član 4

Izdavanje, prestanak važenja i oduzimanje licence vrši organ državne uprave nadležan za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo), na prijedlog Stručne komisije za izdavanje i oduzimanje licence (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju obrazuje ministar kulture iz reda afirmisanih stručnjaka iz oblasti od značaja za obavljanje konzervatorske djelatnosti.

Komisija ima pet članova, od kojih najmanje tri člana treba da imaju najviše stručno zvanje u oblasti konzervatorske djelatnosti ili naučno zvanje iz oblasti od značaja za obavljanje poslova iz konzervatorske djelatnosti i licencu.

Mandat Komisije traje dvije godine.

Komisija radi u prostorijama Ministarstva.

O radu Komisije sačinjava se zapisnik.

Član 5

U postupku izdavanja licenci Komisija može da pribavi informaciju od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu: Uprava) o realizovanim poslovima, pravnog odnosno fizičkog lica na teritoriji Crne Gore, a, po potrebi, i u postupku oduzimanja i prestanka važenja licence.

Informaciju iz stava 1 ovog člana Uprava je dužna da dostavi u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva Komisije.

Realizovani poslovi iz stava 1 ovog člana podrazumijevaju: studiju zaštite kulturnih dobara, konzervatorski projekat na koji je data saglasnost Uprave, sprovođenje konzervatorskih mjera na

kulturnim dobrima, za koje je izvršen prijem izvedenih radova na zahtjev investitora, odnosno za koje je Uprava utvrdila da su izvedeni u skladu sa konzervatorskim projektom.

II. IZDAVANJE, PRESTANAK VAŽENJA I ODUZIMANJE LICENCE

Član 6

Licenca se, saglasno članu 106 stav 1 Zakona o zaštiti kulturnih dobara (u daljem tekstu: Zakon) može izdati pravnom i fizičkom licu za izradu studija zaštite kulturnih dobara, izradu konzervatorskih projekata i/ili za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima.

Pravnom i fizičkom licu se može izdati licenca za jednu ili više vrsta poslova iz stava 1 ovog člana.

U licenci za izradu konzervatorskih projekata i za sprovođenje konzervatorskih mjera obavezno se navodi vrsta kulturnih dobara na koja se licenca odnosi.

Član 7

Licenca se izdaje na pisani zahtjev pravnog ili fizičkog lica.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Komisiji i sadrži:

- 1) osnovne podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište pravnog lica, odnosno ime i prezime, broj lične karte ili pasoša, zanimanje i adresu za fizičko lice);
- 2) vrstu poslova za koje se traži izdavanje licence.

Ako je zahtjev za izdavanje licence nepotpun ili nijesu dostavljeni potrebni dokazi, Komisija će o tome, u pisanoj formi, obavijestiti podnosioca zahtjeva i ostaviti mu rok ne kraći od osam dana za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Član 8

Uz zahtjev za izdavanje licence, pravno lice prilaže:

- 1) dokaz o registraciji kod nadležnog organa za izvođenje radova na kulturnim dobrima;
- 2) dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje konzervatorske djelatnosti u skladu sa posebnim propisom;
- 3) diplomu ili drugi dokaz o odgovarajućem visokom obrazovanju za najmanje tri lica i dokaz da su ta lica u radnom odnosu ili u članstvu kod pravnog lica;
- 4) odobrenje za dopunski rad stručnih lica koja su u radnom odnosu ili u članstvu kod pravnog lica, u slučaju da imaju stalni radni odnos u drugom pravnom licu;
- 5) dokaz o referencama stručnih lica koja su u radnom odnosu ili u članstvu kod pravnog lica;
- 6) licencu za vrstu poslova za koje se traži izdavanje licence, za najmanje jedno lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica;
- 7) dokaz o realizovanim poslovima za koje se traži izdavanje licence.

Odgovarajućim visokim obrazovanjem iz stava 1 tačka 3 ovog člana smatra se nivo obrazovanja koji je neposredno povezan sa vrstom poslova za koje se traži izdavanje licence.

Dokazom o realizovanim poslovima iz stava 1 tačka 7 ovog člana, smatra se dokaz o:

- izradi studije zaštite kulturnih dobara;
- izradi konzervatorskog projekta na koji je data saglasnost Uprave;
- sprovođenju konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, za koje je izvršen prijem izvedenih radova na zahtjev investitora, odnosno za koje je Uprava utvrdila da su izvedeni u skladu sa konzervatorskim projektom.

Član 9

Uz zahtjev za izdavanje licence, fizičko lice prilaže:

- 1) diplomu ili drugi dokaz o stečenom visokom obrazovanju koje je neposredno povezano sa vrstom poslova za koje fizičko lice traži izdavanje licence;
- 2) dokaz o radnom iskustvu na poslovima za koje traži izdavanje licence;
- 3) dokaz o položenom stručnom ispitu za obavljanje konzervatorske djelatnosti ili stečenom stručnom zvanju u kojem se mogu vršiti poslovi za koje se traži izdavanje licence;
- 4) dokaz o realizovanim poslovima za koje se traži izdavanje licence.

Dokaz iz stava 1 tačka 3 ovog člana Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti.

Dokazom o realizovanim poslovima iz stava 1 tačka 4 ovog člana, smatra se dokaz o učešću

u:

- izradi studije zaštite kulturnih dobara;
- izradi konzervatorskog projekta na koji je data saglasnost Uprave;
- sprovođenju konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, za koje je izvršen prijem izvedenih radova na zahtjev investitora, odnosno za koje je Uprava utvrdila da su izvedeni u skladu sa konzervatorskim projektom.

Član 10

Dokazi iz čl. 8 i 9 ovog pravilnika, dostavljaju se u originalu ili formi ovjerene kopije.

Član 11

Ako su ispunjeni svi propisani uslovi Komisija će predložiti Ministarstvu da izda licencu.

Ako nijesu ispunjeni svi propisani uslovi, Komisija će predložiti Ministarstvu da zahtjev za izdavanje licence odbije, kao neosnovan.

O izdavanju licence Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Član 12

Imalac licence je dužan da odmah, a najkasnije u roku od osam dana obavijesti Ministarstvo o svakoj promjeni koja je od značaja za izdavanje licence.

Član 13

Svako fizičko ili pravno lice može Komisiji da podnese inicijativu za prestanak važenja, odnosno oduzimanje licence.

Komisija je dužna da razmotri inicijativu iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja i bez odlaganja pisanim putem obavijesti podnosioca inicijative.

Ako Komisija utvrdi da ne postoje razlozi za prestanak važenja, odnosno oduzimanje licence iz člana 106 st. 6, 7, 10 i 11 Zakona, predložiće Ministarstvu da inicijativu odbije.

Rješenje o prestanku važenja, odnosno oduzimanju licence donosi Ministarstvo po službenoj dužnosti, na prijedlog Komisije.

III. SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA REGISTRA LICENCI

Član 14

Registar licenci vodi se za izdate licence pravnih lica (u daljem tekstu: registar licenci pravnih lica) i za izdate licence fizičkih lica (u daljem tekstu: registar licenci fizičkih lica).

Član 15

Registar licenci pravnih lica sadrži:

- 1) redni broj upisa;
- 2) datum upisa;
- 3) naziv pravnog lica;
- 4) ime, prezime fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca;
- 5) nivo obrazovanja i stručno zvanje fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca;
- 6) stručna kvalifikacija i vrsta licence fizičkog lica, imaoca licence;
- 7) sjedište, odnosno adresa pravnog lica;
- 8) osnovnu šifru i broj djelatnosti;
- 9) vrstu licence;
- 10) sadržaj licence;
- 11) broj i datum rješenja o izdatoj licenci;
- 12) datum isteka važenja licence;
- 13) naknadni upis.

Član 16

Registar licenci fizičkih lica, pored podataka iz člana 15 stav 1 tač. 1, 2, 9,10, 11, 12 i 13 ovog pravilnika sadrži i:

- 1) ime i prezime imaoca licence;
- 2) adresu imaoca licence;
- 3) nivo obrazovanja imaoca licence;
- 4) stručno zvanje imaoca licence.

Član 17

Obrazac registra licenci za pravna lica i obrazac registra licenci za fizička lica (Obrazac 1 i Obrazac 2) sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 18

Registar licenci iz čl. 15 i 16 ovog pravilnika vodi se u elektronskoj formi.

Svaka promjena o fizičkom, odnosno pravnom licu, unosi se u rubriku "naknadni upis".

U slučaju prestanka važenja ili oduzimanja licence, taj podatak se unosi u rubriku naknadni upis velikim slovima.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i oduzimanje konzervatorske licence ("Službeni list CG", broj 19/11).

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-37/4
Cetinje, 19. februara 2018. godine

Ministar,
Aleksandar Bogdanović, s.r.

Obrazac 1
Obrazac Registra licenci pravnih lica

Redni broj upisa	
Datum upisa	
Naziv pravnog lica	
Ime, prezime fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca	
Nivo obrazovanja i stručno zvanje fizičkih lica na osnovu kojih je stečena licenca	
Stručna kvalifikacija i vrsta licence fizičkog lica, imaoca konzervatorske licence	
Sjedište, odnosno adresa pravnog lica	
Osnovna šifra i broj djelatnosti	
Vrsta licence	
Sadržaj licence	
Broj i datum rješenja o izdatoj licenci	
Datum isteka važenja licence	
Naknadni opis	

Obrazac 2
Obrazac Registra licenci fizičkih lica

Redni broj upisa	
Datum upisa	
Ime i prezime imaoca licence	
Adresa imaoca licence	
Nivo obrazovanja imaoca licence	
Stručno zvanje imaoca licence	
Vrsta licence	
Sadržaj licence	
Broj i datum rješenja o izdatoj licenci	
Datum isteka važenja licence	
Naknadni opis	

216.

Na osnovu člana 59 stav 5 Zakona o sadnom materijalu („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PROGRAM
KONTROLNOG ISPITIVANJA SADNOG MATERIJALA ZA 2018. GODINU**

Ovim programom utvrđuju se kontrolna ispitivanja sadnog materijala koji se proizvodi i stavlja u promet, radi provjere metoda sertifikacije u postupku proizvodnje sadnog materijala.

Kontrolnim ispitivanjem sadnog materijala provjerava se sortnost (originalnost), genetička čistoća, zdravstveno stanje i ispunjavanje ostalih zahtjeva u pogledu kvaliteta sadnog materijala.

Kontrolna ispitivanja vrše se na dostavljenim uzorcima sadnog materijala iz proizvodnje i prometa, a u skladu sa planom uzorkovanja organa uprave nadležnog za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Kontrolna ispitivanja doprinose kvalitetu sadnog materijala koji se proizvodi i stavlja u promet u Crnoj Gori.

Program se sprovodi radi pojačane kontrole kvaliteta sadnog materijala i provjere ispunjenosti uslova u skladu sa propisima kojima se utvrđuje stavljanje u promet i kvalitet sadnog materijala.

Uzorkovanje sadnog materijala se vrši na osnovu procjene rizika odnosno stepena vjerovatnoće da određeni sadnog materijal ne ispunjava propisane uslove na osnovu kriterijuma vjerovatnoće u skladu sa Tabelom 1 ovog programa.

Tabela 1 Kriterijumi vjerovatnoće

Nivoi	Program
Nizak nivo: - ne postoji dokaz o lošem kvalitetu sadnog materijala;	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti sa pravilnikom i obezbjeđenja potrebnih informacija.
Srednji nivo: - postoji dokaz o odstupanjima; - očekivana pojava sadnog materijala koji odstupa od propisanih uslova; - sadni materijal je namijenjen za sadnju sa većom zastupljenošću;	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.
Visok nivo: - noviji dokaz o odstupanjima (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, obavještanja ili podaci iz drugih država); - očekivana pojava sadnog materijala koji odstupa od propisanih uslova, a koji je od izuzetnog značaja za sadnju na većim površinama u Crnoj Gori.	Ciljano za identifikovane probleme.

Prilikom uzorkovanja sadnog materijala uzima se u obzir:

- zastupljenost vrste sadnog materijala za zasnivanje proizvodnje za tekuću godinu;
- statistički podaci o utrošenoj količini sadnog materijala iz prethodne godine;
- podaci o domaćoj proizvodnji i uvozu sadnog materijala;
- podaci o odstupanjima iz prethodne godine;

- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- Registar sorti;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja sadnog materijala.

Ovlašćena pravna lica, izvještaj o ispitivanju sa rezultatima dostavljaju fitosanitarnim inspektorima koji su uzeli uzorak i Upravi.

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata analiza treba da sadrže i kvantifikovane podatke o analizama koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta.

Uzimanje uzoraka za ispitivanje vrše fitosanitarni inspektori.

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, uzimanje uzoraka se ponavlja na zahtjev ovlašćenog pravnog lica.

U slučaju da uzorak ne odgovara kvalitetu, ovlašćeno pravno lice odmah obavještava nadležnog inspektora i Upravu.

Uzorci prema vrsti, broju i porijeklu dati su u Tabeli 2 ovog programa.

Tabela 2. Vrsta, broj i porijeklo uzoraka

1.	2.	3.	4.	5.	6.
R. br.	Vrsta sadnog materijala	Broj uzoraka	MNE	EU	VAN EU
1.1	kontinentalne voćne vrste	12	10	1	1
1.2	jezgrasto i bobičato voće	12	10	1	1
1.3	suptropske voćne vrste	12	10	1	/
1.4	lozni kalemovi	12	10	1	1
1.5	ukrasne vrste	12	12	/	/

Broj uzoraka iz Tabele 2 ovog programa može se povećati prema finansijskim sredstvima koja su utvrđena Programom fitosanitarnih mjera za 2018. godinu, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Uzorke iz Tabele 2 ovog programa uzimaju fitosanitarni inspektori u maloprodajnim objektima i skladištima.

Troškovi analiza sa poštanskim troškovima nastali po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave.

Ukoliko stranka prilikom uzimanja uzorka zahtijeva nadoknadu vrijednosti uzetog uzorka, uzorak se može fakturisati na račun Uprave, a faktura je jedino validna za plaćanje ukoliko je prati zapisnik odgovarajuće inspekcije o uzetom uzorku na kojem je navedeno da stranka zahtijeva nadoknadu.

Prilikom uzimanja uzoraka fitosanitarni inspektor popunjava obrazac koji je sastavni dio ovog programa koji prati uzorak i koji se prilaže uz izvještaj o ispitivanju koji ovlašćeno pravno lice dostavlja Upravi.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2018. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (na poziciji 4149 ostale usluge) prema Programu fitosanitarnih mjera za 2018. godinu.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-96/18-4

Podgorica, 6. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

OBRAZAC

OBRAZAC ZA UZORKOVANJE I DOSTAVLJANJE INFORMACIJA O UZORKU

Broj protokola inspekcije: <input style="width: 100%;" type="text"/> UPUTSTVO: POPUNJAVAJU SE SVA POLJA VELIKIM ŠTAMPANIM SLOVIMA HEMIJSKOM OLOVKOM;	Datum: <input style="width: 100%;" type="text"/> Kontrolno ispitivanje sadnog materijala: <input style="width: 100%; height: 40px;" type="text"/>
Podaci o uzorkivaču: Fitosanitarna inspekcija ☐ Ostalo ☐ <input style="width: 100%;" type="text"/> Ime: <input style="width: 100%;" type="text"/> Prezime: <input style="width: 100%;" type="text"/> Opština/Grad: <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Podaci o mjestu i vremenu uzorkovanja: Datum dobijanja naloga: <input style="width: 100%;" type="text"/> Tip lokacije/po nalogu: Uvoz: ☐ Veleprodaja: ☐ Skladište: ☐ Naziv i sjedište/ime i adresa lica od koga je uzet uzorak (uključujući poštanski broj, u slučaju uvoza naziv graničnog prelaza): <input style="width: 100%;" type="text"/> Maloprodaja: ☐ Mjesto proizvodnje: ☐ Ostalo: ☐ Broj protokola ovlaštenog pravnog lica: <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Podaci o uzorku: Naziv sadnog materijala (iz Tabele1): <input style="width: 100%;" type="text"/> Sadni materijal: tretirano ☐ netretirano ☐ ostalo ☐ Tip pakovanja: Rinfuza ☐ Pakovanje ☐ Zemlja porijekla: <input style="width: 100%;" type="text"/> Reklamira se/označava kao organsko? Da ☐ Ne ☐ Naziv, sjedište proizvođača ime ili adresa proizvođača ili lica koje je pakovalo sadni materijal (uključujući poštanski broj): <input style="width: 100%;" type="text"/> Broj partije <input style="width: 100%;" type="text"/> Rok trajanja* <input style="width: 100%;" type="text"/> Bar kod* <input style="width: 100%;" type="text"/>	
*samo za uzorke iz maloprodaje Trošove analiza plaća: Uprava ☐ Uvoznik ☐	
Dodatne informacije: Detalji o vlasniku/uvozniku ukoliko se razlikuje od lica od kojeg je uzet uzorak: <input style="width: 100%;" type="text"/> Druge korisne informacije ili komentari, naljepnice, kodovi na veleprodajnim pakovanjima, ref. broj (slanje uzoraka poštom): <input style="width: 100%;" type="text"/>	
SAMO ZA LABORATORIJE (rezultate analiza dostavljaju se Upravi i odgovarajućoj inspekciji)	
Tip uzorka: Program ☐ Namjenski ☐ Ostalo ☐ Ukupan broj jedinica <input style="width: 100%;" type="text"/> Ukupna masa: <input style="width: 100%;" type="text"/> (npr. paketa, svežnjeva): <input style="width: 100%;" type="text"/> Ime i prezime lica koje je primilo uzorak na analizu: <input style="width: 100%;" type="text"/> Laboratorija: <input style="width: 100%;" type="text"/> Analizirani dio: <input style="width: 100%;" type="text"/> Referenca laboratorije: <input style="width: 100%;" type="text"/> Dostavljeno pakovanje? Da ☐ Ne ☐ Komentari: <input style="width: 100%;" type="text"/>	

Na osnovu člana 75 stav 4 Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15) i člana 59 stav 5 Zakona o sadnom materijalu („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM KONTROLNOG ISPITIVANJA SJEMENSKOG I SADNOG MATERIJALA NA GMO ZA 2018. GODINU

Ovim programom utvrđuju se kontrolna ispitivanja sjemenskog i sadnog materijala na GMO, odnosno ispitivanja sjemenskog i sadnog materijala, za koje postoje podaci da se vrše genetske modifikacije, naročito u odnosu na sorte kreirane od strane selekcijskih kuća koje se bave genetskim modifikacijama.

Kontrolna ispitivanja se sprovode radi utvrđivanja mogućeg prisustva GMO uzimanjem uzoraka sjemenskog i sadnog materijala koji se uvozi i stavlja u promet u Crnoj Gori.

Kontrolna ispitivanja vrše se na uzorcima iz prometa i proizvodnje, a u skladu sa planom uzorkovanja organa uprave nadležnog za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Program se sprovodi radi pojačane kontrole sjemenskog i sadnog materijala i provjere ispunjenosti uslova u skladu sa propisima za GMO, sjemenski i sadni materijal.

Zakon o genetički modifikovanim organizmima propisao je upravljanje genetički modifikovanim organizmima (GMO), odredbe zakona, kroz strogo propisana pravila štite prvenstveno građane Crne Gore mjerama za sprečavanje štetnih efekata po zdravlje ljudi i životnu sredinu, od proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizmima.

Do sada nije podniet ni jedan zahtjev za dozvolu upotrebe genetički modifikovanih organizama u laboratorijama, njihovo namjerno uvođenje u životnu sredinu ili stavljanje u promet što znači da je Lista odobrenih genetički modifikovanih organizmima i proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizmima prazna i da su sve vrste GMO u Crnoj Gori zabranjene.

Prilikom uvoza, proizvode mora pratiti uvjerenje da nema genetskih modifikacija i da proizvod ne sadrži, ne sastoji se ili nije dobijen od genetički modifikovanih organizmima.

U skladu sa analizom rizika bez obzira izdato uvjerenje, vrše se i dodatna ispitivanja.

Uzorkovanje sjemenskog/sadnog materijala se vrši na osnovu procjene rizika odnosno stepena vjerovatnoće da određeni sjemenski/sadni materijal ne ispunjava propisane uslove na osnovu kriterijuma vjerovatnoće u skladu sa Tabelom 1 ovog programa.

Tabela 1. Kriterijumi vjerovatnoće

Nivoi vjerovatnoće	Program
Nizak nivo: - ne postoji dokaz o GM;	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti sa pravilnikom i obezbjeđenja potrebnih informacija.
Srednji nivo: - postoji dokaz o GM; - očekivana pojava GM; - sjemenski/sadni materijal namijenjen za zasnivanje usjeva sa većom zastupljenošću;	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.
Visok nivo: - noviji dokaz o GM (izvor: dosadašnja	Ciljano za identifikovane probleme.

praćenja, izvještaji, obavještanja ili podaci iz drugih država); - očekivana pojava sjemenskog/sadnog materijala koji odstupa od propisanih uslova, a koji je od izuzetnog značaja za zasnivanje usjeva na većim poljoprivrednim površinama u Crnoj Gori.	
--	--

Prilikom uzorkovanja sjemenskog/sadnog materijala uzima se u obzir:

- zastupljenost vrste sjemenskog/sadnog materijala za zasnivanje poljoprivredne proizvodnje za tekuću godinu;
- statistički podaci o utrošenoj količini sjemenskog/sadnog materijala iz prethodne godine;
- podaci o domaćoj proizvodnji i uvozu sjemenskog/sadnog materijala;
- podaci o odstupanjima iz prethodne godine;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- Registar sorti;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja sjemenskog/sadnog materijala.

Ovlašćena pravna lica, izvještaj o ispitivanju sa rezultatima dostavljaju fitosanitarnim inspektorima koji su uzeli uzorak i Upravi.

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta.

Uzimanje uzoraka za ispitivanje vrše fitosanitarni inspektori.

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, uzimanje uzoraka se ponavlja na zahtjev ovlašćenog pravnog lica.

U slučaju da uzorak sjemena/sadnog materijala ne odgovara propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu, ovlašćeno pravno lice odmah obavještava nadležnog inspektora i Upravu.

Uzorci prema vrsti, broju i porijeklu za uzimanje uzoraka sjemenskog/sadnog materijala i minimalni broj uzoraka dati su u Tabeli 2 ovog programa.

Tabela 2. Vrsta, broj i porijeklo uzoraka

1.	2.	3.	4.	5.	6.
R. br.	Vrsta sjemenskog/sadnog materijala	Broj uzoraka	MNE	EU	VAN EU
1.1	kukuruz (<i>Zea mays</i>)	2	0	1	1
1.2	krompir (<i>Solanum tuberosum</i>)	3	1	1	1
1.3	paradajz (<i>Solanum lycopersicum</i>)	2	0	1	1
1.4	lucerka (<i>Medicago sativa</i>)	2	0	1	1
1.5	topola (<i>Populus sp</i>)	2	0	1	1

Broj uzoraka kao i biljne vrste iz Tabele 2 ovog programa može se povećati odnosno promijeniti prema finansijskim sredstvima koja su utvrđena Programom fitosanitarnih mjera za 2018. godinu, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Uzorke iz Tabele 2 ovog programa uzimaju fitosanitarni inspektori u maloprodajnim objektima i skladištima.

Troškovi ispitivanja sa poštanskim troškovima nastali po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave.

Ukoliko stranka prilikom uzimanja uzorka zahtijeva nadoknadu vrijednosti uzetog uzorka hrane, uzorak se može fakturisati na račun Uprave, a faktura je jedino validna za plaćanje ukoliko je prati

zapisnik odgovarajuće inspekcije o uzetom uzorku na kojem je navedeno da stranka zahtijeva nadoknadu.

Prilikom uzimanja uzoraka inspektor popunjava obrazac koji je sastavni dio ovog programa koji prati uzorak i koji se prilaže uz izvještaj o ispitivanju koji ovlašćeno pravno lice dostavlja Upravi.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2018. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (na poziciji 4149 ostale usluge) prema Programu fitosanitarnih mjera za 2018. godinu.

Ovaj program objaviće se u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 320-98/18-4

Podgorica, 6. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

OBRAZAC ZA UZORKOVANJE I DOSTAVLJANJE INFORMACIJE O UZORKU

OBRAZAC

Broj protokola inspekcije: <input type="text"/>	Datum: <input type="text"/>
UPUTSTVO: POPUNJAVAJU SE SVA POLJA VELIKIM ŠTAMPANIM SLOVIMA HEMIJSKOM OLOVKOM;	Kontrolno ispitivanje sjemenskog/sadnog materijala: <input type="text"/>
Podaci o uzorkivaču:	

Fitosanitarna inspekcija ☐	Ostalo ☐		
Ime:	Prezime:	Opština/Grad:	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Podaci o mjestu i vremenu uzorkovanja:		Tip lokacije/po nalogu:	
Datum dobijanja naloga: <input type="text"/>	Uvoz: ☐	Veleprodaja: ☐	Skladište: ☐
Naziv i sjedište/ime i adresa lica od koga je uzet uzorak (uključujući poštanski broj, u slučaju uvoza naziv graničnog prelaza):	Maloprodaja: ☐	Mjesto proizvodnje: ☐	Ostalo: ☐
<input type="text"/>	Broj protokola ovlaštenog pravnog lica: <input type="text"/>		
Podaci o uzorku:		Puni naziv sjemenskog/sadnog materijala i latinski naziv:	
Naziv sjemenskog/sadnog materijala (iz Tabele 1): <input type="text"/>		<input type="text"/>	
Materijal:	tretirano ☐	netretirano ☐	ostalo ☐
Tip pakovanja:	Rinfuza ☐	Pakovanje ☐	
Zemlja porijekla: <input type="text"/>	Reklamira se/označava kao organsko? Da ☐ Ne ☐		
Naziv, sjedište proizvođača ime ili adresa proizvođača ili lica koje je pakovalo materijal (uključujući poštanski broj)	Broj partije		<input type="text"/>
<input type="text"/>	Rok trajanja*	<input type="text"/>	
	Bar kod*	<input type="text"/>	
*samo za uzorke iz maloprodaje	Trošove ispitivanja plaća:	Uprava ☐	Uvoznik ☐
Dodatne informacije:		Druge korisne informacije ili komentari, naljepnice, kodovi na veleprodajnim pakovanjima, ref. broj (slanje uzoraka poštom)	
Detalji o vlasniku/uvozniku ukoliko se razlikuje od lica od kojeg je uzet uzorak:		<input type="text"/>	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
<small>Pravni osnov: člana 75 stav 4 Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br 61/11 i 48/15) Zakon o zaštiti podataka ličnosti („Službeni list CG”, br. 79/08, 70/09 i 44/12): Ovaj uzorak je uzet u svrhu kontrolnog ispitivanja sjemenskog materijala. Druge informacije sa ovog obrasca mogu se uključiti pri objavi rezultata ispitivanja.</small>			
SAMO ZA LABORATORIJE (rezultati ispitivanja dostavljaju se Upravi i odgovarajućoj inspekciji)			
Tip uzorka:	Program ☐	Namjenski ☐	Ostalo ☐
Ukupna masa: <input type="text"/>	Ukupan broj jedinica (npr. paketa, svežnjeva): <input type="text"/>		
Ime i prezime lica koje je primilo uzorak na ispitivanje: <input type="text"/>		<input type="text"/>	
Laboratorija: <input type="text"/>	Ispitivani dio: <input type="text"/>	Referenca laboratorije: <input type="text"/>	
Dostavljeno pakovanje? Da ☐ Ne ☐	Komentari: <input type="text"/>		

Na osnovu člana 112 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), a u vezi sa članom 18 Zakona o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i "Službeni list CG", broj 76/08), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM MONITORINGA NITRATA U HRANI BILJNOG PORIJEKLA ZA 2018. GODINU*

Programom monitoringa nitrata u hrani biljnog porijekla (u daljem tekstu: Program) određuju se vršiocu monitoringa i uzimanje uzoraka, broj uzoraka i vrsta ispitivanja, vrsta proizvoda: spanać *Spinacia oleracea*: svjež, konzerviran, duboko zamrznut ili zamrznut; svježa zelena salata *Lactuca sativa L.* u zaštićenom i na otvorenom prostoru; zelena salata ledenka Iceberg-type u zaštićenom i na otvorenom prostoru; rukola *Eruca sativa*, *Diplotaxis sp.*, *Brassica tenuifolia*, *Sisymbrium tenuifolium* i hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena za odojčad i malu djecu radi praćenja nivoa nitrata.

Nitrati su kontaminanti koje karakteriše velika rastvorljivost u vodi i pokretljivost u životnoj sredini, a naročito lisnato povrće (salata, blitva, spanać, rukola) je glavni izvor nitrata u ljudskoj ishrani.

Na akumulaciju nitrata utiču sljedeći faktori: obezbijedenost biljaka azotom, količina, tip, izvor i vrijeme primjene sredstava za ishranu bilja, svjetlost, vodni režim, temperatura, biljna vrsta, faza rasta i razvika i ostalih ekoloških činilaca (sadržaj CO₂ u atmosferi, tip zemljišta, prisustvo herbicida, obezbijedenost biljaka pojedinim neophodnim elementima i slično), vrijeme berbe, uslovi uzgoja povrća (otvoreni ili zaštićeni prostor).

Program se sprovodi u cilju procjene ugroženosti zdravlja stanovništva, u skladu sa Uredbom o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminanata u hrani ("Službeni list CG", broj 48/16).

Uzorci prema vrsti, broju, porijeklu, sa maksimalno dozvoljenim količinama nitrata po vrstama povrća i vremenu uzimanja uzoraka dati su u Tabeli 1 ovog programa.

Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa analizom rizika i na osnovu dosadašnjih dokaza o nivoima nitrata, kao i njihovom uticaju na zdravlje stanovništva i u skladu sa Pravilnikom o bližem načinu i postupku uzimanja uzoraka za laboratorijsko ispitivanje zelene salate ili spanaća na nitrate ("Službeni list CG", broj 6/14), kako slijedi:

Sistem rangiranja prioriteta	
Monitoring	Vrsta monitoringa
<p>Nizak nivo prioriteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne postoji dokaz o prekoračenom nivou nitrata (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještanja RASFF's ili drugi podaci monitoringa drugih država); - nizak nivo očekivanih nitrata; - hrana je manje zastupljena u ishrani ljudi. 	<p>Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti maksimalno dozvoljenih količina nitrata i obezbijedenja potrebnih informacija.</p>
<p>Srednji nivo prioriteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postoji dokaz o prekoračenom ili ne-odobrenom nivou nitrata (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještanja RASFF's ili drugi podaci monitoringa drugih država); - očekivana pojava nitrata; 	<p>Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti maksimalno dozvoljenih količina nitrata i obezbijedenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.</p>

- hrana je većim dijelom zastupljena u ishrani ljudi; - narastajući priliv i promovisanje hrane iz novih izvora.	
Visok nivo prioriteta: - skoriji dokaz o prekoračenju maksimalno dozvoljenih količina nitrata (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještanja RASFF's ili drugi podaci monitoringa drugih država); - dokaz da unos može preći akutnu referentnu dozu <i>Acute Reference Dose</i> ; - očekivana pojava prekoračenja maksimalno dozvoljenih količina nitrata u hrani koja je od izuzetnog značaja za neku potrošačku grupu.	Godišnji monitoring hrane koja je značajna u ishrani ljudi i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.

Parametri koji su uzeti u obzir prilikom izrade programa su sljedeći:

- broj stanovnika;
- statistički podaci o potrošnji: zastupljenosti u ishrani zelene salate, spanaća i rukole;
- podaci o domaćoj proizvodnji i uvozu zelene salate, spanaća i rukole;
- podaci o nivou nitrata iz prethodnih godina;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- registrovana sredstva za ishranu bilja;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja zelene salate, spanaća i rukole.

Ispitivanje uzoraka vrše ovlaštene laboratorije u skladu sa Zakonom o bezbjednosti hrane i Zakonom o sredstvima za ishranu bilja.

Ovlaštene laboratorije izvještaj o ispitivanju sa rezultatima ispitivanja dostavljaju inspektorima koji su uzeli uzorak i organu državne uprave nadležnom za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta.

Ispitivanje uzoraka se vrši se u skladu sa Pravilnikom o bližem načinu i postupku uzimanja uzoraka za laboratorijsko ispitivanje zelene salate ili spanaća na nitrata ("Službeni list CG", broj 6/14).

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, ponoviće se uzimanje uzoraka na zahtjev laboratorije.

Tabela 1. Porijeklo, vrsta, vremenski period i broj uzoraka i maksimalno dozvoljene količine nitrata za zelenu salatu, spanać i rukolu koji će biti ispitani u 2018. godini

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
R. br.	Vrsta hrane	Vrijeme berbe	Br. uzoraka	MNE	EU	VAN EU
1.1	Svježi spanać (<i>Spinacia oleracea</i>)	cijela godina	24	18	3	3
1.2	Konzerviran, duboko zamrznut ili zamrznut spanać	/	12	0	6	6
1.3	Svježa zelena salata (<i>Lactuca sativa L.</i>) (salata gajena u zaštićenom i na otvorenom prostoru), isključujući ledenku	1. oktobra do 31. marta				
		zelena salata (zaštićeni)	24	18	3	3

	pod tačkom 1.4		prostor)				
			zelena salata (otvoreni prostor)	24	18	3	3
			1. aprila do 30. septembra				
			zelena salata (zaštićen prostor)	24	18	3	3
			zelena salata (otvoreni prostor)	24	18	3	3
1.4	Zelena salata - ledenka (<i>Iceberg-type</i>)		cijela godina				
			ledenka (zaštićeni prostor)	24	18	3	3
			ledenka (otvoreni prostor)	24	18	3	3
1.5	Rukola (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis sp.</i> , <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)		1. oktobra do 31. marta				
			1. aprila do 30. septembra	24	18	3	3
1.6	Hrana od prerađenih žitarica i hrana za bebe namijenjena za odojčad i malu djecu		cijela godina	36	24	6	6

Za sprovođenje Programa monitoringa nitrata u hrani biljnog porijekla 2018. godinu odgovorna je Uprava, a broj uzoraka iz Tabele 1 ovog programa može se povećati prema sredstvima utvrđenim Programom mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje za 2018. godine na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Uzorke iz Tabele 1 iz kolone 6 i 7 osim tač. 1.2. i 1.6 ovog programa uzimaju fitosanitarni inspektori, a ostale uzorke iz Tabele 1 ovog programa uzimaju inspektori za hranu iz prometa.

Fitosanitarni inspektori i inspektori za hranu uzimaju uzorke u primarnoj proizvodnji odnosno objektima primarne proizvodnje (otvoreni i/ili zaštićeni proizvodni objekti - plastenici, staklenici, otvoreno polje i slično), skladištima primarnih proizvoda, na otkupnim mjestima, pijacama odnosno otvorenim prodajnim mjestima i na mjestima carinjenja, na graničnim prelazima na kojima je organizovana inspekcijaska kontrola.

Ukoliko se prilikom uzimanja uzorka zahtijeva naknada za uzete uzorke, faktura se ispostavlja Upravi, po tržišnoj cijeni na dan uzimanja uzorka, uz fakturu se prilaže i zapisnik inspektora koji ukazuje na zahtjev za naknadu uzetih uzoraka.

Troškovi ispitivanja iz kolone 5 Tabele 1 ovog programa, sa poštanskim troškovima nastale po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave, a troškovi ispitivanja iz kolona 6 i 7 ovog programa na teret uvoznika.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

-----
* U ovaj Program prenešen je: član 9 stav 1 Regulative komisije (EC) br. 1881/2006 i dio iz Aneksa o uspostavljanju maksimalnih nivoa za određene kontaminante Sekcija i Nitrati/*Commission Regulation (EC) NO 1881/2006 of 19 december 2006 setting maximum levels for certaincontaminants in foodstuffs*

Broj: 320-154/18-4

Podgorica, 13. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 112 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), a u vezi sa članom 10 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PROGRAM
MONITORINGA REZIDUA PESTICIDA U HRANI BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG
PORIJEKLA ZA 2018. GODINU***

Programom monitoringa rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla (u daljem tekstu: Program) određuju se uslovi i način sprovođenja monitoringa (vršioци monitoringa, prioriteti uzimanja uzoraka, broj uzoraka i laboratorijskai spitivanja), metode kontrole, uslovi, način i metode uzimanja i čuvanja uzoraka, vođenje evidencije o uzorcima i metode laboratorijskih ispitivanja radi praćenja nivoa rezidua pesticida.

Program se sprovodi u cilju procjene ugroženosti zdravlja stanovništva i primjene propisa, a u skladu sa propisanim nivoima rezidua pesticida utvrđenih Pravilnikom o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje ("Službeni list CG", br. 21/15 i 44/15).

Uzorci hrane za odojčad i malu djecu ocjenjuju se na proizvodima koji su spremni za upotrebu ili su pripremljeni prema uputstvima proizvođača, uzimajući u obzir maksimalne nivoe ostataka utvrđene Uredbom o načinu i uslovima stavljanja na tržište hrane za posebne prehrambene potrebe ("Službeni list CG", broj 10/17). Ako se takva hrana može konzumirati kao gotovi proizvod i kao proizvod za pripremu, dostavljaju se rezultati za gotovi proizvod.

Uzorci prema vrsti, broju i porijeklu dati su u Tabeli 1 ovog programa

Aktivne supstance koje će se ispitivati date su u Tabelama 2 i 3 ovog programa.

Ovaj program je zasnovan na Implementacionoj Uredbi Komisije (EU) br. 2017/660 od 06. aprila 2017. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2017., 2018. i 2019. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla.

Broj i vrsta uzoraka određen je na osnovu rezultata Programa monitoringa objavljenih u periodu od 2009. do 2017. godine, a u cilju sagledavanja izloženosti potrošača pesticidima, kao i praćenje načina primjene pesticida.

Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa Pravilnikom o metodama uzorkovanja za utvrđivanje rezidua sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 48/14), kako slijedi:

Sistem rangiranja prioriteta	
Monitoring	Vrsta monitoringa
<u>Nizak nivo prioriteta</u> - ne postoji dokaz o prekoračenom MRL/Maximum Residue Levels ili neodobrenim pesticidima na/u hrani (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještavanja RASFF's, ili drugi podaci monitoringa drugih država); - nizak broj očekivanih rezidua pesticida na i u hrani; - hrana je manjim dijelom zastupljena u ishrani ljudi.	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti MRL i obezbjeđenja potrebnih informacija.
<u>Srednji nivo prioriteta</u>	Rutinsko uzimanje uzoraka

<ul style="list-style-type: none"> - postoji dokaz o prekoračenom MRL ili neodobrenim pesticidima na/u hrani (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještanja - RASFF's, ili drugi podaci monitoringa drugih država); - očekivana pojava rezidua na i u hrani; - hrana je većim dijelom zastupljena u ishrani ljudi; - narastajući priliv i promovisanje hrane iz novih izvora. 	<p>u cilju provjere usaglašenosti MRL i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenje prethodnih rezultata.</p>
<p><u>Visok nivo prioriteta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skoriji dokaz o prekoračenom MRL ili ne-odobrenim pesticidima na i u hrani (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, sistem brzog obavještanja - RASFF's, ili drugi podaci monitoringa drugih država); - dokaz da unos može preći akutnu referentnu dozu/Acute Reference Dose; - očekivane rezidue na i u hrani koja je od izuzetnog značaja za neku potrošačku grupu. 	<p>Godišnji monitoring hrane koja je značajna u ishrani ljudi i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.</p>

Parametri uzeti u obzir prilikom izrade programa su sljedeći:

- broj stanovnika;
- statistički podaci o potrošnji hrane (zastupljenosti u ishrani);
- podaci o domaćoj proizvodnji i uvozu hrane;
- podaci o nivou rezidua iz prethodnih godina;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- registrovana sredstva za zaštitu bilja;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja hrane.

Ispitivanje uzoraka vrše ovlašćene laboratorije u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Zakonom o bezbjednosti hrane.

Ovlašćene laboratorije, izvještaj o ispitivanju sa rezultatima ispitivanja dostavljaju inspektorima koji su uzeli uzorak i organu uprave nadležnom za bezbejdnost hrane i sredstva za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Uprava).

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata prema vrsti hrane, aktivnim supstancama, treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima sa instrumentalnim tehnikama i analitičkim metodama koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta (*Guidance concerning "Method Validation and Quality Control Procedures for Pesticide Residue Analysis in food and feed" Document No. SANCO/12571/2013*), broj i tip odstupanja.

Ovlašćene laboratorije dostavljaju Upravi i tromjesečne izvještaje o izvršenim ispitivanjima.

Godišnji izvještaj o sprovođenju programa koji sačinjava Uprava sadrži podatke o:

- analitičkim metodama koje su korišćene;
- nivoima detekcije koji je primijenjen u nacionalnom programu;
- preduzetim mjerama u skladu sa zakonom;
- slučajevima prekoračenja maksimalnog nivoa rezidua sa obrazloženjem i pregledom upravljanja rizicima.

Sastavni dio godišnjeg izvještaja su i izvještaji o ispitivanjima uzoraka iz redovnih inspeksijskih kontrola nivoa rezidua pesticida.

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, laboratorija će vratiti uzorak i ponoviće se uzimanje uzoraka na zahtjev laboratorije i o tome obavijestiti Upravu.

Tabela 1. Porijeklo, vrsta i broj uzoraka hrane¹ za ispitivanja u 2018. godini.

1. R. br.	2. Vrsta hrane	3. Minimalni broj uzoraka MNE	4. Organska MNE	5. Uvoz EU	6. Uvoz van EU	7. Ukupno
1.E	stono grožđe ²	12	1	5	5	23
2.E	banane ²	0	0	0	12	12
3.E	grejpfrut ²	0	0	0	12	12
4.E	patlidžan ²	12	1	3	3	19
5.E	brokula ²	12	1	3	3	19
6.E	gajene pečurke ²	12	0	3	3	18
7.E	paprika ²	12	1	2	2	17
8.E	pšenica u zrnu ³	12	1	4	4	21
9.E	djevičansko maslinovo ulje ^{3a}	12	1	5	5	23
10.E	prerađena hrana za odojčad na bazi žitarica	0	0	5	12	17
11.E	masno tkivo goveda ⁴	12	0	0	0	12
12.E	kokošja jaja ^{4,5}	12	0	0	0	12
13.M	prerađena hrana za djecu na bazi voća	0	0	6	6	12
14.M	smokve	5	1	0	5	11
15.M	kivi	5	1	0	5	11
16.M	lubenica	12	0	0	5	17
17.M	spanać	5	0	1	5	11
18.M	zelena salata	5	0	1	5	11
19.M	blitva	5	0	2	5	12
20.M	raštan	5	0	0	0	5
21.M	jagoda	5	1	5	5	16
22.M	paradajz	5	0	5	5	15
23.M	trešnja/višnja	5	0	5	5	15
24.M	vinsko grožđe	12	0	0	5	17
25.M	breskva, nektarina	12	0	5	5	22
26.M	mandarine	5	0	5	5	15
27.M	krastavci i kornišoni	5	0	5	5	15
28.M	krompir	5	0	5	5	15
29.M	kupus	5	0	5	5	15
30.M	jabuka	5	1	5	5	16
UKUPNO		214	10	85	147	456

E evropski program M nacionalni program

¹ Za neobrađene proizvode ispituju se dijelovi proizvoda na koje se odnose MRL-ovi za glavni proizvod grupe ili podgrupe iz dijela A Priloga 1 Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje ("Službeni list CG", br. 21/15 i 44/15), osim ako nije drugačije utvrđeno.

² Ispituju se neprerađeni proizvodi (uključujući zamrznute).

³ Ako nisu dostupni uzorci raži, pšenice, zoba ili ječma u zrnu, može se ispitati brašno od raži, pšenice, zobi ili ječma i prijavljuje se faktor prerade. Ako nisu dostupni posebni faktori prerade, može se primijeniti zadani faktor 1.

^{3a} Ako nisu dostupni posebni faktori prerade, može se primijeniti zadani faktor 1.

⁴ Ispituju se neprerađeni proizvodi (uključujući zamrznute proizvode).

⁵ Ispituju se cijela jaja bez ljuske.

Za sprovođenje Programa monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla odgovorna je Uprava.

Broj uzoraka iz Tabele 1 ovog programa može se povećati prema sredstvima utvrđenim Program mjera bezbjednost hrane i hrane za životinje za 2018. godinu, na osnovu mogućeg rizika, naročito u slučajevima povećane potrošnje pojedinih vrsta hrane (turistička sezona, specifični dani za trgovinu - pazarni dan, vjerski praznici) u skladu sa datim parametrima, utvrđenih nepravilnosti i drugo.

Uzorke iz Tabele 1 tač. 11.E i 12.E uzimaju veterinarski inspektori.

Uzorke iz Tabele 1 kolona 5 i 6 uzimaju fitosanitarni inspektori osim tač. 9E, 10E, 11.E i 12.E i 13.M.

Ostale uzorke iz Tabele 1 uzimaju inspektori za hranu.

Troškovi ispitivanja iz kolone 3 i 4 iz Tabele 1, sa poštanskim troškovima nastalim po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave, a troškovi ispitivanja iz kolone 5 i 6 na teret uvoznika.

Ukoliko stranka prilikom uzimanja uzorka zahtijeva nadoknadu vrijednost uzetog uzorka hrane, isti se može fakturirati na račun Uprave, a faktura je jedino validna za plaćanje ukoliko je prati zapisnik nadežnoginspetra o uzetom uzorku na kojem je navedeno da stranka zahtijeva nadoknadu.

Prilikom uzimanja uzoraka inspektor popunjava obrazac koji je sastavni dio ovog programa koji prati uzorak do laboratorije i koji laboratorija prilaže uz izvještaj o ispitivanju koji se dostavlja Upravi.

Tabela 2. Aktivne supstance koje treba da se ispituju

2,4 - D (se samo u i na grejpu, stolnom grožđu, patlidžanu i brokuli)
2-Phenylphenol
Abamectin
Acephate
Acetamiprid
Acrinathrin
Aldicarb
Aldrin i dieldrin
Azinphos-methyl
Azoxystrobin
Bifenthrin
Biphenyl
Bitertanol
Boscalid
Bromide jon (samo u i na paprici)
Bromopropylate
Bupirimate
Buprofezin
Captan
Carbaryl
Carbendazim i benomyl
Carbofuran

Chlorantraniliprole
Chlorfenapyr
Chlormequat (samo na patlidžanu, stonom grožđu, gajenim pečurkama i pšenici)
Chlorothalonil
Chlorpropham
Chlorpyrifos
Chlorpyrifos-methyl
Clofentezine (ne na žitaricama)
Clothianidin
Cyfluthrin
Cymoxanil
Cypermethrin
Cyproconazole
Cyprodinil
Cyromazin (samo u i na patlidžanu, paprici, dinja, gajene pečurke)
Deltamethrin
Diazinon
Dichlorvos
Dicloran
Dicofol (ne na žitaricama)
Diethofencarb
Difenoconazole
Diflubenzuron
Dimethoate
Dimethomorph
Diniconazole
Diphenylamine
Dithianon (samo u i na stonom grožđu)
Dithiocarbamates (ne u brokoli, karfiolu, maslinovom ulju, vinu i kupus)
Dodin
Endosulfan
EPN
Epoxiconazole
Ethephon (samo u i na paprici, pšenici i stonom grožđu)
Ethion
Ethirimol (ne na žitaricama)
Etofenprox
Famoxadone
Fenamidone
Fenamiphos
Fenarimol (ne na žitaricama)
Fenazaquin (ne na žitaricama)
Fenbuconazole
Fenbutatin oxide (samo u i na patlidžanu, grejpfutu, paprici i stonom grožđu)
Fenhexamid
Fenitrothion
Fenoxycarb
Fenpropathrin

Fenpropidin
Fenpropimorph
Fenpyroxmate
Fenthion
Fenvalerate
Fipronil
Fonicamid (samo u i na patlidžanu, grejpfrutu, paprici, dinjama, pšenici i stonom grožđu)
Fluazifop-P-butyl (samo u i na patlidžanu, brokoli, paprici, pšenici)
Flubendiamide
Fludioxonil
Flufenoxuron
Fluopikolid
Fluopyram
Fluquinconazole
Flusilazole
Flutriafol
Folpet
Formetanate
Fosthiazate
Glyphosate (samo u i na stono grožđe i pšenica)
Haloxyfop uključujući haloxyfop-P (samo u i na brokoli, grejpfrutu, paprici i pšenici)
Hexaconazole
Hexythiazox (ne na žitaricama)
Imazalil
Imidacloprid
Indoxacarb
Iprodione
Iprovalicarb
Isocarbophos
Kresoxim-methyl
Lambda-cyhalothrin
Linuron
Lufenuron
Malathion
Mandipropamid
Mepanipyrim
Mepiquat (samo u i na gajenim pečurkama i pšenici)
Metalaxyl i metalaksyl-M
Methamidophos
Methidathion
Methiocarb
Methomyl i thiodicarb
Methoxyfenozide
Monocrotophos
Myclobutanil
Oxadixyl
Oxamyl
Oxydemeton-methyl

Paclobutrazole
Parathion
Parathion methyl
Penconazole
Pencycuron
Pendimethalin
Permethrin
Phosmet
Pirimicarb
Pirimiphos-methyl
Procymidone
Profenofos
Propamocarb (samo u i na stonom grožđu, dinjama, patlidžanu, brokuli, paprici i pšenici)
Propargite
Propiconazole
Propyzamide
Prosulfokarb
Protiokonazol (samo u i na paprici i pšenici)
Pymetrozine (samo u i na patlidžanu, dinjama i paprici)
Pyraclostrobin
Pyridaben
Pyrimethanil
Pyriproxyfen
Quinoxifen
Spinosad
Spirodiclofen
Spiromesifen
Spiroxamine
Tau-fluvalinate
Tebuconazole
Tebufenozide
Tebufenpyrad (ne na žitaricama)
Teflubenzuron
Tefluthrin
Terbuthylazine
Tetraconazole
Tetradifon (ne na žitaricama)
Thiabendazole
Thiacloprid
Thiamethoxam
Thiophanate-methyl
Tolcloflos-methyl
Tolyfluanid (ne na žitaricama)
Triademefon i triadimenol
Triazophos
Trifloxystrobin
Triflumuron
Vinclozolin

Tabela 3. Aktivne supstance koje treba da budu ispitaju u hrani životinjskog porijekla

Aldrin i Dieldrin
Bifenthrin
Chlordane
Chlorpyrifos
Chlorpyrifos-methyl
Cypermethrin
DDT
Deltamethrin
Diazinon
Endosulfan
Famoxadone
Fenvalerate
Heptachlor
Hexachlorobenzene
Hexachlorocyclohexan (HCH, Alpha-Isomer)
Hexachlorocyclohexan (HCH, Beta-Isomer)
Indoxacarb (na mlijeku)
Lindane
Methoxychlor
Parathion
Permethrin
Pirimiphos-methyl

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2018. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi na poziciji 4149 ostale usluge prema Program mjera bezbjednost hrane i hrane za životinje za 2018. godinu.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

-----
* U ovaj program prenesena je Implementaciona Uredba Komisije (EU) br. 2017/660 od 06. aprila 2017. godine o koordinisanom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2017., 2018. i 2019. godinu kako bi se obezbijedila usaglašenost sa maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla i procijenila izloženost potrošača reziduama pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla (*Commission Implementing Regulation (EU) 2017/660 of 6 April 2017 concerning a coordinated multiannual control programme of the Union for 2018, 2019 and 2020 to ensure compliance with maximum residue levels of pesticides and to assess the consumer exposure to pesticide residues in and on food of plant and animal origin*)

Broj: 320-155/18-4

Podgorica, 13. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Obrazac za uzorkovanje i dostavljanje informacije o uzorku

Broj protokola inspekcije: <input style="width: 90%;" type="text"/>	Datum: <input style="width: 90%;" type="text"/>
UPUTSTVO: POPUNJAVAJU SE SVA POLJA VELIKIM ŠTAMPANIM SLOVIMA HEMIJSKOM OLOVKOM;	Monitoring rezidua pesticida: <input style="width: 90%; height: 40px;" type="text"/>
Podaci o uzorkivaču: Fitosanitarna inspekcija ☐ Inspekcija za hranu ☐ Veterinarska inspekcija ☐ Ostalo ☐	
Ime: <input style="width: 25%;" type="text"/> Prezime: <input style="width: 30%;" type="text"/> Opština/Grad: <input style="width: 40%;" type="text"/>	
Podaci o mjestu i vremenu uzorkovanja:	
Datum dobijanja naloga: <input style="width: 25%;" type="text"/> Tip lokacije/po nalogu:	
Uvoz: ☐ Veleprodaja: ☐ Skladište: ☐	
Naziv i sjedište/ime i adresa lica od koga je uzet uzorak (uključujući poštanski broj, u slučaju uvoza naziv graničnog prelaza):	
Maloprodaja: ☐ Mjesto proizvodnje: ☐ Ostalo: ☐	
Broj protokola ovlaštenog pravnog lica: <input style="width: 30%;" type="text"/>	
Podaci o uzorku:	
Naziv hrane (iz Tabele1): <input style="width: 80%;" type="text"/>	
Puni naziv hrane/proizvoda: <input style="width: 90%; height: 50px;" type="text"/>	
Priroda proizvoda: Svježe ☐ Zamrznuto ☐ Ostalo ☐	
Tip pakovanja: Rinfuza ☐ Pakovanje ☐	
Zemlja porijekla: <input style="width: 30%;" type="text"/>	
Reklamira se/označava kao organsko? Da ☐ Ne ☐	
Naziv, sjedište proizvođača ime ili adresa proizvođača ili lica koje je pakovalo hranu (uključujući poštanski broj): <input style="width: 80%;" type="text"/>	
Broj partije: <input style="width: 20%;" type="text"/>	
Rok trajanja*: <input style="width: 20%;" type="text"/>	
Bar kod*: <input style="width: 20%;" type="text"/>	
*samo za uzorke iz maloprodaje Trošove analiza plaća: Uprava ☐ Uvoznik ☐	
Dodatne informacije:	
Detalji o vlasniku/uvozniku ako nije lice od kojeg je uzet uzorak: <input style="width: 80%; height: 40px;" type="text"/>	
Druge korisne informacije ili komentari, naljepnice, kodovi na pakovanjima, ref. broj (slanje uzoraka poštom): <input style="width: 80%; height: 40px;" type="text"/>	
<small>Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), a u vezi sa članom 10 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja i „Službeni list CG”, broj 51/08) Zakon o zaštiti podataka ličnosti („Službeni list CG” broj 79/08, 70/09 i 44/12): Ovaj uzorak je uzet u svrhu kontrolnog ispitivanja sadnog materijala. Druge informacije sa ovog obrasca mogu se uključiti pri objavi rezultata analiza.</small>	
SAMO ZA LABORATORIJE (rezultate analiza dostavljaju se Upravi i odgovarajućoj inspekciji)	
Tip uzorka: Monitoring ☐ Namjenski ☐ Ostalo ☐ Ukupan broj jedinica: <input style="width: 20%;" type="text"/>	
Ukupna masa: <input style="width: 30%;" type="text"/> (npr. paketa, svežnjeva):	
Ime i prezime lica koje je primilo uzorak na ispitivanje: <input style="width: 80%;" type="text"/>	
Laboratorija: <input style="width: 40%;" type="text"/> Ispitivani dio: <input style="width: 20%;" type="text"/> Referenca laboratorije: <input style="width: 20%;" type="text"/>	
Dostavljeno pakovanje? Da ☐ Ne ☐	
Komentari: <input style="width: 80%; height: 30px;" type="text"/>	

220.

Na osnovu člana 10 stav 3 Zakona sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 51/08 i 18/17), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PROGRAM
MONITORINGA POST-REGISTRACIJSKE KONTROLE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU
BILJA ZA 2018. GODINU***

Programom monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Program) određuju se vršioци, broj i vrsta uzoraka, način uzimanja uzoraka, vrsta ispitivanja.

Cilj Programa je provjera ispravnosti sredstava za zaštitu bilja u prometu i upotrebi na osnovi odabranih aktivnih supstanci koje se nalaze na tržištu i/ili pri upotrebi radi provjere jesu li njihove fizičko-hemijske osobine u skladu sa rješenjima o registraciji i etiketom koja ih prati u prometu i/ili upotrebi. Svaka promjena u sredstvu za zaštitu bilja može dovesti do promjene efikasnosti sredstva ili opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu, kao i primjena koja nije u skladu sa datim uputstvom.

Program ima za cilj utvrđivanje nepravilnostima i njihovo otklanjanje, radi sprovođenja pravovremenih aktivnosti odnosno njihovo povlačenje iz prometa u cilju otklanjanja potencijalne opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu.

Programom se obuhvataju uzorci najzastupljenijih (dominantnih) šarži sredstava za zaštitu bilja aktivnih supstanci: imidaklopid i hlорpirifos, prisutnih na tržištu kako bi se stvorila jasnija slika o ispravnosti određenog sredstva za zaštitu bilja.

Program post-registracijske kontrole vrši se radi provjere ispravnosti sredstava za zaštitu bilja u prometu, kao i provjere da li su njihove fizičko-hemijske osobine u skladu sa rješenjima o registraciji i na etiketi i da li se upotrebljavaju u skladu sa datim uputstvima.

Program je osmišljen tako da obuhvata aktivnu supstancu i sredstvo za zaštitu bilja, što daje bolji uvid u ispravnost i usklađenost sa rješenjima o registraciji na većem broju uzoraka.

Pri izboru aktivne supstance uzimaju se u obzir slijedeći faktori: broj sredstava za zaštitu bilja koja sadrže tu aktivnu supstancu, zastupljenost na tržištu, velika upotreba, nepostojanje podataka o ispitivanju kvaliteta i ispravnosti sa našeg tržišta i dostupnost analitičkih metoda.

Program obuhvata sredstva za zaštitu bilja na osnovu aktivnih supstanci imidaklopid i hlорpirifos. Aktivne supstance imidaklopid i hlорpirifos navedene su u Listi aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja:

Naziv aktivne supstance, identifikacioni brojevi / Common Name, Identification Numbers CAS (Chemical Abstracts Service) CIPAC (Collaborative International	Čistoća / Purity	IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) naziv	Namjena / Category	Rok odobrenja / Expiration of inclusion
---	-------------------------	--	---------------------------	--

Pesticides Analytical Council)				
Imidakloprid CG/ Imidacloprid EN CAS N° 138261-41-3; CIPAC N° 582	≥ 970 g/kg	(E)-1-(6-Chloro-3-pyridinylmethyl)-N-nitroimidazolidin-2-ylideneamine	IN	31/07/2022
Hlorpirifos CG/ Chlorpyrifos EN CAS N° 2921-88-2; CIPAC N° 221	≥ 970 g/kg Nečitoća O,O,O,O-tetraethyl dithiopyrophosphate (Sulfotep) predstavlja toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina je 3 g/kg.	O,O-diethyl-O-3,5,6-trichloro-2-pyridyl phosphorothioate	IN, AC	31/01/2019

Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa analizom rizika i na osnovu postojanja dosadašnjih dokaza o nepravilnostima, kako slijedi:

Sistem rangiranja prioriteta	
Monitoring	Vrsta monitoringa
<p>Nizak nivo prioriteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); - nizak nivo očekivanih nepravilnosti; - upotreba je manje zastupljena. 	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija.
<p>Srednji nivo prioriteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postoji dokaz onepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); - očekivana pojava nepravilnosti; - upotreba većim dijelom zastupljena; - narastajući priliv i promovisanje upotrebe iz novih izvora. 	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.
<p>Visok nivo prioriteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoriji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); - dokaz da upotreba može biti opasna za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu; - očekivana pojava promjene efikasnosti sredstva odnosno neefikasnosti, a koja je od izuzetnog značaja za neku primjenu. 	Godišnji monitoring za sredstva za zaštitu bilja sa značajanom upotrebom i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.

Parametri koji su uzeti u obzir prilikom izrade programa su sljedeći:

- broj korisnika;
- statistički podaci o potrošnji: zastupljenosti na uvozu ;
- upotreba u poljoprivrednoj proizvodnji;

- upotreba na nepoljoprivrednim površinama;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- registrovana sredstva za zaštitu bilja;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja sredstava za zaštitu bilja.

Uzorke sredstava za zaštitu bilja uzimaju fitosanitarni inspektori.

Prilikom uzimanja uzoraka inspektor popunjava obrazac koji je sastavni dio ovog programa koji prati uzorak i koji se prilaže uz izvještaj o ispitivanju koji ovlašteno pravno lice dostavlja Upravi.

Ispitivanje uzoraka vrše ovlaštene laboratorije u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

Ovlaštene laboratorije izvještaj o ispitivanju sa rezultatima ispitivanja dostavljaju inspektorima koji su uzeli uzorak i organu državne uprave nadležnom za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta odnosno navodi se što je analizom utvrđeno uz obrazloženje tog rezultata.

Ispitivanje uzoraka se vrši se u skladu sa Pravilnikom o metodama za ispitivanje pesticida ("Službeni list SRJ", broj 63/01).

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, ponoviće se uzimanje uzoraka na zahtjev laboratorije.

Parametri koji će se analizirati za sredstva za zaštitu bilja na osnovi aktivne supstance su sljedeći:

- izgled i boja sredstva;
- pH-vrijednost;
- zapreminska masa;
- stabilnost pjene;
- suspenzibilnost,;
- granulometrijski sastav-test na vlažnom situ;
- određivanje aktivnih supstanci u sredstvima za zaštitu bilja, detaljna analiza formulacije.

Najmanja jedinica uzorka: original pakovanje u prometu.

Preporučena količina sredstva u jednom uzorku: 100 ml ili g.

Za sprovođenje Programa odgovorna je Uprava, a broj uzoraka može se povećati prema sredstvima utvrđenim Programom fitosanitarnih mjera, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Fitosanitarni inspektori uzimaju uzorke prilikom uvoza i objektima registrovanim za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo.

Ako se prilikom uzimanja uzorka zahtijeva naknada za uzete uzorke, faktura se ispostavlja Upravi, po tržišnoj cijeni na dan uzimanja uzorka, uz fakturu se prilaže i zapisnik inspektora koji ukazuje na zahtjev za naknadu uzetih uzoraka.

Za neispravne uzorke preduzimaju se odgovarajuće propisane mjere u skladu sa zakonom.

Nosioci (Uprava) i izvršiocci programa (inspekcija i laboratorije) obvezni su u skladu sa svojim nadležnostima napraviti izvještaj o sprovođenju Programa:

- Ovlaštena laboratorija – izvještaj o izvršenim ispitivanjima uzoraka uzoraka i rezultatima laboratorijskih analiza;
- Odsjek za fitosanitarnu inspekciju – izvještaj o sprovođenju plana uzorkovanja, broju uzetih uzoraka i preduzetim inspeksijskim mjerama za svaki neispravni uzorak;
- Odsjek za sredstva za zaštitu bilja – završni izvještaj o sprovođenju Programa.

Troškovi za sprovođenje ovog programa, sa poštanskim troškovima nastalim po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave,

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2018. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (na poziciji 4149 ostale usluge) prema Programu fitosanitarnih mjera za 2018. godinu.

Ovaj program objaviće se u “Službenom listu Crne Gore”.

-----
* U ovaj Program prenešena je obaveza, sprovođenja, praćenja i vršenja službenih kontrola, propisana članom 68 Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i ukidanju Direktive Savjeta 79/117/EEZ

Broj: 320-156/18-4

Podgorica, 13. februara 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Obrazac o uzorkovanju sredstava za zaštitu bilja u prometu

PODACI O UZORKOVANJU	
Naziv naručioca uzorkovanja	
Datum uzimanja uzorka	
Mjesto uzimanja uzorka	
Ime i prezime službenog lica koja je izvršilo uzorkovanje (<i>črtljivo navesti</i>)	
Telefon za kontakt	
PODACI O UZORKU	
Naziv sredstva za zaštitu bilja	
Proizvođač	
Zastupnik (<i>ako je primjenjivo</i>)	
Aktivna supstanca/supstance (<i>navesti samo naziv</i>)	
Veličina pakovanja	
Broj šarže/lota	
Datum proizvodnje (<i>zaokružiti</i>)	a) originalno otisnut datum proizvodnje: b) ostalo (<i>navesti</i>):
(<i>Zaokružiti</i>)	a) originalno utisnut rok upotrebe: b) ostalo (<i>navesti</i>):
Razlog uzimanja uzorka	a) Program postregistracijske kontrole (formulacija) b) ostalo (<i>navesti</i>)
Ime i prezime službenog lica koje je izvršilo uzorkovanje (velika štampana slova)	
Potpis službenog lica koje je izvršilo uzorkovanje	

221.

Na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG” br. 51/08 i 18/14), Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove utvrdila je

**LISTU
AKTIVNIH SUPSTANCI DOZVOLJENIH ZA UPOTREBU U SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA ZA 2018. GODINU***

1. Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja:

Redni broj	Naziv aktivne supstance, identifikacioni brojevi / Common Name, Identification Numbers CAS (Chemical Abstracts Service) CIPAC (Collaborative International Pesticides Analytical Council)	Čistoća / Purity	IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) naziv	Namjena / Category	Rok odobrenja / Expiration of inclusion
1.	1- metilciklopropen CG/ 1-Methyl-cyclopropene EN CAS N° 3100-04-7; CIPAC N° Nije lociran	≥ 960 g/kg Fabričke nečistoće 1-chloro-2-methylpropene i 3-chloro-2-methylpropene predstavljaju toksikološki rizik i u proizvodima ne smiju premašiti 0,5 g/kg	1-methylcyclopropene	PG	31/10/2018
2.	2,4-D CG/ 2,4-D EN CAS N° 94-75-7; CIPAC N° 1	960 g/kg	(2,4-dichlorophenoxy) acetic acid	HB, PG	31/12/2030
3.	2,4-DB CG/2,4-DB EN CAS N° 94-82-6; CIPAC N° 83	940 g/kg	4-(2,4-dichlorophenoxy) butyric acid	HB	31/10/2032
4.	Abamektin CG/ Abamectin EN CAS N° 71751-41-2 (abamectin) 65195-55-3 (avermectin B1a) 65195-56-4 (avermectin B1b) CIPAC N° 495	≥ 850 g/kg	Avermectin B1a (10E,14E,16E,22Z)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6'-(S)-sec- butyl]-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo- 3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosa- 10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)- 12-yl 2,6-dideoxy-4-O-(2,6-dideoxy-3-O-methyl-αL- arabino-hexopyranosyl)-3-O-methyl-αL-arabino- hexopyranoside Avermectin B1b (10E,14E,16E,22Z)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24- dihydroxy-6'-isopropyl-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo- 3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosa- 10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)- 12-yl 2,6-dideoxy-4-O-(2,6-dideoxy-3-O-methyl-αL- arabino-hexopyranosyl)-3-O-methyl-αL-arabino- hexopyranoside	AC, IN	30/04/2019
5.	Acetamidiprid CG/ Acetamidiprid EN CAS N° 160430-64-8; CIPAC N° nije još dodjeljen	≥ 990 g/kg	(E)-N1-[(6-chloro-3-pyridyl)methyl]-N2-cyano-N1- methylacetamide	IN	30/04/2018
6.	Acibenzolar-s-metil CG/Acibenzolar-s- methyl EN CAS N° 135158-54-2; CIPAC N° 597	970 g/kg	benzo[1,2,3]thiadiazole-7-carbothioic acid S-methyl ester	PA	31/03/2031
7.	Alfa-cipermetrin CG/Alpha- cypermethrin EN CAS N° 67375-30-8; CIPAC N° 454	930 g/kg CIS-2	Racemate comprising (S)-α- cyano-3 phenoxybenzyl-(1R)-cis-3-(2,2- dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropane carboxylate i (R)-α- cyano-3 phenoxybenzyl-(1S)-cis-3-(2,2- dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropane carboxylate (= cis-2 isomer pair of cypermethrin)	IN	31/07/2018
8.	Aluminijum fosfid CG/ Aluminium phosphide EN CAS N° 20859-73-8; CIPAC N° 227	≥ 830 g/kg	Aluminium phosphide	IN, RO	31/08/2022
9.	Ametotradin CG/ Ametotradin EN CAS N° 865318-97-4 CIPAC N° 818	≥ 980 g/kg Nečistoće amitrole i o-xylene su toksikološke relevantnosti i ne smiju 50 g/kg i 2 g/kg u odnosnom u tehničkom materijalu.	5-ethyl-6-octyl [1,2,4]triazolo[1,5-a] pyrimidin-7-amine	FU	31/07/2023
10.	Amidosulfuron CG/ Amidosulfuron EN CAS N° 120923-37-7; CIPAC N° 515	≥ 970 g/kg	3-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-1-(N-methyl-N- methylsulfonyl-aminosulfonyl)urea ili 1-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-mesyl(methyl) sulfamoylurea	HB	31/12/2018
11.	<i>Ampelomyces quisqualis</i> Strain: AQ 10 CG/ <i>Ampelomyces quisqualis</i> Strain: AQ 10 EN culture collection N° CNCM I-807 CIPAC N° Nije dodijeljen		Nije primjenljivo	FU	31/07/2018
12.	Azimsulfuron CG/ Azimsulfuron EN CAS N° 120162-55-2; CIPAC N° 584	≥ 980 g/kg maksimalni nivo fenola 2 g/kg	1-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-[1-methyl-4-(2-methyl- 2H-tetrazol-5-yl)-pyrazol-5-ylsulfonyl]-urea	HB	31/12/2021
13.	Azoksitrobin CG/ Azoxystrobin EN CAS N° 131860-33-8; CIPAC N° 571	≥ 930 g/kg maks. sadržaja toluena 2 g/kg maks. sadržaj Z-izomera 25 g/kg	Methyl (E)-2-[2{6-(2-cyanophenoxy)pyrimidin-4-yloxy] phenyl}-3-methoxyacrylate	FU	31/12/2021
14.	<i>Bacillus subtilis</i> (Cohn 1872) CG / <i>Bacillus subtilis</i> (Cohn 1872)EN Strain QST 713, identical with strain AQ 713 culture collection N° NRRL B -21661 ; CIPAC N° Nije		Nije primjenljivo	BA, FU	30/04/2018

	dodijeljen				
15.	Bakar - hidroksid CG/ Copper hydroxide EN CAS N° 20427-59-2; CIPAC N° 44.305	≥ 573 g/kg	Copper (II) hydroxide	FU	31/01/2019
16.	Bakar - oksihlorid CG/Copper oxychloride EN CAS N° 1332-40-7; CIPAC N° 44.602	≥ 550 g/kg	Dicopper chloride trihydroxide	FU	31/01/2019
17.	Bakar sulfat - trobazni CG/ Tribasic copper sulfate EN CAS N° 12527-76-3; CIPAC N° 44.306	≥ 490 g/kg Sljedeće nečistoće predstavljaju toksikološki rizik i ne smiju biti veće od: - Olovo max 0,0005 g/kg od ukupnog sadržaja bakra. - Kadmium max 0,0001 g/kg od ukupnog sadržaja bakra. - Arsen max 0,0001 g/kg od ukupnog sadržaja bakra.	Nije dodijeljen	FU	31/01/2019
18.	Bakarni oksid CG / Copper oxide EN CAS N° 1317-39-1; CIPAC N° 44.603	≥ 820 g/kg	Copper oxide	FU	31/01/2019
19.	Beflubutamid CG/ Beflubutamid EN CAS N° 113614-08-7; CIPAC N° 662	≥ 970 g/kg	(RS)-N-benzyl-2-(4-fluoro-3-trifluoromethylphenoxy) butanamide	HB	31/07/2018
20.	Benalaksil CG/ Benalaxyl EN CAS N° 71626-11-4; CIPAC N° 416	960 g/kg	Methyl N-phenylacetyl-N-2, 6-xyl-yl-DL-alaninate	FU	31/07/2018
21.	Bentazon CG/ Bentazone EN CAS N° 25057-89-0; CIPAC N° 366	960 g/kg	3-isopropyl-(1H)-2,1,3-benzothiazin-4(3H)-one-2,2-dioxide	HB	30/06/2018
22.	Benzoik acid CG/ Benzoic acid EN CAS N° 65-85-0; CIPAC N° 622	990 g/kg	benzoic acid	BA, FU, OT	31/08/2032
23.	Beta-ciflutrin CG/ Beta-cyfluthrin EN CAS N° 68359-37-5; CIPAC N° 482	965 g/kg	(1RS,3RS;1RS,3SR)-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylic acid (SR)-α-cyano- (4-fluoro-3-phenoxy-phenyl) methyl ester	IN	31/10/2018
24.	Bifenazat CG/ Bifenazate EN CAS N° 149877-41-8; CIPAC N° 736	≥ 950 g/kg	Isopropyl 2-(4-methoxybiphenyl-3-yl) hydrazinofornate	AC	31/07/2018
25.	Bifentrin CG/ Bifenthrin EN CAS N° 82657-04-3; CIPAC N° 415	≥ 930 g/kg Nečistoće: - toluen: ne više od 5 g/kg	2-methylbiphenyl-3-ylmethyl(1RS,3RS)-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoroprop-1-enyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate ili 2-methylbiphenyl-3-ylmethyl (1RS)-cis-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoroprop-1-enyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate	IN, AC	31/07/2019
26.	Biljno ulje - ulje uljane repice CG/ Plant oils - Rape seed oil EN CAS N° 8002-13-9; CIPAC N° nije još dodijeljen	Ulje uljane repice je kompleks mješavina masnih kiselina	Rape seed oil	IN	31/08/2020
27.	Bordovska mješavina CG / Bordeaux mixture ENG CAS N° 8011-63-0; CIPAC N° 44.604	≥ 245 g/kg	Nije primjenljivo	FU	31/01/2019
28.	Boskalid CG/ Boscalid EN CAS N° 188425-85-6; CIPAC N° 673	≥ 960 g/kg	2-Chloro-N-(4'-chlorobiphenyl-2-yl) nicotinamide	FU	31/07/2018
29.	Bromadiolon CG/ Bromadiolone EN CAS N° 28772-56-7; CIPAC N° 371	≥ 970 g/kg	3-[(1RS,3RS;1RS,3SR)-3-(4'-bromobiphenyl-4-yl)-3-hydroxy-1-phenylpropyl]-4-hydroxy-coumarin	RO	31/05/2021
30.	Bromoksinil CG/ Bromoxynil EN CAS N° 1689-84-5; CIPAC N° 87	970 g/kg	3,5 dibromo-4- hydroxybenzotrile	HB	31/07/2018
31.	Buprofezin CG/ Buprofezin EN CAS N° 953030-84-7; CIPAC N° 681	≥ 985 g/kg	(Z)-2-tert-butylimino-3- isopropyl-5-phenyl-1,3,5-thiadiazinan-4-one	IN	31/01/2021
32.	Ciazofamid CG/ Cyazofamid EN CAS N° 120116-88-3; CIPAC N° 653	935 g/kg	4-chloro-2-cyano-N,N-dimethyl-5-P-tolylimidazole -1-sulfonamide	FU	31/07/2018
33.	Cikloksidim CG /Cycloxydim EN CAS No 101205-02-1 CIPAC No 510	≥ 940 g/kg	(5RS)-2-[(E)-1-(ethoxyimino)butyl]-3- hydroxy-5-[(3RS)-thian-3-yl]cyclohex-2-en-1-one	HB	31/05/ 2021
34.	Cimoksanil CG/ Cymoxanil EN CAS N° 57966-95-7; CIPAC N° 419	≥ 970 g/kg	1-[(E/Z)-2-cyano-2-methoxyiminoacetyl]-3-ethylurea	FU	31/08/2021
35.	Cipermetrin CG/ Cypermethrin EN CAS N° 52315-07-8 ; CIPAC N° 332	900 g/kg	(RS)-α-cyano-3 phenoxybenzyl-(1RS)-cis, trans-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropane carboxylate (4 isomer pairs : cis-1, cis-2, trans-3, trans-4)	IN	31/10/2018
36.	Ciprodinil CG/ Cyprodinil EN CAS N° 121522-61-2; CIPAC N° 511	≥ 950 g/kg	(4-cyclopropyl-6-methyl-pyrimidin-2-yl)-phenyl-amine	FU	30/04/2018
37.	Ciram CG/ Ziram EN CAS N° 137-30-4; CIPAC N° 31	950 g/kg (FAO specifikacija) - arsenika: maximum 250 mg/kg - vode: maximum 1,5 %	Zinc bis (dimethylthiocarbamate)	FU, RE	30/04/2018
38.	Ciromazin CG/ Cyromazine EN CAS N° 66215-27-8; CIPAC N° 420	≥ 950 g/kg	N-cyclopropyl-1,3,5- triazine-2,4,6-triamine	IN	31/12/2019
39.	Coniothyrium minitans CG/ Coniothyrium minitans EN Strain CON/M/91-08 (DSM 9660); CIPAC N° 614		Nije primjenljivo	FU	31/07/2032
40.	Cydia pomonella Granulovirus CG / Cydia pomonella Granulovirus EN	Kontaminirajući mikroorganizmi (<i>Bacillus cereus</i>) < 1 × 10 ⁶ CFU/g	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
41.	Daminozid CG/ Daminozide EN CAS N° 1596-84-5; CIPAC N° 330	990 g/kg Nečistoće: - N-nitrosodimethylamine: ne više od 2,0 mg/kg - 1,1-dimethylhidrazide: ne više od 30 mg/kg	N-dimethylaminosuccinamic acid	PG	31/10/2018

42.	Dazomet CG/ Dazomet EN CAS N° 533-74-4; CIPAC N° 146	≥ 950 g/kg	3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazinane-2-thione or tetrahydro-3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazine-2-thione	NE, FU, HB, ST	31/05/2021
43.	Deltametrin CG/ Deltamethrin EN CAS N° 52918-63-5; CIPAC N° 333	980 g/kg	(S)- α -cyano-3-phenoxybenzyl (1R,3R)-3-(2,2-dibromovinyl)-2,2-dimethylcyclopropane carboxylate	IN	31/10/2018
44.	Desmedifam CG/ Desmedipham EN CAS N° 13684-56-5; CIPAC N° 477	Min. 970 g/kg	ethyl 3'-phenylcarbamoyloxy-carbanilate ethyl 3-phenylcarbamoyloxyphenylcarbamate	HB	31/07/2018
45.	Difenokonazol CG/ Difenconazole EN CAS N° 119446-68-3; CIPAC N° 687	≥ 940 g/kg	3-chloro-4-[(2RS,4RS;2RS,4SR)-4-methyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)-1,3-dioxolan-2-yl]phenyl-4-chlorophenyl ether	FU	31/12/2018
46.	Diflubenzuron CG/ Diflubenzuron EN CAS N° 35367-38-5; CIPAC N° 339	≥ 950 g/kg Nečistoća: max. 0,03 g/kg 4-chloroaniline	1-(4-chlorophenyl)-3-(2,6-difluorobenzoyl)urea	IN	31/12/2018
47.	Diflufenikan CG/ Diflufenican EN CAS N° 83164-33-4; CIPAC N° 462	≥ 970 g/kg	2',4'-difluoro-2-(α trifluoromethyl)nicotinilide	HB	31/12/2018
48.	Dihlorprop-P CG/ Dichlorprop-P EN CAS N° 15165-67-0; CIPAC N° 476	≥ 900 g/kg	(R)-2-(2,4-dichlorophenoxy)propanoic acid	HB	30/04/2018
49.	Dikamba CG/ Dicamba EN CAS N° 1918-00-9; CIPAC N° 85	≥ 850 g/kg	3,6-dichloro-2-methoxybenzoic acid	HB	31/12/2018
50.	Dikvat CG/ Diquat EN CAS N° 2764-72-9 (ion), 85-00-7 (dibromide); CIPAC N° 55	950 g/kg	9,10-dihydro-8a,10a-diazoniaphenanthrene ion (dibromide)	HB	30/06/2018
51.	Dimetenamid-p CG / Dimethenamid-p EN CAS N° 163515-14-8; CIPAC N° 638	890 g/kg (prelimenarno)	S-2-chloro-N-(2,4-dimethyl-3-thienyl)-N-(2-methoxy-1-methylethyl)-acetamide	HB	31/10/2018
52.	Dimetoat CG/ Dimethoate EN CAS N° 60-51-5; CIPAC N° 59	≥ 950 g/kg Nečistoća: - omethoate: ne više od 2 g/kg - isodimethoate: ne više od 3 g/kg	O,O-Dimethyl-S-(N-methylcarbamoylmethyl)phosphorodithioate; 2-Dimethoxy-phosphinothioylthio-N-methylacetamide	IN, AC	31/07/2018
53.	Dimetomorf CG/ Dimethomorph EN CAS N° 110488-70-5; CIPAC N° 483	≥ 965 g/kg	(E,Z) 4-[3-(4-chlorophenyl)-3-(3,4-dimethoxyphenyl)acryloyl]morpholine	FU	31/07/2018
54.	Dimokistrobin CG/ Dimoxystrobin EN CAS N° 149961-52-4; CIPAC N° 739	≥ 980 g/kg	(E)-o-(2,5-dimethylphenoxy)methyl-2-methoxyimino-N-methylphenylacetamide	FU	31/01/2019
55.	Ditianon CG/ Dithianon EN CAS N° 3347-22-6; CIPAC N° 153	≥ 930 g/kg	5,10-dihydro-5,10-dioxonaphtho[2,3-b]1,4-dithiine-2,3-dicarbonitrile	FU	31/05/2021
56.	Dodin CG/ Dodine EN CAS N° 2439-10-3; CIPAC N° 101	≥ 950 g/kg	1-dodecyl-guanidinium acetate	FU	31/05/2021
57.	Epoksikonazol CG/ Epoxiconazole EN CAS N° 135319-73-2 (nekad 106325-08-0); CIPAC N° 609	≥ 920 g/kg	2RS, 3SR)-1-[3-(2-chlorophenyl)-2,3-epoxy-2-(4-fluorophenyl)propyl]-1H-1,2,4-triazole	FU	30/04/2019
58.	Esfenvalerate CG/ Esfenvalerate EN CAS N° 66230-04-4; CIPAC N° 481	830 g/kg	(S)- α -Cyano-3-phenoxybenzyl-(S)-2-(4-chlorophenyl)-3-methylbutyrate	IN	31/12/2022
59.	Etefon CG/ Ethephon EN CAS N° 16672-87-0; CIPAC N° 373	≥ 910 g/kg (technical material – TC) Fabričke nečistoće MEPHA (Mono 2-chloroethyl ester, 2-chloroethyl phosphonic acid) i 1,2-Dichloroethane predstavljaju toksikološki rizik i ne smiju preći 20 g/kg odnosno 0,5 g/kg u proizvodu.	2-chloroethylphosphonic acid	PG	31/07/2018
60.	Etofumesat CG/ Ethofumesate EN CAS N° 26225-79-6; CIPAC N° 233	960 g/kg	($\pm$)-2-ethoxy-2,3-dihydro-3,3-dimethylbenzofuran-5-ylmethanesulfonate	HB	31/10/2031
61.	Etoprofos CG/ Ethoprophos EN CAS N° 13194-48-4; CIPAC N° 218	> 940 g/kg	O-ethyl S,S-dipropyl phosphorodithioate	NE, IN	31/07/2018
62.	Famoksadon CG/ Famoxadone EN CAS N° 131807-57-3; CIPAC N° 594	960 g/kg	3-anilino-5-methyl-5-(4-phenoxyphenyl)-1,3-oxazolidine-2,4-dione	FU	30/06/2018
63.	Fenamidon CG/ Fenamidone EN CAS N° 161326-34-7; CIPAC N° 650	975 g/kg	S)-5-methyl-2-methylthio-5-phenyl-3-phenylamino-3,5-dihydroimidazol-4-one	FU	31/07/2018
64.	Fenamifos CG/ Fenamiphos EN CAS N° 22224-92-6; CIPAC N° 692	≥ 940 g/kg	(RS)-ethyl 4-methylthio-m-tolyl isopropylphosphoramidate	NE	31/07/2018
65.	Fenazakvin CG/ Fenazaquin EN CAS N° 120928-09-8; CIPAC N° 693	≥ 975 g/kg	4-tert-butylphenethyl quinazolin-4-yl ether	IN, AC	31/05/2021
66.	Fenbukonazol CG/ Fenbuconazole EN CAS N° 114369-43-6; CIPAC N° 694	≥ 965 g/kg	(R,S)-4-(4-chlorophenyl)-2-phenyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)butyronitrile	FU	30/04/2021
67.	Fenheksamid CG/ Fenhexamid EN CAS N° 126833-17-8; CIPAC N° 603	≥ 950 g/kg	N-(2,3-dichloro-4-hydroxyphenyl)-1-methylcyclohexanecarboxamide	FU	31/12/2030
68.	Fenmedifam CG/ Phenmedipham EN CAS N° 13684-63-4; CIPAC N° 77	Min. 970 g/kg	Methyl 3-(3-methylcarbaniloyloxy)carbanilate; 3-methoxycarbonylaminophenyl 3'-methylcarbanilate	HB	31/07/2018
69.	Fenoksaprop-P CG/ Fenoxaprop-P EN CAS N° 113158-40-0; CIPAC N° 484	≥ 920 g/kg	-2[4-[(6-chloro-2-benzoxazolyl)oxy]phenoxy]propanoic acid	HB	31/12/2018
70.	Fenoksikarb CG/ Fenoxycarb EN CAS N° 79127-80-3; CIPAC N° 425	≥ 970 g/kg Nečistoća:Toluene: max. 1 g/kg	Ethyl 2-(4-phenoxyphenoxy) ethyl carbamate	IN	31/05/2021
71.	Fenpiroksimat CG/ Fenpyroximate EN CAS N° 134098-61-6; CIPAC N° 695	> 960 g/kg	tert-butyl (E)-alpha-(1,3-dimethyl-5-phenoxy-pyrazol-4-yl)methylenamino-oxy-ptoluat	AC	30/04/2019
72.	Ferik fosfat CG/ Ferric phosphate EN CAS N° 10045-86-0; CIPAC N° 629	990 g/kg	Ferric Phosphate	MO	31/12/2030
73.	Flazasulfuron CG/ Flazasulfuron EN CAS N° 104040-78-0; CIPAC N° 595	940 g/kg	1-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-(3-trifluoromethyl-2-pyridylsulfonyl)urea	HB	31/07/2032
74.	Florasulam CG/ Florasulam EN CAS N° 145701-23-1; CIPAC N° 616	970 g/kg	2', 6', 8'-Trifluoro-5-methoxy-[1,2,4]-triazolo [1,5-c]pyrimidine-2-sulfonamide	HB	31/12/2030
75.	Fluazifop-P CG/ Fluazifop-P EN CAS No 83066-88-0 (fluazifop-P); CIPAC	≥ 900 g/kg in fluazifop-P-butyl Nečistoća 2-chloro-5- (trifluoromethyl)	(R)-2-{4-[5- (trifluoromethyl)- 2-pyridyloxy]phenoxy}propionic acid (fluazifop-P)	HB	31/12/2021

	No 467 (fluazifop-P)	pyridine mne smije prelaziti 1,5 g/kg u proizvedenom materijalu.			
76.	Fluazinam CG/ Fluazinam EN CAS N° 79622-59-6; CIPAC N° 521	≥ 960 g/kg Nečistoće: 5-chloro-N-(3-chloro-5-trifluoromethyl-2-pyridyl)- <i>qqq</i> -trifluoro-4,6-dinitro- <i>p</i> -toluidine — ne više od 2 g/kg	3-chloro-N-(3-chloro-5-trifluoromethyl-2-pyridyl)- <i>qqq</i> -trifluoro-2, 6-dinitro- <i>p</i> -toluidine	FU	28/02/2019
77.	Fludioksonil CG/ Fludioxonil EN CAS N° 131341-86-1; CIPAC N° 522	950 g/kg	4-(2,2-difluoro-1,3-benzodioxol-4-yl)-1H-pyrrole-3-carbonitrile	FU	31/10/2018
78.	Flufenacet CG/ Flufenacet EN CAS N° 142459-58-3 ; CIPAC N°588	950 g/kg	(N-(4-Fluoro-phenyl)-N-isopropyl-2-(5-trifluoromethyl-[1,3,4]thiodiazol-2-yloxy)-acetamide	HB	31/10/2018
79.	Flumioksazin CG/ Flumioxazin EN CAS N° 103361-09-7; CIPAC N°578	960 g/kg	N-(7-fluoro-3,4-dihydro-3-oxo-4-prop-2-ynyl-2H-1,4-benzoxazin-6-yl)cyclohex-1-ene-1,2-dicarboximide	HB	30/06/2018
80.	Floupikolid CG / Floupicolide EN CAS N° 239110-15-7; CIPAC N° 787	≥ 970 g/kg Nečistoća toluena ne smije premašiti u proizvodima 3 g/kg	2,6-dichloro-N-[3-chloro-5-(trifluoromethyl)-2-pyridylmethyl]benzamide	FU	31/05/2023
81.	Fluroksipir CG/ Fluroxyppyr EN CAS N° 69377-81-7; CIPAC N° 431	≥ 950 g/kg (fluroxyppyr-meptyl)	4-amino-3,5-dichloro-6-fluoro-2-pyridyloxyacetic acid	HB	31/12/2021
82.	Flurtamon CG/ Flurtamone EN CAS N° 96525 - 23 - 4; CIPAC N° nije dodjeljen	960 g/kg	(RS)-5-methylamino-2-phenyl-4-(<i>a,a,a</i> -trifluoro- <i>m</i> -tolyl) furan-3 (2H)-one	HB	31/10/2018
83.	Flutriafol CG/ Flutriafol EN CAS N° 76674-21-0; CIPAC N° 436	≥ 920 g/kg (racemate) Bitne nečistoće: - dimethyl sulphate: maksimalni sadržaj 0,1g/kg - dimethylformamide: maksimalni sadržaj 1 g/kg - metanol: maksimalni sadržaj 1g/kg	(RS)-2,4'-difluoro- α (1H-1,2,4- triazol-1-ylmethyl)benzhydryl alcohol	FU	31/05/2021
84.	Folpet CG/ Folpet EN CAS N° 133-07-3; CIPAC N° 75	≥ 940 g/kg Nečistoće: - perchloromethylmercaptan (R005406): ne više od 3,5 g/kg - carbon tetrachloride ne više od 4 g/kg	N-(trichloromethylthio)phthalimide	FU	31/07/2018
85.	Foramsulfuron CG/ Foramsulfuron EN CAS N° 173159-57-4; CIPAC N° 659	940 g/kg	1-(4,6-dimethoxyimidin-2-yl)-3-(2-dimethylcarbamoyl-5-formamidophenylsulfonyl)urea	HB	31/07/2018
86.	Forchlorfenuron CG/ Forchlorfenuron EN CAS N° 68157-60-8; CIPAC N° 633	≥ 978 g/kg	1-(2-chloro-4-pyridinyl)-3-phenylurea	PG	31/10/2018
87.	Formetanat CG/ Formetanate EN CAS N°23422-53-9; CIPAC N° 697	≥ 910 g/kg	3-dimethylaminomethyleneaminophenyl methylcarbamate	IN, AC	31/07/2018
88.	Fosetil CG/ Fosetyl EN CAS N°15845-66-6; CIPAC N°384	≥ 960 g/kg (u obliku fosetyl-Al)	Ethyl hydrogen phosphonate	FU	30/04/2018
89.	Fosmet CG/ Phosmet EN CAS N°732-11-6; CIPAC N° 318	≥ 950 g/kg Nečistoće: - phosmet oxon: ne više od 0,8 g/kg - iso phosmet: ne više od 0,4 g/kg	O,O-dimethyl S-phthalimidomethyl phosphorodithioate; N- (dimethoxyphosphinothioylthiomethyl)phatamide	IN	31/07/2018
90.	Fostiazat CG/ Fosthiazate EN CAS N° 98886-44-3 ; CIPAC N°585	930 g/kg	(RS)-S-sec-butyl O-ethyl 2-oxo-1,3-thiazolidin-3-ylphosphonothioate	NE	31/10/2018
91.	Glifosat CG/ Glyphosate EN CAS N° 1071-83-6 ; CIPAC N° 284	950 g/kg	N-(phosphonomethyl)-glycin	HB	15/12/2022
92.	<i>Gliocladium catenulatum</i> CG/ <i>Gliocladium catenulatum</i> EN Strain: J1446 culture collection N° DSM 9212 CIPAC N° Nije dodjeljen		Nije primjenljivo	FU	31/07/2018
93.	Glufosinat CG/ Glufosinate EN CAS N°77182-82-2; CIPAC N°437.007	950 g/kg	ammonium(DL)-homoalanin-4-yl(methyl)phosphinate	HB	31/07/2018
94.	Haloksifop-P CG/ Haloxyfop-P EN CAS No: Acid: 95977-29-0 Ester: 72619-32-0/ CIPAC No: Acid: 526 Ester: 526.201	≥ 940 g/kg (Haloxyfop-P-methyl ester)	Acid: (R)-2-[4-(3-chloro-5- trifluoromethyl-2-pyridyloxy)phenoxy]propanoic acid Ester: Methyl(R)-2-{4[3-chloro-5-(trifluoromethyl)-2-pyridyloxy]phenoxy}propionate	HB	31/12/2020
95.	Heksitiazoks CG/ Hexythiazox EN CAS N° 78587-05-0; CIPAC N° 439	≥ 976 g/kg (1:1 mixture of (4R, 5R) i (4S, 5S))	(4RS,5RS)-5-(4-chlorophenyl)-N-cyclohexyl-4- methyl-2-oxo-1,3-thiazolidine-3-carboxamide	AC, IN	31/05/2021
96.	Hloridazon (aka pyrazone) CG/ Chloridazon (aka pyrazone) EN CAS N° 1698-60-8; CIPAC N° 111	920 g/kg Fabričke nečistoće 4-amino-5-chloro-isomer predstavlja toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina je 60 g/kg.	5-amino-4-chloro-2-phenylpyridazin-3(2H)-one	HB	31/12/2018
97.	Hlorotalonil CG/ Chlorothalonil EN CAS N° 1897-45-6; CIPAC N° 288	985 g/kg - hexachlorobenzene: ne više od 0,01 g/kg - decachlorobiphenyl: ne više od 0,03 g/kg	Tetrachloroisophthalonitrile	FU	31/10/2018
98.	Hlorotoluron CG/ Chlorotoluron EN CAS N° 15545-48-9; CIPAC N° 217	975 g/kg	3-(3-chloro- <i>p</i> -tolyl)-1,1-dimethylurea	HB	31/10/2018
99.	Hlorpirifos CG/ Chlorpyrifos EN CAS N° 2921-88-2; CIPAC N° 221	≥ 970 g/kg Nečistoća O,O,O,O-tetraethyl dithiopyrophosphate (Sulfotep) predstavlja toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina je 3 g/kg.	O,O-diethyl-O-3,5,6-trichloro-2-pyridyl phosphorothioate	IN, AC	31/01/2019
100.	Hlorpirifos-metil CG/ Chlorpyrifos-methyl EN CAS N° 5598-13-0; CIPAC N° 486	≥ 960 g/kg Nečistoće O,O,O,O-tetramethyl dithiopyrophosphate (Sulfotemp) i OOO-trimethyl-O-(3,5,6-trichloro-2-pyridinyl) diphosphorodithioate	O,O-dimethyl-O-3,5,6-trichloro-2-pyridyl phosphorothioate	IN, AC	31/01/2019

		(Sulfotemp - ester) predstavljaju toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina za svaku komponentu je 5 g/kg			
101.	Hlorprofam CG/ Chlorpropham EN CAS N° 101-21-3; CIPAC N° 43	975 g/kg	Isopropyl 3-chlorophenylcarbamate	PG, HB	31/07/2018
102.	Imazalil CG/ Imazalil EN CAS N° 73790-28-0, 35554-44-0; CIPAC N° 335	≥ 950 g/kg	(+)-1-(Ballyloxy-2,4-dichlorophenylethyl)imidazole or (+)-allyl 1-(2,4-dichlorophenyl)-2-imidazol-1-ylethyl ether	FU	31/12/2021
103.	Imazamoks CG/ Imazamox EN CAS N° 114311-32-9; CIPAC N° 619	950 g/kg	(+)-2-(4-isopropyl-4-methyl-5-oxo-2-imidazolin-2-yl)- 5-(methoxymethyl) nicotinic acid	HB	31/10/2024
104.	Imidakloprid CG/ Imidakloprid EN CAS N° 138261-41-3; CIPAC N° 582	≥ 970 g/kg	(E)-1-(6-Chloro-3-pyridinylmethyl)-N-nitroimidazolidin-2-ylideneamine	IN	31/07/2022
105.	Indoksakarb CG/ Indoxacarb EN CAS N° 173584-44-6; CIPAC N° 612	≥ 628 g/kg indoxacarb	(S)-7-chloro-3-[methoxycarbonyl-(4-trifluoromethoxy-phenyl)-carbamoyl]-2,5-dihydro-indeno[1,2-e][1,3,4]oxadiazine-4a(3H)-carboxylic acid methyl ester	IN	31/10/2018
106.	Iprovalikarb CG/ Iprovalicarb EN CAS N° 140923-17-7; CIPAC N° 620	950 g/kg	{2-Methyl-1-[1-(4-methylphenyl)ethylcarbonyl]propyl}-carbamic acid isopropylester	FU	31/03/2031
107.	Isoksafutol CG/ Isoxaflutole EN CAS N° 141112-29-0; CIPAC N° 575	950 g/kg	5-cyclopropyl-4-(2-methylsulfonyl-4-trifluoromethylbenzoyl) isoxazole	HB	31/07/2018
108.	Jodosulfuron CG/ Iodosulfuron EN CAS N° 185119-76-0 (parent) 144550-36-7 (iodosulfuron-methyl-sodium); CIPAC N° 634 (parent) 634.501 (iodosulfuronmethyl)	910 g/kg	4-iodo-2-[3-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-ureidosulfonyl]benzoate	HB	31/03/2032
109.	Kaptan CG/ Captan EN CAS N° 133-06-02; CIPAC N° 40	≥ 910 g/kg nečistoće: - perchloromethylmercaptan (R005406): ne više od 5 g/kg - folpet: ne više od 10 g/kg - carbon tetrachloride: ne više od 0,01 g/kg	N-(trichloromethylthio)cyclohex-4-ene-1,2-dicarboximide	FU	31/07/2018
110.	Karfentrazon etil CG/ Carfentrazone ethyl EN CAS N° 128639-02.1; CIPAC N° 587	900 g/kg	Methyl (E)-methoxyimino-[(E)-a RS[Ethyl 2-chloro-3-(2-chloro-4-fluoro-[4-(difluoromethyl)-4,5-dihydro-3-methyl-5oxo-1H 1,2,4-triazol-1-yl]phenyl)propanoate]	HB	31/07/2018
111.	Kletodim CG/ Clethodim EN CAS N° 99129-21-2; CIPAC N° 508	≥ 930 g/kg Nečistoće: toluene max. 4 g/kg	(5RS)-2-[(1EZ)-1-[(2E)-3-chloroallyloxyimino]propyl]-5-[(2RS)-2-(ethylthio)propyl]-3-hydroxycyclohex-2-en-1-one	HB	31/05/2021
112.	Klodinafop CG/ Clodinafop EN CAS N° 114420-56-3; CIPAC N° 683	≥ 950 g/kg (u obliku clodinafop-propargyl)	(R)-2-[4-(5-chloro-3-fluoro-2-pyridyloxy)-phenoxy]-propionic acid	HB	30/04/2018
113.	Klomazon CG/ Clomazone EN CAS N° 81777-89-1; CIPAC N° 509	960 g/kg	S-benzyl dipropyl (thiocarbamat)	HB	31/10/2018
114.	Klopiralid CG/ Clopyralid EN CAS N° 1702-17-6; CIPAC N° 455	≥ 950 g/kg	3,6-dichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	30/04/2018
115.	Klotianidin CG/ Clothianidin EN CAS N° 210880-92-5; CIPAC N° 738	≥ 960 g/kg	(E)-1-(2-chloro-1,3-thiazol-5-ylmethyl)-3-methyl-2-nitroguanidine	IN	31/01/2019
116.	Kresoksim-metil CG/ Kresoxim-methyl EN CAS N° 143390-89-0; CIPAC N° 568	≥ 910 g/kg - methanol: max. 5 g/kg - methyl chloride: max. 1 g/kg - toluene: max. 1 g/kg	Methyl (E)-2-methoxyimino-2-[2-(o-tolylloxymethyl)phenyl]acetate	FU	31/12/2021
117.	Kvinoksifen CG/ Quinoxifen EN CAS N° 124495-18-7; CIPAC N° 566	970 g/kg	5, 7-dichloro-4 (p-fluorophenoxy) quinoline	FU	30/04/2018
118.	Kvizalofop-P CG/ Quizalofop-P EN				
	Quizalofop-P-ethyl CAS No 100646-51-3; CIPAC No 641.202	≥ 950 g/kg	ethyl (R)-2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy]propionate	HB	30/11/2019
	Quizalofop-P-tefuryl CAS No 119738-06-6; CIPAC No 641.226	≥ 795 g/kg	(RS)-Tetrahydrofurfuryl (R)-2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy]propionate	HB	30/11/2019
119.	Lambda-cihalotrin CG/ Lambda-Cyhalothrin EN CAS N° 91465-08-6; CIPAC N° 463	810 g/kg	A 1:1 mixture of: (S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1R,3R)-3-(2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate, I (R)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1S,3S)-3-(2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	31/03/2023
120.	Laminarin CG/ Laminarin EN CAS N° 9008-22-4; CIPAC N° 671	≥ 860 g/kg suve materije	(1→3)-β-D-glucan (according to IUPAC-IUB Joint Commission on Biochemical Nomenclature)	EI	31/07/2018
121.	Lufenuron CG/ Lufenuron EN CAS N° 103055-07-8; CIPAC N° 704	≥ 970 g/kg	(RS)-1-[2,5-dichloro-4-(1,1,2,3,3,3-hexafluoropropoxy)phenyl]-3-(2,6-difluorobenzoyl)urea	IN	31/12/2019
122.	Magnesium fosfid CG/ Magnesium phosphide EN CAS N° 12057-74-8; CIPAC N° 228	≥ 880 g/kg	Magnesium phosphide	IN, RO	30/04/2022
123.	Malation CG/ Malathion EN CAS N° 121-75-5; CIPAC N° 12	≥ 950 g/kg Nečistoće: Isomalathion: ne više od 2 g/kg	diethyl (dimethoxyphosphinothioylthio)succinate or S-1,2-bis(ethoxycarbonyl)ethyl O,O-dimethyl phosphorodithioate racemate	IN, AC	30/04/2020
124.	Maleik hidrazid CG/ Maleik hydrazide EN CAS N° 123-33-1; CIPAC N° 310	940 g/kg	6-hydroxy-2H-pyridazin-3-one	PG	31/10/2032
125.	Mandipropamid CG/ Mandipropamid EN CAS N° 374726-62-2; CIPAC N° nije još dodjeljen		2-(4-chloro-phenyl)-N-[2-(3-methoxy-4-prop-2-ynyloxy-phenyl)-ethyl]-2-prop-2-ynyloxy-acetamide	FU	31/07/2023
126.	Mankozeb CG/ Mancozeb EN CAS N° 8018-01-7 (nekad 8065-67-5); CIPAC N° 34	≥ 800 g/kg Fabričke nečistoće ethylene Thiourea predstavljaju toksikološku rizik i ne smiju preći 0,5% sadržaja mankozeba.	Manganese ethylenebis (dithiocarbamate) (polymeric) complex with zinc salt	FU	31/01/2019
127.	Masne kiseline C7 to C20 CG/ Fatty acids C7 to C20 EN	≥ 889 g/kg (Pelargonic Acid) ≥ 838 g/kg fatty acids	Nonanoic acid Caprylic Acid, Pelargonic Acid, Capric Acid, Lauric Acid, Oleic Acid (ISO in each case)	IN, AC, HB, PG	31/08/2020

	CAS No 112-05-0 (Pelargonic Acid) 67701-09-1 (Fatty acids C7-C18 i C18 unsaturated potassium salts) 124-07-2 (Caprylic Acid) 334-48-5 (Capric Acid) 143-07-7 (Lauric Acid) 112-80-1 (Oleic Acid) 85566-26-3 (Fatty acids C8-C10 Methyl esters) 111-11-5 (Methyl octanoate) 110-42-9 (Methyl decanoate) CIPAC nije dodijeljen	≥ 99 % fatty acid methyl esters	Octanoic Acid, Nonanoic Acid, Decanoic Acid, Dodecanoic Acid, cis-9- Octadecenoic Acid (IUPAC in each case) Fatty acids, C7-C10, Me esters		
128.	MCPA CG/ MCPA EN CAS N° 94-74-6; CIPAC N° 2	≥ 930 g/kg	4-chloro-o-tolylxyacetic acid	HB	31/10/2018
129.	MCPB CG/ MCPB EN CAS N° 94-81-5; CIPAC N° 50	≥ 920 g/kg	4-(4-chloro-o-tolylxy)butyric acid	HB	31/10/2018
130.	Mekoprop-P CG/ Mecoprop-P EN CAS N° 16484-77-8; CIPAC N° 475	860 g/kg	(R)-2-(4-chloro-o-tolylxy)-propionic acid	HB	31/01/2019
131.	Mepanipirim CG/ Mepanipirim EN CAS N° 110235-47-7; CIPAC N° 611	960 g/kg	N-(4-methyl-6-prop-1-ynylpyrimidin-2-yl)aniline	FU	30/04/2018
132.	Mesosulfuron CG/ Mesosulfuron EN CAS N° 400852-66-6; CIPAC N° 441	930 g/kg	2-[(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-ylcarbamoil)sulfamoyl]- α (methanesulfonamido)- <i>p</i> -toluic acid	HB	30/06/2032
133.	Mesotrion CG/ Mesotrione EN CAS N° 104206-8; CIPAC N° 625	920 g/kg Fabričke nečistoće 1-cyano-6-(methylsulfonyl)-7-nitro-9H-xanthen-9-one predstavljaju toksikološki rizik i moraju biti ispod 0.0002 % (w/w) u proizvodu.	2-(4-mesylyl-2-nitrobenzoyl) cyclohexane -1,3-dione	HB	31/05/2032
134.	Metalaksil CG/ Metalaxyl EN CAS N° 57837-19-1; CIPAC N° 365	950 g/kg Nečistoća 2,6-dimethyl-aniline predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 1 g/kg.	Methyl N-(methoxyacetyl)-N-(2,6-xylyl)-DL-alaninate	FU	30/06/2020
135.	Metalaksil-M CG/ Metalaxyl-M EN CAS N° 70630-17-0; CIPAC N° 580	910 g/kg	Methyl (R)-2-[(2,6-dimethylphenyl)methoxyacetyl] amino } propionate	FU	30/06/2018
136.	Metaldehid CG/ Metaldehyde EN CAS N° 108-62-3 (tetramer) 9002-91-9 (homopolymer); CIPAC N° 62	≥ 985 g/kg acetaldehyde max. 1,5 g/kg	r-2, c-4, c-6, c-8-tetramethyl-1,3,5,7- tetroxocane	MO	31/05/2021
137.	Metamitron CG/ Metamitron EN CAS N° 41394-05-2; CIPAC N° 381	≥ 960 g/kg	4-amino-4,5-dihydro-3-methyl-6-phenyl-1,2,4-triazin-5-one	HB	31/08/2022
138.	Metiokarb CG/ Methiocarb EN CAS N° 2032-65-7; CIPAC N° 165	≥ 980 g/kg	4-methylthio-3,5-xylyl methylcarbamate	IN, MO, RE	31/07/2018
139.	Metiram CG/ Metiram EN CAS N° 9006-42-2; CIPAC N° 478	≥ 840 g/kg Fabrička nečistoća ethylene thiourea predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 0,5 % sadržaja metirama.	Zinc ammoniate ethylenebis(dithiocarbamate) - poly[ethylenebis(thiuramdisulfide)]	FU	31/01/2019
140.	Metkonazol CG/ Metconazole EN CAS N° 125116-23-6; CIPAC N° 706	≥ 940 g/kg (cis- trans isomera)	(<i>1RS,5RS:1RS,5SR</i>)-5-(4-chlorobenzyl)-2,2-dimethyl-1-(1 <i>H</i> -1,2,4-triazol-1-ylmethyl)cyclopentanol	FU, PG	30/04/2018
141.	Metoksifenozyd CG/ Methoxyfenozyde EN CAS N° 161050-58-4; CIPAC N° 656	≥ 970 g/kg	<i>N</i> - <i>tert</i> -Butyl- <i>N'</i> -(3-methoxy- <i>o</i> -toluoyl)-3,5-xylohydrazide	IN	31/07/2018
142.	Metomil CG/ Methomyl EN CAS N° 16752-77-5; CIPAC N° 264	≥ 980 g/kg	S-methyl-N-(methylcarbamoyloxy) thioacetimidate	IN	31/08/2019
143.	Metrafenon CG/ Metrafenone EN CAS N° 220899-03-6; CIPAC N° 752	≥ 940 g/kg	3'-bromo-2,3,4,6'-tetramethoxy-2',6-dimethylbenzophenone	FU	30/04/2018
144.	Metribuzin CG/ Metribuzin EN CAS N° 21087-64-9; CIPAC N° 283	≥ 910 g/kg	4-amino-6- <i>tert</i> -butyl-3-methylthio-1,2,4-triazin-5(4 <i>H</i>)-one	HB	31/07/2018
145.	Metsulfuron metil CG/ Metsulfuron methyl EN CAS N° 74223-64-6; CIPAC N° nije dostupan	960 g/kg	Methyl 2-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-ylcarbamoilsulfamoyl) benzoate	HB	31/03/2023
146.	Miklobutanil CG/ Myclobutanil EN CAS N° 88671-89-0; CIPAC N° 442	≥ 925 g/kg Nečistoća 1-methyl-pyrrolidin-2-one ne smije preći 1g/kg u proizvodu.	2- <i>p</i> -chlorophenyl-2-(1 <i>H</i> -1,2,4-triazol-1-ylmethyl)hexanenitrile; 2-(4-chlorophenyl)-2-(1 <i>H</i> -1,2,4-triazol-1-ylmethyl)hexanenitrile	FU	31/05/2021
147.	Milbemektin CG/ Milbemectin EN Milbemectin je mješavina M.A ₃ i M.A ₄ CAS N° M.A ₃ :51596-10-2 M.A ₄ : 51596-11-3 CIPAC N° 660	≥ 950 g/kg	M.A ₃ : (10 <i>E</i> ,14 <i>E</i> ,16 <i>E</i> ,22 <i>Z</i>)- (1 <i>R</i> ,4 <i>S</i> ,5' <i>S</i> ,6' <i>R</i> ,6' <i>R</i> ,8 <i>R</i> ,13 <i>R</i> ,20 <i>R</i> ,21 <i>R</i> ,24 <i>S</i>)-21,24-dihydroxy-5',6',11,13,22-pentamethyl-3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.1 ¹⁸ .0 ^{30,21}] pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-tetrahydropyran-2-one M.A ₄ : (10 <i>E</i> ,14 <i>E</i> ,16 <i>E</i> ,22 <i>Z</i>)- (1 <i>R</i> ,4 <i>S</i> ,5' <i>S</i> ,6' <i>R</i> ,6' <i>R</i> ,8 <i>R</i> ,13 <i>R</i> ,20 <i>R</i> ,21 <i>R</i> ,24 <i>S</i>)-6'-ethyl-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.1 ¹⁸ .0 ^{30,21}] pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-tetrahydropyran-2-one	IN	31/07/2018
148.	Mineralna ulja CG/ Paraffin oil CAS N° 64742-46-7; CAS N° 72623-86-0; CAS N° 8042-47-5; CAS N° 97862-82-3 CIPAC N° Nije određen	Evropska farmakopeja 6.0	paraffin oil	IN, AC	31/12/2019
149.	Nikosulfuron CG/ Nicosulfuron EN CAS N° 111991-09-4; CIPAC N° 709	≥ 930 g/kg	2-[(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-ylcarbamoil)sulfamoyl]-N,N-dimethylnicotinamide ili 1-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-(3-dimethylcarbamoil-2-pyridylsulfonyl)urea	HB	31/12/2018
150.	Oksamil CG/ Oxamyl EN	970 g/kg	N,N-dimethyl-2-methylcarbamoyloxyimino-2-	IN, NE	31/01/2019

	CAS N°23135-22-0; CIPAC N°342		(methylthio) acetamide		
151.	Oksasulfuron CG/ Oxasulfuron EN CAS N° 144651-06-9; CIPAC N° 626	930 g/kg	Oxetan-3-yl 2-[(4,6-dimethylpyrimidin-2-yl) carbamoyl-sulfamoyl] benzoate	HB	31/07/2018
152.	Oksifluorfen CG/ Oxyfluorfen EN CAS No 42874-03-3 CIPAC No 538	≥ 970 g/kg Nečistoće: N,N-dimethylnitrosamine: ne više od 50 µg/kg	2-chloro- <i>o</i> -trifluoro- <i>p</i> -tolyl 3-ethoxy-4-nitrophenyl ether	HB	31/12/2021
153.	<i>Paecilomyces fumosoroseus</i> CG / <i>Paecilomyces fumosoroseus</i> EN strain FE 9901 Collection broj: USDA-ARS collection of Entomopathogenic Fungal Cultures U.S. Plant Soil i Nutrition laboratory, New York. Accession No ARSEF 4490	Minimum 1,0 × 10 ⁹ CFU/g Maximum 3,0 × 10 ⁹ CFU/g	Nije primjenljiv	FU	30/09/2023
154.	Pendimetalin CG/ Pendimethalin EN CAS N° 40487-42-1; CIPAC N° 357	900 g/kg	N-(1-ethylpropyl)-2,6-dinitro-3,4-xylidene	HB	31/08/2024
155.	Penkonazol CG/ Penconazole EN CAS N° 66246-88-6; CIPAC N° 446	≥ 950 g/kg	1-(2,4-dichloro- <i>b</i> -propylphenethyl)-1 <i>H</i> -1,2,4-triazole	FU	31/12/2021
156.	Pensikuron CG/ Pencycuron EN CAS No 66063-05-6; CIPAC No 402	≥ 980 g/kg	1-(4-chlorobenzyl)-1-cyclo-pentyl-3-phenylurea	FU	31/05/2021
157.	Petoksamid CG/ Pethoxamid EN CAS N° 106700-29-2; CIPAC N° 655	≥ 940 g/kg	2-Chloro- <i>N</i> -(2-ethoxyethyl)- <i>N</i> -(2-methyl-1-phenylprop-1-enyl)acetamide	HB	31/01/2018
158.	Pikolinafen CG/ Picolinafen EN CAS N° 137641-05-5; CIPAC N°63	970 g/kg	4'-Fluoro-6-[(<i>α,α,α</i> -trifluoro- <i>m</i> -tolyl)oxy]picolinanilide	HB	30/06/2031
159.	Pimetrozin CG/ Pymetrozine EN CAS N° 123312-89-0; CIPAC N°593	950 g/kg	(<i>E</i>)-6-methyl-4-[(pyridin-3-ylmethylene)amino]-4,5-dihydro-2 <i>H</i> -[1,2,4]-triazin-3 one	IN	30/06/2018
160.	Pirafufen-etil CG/ Pyraflufen-ethyl EN CAS N° 129630-19-9; CIPAC N°605	956 g/kg	Ethyl 2-chloro-5-(4-chloro-5-difluoromethoxy-1-methylpyrazol-3-yl)-4-fluorophenoxyacetate	HB	31/03/2031
161.	Piraklostrobin CG/ Pyraclostrobin EN CAS N° 175013-18-0; CIPAC N° 657	975 g/kg Fabrička nečistoća dimethyl sulfate (DMS) predstavlja toksikološki rizik i koncentracija ne smije biti veća od 0,0001 % u proizvodu.	methyl <i>N</i> -(2-[(1-(4-chlorophenyl)-1 <i>H</i> -pyrazol-3-yl)oxymethyl]phenyl) <i>N</i> -methoxy carbamate	FU, PG	31/01/2019
162.	Piretrini CG/ Pyrethrins EN CAS N° 8003-34-7; CIPAC N° 32	Ekstrakt A: ≥ 500 g/kg Pyrethrina Ekstrakt B: ≥ 480 g/kg Pyrethrina	Piretrini su kompleks mješavina različitih hemijskih supstanci	IN	31/08/2022
163.	Piridaben CG/ Pyridaben EN CAS N° 96489-71-3; CIPAC N° 583	> 980 g/kg	2- <i>tert</i> -butyl-5-(4- <i>tert</i> -butylbenzylthio)-4-chloropyridazin-3(2 <i>H</i>)-one	AC, IN	30/04/2021
164.	Piridat CG/ Pyridate EN CAS N° 55512-33-9; CIPAC N° 447	900 g/kg	6-chloro-3-phenylpyridazin-4-yl <i>S</i> -octyl thiocarbonate	HB	31/12/2030
165.	Pirimetanil CG/ Pyrimethanil EN CAS N°53112-28-0; CIPAC N° 714	≥ 975 g/kg Fabrička nečistoća cyanamide predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 0,5 g/kg u proizvodu.	<i>N</i> -(4,6-dimethylpyrimidin-2-yl) aniline	FU	30/04/2018
166.	Pirimifos-metil CG/ Pirimiphos-methyl EN CAS N°29232-93-7; CIPAC N° 239	> 880 g/kg	<i>O</i> -2-diethylamino-6-methylpyrimidin-4-yl <i>O, O</i> - dimethylphosphorothioate	IN	31/07/2018
167.	Pirimikarb CG/ Pirimicarb EN CAS N°23103-98-2; CIPAC N°231	≥ 950 g/kg	2-dimethylamino-5,6-dimethylpyrimidin-4-yl dimethylcarbamate	IN	30/04/2018
168.	Piriprosifen CG/ Pyriproxifen EN CAS No 95737-68-1; CIPAC No 715	≥ 970 g/kg	4-phenoxyphenyl (RS)-2- (2-pyridyloxy)propylether	IN	31/12/2018
169.	Prohloraz CG/ Prochloraz EN CAS No 67747-09-5 CIPAC No 538	≥ 970 g/kg	<i>N</i> -propyl- <i>N</i> -[2-(2,4,6- trichlorophenoxy) ethyl]imidazole-1- carboxamide	FU	31/12/2021
170.	Proheksadion CG/ Prohexadione EN CAS N° 127277-53-6; CIPAC N° 567	≥ 890 g/kg (u obliku prohex-adione-calcium)	Calcium 3,5-dioxo-4-propionylcyclohexanecarboxylate	PG	31/12/2021
171.	Prokvinazid CG/ Proquinazid EN CAS N° 189278-12-4; CIPAC N° 764	> 950 g/kg	6-iodo-2-propoxy-3-propylquinazolin-4(3 <i>H</i>)-one	FU	31/07/2022
172.	Propakvizafop CG/ Propaquizafop EN CAS N° 111479-05-1; CIPAC N° 173	≥ 920 g/kg Toluene maksimalni sadržaj 5 g/kg	2-isopropylideneamino-oxethyl (R) -2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy] propionate	HB	30/11/2021
173.	Propamokarb CG/ Propamocarb EN CAS N° 24579-73-5; CIPAC N° 399	≥ 920 g/kg	Propyl 3-(dimethylamino)propylcarbamate	FU	31/07/2018
174.	Propikonazol CG/ Propiconazole EN CAS N° 60207-90-1; CIPAC N° 408	920 g/kg	(±)-1-[2-(2,4-dichlorophenyl)-4-propyl-1,3-dioxolan-2-ylmethyl]-1 <i>H</i> -1,2,4-triazole	FU	31/01/2019
175.	Propineb CG/ Propineb EN CAS N° 12071-83-9 (monomer), 9016-72-2 (homopolymer); CIPAC N° 177	Tehnička aktivna supstanca mora biti u skladu sa FAO specifikacijom.	Polymeric zinc 1,2-propylenebis(dithiocarbamate)	FU	31/01/2019
176.	Propizamid CG/ Propyzamide EN CAS N° 23950-58-5; CIPAC N° 315	920 g/kg	3,5-dichloro- <i>N</i> -(1,1-dimethyl-prop-2-ynyl)benzamide	HB	31/01/2019
177.	Propoksikarbazon CG/ Propoxycarbazono EN CAS N°145026-81-9; CIPAC N° 655	974 g/kg (u obliku aspropoxycarbazono-sodium)	2-(4,5-dihydro-4-methyl-5-oxo-3-propoxy-1 <i>H</i> -1,2,4-triazol-1-yl)carboxamidossulfonylbenzoicacid-methylester	HB	31/08/2032
178.	Prosulfuron CG/ Prosulufuron EN CAS N° 94125-34-5; CIPAC N°579	950 g/kg	1-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-[2-(3,3,3-trifluoropropyl)-phenylsulfonyl]-urea	HB	30/04/2024
179.	Protikonazol CG/ Prothioconazole EN CAS N° 178928-70-6; CIPAC N° 745	≥ 970 g/kg Sljedeće proizvodne nečistoće se smatraju toksikološkom zabrinutosti i svaki od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehničkom materijalu: – Toluene: < 5 g/kg; – Prothioconazole - desthio (2-(1-chlorocyclopropyl)-1-(2-chlorophenyl)-3-(1,2,4-triazol-1-yl)-	(RS)-2-[2-(1-chlorocyclopropyl)-3-(2-chlorophenyl)-2-hydroxypropyl]-2,4-dihydro-1,2,4-triazole-3- thione	FU	31/07/2018

		propan-2-ol): < 0,5 g/kg (LOD)			
180.	<i>Pseudomonas chlororaphis</i> CG/ <i>Pseudomonas chlororaphis</i> EN Strain: MA 342 ; CIPAC N° 574	Količina sekundarnog metabolita 2,3-deepoxy-2,3-didehydro-rhizoxin (DDR) u fermentatu u trenutku formulacije ne smije preći LOQ (2 mg/l).	Nije primjenljiv	FU	30/04/2018
181.	Rimsulfuron CG/ Rimsulfuron EN CAS N°122931-48-0 (rimsulfuron); CIPAC N°716	≥ 960 g/kg (u obliku rimsulfuron)	1-(4-6 dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-(3-ethylsulfonyl-2-pyridylsulfonyl) urea	HB	30/04/2018
182.	Siltiofam CG/ Siltiofam EN CAS N° 175217-20-6; CIPAC N°635	950 g/kg	N-allyl-4,5-dimethyl-2-(trimethylsilyl)thiophene-3-carboxamide	FU	31/10/2018
183.	S-Metolachlor CG/ S-Metolachlor EN CAS N° 87392-12-9 (S-isomer) 178961-20-1 (R-isomer) CIPAC N° 607	≥ 960 g/kg	Mješavina : (aRS, 1 S)-2-chloro-N-(6-ethyl-o-tolyl)-N-(2-methoxy-1-methylethyl)acetamide (80-100%) i: (aRS, 1 R)-2-chloro-N-(6-ethyl-o-tolyl)-N-(2-methoxy-1-methylethyl)acetamide (200%)	HB	31/07/2018
184.	Spinosad CG/ Spinosad EN CAS N° 131929-60-7 (Spinosyn A) 131929-63-0 (Spinosyn D) CIPAC N° 636	≥ 850 g/kg	Spinosyn A: (2R,3aS,5aR,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bR)-2-(6-deoxy-2,3,4-tri-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-(4-dimethylamino-2,3,4,6-tetra-deoxy-β-D-erythro-pyranosyloxy)-9-ethyl-2,3,3a,5a,5b,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16a,16b-hexadecahydro-14-methyl-1H-8-oxacyclododeca[b]as-indacene-7,15-dione Spinosyn D: (2S,3aR,5aS,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bS)-2-(6-deoxy-2,3,4-tri-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-(4-dimethylamino-2,3,4,6-tetra-deoxy-β-D-erythro-pyranosyloxy)-9-ethyl-2,3,3a,5a,5b,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16a,16b-hexadecahydro-4,14-dimethyl-1H-8-oxacyclododeca[b]as-indacene-7,15-dione Spinosad is a mixture of 50-95% spinosyn A i 5-50% spinosyn D	IN	30/04/2018
185.	Spirodiklofen CG / Spirodiclofen EN CAS N° 148477-71-8; CIPAC N° 737	> 965 g/kg Sljedeće nečistoće ne smiju preći navedene količine u proizvodu: - 3-(2,4-dichlorophenyl)-4-hydroxy-1-oxaspiro[4.5]dec-3-en-2-one (BAJ- 2740 enol): ≤ 6 g/kg - N,N-dimethylacetamide: ≤ 4 g/kg	3-(2,4-dichlorophenyl)-2-oxo-1-oxaspiro[4.5]dec-3-en-4-yl 2,2-dimethylbutyrate	AC, IN	31/07/2020
186.	Spiroksamin CG/ Spiroxamine EN CAS N° 1181134-30-8 ; CIPAC N° 572	≥ 940 g/kg (diastereomeri A i B kombinovani)	(8-tert-Butyl-1,4-dioxa-spiro [4.5] decan-2-ylmethyl)-ethyl-propyl-amine	FU	31/12/2021
187.	Sulfosulfuron CG/ Sulfosulfuron EN CAS N° 141776-32-1; CIPAC N° 601	980 g/kg	1-(4,6-dimethoxy-pyrimidin-2-yl)-3-[(2-ethanesulfonyl-imidazo[1,2-a]pyridine) sulfonyl]urea	HB	31/12/2030
188.	Sumpor CG/ Sulphur EN CAS N° 7704-34-9; CIPAC N° 18	≥ 990 g/kg	sulphur	FU, AC	31/12/2020
189.	Tebufenozid CG/ Tebufenozide EN CAS N° 112410-23-8; CIPAC N° 724	≥ 970 g/kg Relevantana nečistoća: t-butyl hidrazine < 0,001 g/kg	N-tert-butyl-N'-(4-ethylbenzoyl)-3,5-dimethylbenzohydrazide	IN	31/05/2021
190.	Tebukonazol CG/ Tebuconazole EN CAS N° 107534-96-3; CIPAC N° 494	≥ 905 g/kg	(RS)-1-p-chlorophenyl-4,4-dimethyl-3-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)-pentan-3-ol	FU	31/08/2019
191.	Teflubenzuron CG/ Teflubenzuron EN CAS N° 83121-18-0; CIPAC N° 450	≥ 970 g/kg	1-(3,5-dichloro-2,4-difluorophenyl)-3-(2,6-difluorobenzoyl)urea	IN	30/11/2019
192.	Teflutrin CG/ Tefluthrin EN CAS N° 79538-32-2; CIPAC N° 451	≥ 920 g/kg Hexachloro-benzene: ne više od 1 mg/kg	2,3,5,6-tetrafluoro-4-methyl-benzyl (1RS, 3RS)-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoroprop-1-enyl]-2,2-dimethylcyclo-propanecarboxylate. Tefluthrin is a 1:1 mixture of Z-(1R, 3R) i Z-(1S, 3S) enantiomers.	IN	31/12/2021
193.	Terbutilazin CG/ Terbutylazine EN CAS No 5915-41-3; CIPAC No 234	≥ 950 g/kg Nečistoće: - propazine ne više od 10 g/kg - atrazine ne više od 1 g/kg - simazine ne više od 30 g/kg	N2-tert-butyl-6-chloro- N4-ethyl-1,3,5-triazine- 2,4-diamine	HB	31/12/2021
194.	Tiabendazol CG/ Thiabendazole EN CAS N° 148-79-8; CIPAC N° 323	985 g/kg	2-Thiazol-4-yl-1H-benzimidazole	FU	31/03/2032
195.	Tiakloprid CG/ Thiacloprid EN CAS N° 111988-49-9; CIPAC N° 631	≥ 975 g/kg	(Z)-N-{3-[(6-Chloro-3-pyridinyl)methyl]-1,3-thiazolan-2-yliden}cyanamide	IN	30/04/2018
196.	Tiamtoksam CG/ Thiamethoxam EN CAS N° 153719-23-4; CIPAC N° 637	≥ 980 g/kg	(E,Z)-3-(2-chloro-thiazol-5-ylmethyl)-5-methyl-[1,3,5]oxadiazinan-4-ylidene-N-nitroamine	IN	30/04/2018
197.	Tifensulfuron-metil CG/ Thifensulfuron-methyl EN CAS N° 79277-27-3; CIPAC N° 452	960 g/kg	Methyl 3-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-ylcarbamoyl-sulfamoyl)thiophene-2-carboxylate	HB	31/10/2031
198.	Tiofanat-metil CG/ Thiophanate-methyl EN CAS N°23564-05-8; CIPAC N°262	950 g/kg	Dimethyl 4,4'-(o-phenylene)bis(3-thioallophanate)	FU	31/10/2018
199.	Tiram CG/ Thiram EN CAS N° 137-26-8; CIPAC N° 24	960 g/kg	tetramethylthiuram disulfide; bis (dimethylthiocarbamoyl)-disulfide	FU	30/04/2018
200.	Tolklofos-metil CG/ Tolclofos-methyl EN CAS N°57018-04-9 ; CIPAC N°479	≥ 960 g/kg	O-2,6-dichloro-p-tolyl O,O-dimethyl phosphorothioate O-2,6-dichloro-4-methylphenyl O,O-dimethyl phosphorothioate	FU	30/04/2018
201.	Triadimenol CG/ Triadimenol EN CAS N° 55219-65-3; CIPAC N° 398	≥ 920 g/kg isomer A (1RS,2SR), isomer B (1RS,2RS) Diastereomer A, RS + SR, razmjera: 70 do	(1RS,2RS;1RS,2SR)-1-(4-chlorophenoxy)-3,3-dimethyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)butan-2-ol	FU	31/08/2019

		85 % Diastereomer B, RR + SS, razmjera: 15 do 30 %			
202.	Tribenuron CG / Tribenuron EN CAS N° 106040-48-6 (tribenuron) ; CIPAC N° 546	950 g/kg (u obliku tribenuron-methyl)	2-[4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl(methyl)carbamoylsulfamoyl]benzoic acid	HB	31/10/2018
203.	Trifloksistrobin CG/ Trifloxystrobin EN CAS N° 141517-21-7; CIPAC N° 617	960 g/kg	Methyl (E)-methoxyimino-[(E)-a-[1-a-(a,a-trifluoro-m-tolyl)ethylideneaminoxy]-o-tolyl]acetate	FU	31/07/2018
204.	Triklorpir CG / Triclopyr EN CAS N° 055335-06-3; CIPAC N° 376	≥ 960 g/kg (kao Triklorpir butoxyethyl ester)	3,5,6-trichloro-2-pyridyloxyacetic acid	HB	30/04/2018
205.	Trinexapak CG/ Trinexapac EN CAS N° 104273-73-6; CIPAC N° 732.202	≥ 940g/kg (u obliku trinexapac-ethyl)	4-(cyclopropyl-hydroxymethylene)-3,5-dioxo-cyclohexanecarboxylic acid	PG	30/04/2018
206.	Tritikonazol CG/ Triticonazole EN CAS N° 131983-72-7; CIPAC N° 652	≥ 950 g/kg	(±) - (E) -5-(4-chlorobenzylidene) -2,2-dimethyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl) cyclopentanol	FU	30/04/2018
207.	Zeta-Cipermetrin CG/ Zeta-Cypermethrin EN CAS N° 52315-07-8; CIPAC N° 733	≥ 850 g/kg Nečistoće: - toluene: max 2 g/kg - tars: max 12,5 g/kg	(S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1RS,3RS;1RS,3SR)-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2 dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	30/11/2021
208.	Zoksamid CG/ Zoxamide EN CAS N° 156052-68-5; CIPAC N° 640	950 g/kg	(RS)-3,5-Dichloro-N-(3-chloro-1-ethyl-1-methylacetyl)-p-toluamide	FU	31/01/2019
209.	Hlorantraniliprol CG/ Chlorantraniliprole EN CAS N° 500008-45-7; CIPAC N° 794	≥ 950 g/kg Sljedeće nečistoće ne smiju preći navedene količine u tehničkom materijalu: Acetonitrile: ≤ 3 g/kg 3-picoline: ≤ 3 g/kg Methanesulfonic acid: ≤ 2 g/kg	3-bromo-4'-chloro-1-(3-chloro-2-pyridyl)-2'-methyl-6' (methylcarbamoyl) pyrazole-5-carboxanilide	IN	30/04/2024
210.	Emamektin CG/ Emamectin EN CAS N°: emamectin: 119791-41-2 (bivši 137335-79-6) i 123997-28-4	≥ 950 g/kg kao emamectin benzoate anhydrous (mješavina min. 920 g/kg emamectin B1a benzoate i max. 50 g/kg emamectin B1b benzoate)	Emamectin B1a: (10E,14E,16E)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6'-(S)-sec-butyl]-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosano-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-αL-lyxo-hexapyranosyl)-αL-arabino-hexapyranoside	IN	30/04/2024
	emamectin benzoate: 155569-91-8 (bivši 137512-74-4 i 179607-18-2)	Emamectin B1b: (10E,14E,16E)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-6'-isopropyl-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosano-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-αL-lyxo-hexapyranosyl)-αL-arabino-hexapyranoside			
	emamectin B1a benzoate: 138511-97-4	Emamectin B1a benzoate: (10E,14E,16E)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6'-(S)-sec-butyl]-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosano-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-αL-lyxo-hexapyranosyl)-αL-arabino-hexapyranoside benzoate			
	emamectin B1b benzoate: 138511-98-5	Emamectin B1b benzoate: (10E,14E,16E)- (1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-6'-isopropyl-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14.8.020,24]pentacosano-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-αL-lyxo-hexapyranosyl)-αL-arabino-hexapyranoside benzoate			
	CIPAC No: emamectin: 791 emamectin benzoate: 791.412				
211.	Fluopiram CG/ Fluopyram EN CAS No 658066-35-4; CIPAC No 807	≥ 960 g/kg	N-{2-[3-chloro-5-(trifluoromethyl)-2-pyridyl]ethyl}-ααα trifluoro-o-toluamide	FU	31/01/2024
212.	Ekstrat čajeveca CG/ Extract from tea tree EN CAS No Tee Tree Oil 68647-73-4	Glavne komponente: terpinen-4-ol ≥ 300 g/kg γ-terpinene ≥ 100 g/kg α-terpinene ≥ 50 g/kg 1,8-cineol trace	Ulje čajeveca je kompleks mješavine hemijskih supstanci Tee Tree Oil is a complex mixture of chemical substances	FU	31/08/2020
213.	Feromoni linearnog lanca za red <i>Lepidoptera</i> CG/Straight Chain <i>Lepidopteran</i> Pheromones EN	Review report (SANCO/2633/2008)	Acetate group:	AT	31/08/2020
	(E)-5-decen-1-yl acetate CAS No 38421-90-8; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-5-decen-1-yl acetate		
	(E)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 38363-29-0; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No Nije dostupno; CIPAC Nije		(E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate as individual isomers		

dostupno			
(Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-8-dodecen-1-yl acetate	
(Z)-9-dodecen-1-yl acetate CAS No 16974-11-1; CIPAC 422		(Z)-9-dodecen-1-yl acetate	
(E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 54364-62-4; CIPAC Nije dodijeljen		(E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate	
(E)-11-tetradecen-1-yl acetate CAS No 33189-72-9; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-11-tetradecen-1-yl acetate	
(Z)-9-tetradecen-1-yl acetate CAS No 16725-53-4; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-9-tetradecen-1-yl acetate	
(Z, E)-9, 12-tetradecadien-1-yl acetate CAS No 31654-77-0; CIPAC Nije dodijeljen		(Z, E)-9, 12-tetradecadien-1-yl acetate	
Z-11-hexadecen-1-yl acetate CAS No 34010-21-4; CIPAC Nije dodijeljen		Z-11-hexadecen-1-yl acetate	
(Z, E)-7, 11-hexadecadien-1-yl acetate CAS No 51606-94-4; CIPAC Nije dodijeljen		Z, E)-7, 11-hexadecadien-1-yl acetate	
(E, Z)-2, 13-octadecadien-1-yl acetate. CAS No 86252-65-5; CIPAC Nije dodijeljen		(E, Z)-2, 13-octadecadien-1-yl acetate.	
Alcohol group:		Alcohol group:	
(E)-5-decen-1-ol CAS No 56578-18-8; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-5-decen-1-ol	
(Z)-8-dodecen-1-ol CAS No 40642-40-8; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-8-dodecen-1-ol	
(E,E)-8,10-dodecadien-1-ol CAS No 33956-49-9; CIPAC Nije dodijeljen		(E,E)-8,10-dodecadien-1-ol	
tetradecan-1-ol CAS No 112-72-1; CIPAC Nije dodijeljen		tetradecan-1-ol	
(Z)-11-hexadecen-1-ol CAS No 56683-54-6; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-11-hexadecen-1-ol	
Aldehyde group:		Aldehyde group:	
(Z)-7-tetradecenal CAS No 65128-96-3; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-7-tetradecenal	
(Z)-9-hexadecenal CAS No 56219-04-6; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-9-hexadecenal	
(Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-11-hexadecenal	
(Z)-13-octadecenal CAS No 58594-45-9; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-13-octadecenal	
Blends acetates:		Blends acetates:	
(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate	
(ii) Dodecyl acetate CAS No 112-66-3; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) Dodecyl acetate;	
(i) (Z)-9-dodecen-1-yl acetate CAS No 16974-11-1; CIPAC 422		(i) (Z)-9-dodecen-1-yl acetate	
(ii) Dodecyl acetate CAS No 112-66-3; CIPAC 422;		(ii) Dodecyl acetate;	
(i) (E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 55774-32-8; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate,	
(ii) (E,E)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 54364-63-5; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (E,E)-7,9-dodecadien-1-yl acetate;	
(i) (Z,Z)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate		(i) (Z,Z)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate	
(ii) (Z,E)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate CAS No i) & ii) 53042-79-8 CAS No i) 52207-99-5 CAS No ii) 51606-94-4 CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (Z,E)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate;	
Blends aldehydes:		Blends aldehydes:	
(i) (Z)-9-hexadecenal CAS No 56219-04-6; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (Z)-9-hexadecenal i	
(ii) (Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC: Nije dodijeljen		(ii) (Z)-11-hexadecenal i	

	(iii) (Z)-13-octadecenal CAS No 58594-45-9; CIPAC Nije dodijeljen; Blends mixtures: (i) (E)-5-decen-1-yl acetate CAS No 38421-90-8; CIPAC Nije dodijeljen (ii) (E)-5-decen-1-ol CAS No 56578-18-8; CIPAC Nije dodijeljen; (i) (E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No as individual isomers; CIPAC Nije dodijeljen; (i) (E)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No (E) 38363-29-0; CIPAC Nije dodijeljen (i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No (Z) 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen (ii) (Z)-8-dodecen-1-ol CAS No ii) 40642-40-8; CIPAC Nije dodijeljen; (i) (Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC Nije dodijeljen i (ii) (Z)-11-hexadecen-1-yl acetate CAS No 34010-21-4; CIPAC Nije dodijeljen (E,Z)-3,8-Tetradecadien-1-yl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones) (E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones) n-hexadecanyl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)		(iii) (Z)-13-octadecenal; Blends mixtures: (i) (E)-5-decen-1-yl acetate i (ii) (E)-5-decen-1-ol; (i) (E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate (i) (E)-8-dodecen-1-yl acetate (i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate (ii) (Z)-8-dodecen-1-ol; (i) (Z)-11-hexadecenal (ii) (Z)-11-hexadecen-1-yl acetate (E,Z)-3,8-Tetradecadien-1-yl acetate (E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetate n-hexadecanyl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)		
214.	1,4-Dimetilnaftalen CG / 1,4-Dimethylnaphthalene EN CAS No 571-58-4; CIPAC No 822	≥ 980 g/kg	1,4-dimethylnaphthalene	PG	30/06/2024
215.	1-Dekanol CG / 1-Decanol EN CAS No 112-30-1; CIPAC No 831	≥ 960 g/kg	Decan-1-ol	PG	31/05/2021
216.	1-Naftilacetamid CG (1-NAD) / 1-Naphthylacetamide (1-NAD) EN CAS No 86-86-2; CIPAC No 282	≥ 980 g/kg	2-(1-naphthyl)acetamide	PG	31/12/2021
217.	1-Naftilacetik acid (1-NAA) / 1-Naphthylacetic acid (1-NAA) CAS No 86-87-3; CIPAC No 313	≥ 980 g/kg	1-naphthylacetic acid	PG	31/12/2021
218.	2,5-Dihlorobenzoic acid metilester CG / 2,5-Dichlorobenzoic acid methylester EN CAS No 2905-69-3; CIPAC No 686	≥ 995 g/kg	methyl-2,5-dichlorobenzoate	FU,PG	31/08/2022
219.	2-Fenilfenol (uključ. natrijumove soli ortofenil fenol) CG / 2-Phenylphenol (incl. sodium salt orthophenyl phenol) EN CAS No 90-43-7; CIPAC No 246	≥ 998 g/kg	biphenyl-2-ol	FU	31/12/2021
220.	6-Benziladenin CG / 6-Benzyladenine EN CAS No 1214-39-7; CIPAC No 829	≥ 973 g/kg	N6-benzyladenine	PG	31/05/2021
221.	8-Hidroksikvinoлин uključ. Oksikvinolein CG / 8-Hydroxyquinoline incl. Oxyquinoleine EN CAS No 148-24-3 (8-hydroxyquinoline) CIPAC No 677 (8-hydroxyquinoline)	≥ 990 g/kg	8-quinolinol	FU	31/12/2021
222.	Acekinocili CG / Acequinocyl EN CAS No 57960-19-7; CIPAC No 760	≥ 960 g/kg	3-dodecyl-1,4-dihydro-1,4-dioxo-2-naphthyl acetate	AC	31/08/2024
223.	Sirćetna kisjelina CG / Acetic acid EN CAS No: 64-19-7; CIPAC No: Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Acetic acid	HB	31/08/2019
224.	Aklonifen CG / Aclofen EN CAS No 74070-46-5; CIPAC No 498	≥ 970 g/kg Nečistoća fenola je toksikološki značajna i uspostavljen je maksimalni nivo od 5 g / kg	2-chloro-6-nitro-3-phenoxyaniline	HB	31/07/2022
225.	Akrinatrín CG / Acrinathrin EN CAS No 101007-06-1; CIPAC No 678	≥ 970 g/kg Nečistoće: 1,3-dicyclohexylurea: ne više od 2 g/kg	(S)-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1R,3S)-2,2-dimethyl-3-[2-(2,2,2-trifluoro-1-trifluoromethylethoxycarbonyl)vinyl]cyclopropanecarboxylate or (S)-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1R)-cis-2,2-dimethyl-3-[2-(2,2,2-trifluoro-1-trifluoromethylethoxycarbonyl)vinyl]cyclopropanecarboxylate	AC	31/12/2021
226.	<i>Adoxophyes orana granulovirus</i> Culture collection No DSM BV-0001 CG / <i>Adoxophyes orana granulovirus</i> Culture collection No DSM BV-0001	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	31/01/2023

	EN CIPAC No 782				
227.	Aluminijum amonijum sulfat CG / Aluminium ammonium sulphate EN CAS No: 7784-26-1; CIPAC No: Nije dodijeljen	≥ 960 g/kg	Aluminium ammonium sulphate	RE	31/08/2020
228.	Aluminijum silikat CG / Aluminium silicate (aka kaolin) EN CAS No 1332-58-7; CIPAC No 841	≥ 999,8 g/kg	Nije dostupno Hemijski naziv: Aluminium silicate	RE	31/08/2020
229.	Aluminijum sulfat CG / Aluminium sulphate EN CAS No 10043-01-3; CIPAC Nije dostupno	Aluminium sulfate	970 g/kg	BA	31/05/2021
230.	Aminopiridid CG / Aminopyridid EN CAS No 150114-71-9; CIPAC No 771	≥ 920 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti određeni prag piclorama ≤ 40 g/kg	4-amino-3,6-dichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	31/12/2024
231.	Amisulburom CG / Amisulbrom EN CAS No 348635-87-0; CIPAC No 789	≥ 985 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti : 3-bromo-6-fluoro-2-methyl-1-(1H-1,2,4-triazol-3-ylsulfonyl)-1H-indole: ≤ 2 g/kg	3-(3-bromo-6-fluoro-2-methylindol-1-ylsulfonyl)-N,N-dimethyl-1H-1,2,4-triazole-1-sulfonamide	FU	30/06/2024
232.	Amonijum acetat CG / Ammonium acetate EN CAS No 631-61-8; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 970 g/kg Relevantne nečistoće: Teški metali kao Pb maksimum 10 ppm	Ammonium acetate	AT	31/08/2019
233.	Askrobinska kisjelina CG / Ascorbic acid EN CAS No 50-81-7; CIPAC No 774	≥ 990 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti: Methanol: ≤ 3 g/kg Teški metali: ≤ 10 mg/kg (izražen kao Pb)	(5R)-5-[(1S)-1,2-dihydroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one	FU	30/06/2024
234.	<i>Aureobasidium pullulans</i> (sojevi DSM 14940 i DSM 14941) CG / <i>Aureobasidium pullulans</i> (strains DSM 14940 and DSM 14941) EN Collection broj: German Collection of Microorganisms i cell Cultures (DSMZ) with the accession broj DSM 14940 i DSM 14941	Minimum 5,0 × 10 ⁶ CFU/g for each strain; Maximum 5,0 × 10 ¹⁰ CFU/g for each strain	Nije primjenljivo	FU, BA	31/01/2024
235.	Azadiraktrin CG / Azadirachtin EN CAS No 11141-17-6 (azadirachtin A); CIPAC No 627 (azadirachtin A)	Izražen kao azadirachtin A: ≥ 111 g/kg Sum aflatoxina B1, B2, G1, G2 ne smije da prekorači 300 µg/kg od sadržaja azadirachtin A	Azadirachtin A: dimethyl (2aR,3S,4S,4aR,5S,7aS,8S,10R,10aS,10bR)-10-acetoxy-3,5-dihydroxy-4-[(1aR,2S,3aS,6aS,7S,7aS)-6a-hydroxy-7a-methyl-3a,6a,7a-tetrahydro-2,7-methanofuro[2,3-b]oxireno[e]oxepin-1a(2H)-yl]-4-methyl-8-[[{(E)-2-methylbut-2-enoyl}oxy]octahydro-1H-naphtho[1,8a-c:4,5-b'c']difuran-5,10a(8H)-dicarboxylate	IN	31/05/2021
236.	<i>Bacillus amyloliquefaciens</i> subsp. <i>plantarum</i> D747 CG / <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> subsp. <i>plantarum</i> D747 EN Accession number in the Agricultural Research Culture Collection (NRRL), Peoria, Illinois, USA: B-50405 Deposit number in the International Patent Organism Depository, Tokyo, Japan: FERM BP-8234	Minimalna koncentracija: 2,0 × 10 ¹¹ CFU/g	Nije primjenljivo	FU	31/03/2025
237.	<i>Bacillus firmus</i> I-1582 CG / <i>Bacillus firmus</i> I-1582 EN Collection broj: CNCMI-1582	Minimalna koncentracija: 7,1 × 10 ¹⁰ CFU/g	Nije primjenljivo	NE	30/09/2023
238.	<i>Bacillus pumilus</i> QST 2808 CG / <i>Bacillus pumilus</i> QST 2808 EN USDA Agricultural Research Service (NRRL) Patent culture collection in Peoria Illinois, USA under the reference broj B-30087.	≥ 1 × 10 ¹² CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	31/08/2024
239.	<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Aizawai</i> sojevi ABTS-1857 i GC-91 CG / <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Aizawai</i> strains ABTS-1857 and GC-91 EN STRAIN: ABTS-1857 Culture collection: No SD-1372, STRAIN: GC-91 Culture collection: No NCTC 11821	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
240.	<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Israeliensis</i> (serotype H-14) soj AM65-52 CG / <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Israeliensis</i> (serotype H-14) strain AM65-52 EN (Culture collection: No ATCC-1276	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
241.	<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> sojevi ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 i EG 2348 CG / <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strains ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 and EG 2348 EN STRAIN: ABTS 351 Culture collection: No ATCC SD-1275	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019

	STRAIN: PB 54 Culture collection: No CECT 7209 STRAIN: SA 11 Culture collection: No NRRL B-30790 STRAIN: SA 12 Culture collection: No NRRL B-30791 STRAIN: EG 2348 Culture collection: No NRRL B-18208				
242.	<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Tenebrionis</i> soj NB 176 (TM 14 1) CG / <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Tenebrionis</i> strain NB 176 (TM 14 1) EN Culture collection: No SD-5428	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
243.	<i>Beauveria bassiana</i> sojevi ATCC 74040 i GHA CG / <i>Beauveria bassiana</i> strains ATCC 74040 and GHA EN STRAIN: ATCC 74040 Culture collection: No ATCC 74040 STRAIN: GHA Culture collection: No ATCC 74250	Maksimalni nivo beauvericin: 5 mg/kg	Nije primjenljivo	IN	06/06/2027
244.	Benalaxyl-M CG / Benalaxyl-M EN CAS No 98243-83-5; CIPAC No 766	≥ 950 g/kg	Methyl <i>N</i> -(phenylacetyl)- <i>N</i> -(2,6-xylyl)- <i>D</i> -alaninate	FU	30/04/2024
245.	Benfluralin CG / Benfluralin EN CAS No 186140-1; CIPAC No 285	≥ 960 g/kg Nečistoće: — ethyl-butyl-nitrosamine: max. 0,1 mg/kg	<i>N</i> -butyl- <i>N</i> -ethyl- <i>o,o</i> -trifluoro-2,6-dinitro- <i>p</i> -toluidine	HB	28/02/2019
246.	Bensulfuron metil CG / Bensulfuron methyl EN CAS No 83055-99-6; CIPAC No 502.201	≥ 975 g/kg	<i>o</i> [(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]- <i>o</i> -toluic acid (bensulfuron) methyl <i>o</i> [(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]- <i>o</i> -toluate (bensulfuron-methyl)	HB	31/10/2022
247.	Bentiavalikarb CG / Bentiavalicarb EN CAS No 413615-35-7; CIPAC No 744	≥ 910 g/kg Sljedeće fabričke nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutosti i svaka od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehničkom materijalu : 6,6'-difluoro-2,2'-dibenzothiazole: < 3,5 mg/kg bis(2-amino-5-fluorophenyl) disulfide: < 14 mg/kg	[(<i>S</i>)-1-[(<i>R</i>)-1-(6-fluoro-1,3-benzothiazol-2-yl)ethyl]carbamoyl]-2-methylpropyl]carbamic acid	FU	31/07/2018
248.	Bifenoks CG / Bifenox EN CAS No 42576-02-3; CIPAC No 413	≥ 970 g/kg nečistoće: max. 3 g/kg 2,4-dichlorophenol max. 6 g/kg 2,4-dichloroanisole	Methyl 5-(2,4-dichlorophenoxy)-2-nitrobenzoate	HB	31/12/2018
249.	Bispiribak CG / Bispyribac EN CAS No 125401-75-4; CIPAC No 748	≥ 930 g/kg (označava se kao bispyribac-sodium)	2,6-bis(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yloxy)benzoic acid	HB	31/07/2021
250.	Biksafen CG / Bixafen EN CAS No 581809-46-3; CIPAC No 819	≥ 950 g/kg	<i>N</i> -(3',4'-dichloro-5-fluorobiphenyl-2-yl)-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxamide	FU	30/09/2023
251.	Krvno brašno CG/Blood meal EN CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 990 g/kg	Nije dostupno	RE	31/08/2020
252.	Bromokonazol CG / Bromuconazole EN CAS No 116255-48-2; CIPAC No 680	≥ 960 g/kg	1-[(2 <i>RS</i> ,4 <i>RS</i> :2 <i>RS</i> ,4 <i>SR</i>)-4-bromo-2-(2,4-dichlorophenyl)tetrahydrofurfuryl]-1 <i>H</i> -1,2,4-triazole	FU	31/01/2021
253.	Bupirimat CG / Bupirimate EN CAS No 41483-43-6; CIPAC No 261	≥ 945 g/kg Nečistoće: Ethinol: max. 2 g/kg Toluene: max. 3 g/kg	5-butyl-2-ethylamino-6-methylpyrimidine-4-yl dimethylsulfamate	FU	31/05/2021
254.	Kalcijum karbid CG / Calcium carbide EN CAS No 75-20-7; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 765 g/kg Sadrži 0,08-0,52 g/kg Calcium Phosphide	Calcium carbide Calcium acetylide	RE	31/08/2022
255.	Kalcijum karbonat CG / Calcium carbonate EN CAS No 471-34-1; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 995 g/kg	Calcium carbonate	RE	31/08/2020
256.	Kalcijum hidroksid CG / Calcium hydroxide EN CAS No 1305-62-0	920 g/kg Ocjena hrane / Food grade Sljedeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost i ne smiju da pređu nivo ispod (izraženo u mg / kg suve materije): Barium 300 mg/kg Florid 50 mg/kg Arsen 3 mg/kg Olovo 2 mg/kg	Calcium Hydroxide		
257.	Kalcijum fosfid CG / Calcium phosphide EN CAS No 1305-99-3; CIPAC No 505	≥ 160 g/kg	Calcium phosphide	RO	31/08/2022
258.	<i>Candida oleophila</i> soj O CG / <i>Candida oleophila</i> strain O EN Collection broj: MUCL40654	Nominalni sadržaj: 3 × 10 ¹⁰ CFU/g osušen proizvod Domet: 6 × 10 ⁹ – 1 × 10 ¹¹ CFU/g osušen proizvod	Nije primjenljivo	FU	30/09/2023
259.	Karbetamid CG / Carbetamide EN CAS No 16118-49-3; CIPAC No 95	≥ 950 g/kg	(<i>R</i>)-1-(Ethylcarbamoyl)ethyl carbanilate	HB	31/05/2021

260.	Karbon dioksid CG / Carbon dioxide EN CAS No 124-38-9	≥ 99,9 %	Carbon dioxide	IN, RO	31/08/2020
261.	Karboksin CG / Carboxin EN CAS No 5234-68-4; CIPAC No 273	≥ 970 g/kg	5,6-dihydro-2-methyl-1,4-oxathiine-3-carboxanilide	FU	31/05/2021
262.	Carvone CAS No 99-49-0 (d/l mixture); CIPAC No 602	≥ 930 g/kg with a d/l odnos najmanje 100:1	5-isopropenyl-2-methylcyclohex-2-en-1-one	PG	31/07/2018
263.	Cerevisan (nema usvojenog ISO naziva) CG / Cerevisane (no ISO name adopted) EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: 980	≥ 924 g/kg	Nije relevantan	PA	23/04/2030
264.	Citosan hidroklorid CG / Chitosan hydrochloride EN CAS no: 9012-76-4	Evropska farmakopeja Max sadržaj teških metala: 40 ppm	Nije primjenljivo		
265.	Hlormekvat CG / Chlormequat EN CAS No 7003-89-6 (chlormequat); CIPAC No 143 (chlormequat) CAS No 999-81-5 (chlormequat chloride); CIPAC No 143.302 (chlormequat chloride)	≥ 636 g/kg Nečistoće 1,2-dichloroethane: max 0,1 g/kg (na suvom sadržaju chlormequat chloride) Chloroethene (vinylchloride): max 0,0005 g/kg (na suvom sadržaju chlormequat chloride)	2-chloroethyltrimethylammonium (chlormequat) 2-chloroethyltrimethylammonium chloride (chlormequat chloride)	PG	30/11/2021
266.	Hlorsulfuron CG / Chlorsulfuron EN CAS No 64902-72-3; CIPAC No 391	≥ 950 g/kg Nečistoće: 2-Chlorobenzenesulfonamide (IN-A4097) ne više od 5 g/kg i 4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-amine (IN-A4098) ne više od 6 g/kg	1-(2-chlorophenylsulfonyl)-3-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)urea	HB	31/12/2019
267.	Hromafenozid CG / Chromafenozide EN CAS No 143807-66-3; CIPAC No 775	≥ 935 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju preći određeni prag u tehničkom materijalu: Butyl acetate (n-butyl acetate, CAS No 123-86-4): ≤ 8 g/kg	N'-tert-butyl-5-methyl-N'-(3,5-xyloyl)chromane-6-carbohidrazide	IN	31/03/2025
268.	Klofentezin CG / Clofentezine EN CAS No 74115-24-5; CIPAC No 418	≥ 980 g/kg (suvi materijal)	3,6-bis(2-chlorophenyl)-1,2,4,5-tetrazine	AC	31/12/2018
269.	COS-OGA CG / COS-OGA EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: 979	≥ 915 g/kg — OGA/COS odnos sastavljen između 1 i 1,6 — Stepen polimerizacije COS sastavljen između 5 i 10 — Stepen polimerizacije OGA sastavljen između 9 i 20 — Stepen metilacije OGA < 10 % — Stepen acetilacije COS < 50 %	Linear copolymer of α1,4-D-galactopyranosyluronic acids i methylesterified galactopyranosyluronic acids (9 to 20 residues) sa linearnim copolymer β1,4-linked 2-amino-2-deoxy-D-glucopyranose i 2-acetamido-2-deoxy-D-glucopyranose (5 to 10 residues).	FU	22/04/2030
270.	Ciflufenamid CG / Cyflufenamid EN CAS No 180409-60-3; CIPAC No 759	> 980 g/kg	(Z)-N-[α(cyclopropylmethoxyimino) - 2,3-difluoro-6-(trifluoromethyl)benzyl]-2-phenylacetamide	FU	31/03/2023
271.	Ciflumetofen CG / Cyflumetofen EN CAS No 400882-07-7; CIPAC No 721	≥ 975 g/kg (racemic)	2-methoxyethyl (RS)-2-(4-tert-butylphenyl)-2-cyano-3-oxo-3-(αα-trifluoro-o-tolyl)propionate	AC	31/05/2023
272.	Cihalofop-butil CG / Cyhalofop-butyl EN CAS No 122008-85-9; CIPAC No 596	950 g/kg	Butyl-(R)-2-[4(4-cyano-2-fluorophenoxy)phenoxy]propionate	HB	30/06/2032
273.	Ciprokonazol CG / Cyproconazole EN CAS No 94361-06-5; CIPAC No 600	≥ 940 g/kg	(2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4-chlorophenyl)-3-cyclopropyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)butan-2-ol	FU	31/05/2021
274.	Denatonijum benzoat CG / Denathonium benzoate EN CAS No 3734-33-6; CIPAC No 845	≥ 975g/kg	Benzyl-diethyl[2,6-xylylcarbamoyl]methylammonium benzoate	RE	31/08/2022
275.	Diklofop CG / Diclofop EN CAS No 40843-25-2 (parent); CIPAC No 358 (parent) CAS No 257-141-8 (diklofop-methyl); CIPAC No 358.201 (diklofop-methyl)	≥ 980 g/kg (izražen kao diklofop-methyl)	Diclofop (RS)-2-[4-(2,4-dichlorophenoxy)phenoxy]propionic acid Diclofop-methyl methyl (RS)-2-[4-(2,4-dichlorophenoxy)phenoxy]propionate	HB	31/05/2021
276.	Dietofenkarb CG / Diethofencarb EN CAS No 87130-20-9; CIPAC No 513	≥ 970 g/kg Nečistoće: Toluene: ne više od 1 g/kg	isopropyl 3,4-dihydroxycarbanilate	FU	31/05/2021
277.	Difenakoum CG / Difenacoum EN CAS No 56073-07-5; CIPAC No 514	≥ 905 g/kg	3-[(1RS,3RS;1RS,3SR)-3-biphenyl-4-yl-1,2,3,4-tetrahydro-1-naphthyl]-4-hydroxycoumarin	RO	30/12/2019
278.	Dimetahlor CG / Dimethachlor EN CAS No 50563-36-5; CIPAC No 688	≥ 950 g/kg Nečistoća 2,6-dimethylaniline: Ne više od 0,5 g/kg	2-chloro-N-(2-methoxyethyl)acet-2',6'-xylylide	HB	31/12/2021
279.	Dizodijum fosfonat CG / Disodium phosphate EN CAS No 13708-85-5; CIPAC No 808	281-337 g/kg (TK) ≥ 917 g/kg (TC)	disodium phosphate	FU	31/01/2024
280.	Diuron CG / Diuron EN CAS No 330-54-1; CIPAC No 100	≥ 930 g/kg	3-(3,4-dichlorophenyl)-1,1-dimethylurea	HB	30/09/2018
281.	Dodekan-1-ol CG / Dodecan-1-ol EN Feromoni linearnog lanca za red Lepidoptera CG Straight Chain Lepidopteran Pheromones ENG			AT	31/08/2020
282.	Dodemorf CG / Dodemorph EN CAS No 1593-77-7; CIPAC No 300	≥ 950 g/kg	cis/trans-[4-cyclododecyl]-2,6-dimethylmorpholine	FU	31/08/2022

283.	<i>Equisetum arvense</i> L. CG / <i>Equisetum arvense</i> L. EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: Nije dodijeljen	Evropska farmakopeja	Nije primjenljivo		
284.	Etilen CG / Ethylene EN CAS No 74-85-1; CIPAC No 839	≥ 90 % Relevantne nečistoće: ethylene oxide, max sadržaj 1 mg/kg	Ethylene	PG	31/08/2022
285.	Etofenproks CG / Etofenprox EN CAS No 80844-07-1; CIPAC No 471	≥ 980 g/kg	2-(4-ethoxyphenyl)-2-methylpropyl 3-phenoxybenzyl ether	IN	31/12/2021
286.	Etoksazol CG / Etoazole EN CAS No 153233-91-1; CIPAC No 623	≥ 948 g/kg	(RS)-5-tert-butyl-2-[2-(2,6-difluorophenyl)-4,5-dihydro-1,3-oxazol-4-yl] phenetole	IN	31/07/2018
287.	Etridiazol CG / Etridiazole EN CAS No 2593-15-9; CIPAC No 518	≥ 970 g/kg	ethyl-3-trichloromethyl-1,2,4-thiadiazol-5-yl ether	FU	31/05/2021
288.	Eugenol CG / Eugenol EN CAS No 97-53-0; CIPAC No 967	≥ 990 g/kg Relevantne nečistoće: methyl eugenol maximum 0,1 % tehničkog materijala	4-allyl-2-methoxyphenol	FU	30/11/2023
289.	Ostaci masne destilacije CG / Fat distillation residues EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No 915	≥ 40 % of odcijepljene masne kiseline Relevantne nečistoće: Ni maximum 200 mg/kg	Nije dostupno	RE	31/08/2020
290.	FEN 560 (sjeme u prahu piskavice) CG / FEN 560 (Fenugreek seed powder) EN (also called fenugreek or fenugreek seed powder) CAS No None CIPAC No None The active substance is prepared from the seed powder of <i>Trigonella foenum-graecum</i> L. (fenugreek).	100% piskavica sjemena u prahu, bez aditiva i bez ekstrakcije; sjeme kada je u pitanju ocjena kvaliteta hrane za ljude (the seed being of human food grade quality)	Nije primjenljivo	FU	31/10/2020
291.	Fenoksaprop-P CG / Fenoxaprop-P EN CAS No 113158-40-0; CIPAC No 484	≥ 920 g/kg	(R)-2[4-[(6-chloro-2-benzoxazolyl)oxy]-phenoxy]-propanoic acid	HB	31/12/2018
292.	Fenpropidin CG / Fenpropidin EN CAS No 67306-00-7; CIPAC No 520	≥ 960 g/kg (racemate)	(R,S)-1-[3-(4-tert-butylphenyl)-2-methylpropyl]-piperidine	FU	31/12/2018
293.	Fenpropimorf CG / Fenpropimorph EN CAS No 67564-91-4; CIPAC No 427	≥ 930 g/kg	(RS)-cis-4-[3-(4-tert-butylphenyl)-2-methylpropyl]-2,6-dimethylmorpholine	FU	30/04/2019
294.	Fenpirazamin CG / Fenpyrazamine EN CAS No 473798-59-3; CIPAC No 832	≥ 940 g/kg	S-allyl 5-amino-2,3-dihydro-2-isopropyl-3-oxo-4-(o-tolyl)pyrazole-1-carbothioate	FU	31/12/2022
295.	Flonikamid (IKI-220) CG / Flonicamid (IKI-220) EN CAS No 158062-67-0; CIPAC No 763	≥ 960 g/kg Nečistoća toluena ne smije prekoračiti 3 g/kg u tehničkom materijalu	N-cyanomethyl-4-(trifluoromethyl)nicotinamide	IN	31/08/2023
296.	Flubendiamide CG / Flubendiamide EN CAS No 272451-65-7; CIPAC No 788	≥ 960 g/kg	3-iodo-N'-(2-mesyl-1,1-dimethylethyl)-N-{4[1,2,2,2-tetrafluoro-1-(trifluoromethyl)ethyl]-o-tolyl}phthalamide	IN	31/08/2024
297.	Flumetralin CG / Flumetralin EN CAS No 62924-70-3; CIPAC No 971	980 g/kg Nečistoća Nitrosamina (izračunat kao nitroso-dimethylamine) ne smije prekoračiti 0,001 g/kg u tehničkom materijalu	N-(2-chloro-6-fluorobenzyl)-N-ethyl- qaa trifluoro-2,6-dinitro-p-toluidine	PG	11/12/2022
298.	Flumeturon CG /Flumeturon EN CAS No: 2164-17-2; CIPAC No: 159	≥ 940 g/kg	1,1-dimethyl-3-(qaa -trifluoro-m-tolyl)urea	HB	31/05/2021
299.	Fluksastrobin CG / Fluoxastrobin EN CAS No 361377-29-9; CIPAC No 746	≥ 940 g/kg	(E)-{2-[6-(2-chlorophenoxy)-5-fluoropyrimidin-4-yloxy]phenyl}(5,6-dihydro-1,4,2-dioxazin-3-yl)methanone O-methyloxime	FU	31/07/2018
300.	Flupiradifuron CG / Flupyradifurone EN CAS No: 951659-40-8; CIPAC No: 987	≥ 960 g/kg	4-[(6-chloro-3-pyridylmethyl)(2,2-difluoroethyl)amino]furan-2(5H)-one	IN	09/12/2025
301.	Flukvinkonazol CG / Fluquinconazole EN CAS No 136426-54-5; CIPAC No 474	≥ 955 g/kg	3-(2,4-dichlorophenyl)-6-fluoro-2-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)quinazolin-4(3H)-one	FU	31/12/2021
302.	Flurohloridon CG / Flurochloridone EN CAS No: 61213-25-0; CIPAC No: 430	≥ 940 g/kg. Relevant nečistoće:Toluene: max 8 g/kg	(3RS,4RS;3RS,4SR)-3-chloro-4-chloromethyl-1-(qaa trifluoro-m-tolyl)-2-pyrrolidone	HB	31/05/2021
303.	Flutolanil CG / Flutolanil EN CAS No 66332-96-5; CIPAC No 524	≥ 975 g/kg	qaa trifluoro-3'-isopropoxy-o-toluanilide	FU	28/02/2019
304.	Fluksapiroksad CG / Fluxapyroxad EN CAS No 907204-31-3; CIPAC No 828	≥ 950 g/kg Nečistoća toluena ne smije prekoračiti 1 g/kg u tehničkom materijalu	3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-(3',4',5'-trifluorobiphenyl-2-yl)pyrazole-4-carboxamide	FU	31/12/2022
305.	Fruktoza CG / Fructose EN CAS No: 57-48-7	Ocjena hrane / Food grade	βD-fructofuranose	EL	
306.	Fuberidazol CG / Fuberidazole EN CAS No 3878-19-1; CIPAC No 525	≥ 970 g/kg	2-(2'-furyl)benzimidazole	FU	28/02/2019
307.	Gama-cihalotrin CG /Gamma-cyhalothrin EN CAS No 76703-62-3; CIPAC No 768	≥ 980 g/kg	(S)-αcyano-3-phenoxybenzyl (1R,3R)-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate or (S)-αcyano-3-phenoxybenzyl (1R)-cis-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	31/03/2025
308.	Ekstrakt bijelog luka CG / Garlic extract EN CAS No 8008-99-9; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 99,9 %	Ocjena hrane ekstrakt biljeog luka / Food grade garlic juice concentrate	RE	31/08/2020

309.	Geraniol CG / Geraniol EN CAS No 106-24-1; CIPAC No 968	≥ 980 g/kg	(E) 3,7-dimethyl-2,6-octadien-1-ol	FU	30/11/2023
310.	Giberelinska kisjelina CG / Gibberellic acid EN CAS No 77-06-5; CIPAC No 307	≥ 850 g/kg	(3S,3aS,4S,4aS,7S,9aR,9bR,12S)-7,12-dihydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-9b,3-propenol(1,2-b)furan-4-carboxylic acid Alt: (3S,3aR,4S,4aS,6S,8aR,8bR,11S)-6,11-dihydroxy-3-methyl-12-methylene-2-oxo-4a,6-methano-3,8b-propenoperhydroindeno[1,2-b]furan-4-carboxylic acid	PG	31/08/2020
311.	Giberelin CG / Gibberellin EN CAS No GA4: 468-44-0 GA7: 510-75-8 GA4A7 mixture: 8030-53-3 CIPAC No Nije dodijeljen	Review report (SANCO/2614/2008)	GA4: (3S,3aR,4S,4aR,7R,9aR,9bR,12S)-12-hydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-3,9b-propanoazulenol[1,2-b]furan-4-carboxylic acid GA7: (3S,3aR,4S,4aR,7R,9aR,9bR,12S)-12-hydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-9b,3-propenoazulenol[1,2-b]furan-4-carboxylic acid	PG	31/08/2020
312.	Halauksifen-metil CG / Halauksifen-methyl EN CAS No: 943831-98-9; CIPAC No: 970.201 (halauksifen-methyl) 970 (halauksifen)	≥ 930 g/kg	methyl 4-amino-3-chloro-6-(4-chloro-2-fluoro-3-methoxyphenyl)pyridine-2-carboxylate	HB	05/08/2025
313.	Halosulfurin metil CG / Halosulfuron methyl EN CAS No 100785-20-1; CIPAC No 785.201	≥ 980 g/kg	methyl 3-chloro-5-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoylsulfamoyl)-1-methylpyrazole-4-carboxylate	HB	30/09/2023
314.	<i>Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus (HearNPV) CG / Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus (HearNPV) EN</i> DSMZ broj: BV-0003	Minimalna koncentracija: 1,44 × 10 ¹³ OB/l (occlusion bodies/l)	Nije primjenljivo	IN	31/05/2023
315.	Heptamaloksiloglukan CG / Heptamaloxyloglucan EN CAS No 870721-81-6; CIPAC No Nije dostupno	≥ 780 g/kg Nečistoća Patulina ne smije prekoračiti 50 µg/kg u tehničkom materijalu	Puni naziv IUPAC sa pojedinostima o identitetu i specifikaciji aktivnih supstanci su dati u njihovim izvještajima / Full IUPAC name with details on identity and specification of active substances are provided in their review reports. Xyl p: xylopyranosyl Glc p: glucopyranosyl Fuc p: fucopyranosyl Gal p: galactopyranosyl Glc-ol: glucitol	EL	31/05/2021
316.	Hidrolizovani proteini CG / Hydrolysed proteins EN CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	Review report (SANCO/2615/2008)	Nije dostupno	IN AT*	31/08/2020
317.	Himeksazol CG / Hymexazol EN CAS No 10004-44-1; CIPAC No 528	≥ 985 g/kg	5-methylisoxazol-3-ol (or 5-methyl-1,2-oxazol-3-ol)	FU	31/05/2021
318.	Imazakvin CG / Imazaquin EN CAS No 81335-37-7; CIPAC No 699	≥ 960 g/kg (recemična smjesa)	2-[(RS)-4-isopropyl-4-methyl-5-oxo-2-imidazolin-2-yl]quinoline-3-carboxylic acid	PG	31/12/2018
319.	Indolilbuterna kisjelina CG / Indolylbutyric acid EN CAS No 133-32-4; CIPAC No 830	≥ 994 g/kg	4-(1H-indol-3-yl)butyric acid	PG	31/05/2021
320.	Ipkonazol CG / Ipconazole EN CAS No 125225-28-7 (mixture of diastereoisomers) 115850-69-6 (ipconazole cc, cis isomer) 115937-89-8 (ipconazole ct, trans isomer) CIPAC No 798	≥ 955 g/kg Ipconazole cc: 875 - 930 g/kg Ipconazole ct: 65 - 95 g/kg	(1RS,2SR,5RS;1RS,2SR,5SR)-2-(4-chlorobenzyl)-5-isopropyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl) cyclopentanol	FU	31/08/2024
321.	Gvožde sulfat CG / Iron sulphate EN Iron(II)sulfate anhydrous: CAS No 7720-78-7 Iron(II)sulfate monohydrate: CAS No 17375-41-6 Iron(II)sulfate heptahydrate: CAS No 7782-63-0 CIPAC No 837	Iron(II)sulfate anhydrous: ≥ 350 g/kg ukupnog gvožđa. Relevantne nečistoće: arsenic, 18 mg/kg cadmium, 1,8 mg/kg chromium, 90 mg/kg lead, 36 mg/kg mercury, 1,8 mg/kg izražen na osnovu bezvodne verzije	Iron(II)sulphate or iron(2+) sulfate	HB	31/08/2020
322.	<i>Isaria fumosorosea</i> Apopka strain 97 (formely Paecilomyces fumosoroseus) CG / <i>Isaria fumosorosea</i> Apopka strain 97 (formely Paecilomyces fumosoroseus) EN Deposited in the American Type Culture Collection (ATCC) under the name Paecilomyces fumosoroseus Apopka ATCC 20874	Minimalna koncentracija: 1,0 × 10 ⁸ CFU/ml Maksimalna koncentracija: 2,5 × 10 ⁹ CFU/ml	Nije primjenljivo	IN	31/12/2030
323.	Izopirazamin CG / Isopyrazam EN CAS No 881685-58-1(syn-isomer: 683777-13-1/anti-isomer: 683777-14-2) CIPAC No 963	≥ 920 g/kg U rasponu od 78:15 % to 100:0 % syn- to anti-isomers	A mixture of 3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-[(1RS,4SR,9RS)-1,2,3,4-tetrahydro-9-isopropyl-1,4-methanonaphthalen-5-yl]pyrazole-4-carboxamide (syn-isomer - 50:50 mix of two enantiomers) i 3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-[(1RS,4SR,9SR)-1,2,3,4-tetrahydro-9-isopropyl-1,4-methanonaphthalen-5-yl]pyrazole-4-carboxamide (anti-isomer- 50:50 mix of two enantiomers) In a range of 78:15 % to 100:0 % syn to anti.	FU	31/03/2023

324.	Izoksaben CG / Isoxaben EN CAS No: 82558-50-7; CIPAC No: 701	≥ 910 g/kg Toluene: ≤ 3g/kg	N-[3-(1-ethyl-1-methylpropyl)-1,2-oxazol-5-yl]-2,6-dimethoxybenzamide	HB	31/05/2021
325.	Kieselgur (Diatomejska zemlja) CG /Kieselgur (diatomaceous earth) EN CAS No 61790-53-2; CIPAC No 647	Proizvod sadrži 100 % diatomejske zemlje. Maximum 0,1 % čestica kristalnog silicijumdioksida sa prečnikom ispod 50 µm	Kieselgur (no IUPAC name) Diatomaceous earth Amorphous silicon dioxide Silica Diatomite	IN	31/08/2020
326.	Lecanicillium muscarium (ranije Verticillium lecanii) soj V66 CG / Lecanicillium muscarium (formerly Verticillium lecanii) strain V66 EN Culture collection: No CABI (=IMI) 268317, CBS 102071, ARSEF 5128	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
327.	Lecitini CG / Lecithins EN CAS No: 8002-43-5; CIPAC No: Nije dodijeljen Eines 232-307-2	Kao što je opisano u Annexu Regulation (EU) No 231/2012.	Nije dodijeljen	FU	
328.	Lenacil CG / Lenacil EN CAS No 2164-08-1; CIPAC No 163	≥ 975 g/kg	3-cyclohexyl-1,5,6,7-tetrahydrocyclopentapyrimidine-2,4(3H)-dione	HB	31/12/2018
329.	Krečni sumpor CG / Lime sulphur (calcium polysulphid) EN CAS No 1344 - 81 - 6; CIPAC No 17	≥ 290 g/kg	Calcium polysulfide	FU, IN, AC	31/05/2021
330.	Krečnjak CG / Limestone EN CAS No 1317-65-3; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Nije dostupno		31/08/2019
331.	Maltodekstrin CG / Maltodextrin EN CAS No 9050-36-6; CIPAC No 801	≥ 910 g/kg	None allocated	IN	30/09/2023
332.	Mandestrobini CG / Mandestrobini EN CAS No: 173662-97-0; CIPAC No: Nije dostupno	≥ 940 g/kg (na osnovu suve mase) Xylenes (ortho, meta, para), ethyl benzene max. 5 g/kg (TK)	(RS)-2-methoxy-N-methyl-2-[α(2,5-xylyloxy)-o-tolyl]acetamide	FU	09/12/2025
333.	Mepikvat CG / Mepiquat EN CAS No 15302-91-7; CIPAC No 440	≥ 990 g/kg	1,1-dimethylpiperidinium chloride (mepiquat chloride)	PG	28/02/2019
334.	Meptildinokap CG / Meptyldinocap EN CAS No 6119-92-2; CIPAC No 811	≥ 900 g/kg (mješavina trans- i cis-isomera sa definisanim opsegom odnosa od 25:1 do 20:1) Relevantne nečistoće: 2,6-dinitro-4-[(4RS)-octan-4-yl]phenyl (2E/Z)-but-2-enoate max sadržaj 0,4 g/kg	Mixture of 75-100 % (RS)-2-(1-methylheptyl)-4,6-dinitrophenyl crotonate i 25-0 % (RS)-2-(1-methylheptyl)-4,6-dinitrophenyl isocrotonate	FU	31/03/2025
335.	Metaflumizon CG / Metaflumizone EN CAS No 139968-49-3; CIPAC No 779	≥ 945 g/kg (90-100 % E-isomer 10-0 % Z-isomer) Sledeća relevantna nečistoćashall ne smije premašiti odredeni prag: Hydrazine ≤ 1 mg/kg 4-(trifluoromethoxy)phenyl isocyanate ≤ 100 mg/kg Toluene ≤ 2 g/kg	(EZ)-2'-[2-(4-cyanophenyl)-1-(α -trifluoro-m-tolyl)ethylidene]-4-(trifluoromethoxy)carbanilohidrazide	IN	31/12/2024
336.	Metam (uključujući - kalijum i - natrijum) CG / Metam (incl. - potassium and -sodium) EN CAS No 144-54-7; CIPAC No 20	≥ 965 g/kg Izražen kao metam-natrijum na osnovu suve mase ≥ 990 g/kg Izražen kao metam-kalijum na osnovu suve mase Relevant nečistoće: methylisothiocyanate (MITC) —max. 12 g/kg on dry weight basis (metam-sodium), —max. 0,42 g/kg on dry weight basis (metam-potassium). N,N'-dimethylthiourea (DMTU) —max. 23 g/kg na osnovu suve mase (metam-sodium), —max. 6 g/kg na osnovu suve mase (metam-potassium).	Methyldithiocarbamic acid	FU, IN, HB, NE	30/06/2022
337.	Metarhizium anisopliae var. anisopliae soj BIPESCO 5/F52 CG / Metarhizium anisopliae var. anisopliae strain BIPESCO 5/F52 EN (formerly Metarhizium anisopliae) STRAIN: BIPESCO 5/F52 Culture collection: No M.a. 43; No 275-86 (acronyms V275 or KVL 275); No KVL 99-112 (Ma 275 or V 275); No DSM 3884; No ATCC 90448; No ARSEF 1095	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2019
338.	Metazahlor CG / Metazachlor EN CAS No 67129-08-2; CIPAC No 411	≥ 940 g/kg Fabrička nečistoća toluene predstavljaju toksikološki rizik i uspostavljen je maksimalni nivo od 0,05 % .	2-chloro-N-(pyrazol-1-ylmethyl)acet-2',6'-xylylidide	HB	31/07/2021
339.	Metil nonil keton / Methyl nonyl ketone CAS No 112-12-9; CIPAC No 846	≥ 975g/kg	Undecan-2-one	RE	31/08/2019

340.	Metobromuron CG / Metobromuron EN CAS No 3060-89-7; CIPAC No 168	≥ 978 g/kg	3-(4-bromophenyl)-1-methoxy-1-methylurea	HB	31/12/2024
341.	Metosulam CG / Metosulam EN CAS No 139528-85-1; CIPAC No 707	≥ 980 g/kg	2',6'-dichloro-5,7-dimethoxy-3'-methyl[1,2,4]triazolo [1,5-a]pyrimidine-2-sulfonanilide	HB	30/04/2021
342.	N- Tetradecylacetat CG/ N- Tetradecylacetate EN (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)			AT	31/08/2019
343.	Napropamide CG / Napropamide EN CAS No 15299-99-7	≥ 980 g/kg	7-chloro-3-methylquinoline-8-carboxylic acid	HB	31/12/2020
344.	Ulje pomorandže CG / Orange oil EN CAS No 8028-48-6 (Orange extract) 5989-27-5 (D-limonene); CIPAC No 902	≥ 945 g/kg (of D-limonene) Aktivna supstanca treba da bude u skladu sa specifikacijama F. Eur. (Evropske farmakopeje) 5.0 (Aurantii dulcis aetheroleum) i ISO 3140:2011(E)	(R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexene or p-mentha-1,8-diene	IN	30/04/2024
345.	Orizalin CG / Oryzalin EN CAS No 19044-88-3; CIPAC No 537	≥ 960 g/kg N-nitrosodipropylamine: ≤ 0,1 mg/kg Toluene: ≤ 4 g/kg	3,5-dinitro-N4,N4-dipropylsulfanilamide	HB	31/05/2021
346.	Oksadiazon CG / Oxadiazon EN CAS No 19666-30-9; CIPAC No 213	≥ 940 g/kg	5-tert-butyl-3-(2,4-dichloro-5-isopropoxyphenyl)-1,3,4-oxadiazol-2(3H)-one	HB	31/12/2018
347.	Paklobutrazol CG / Paclobutrazol EN CAS No 76738-62-0; CIPAC No 445	≥ 930 g/kg	(2RS,3RS)-1-(4-chlorophenyl)-4,4-dimethyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)pentan-3-ol	PG	31/05/2021
348.	Paecilomyces fumosoroseus soj Fe9901 CG / Paecilomyces fumosoroseus strain Fe9901 EN Collection broj: USDA-ARS collection of Entomopathogenic Fungal Cultures U.S. Plant Soil i Nutrition laboratory. New York. Accession No ARSEF 4490	Minimum 1,0 × 10 ⁹ CFU/g Maximum 3,0 × 10 ⁹ CFU/g	Nije primjenljivo	IN	30/09/2023
349.	Paecilomyces lilacinus soj 251 CG / Paecilomyces lilacinus strain 251 EN Samson 1974 strain 251 (AGAL: No 89/030550) CIPAC No 753		Nije primjenljivo	NE	31/07/2018
350.	Penflufen CG / Penflufen EN CAS No 494793-67-8; CIPAC No 826	≥ 950 g/kg 1:1 (R:S) odnos enantiomera	2'-[(RS)-1,3-dimethylbutyl]-5-fluoro-1,3-dimethylpyrazole-4-carboxanilide	FU	31/01/2024
351.	Penoksulam CG / Penoxsulam EN CAS No 219714-96-2; CIPAC No 758	> 980 g/kg Nečistoća Bis-CHYMP 2-chloro-4-[2-(2-chloro-5-methoxy-4-pyrimidinyl)hydrazino]-5-methoxy-pyrimidine ne smije prekoračiti 0,1 g/kg u tehničkom materijalu	3-(2,2-difluoroethoxy)-N-(5,8-dimethoxy[1,2,4]triazolo[1,5-c]pyrimidin-2-yl)- <i>qqq</i> trifluorotoluene-2-sulfonamide	HB	31/07/2023
352.	Penthiopirad CG / Penthiopyrad EN CAS No 183675-82-3; CIPAC No 824	≥ 980 g/kg (50:50 racemic mixture)	(RS)-N[2-(1,3-dimethylbutyl)-3-thienyl]-1-methyl-3-(trifluoromethyl)pyrazole-4-carboxamide	FU	30/04/2024
353.	Pepino mosaic virus soj CH2 isolate 1906 CG / Pepino mosaic virus strain CH2 isolate 1906 EN GenBank, accession broj JN835466 CIPAC No: Nije dodijeljen	Minimalna koncentracija 5 × 10 ⁵ viral genomskih kopija per µL	Nije primjenljivo	EL, VI	07/08/2030
354.	Biber CG / Pepper EN CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	Je složena smjesa hemijskih supstanci, komponenta piperine kao pokazatelj treba da je minimum 4 %	Black pepper — Piper nigrum	RE	31/08/2019
355.	Phlebiopsis gigantea (several strains) STRAIN: VRA 1835 Culture collection: No ATCC 90304 STRAIN: VRA 1984 Culture collection: No DSM16201 STRAIN: VRA 1985 Culture collection: No DSM 16202 STRAIN: VRA 1986 Culture collection: No DSM 16203 STRAIN: FOC PG B20/5 Culture collection: No IMI 390096 STRAIN: FOC PG SP log 6 Culture collection: No IMI 390097 STRAIN: FOC PG SP log 5 Culture collection: No IMI 390098 STRAIN: FOC PG BU 3 Culture collection: No IMI 390099 STRAIN: FOC PG BU 4 Culture collection: No IMI 390100 STRAIN: FOC PG 410.3 Culture collection: No IMI 390101 STRAIN: FOC PG97/1062/116/1.1 Culture collection: No IMI 390102 STRAIN: FOC PG B22/SP1287/3.1 Culture collection: No IMI 390103 STRAIN: FOC PG SH 1 Culture collection: No IMI 390104 STRAIN: FOC PG B22/SP1190/3.2 Culture collection: No IMI 390105	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019

356.	Fosfan CG / Phosphane EN CAS No 7803-51-2; CIPAC No 127	≥ 994 g/kg Relevantna nečistoća arsane ne smije premašiti 0,023 g/kg u tehničkom materijalu	Phosphane	IN	31/03/2023
357.	Pikloram CG / Picloram EN CAS No 1918-02-1; CIPAC No 174	≥ 920 g/kg	4-amino-3,5,6-trichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	31/12/2018
358.	Pikolinafen CG / Picolinafen EN CAS No 137641-05-5; CIPAC No 639	970 g/kg	4'-Fluoro-6-((4,4-difluoro-m-tolyl)oxy)picolinanilide	HB	30/06/2031
359.	Ulje citronele CG / Plant oils - Citronella oil EN CAS No 8000-29-1; CIPAC No 905	Suma sledeće nečistoće ne smije premašiti 0,1 % od tehničkog materijala: methyl eugenol i methyl-isoeugenol.	Citronella Oil je kompleks mješavina hemijskih supstanci. Onovne komponente su: Citronellal (3,7-dimethyl-6-octenal). Geraniol ((E)-3,7-dimethyl-2,6-octadien-1-ol). Citronellol (3,7-dimethyl-6-octan-2-ol). Geranyl acetate (3,7-dimethyl-6-octen-1-yl acetate).	HB	31/08/2022
360.	Ulje karanfilića CG / Plant oils - Clove oil EN CAS No 94961-50-2 (clove oil) 97-53-0 (Eugenol – main component) CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 800 g/kg	Clove Oil je kompleks mješavina hemijskih supstanci. Osnovna komponenta je eugenol.	RE	31/08/2022
361.	Ulje od nane CG / Plant oils - Spearmint oil EN CAS No 8008-79-5; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 550 g/kg as L-Carvone	Spearmint oil		31/08/2022
362.	Kalijum hidrogen karbonat CG / Potassium hydrogen carbonate EN CAS No 298-14-6; CIPAC No 853	≥ 99,5 % Nečistoće: Pb max. 10 mg/kg As max. 3 mg/kg	Potassium hydrogen carbonate		31/08/2020
363.	Kalijum fosfonati CG / Potassium phosphonates (formerly potassium phosphite) EN CAS No 13977-65-6 for potassium hydrogen phosphonate 13492-26-7 for dipotassium phosphonate Mixture: none CIPAC No 756 (for potassium phosphonates)	31,6 to 32,6 % phosphonate ions (suma hidrogenfosfonatom i fosfatnih iona) 17,8 to 20,0 % kalijum ≥ 990 g/kg na osnovu suve mase	Potassium hydrogen phosphonate, Dipotassium phosphonate	FU	30/09/2023
364.	Profoksidim CG / Profoxydim EN CAS No 139001-49-3; CIPAC No 621	≥ 940 g/kg	2-[(1 E/Z)-(2 R S)-2-(4-chlorophenoxy)propoxyimino]butyl]-3-hydroxy-5-[(3 R S; 3 S R)-tetrahydro-2 H-thiopyran-3-yl]cyclohex-2-enone	HB	31/07/2021
365.	Propoksi karbazon CG / Propoxycarbazone EN CAS No 145026-81-9; CIPAC No 655	≥ 950 g/kg (izražen kao propoxy-carbazone-sodium)	2-(4,5-dihydro-4-methyl-5-oxo-3-propoxy-1H-1,2,4-triazol-1-yl)carboxamidulosulfonylbenzoicacid-methylester	HB	31/08/2032
366.	Prosulfokarb CG / Prosulfocarb EN CAS No 52888-80-9; CIPAC No 539	970 g/kg	S-benzyl dipropyl(thiocarbamat)	HB	31/10/2018
367.	Prosulfuron CG / Prosulfuron EN CAS No 94125-34-5; CIPAC No 579	950 g/kg	1-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-[2-(3,3,3-trifluoropropyl)-phenylsulfonyl]urea	HB	30/04/2024
368.	<i>Pseudomonas</i> sp. Strain DSMZ 13134 CG / <i>Pseudomonas</i> sp. Strain DSMZ 13134 EN Collection broj: DSMZ 13134	Minimum koncentracija: 3 × 10 ¹⁴ cfu/kg	Nije primjenljivo	FU	31/01/2024
369.	Putreskin CG / Putrescine (1,4-Diaminobutane) EN CAS No 110-60-1; CIPAC No 854	≥ 990 g/kg	Butane-1,4-diamine	AT	31/08/2019
370.	Piridalil CG / Pyridalyl EN CAS No 179101-81-6; CIPAC No 792	≥ 910 g/kg	2,6-dichloro-4-(3,3-dichloroallyloxy)phenyl 3-[5-(trifluoromethyl)-2-pyridyloxy]propyl ether	IN	30/06/2024
371.	Piridat CG / Pyridate EN CAS No: 55512-33-9; CIPAC No: 447	≥ 900 g/kg	O-6-chloro-3-phenylpyridazin-4-yl S-octyl thiocarbonate	HB	31/12/2030
372.	Pirofenon CG / Pyriofenone EN CAS No 688046-61-9; CIPAC No 827	≥ 965g/kg	(5-chloro-2-methoxy-4-methyl-3-pyridyl)(4,5,6-trimethoxy-o-tolyl)methanone	FU	31/01/2024
373.	Piroksulam CG / Pyroxsulam EN CAS No 422556-08-9; CIPAC No 793	≥ 965 g/kg	N-(5,7-dimethoxy[1,2,4]triazolo[1,5-a]pyrimidin-2-yl)-2-methoxy-4-(trifluoromethyl)pyridine-3-sulfonamide	HB	30/04/2024
374.	<i>Pythium oligandrum</i> M1 CG / <i>Pythium oligandrum</i> M1 EN STRAINS: M1 Culture collection No ATCC 38472	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
375.	Kvarcni pijesak CG / Quartz sand EN CAS No 14808-60-7; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 915 g/kg Maximum 0,1 % čestica kristalnog silicij dioksida (sa prečnikom ispod 50 um.)	Quarz, Quartz, Siliciumdioxid, Silica, Silicon dioxide, SiO ₂	RE	31/08/2020
376.	Kvinmerak CG / Quinmerac EN CAS No 90717-03-6; CIPAC No 563	≥ 980 g/kg	7-chloro-3-methylquinoline-8-carboxylic acid	HB	30/04/2021
377.	Kvinoklamin CG / Quinoclamine EN CAS No 2797-51-5; CIPAC No 648	≥ 965 g/kg nečistoće: dichlone (2,3-dichloro-1,4-naphthoquinone) max. 15 g/kg	2-amino-3-chloro-1,4-naphthoquinone	AL,HB	31/12/2018
378.	Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – riblje ulje CG / Repellents by smell of animal or plant origin- fish oil EN CAS No 100085-40-3; CIPAC No 918	≥ 99 % Relevantne nečistoće: Dioxine max. 6 pg/kg za stočnu hranu Hg max. 0,5 mg/kg hranu za životinje dobjenu od ribe i ostalih plodova mora obradom	Fish oil	RE	31/08/2020

		Cd max. 2 mg/kg hrane životinjskog porijekla, osim u hrani za kućne ljubimce Pb max. 10 mg/kg PCBs max. 5 mg/kg			
379.	Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – ovčja mast CG / Repellents by smell of animal or plant origin - sheep fat EN CAS No 98999-15-6; CIPAC No Nije dodijeljen	Čista ovčja mast sadrži maksimum 0,18 % w/w/vode.	Sheep Fat	RE	31/08/2020
380.	Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – sirovo talovo ulje CG/ Repellents by smell of animal or plant origin - tall oil crude EN CAS No 8002-26-4; CIPAC No 911	Kvalitativni parametri ispod sadrže specifikaciju repelenata po mirisu životinjskog ili biljnog porijekla/ tal-ulja nafte: acid broj: min. 125 mgKOH/g sadržaj vode: max. 2 % sadržaj smolne kisjelina: min. 35 % (proposed) ash sadržaj: max. 0,2 % pH: approx. min. 5,5 nesapunjive materije/ unsaponifiables: max. 12 % slobodne mineralne kisjeline: max. 0,02 %	Nije dostupno	RE	31/08/2019
381.	Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – smola talovog ulja / Repellents by smell of animal or plant origin - tall oil pitch CAS No 8016-81-7; CIPAC No 912	Kompleksna smjesa estera masnih kiselina, kolofonija i male količine dimera i trimera smolne kisjeline u masnim kiselinama.	Nije dostupno	RE	31/08/2019
382.	Rescalure CG / Rescalure EN CAS No: 67601-06-3; CIPAC No: Nije dostupno	≥ 750 g/kg Odnos (3S,6R)/(3S,6S) treba da bude u opsegu 55/45 do 45/55. Opseg čistoće za svaki izomer treba da bude 337,5 g/kg do 412,5 g/kg.	(3S,6R)-(3S,6S)-6-isopropenyl-3-methyldec-9-en-1-yl acetate	IN	18/12/2025
383.	S-absicinska kisjelina CG / S-Absciscic acid EN CAS No 21293-29-8; CIPAC No Nije dodijeljen	960 g/kg	(2Z,4E)-5-[(1S)-1-hydroxy-2,6,6-trimethyl-4-oxocyclohex-2-en-1-yl]-3-methylpenta-2,4-dienoic acid or (7E,9Z)-(6S)-6-hydroxy-3-oxo-11-apo-ε-caroten-11-oic acid	PG	30/06/2024
384.	Salix spp. cortex CG / Salix spp. cortex EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: Nije dodijeljen	Evropska farmakopeja	Nije primjenljivo	FU	
385.	Ekstrakt morske alge CG / Sea-algae extract (formerly sea-algae extract and seaweeds) EN CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	Ekstrakt morskih algi je složena mješavina. Glavne komponente Main components kao pokazatelji: mannitol, fucoidans i alginates. Review report SANCO/2634/2008	See algae extract	PG	31/08/2019
386.	Sedaksan CG / Sedaxane EN CAS No 874967-67-6 (trans isomer: 599197-38-3/cis isomer: 599194-51-1); CIPAC No 833	≥ 960 g/kg Sedaxane (opseg 820-890 g/kg za 2 trans-isomers 50:50 mješavina enantiomera i opseg 100-150 g/kg za 2 cis-isomers 50:50 mješavine entatiomera)	mixture of 2 cis-isomers 2'-[(1RS,2RS)-1,1'-bicycloprop-2-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxanilide i 2 trans-isomers 2'-[(1RS,2SR)-1,1'-bicycloprop-2-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxanilide	FU	31/01/2024
387.	Sinotefen CG / Sintofen (aka Cintofen) EN CAS No 130561-48-7; CIPAC No 717	≥ 980 g/kg Nečistoće: 2-methoxyethanol, ne više od 0,25 g/kg N,N-dimethylformamide, ne više od 1,5 g/kg	1-(4-chlorophenyl)-1,4-dihydro-5-(2-methoxyethoxy)-4-oxocinnoline-3-carboxylic acid	PG	31/05/2021
388.	Natrijum 5-nitroguaiakolat CG / Sodium 5-nitroguaiacolate EN CAS No 67233-85-6; CIPAC broj Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Sodium 2-methoxy-5-nitrophenolate	PG	31/10/2022
389.	Natrijum aluminijum silikat CG / Sodium aluminium silicate EN CAS No 1344-00-9; CIPAC No Nije dodijeljen	1 000 g/kg	Sodium aluminium silicate: Na _x [(AlO ₂) _x (SiO ₂) _y] × zH ₂ O	RE	31/08/2020
390.	Natrijum hidrogen karbonat CG / Sodium hydrogen carbonate EN CAS No: 144-55-8	Ocjena hrane	Sodium hydrogen carbonate	FU	
391.	Natrijum hlorid CG / Sodium chloride EN So, morska so CAS No 7647-14-5 CIPAC No and EEC No 231-598-3(EINECS/ELINCS)	970 g/kg, food grade	Sodium chloride	FU, IN	
392.	Natrijum hipohlorit CG / Sodium hypochlorite EN CAS No 7681-52-9; CIPAC No Nije dodijeljen	10 % (w/w) izražen kao chlorine	Sodium Hypochlorite	BA	31/08/2019
393.	Natrijum o-nitrofenolat CG / Sodium o-nitrophenolate EN CAS No 824-39-5; CIPAC broj Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg Sledeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost: Phenol Max sadržaj: 0,1 g/kg 2,4 dinitrophenol max sadržaj: 0,14 g/kg 2,6 dinitrophenol max sadržaj: 0,32 g/kg	Sodium 2-nitrophenolate; sodium o-nitrophenolate	PG	31/10/2022

394.	Natrijum p-nitrofenolat CG / Sodium p-nitrophenolate EN CAS No 824-78-2; CIPAC broj Nije dodijeljen	≥ 998 g/kg Sledeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost: Phenol max sadržaj: 0,1 g/kg 2,4 dinitrophenol max sadržaj: 0,07 g/kg 2,6 dinitrophenol max sadržaj: 0,09 g/kg	Sodium 4-nitrophenolate; sodium p-nitrophenolate	PG	31/10/2022
395.	Natrijum srebro tiosulfat CG/Sodium silver thiosulphate EN CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No 762	≥ 10,0 g Ag/kg Izražen kao srebro (Ag)	Nije primjenljivo	PG	30/04/2024
396.	Spinetoram CG / Spinetoram EN CAS No 935545-74-7; CIPAC No 802	≥ 830 g/kg 50-90 % XDE-175-J; i 50-10 % XDE-175-L Limit tolerancije (g/kg): XDE-175-J = 581-810 XDE-175-L = 83-270	XDE-175-J (Major factor) (2R,3aR,5aR,5bS,9S,13S,14R,16aS, 16bR)-2-(6-deoxy-3-O-ethyl-2,4-di-O-methyl-αL-mannopyranosyloxy)-13-[(2R,5S,6R)-5-(dimethylamino)tetrahydro-6-methylpyran-2-yloxy]9-ethyl-2,3,3a,4,5,5a,5b,6,9,10,11,12,13,14,16a,16b-hexadecahydro-14-methyl-1H-as-indaceno[3,2-d]oxacyclododecine-7,15-dione XDE_175-L (Minor factor) (2S,3aR,5aS,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bS)-2-(6-deoxy-3-O-ethyl-2,4-di-O-methyl-αL-mannopyranosyloxy)-13-[(2R,5S,6R)-5-(dimethylamino)tetrahydro-6-methylpyran-2-yloxy]9-ethyl-2,3,3a,5a,5b,6,9,10,11,12,13,14,16a,16b-tetradecahydro-4,14-dimethyl-1H-as-indaceno[3,2-d]oxacyclododecine-7,15-dione	IN	30/06/2024
397.	Spiromesifen CG / Spiromesifen EN CAS No 283594-90-1; CIPAC No 747	≥ 965 g/kg (racemic) Nečistoća N,N-dimethylacetamide predstavlja toksikološku zabrinutost ne smije premašiti 4 g/kg u tehničkom materijalu	3-mesityl-2-oxo-1-oxaspiro[4.4]non-3-en-4-yl 3,3-dimethylbutyrate	AC, IN	30/09/2023
398.	Spirotetramat CG / Spirotetramat EN CAS No 203313-25-1; CIPAC No 795	≥ 970 g/kg	cis-4-(ethoxycarbonyloxy)-8-methoxy-3-(2,5-xylyl)-1-azaspiro[4.5]dec-3-en-2-one	IN	30/04/2024
399.	<i>Spodoptera littoralis nucleopolyhedrovirus</i> CG / <i>Spodoptera littoralis nucleopolyhedrovirus</i> EN DSMZ broj: BV-0005	Maksimum koncentracija: 1 × 10 ¹² OB/l (virusnih opni/occlusion bodies/l)	Nije primjenljivo	IN	31/05/2023
400.	<i>Streptomyces K61</i> (formerly <i>S. griseoviridis</i>) CG / <i>Streptomyces K61</i> (formerly <i>S. griseoviridis</i>) EN STRAIN: K61 Culture collection: No DSM 7206	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
401.	<i>Streptomyces lydicus</i> WYEC 108 CG / <i>Streptomyces lydicus</i> WYEC 108 EN Collection broj: American Type Culture Collection (USDA) ATCC 55445	Minimum koncentracija: 5,0 × 10 ⁸ CFU/g	Nije primjenljivo	FU, BA	31/12/2024
402.	Saharoza CG / Sacrose EN CAS No: 57-50-1	Ocjena hrane	αD-glucopyranosyl-(1→2)-βD-fructofuranoside or βD-fructofuranosyl-(2→4)-αD-glucopyranoside	EL	
403.	Sulkotriion CG / Sulcotriione EN CAS No 99105-77-8; CIPAC No 723	≥ 950 g/kg Nečistoće: —hydrogen cyanide: ne više od 80 mg/kg —toluene: ne više od 4 g/kg	2-(2-chloro-4-mesitylbenzoyl)cyclohexane-1,3-dione	HB	31/08/2022
404.	Sulfosulfuron CG / Sulfosulfuron EN CAS No: 141776-32-1; CIPAC No: 601	≥ 980 g/kg Sledeće relevantne nečistoće ne smiju premašiti određeni prag u tehničkom materijalu: Phenol: < 2 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(2-ethylsulfonylimidazo[1,2-a]pyridine-3-ylsulfonyl)urea	HB	31/12/2030
405.	Sulfoksa flor CG / Sulfoxaflor EN CAS No: 946578-00-3; CIPAC No: 820	≥ 950 g/kg	[methyl(oxo){1-[6-(trifluoromethyl)-3-pyridyl]ethyl}-N6-sulfanylidene]cyanamide	IN	18/08/2025
406.	Sulfuril fluorid CG / Sulfuryl fluoride EN CAS No 002699-79-8; CIPAC No 757	> 994 g/kg	Sulfuryl fluoride	IN	31/10/2020
407.	Tau-Fluvalinat CG / Tau-Fluvalinate EN CAS No 102851-06-9; CIPAC No 786	≥ 920 g/kg (1:1 ratio of R-αcyano i S-αcyano isomers) Nečistoće: Toluene: ne više od 5 g/kg	(RS)-αcyano-3-phenoxybenzyl N-(2-chloro-ααα-trifluoro-p-tolyl)-D-valinate (Isomer ratio 1:1)	IN	31/05/2021
408.	Tebufenpirad CG / Tebufenpyrad EN CAS No 119168-77-3; CIPAC No 725	≥ 980 g/kg	N-(4-tert-butylbenzyl)-4-chloro-3-ethyl-1-methylpyrazole-5-carboxamide	AC	31/10/2022
409.	Tembotrion CG / Tembotriione EN CAS No 335104-84-2; CIPAC No 790	≥ 945 g/kg Sledeće relevantne nečistoće ne smiju premašiti određeni prag u tehničkom materijalu: Toluene: ≤ 10 g/kg HCN: ≤ 1 g/kg	2-[(2-chloro-4-mesityl-3-[(2,2,2-trifluoroethoxy)methyl]benzoyl)cyclohexane-1,3-dione	HB	30/04/2024
410.	Terbutilazin CG / Terbutylazine EN CAS No 5915-41-3; CIPAC No 234	≥ 950 g/kg Nečistoće: Propazine ne više od 10 g/kg Atrazine ne više od 1 g/kg Simazine ne više od 30 g/kg	N2-tert-butyl-6-chloro-N4-ethyl-1,3,5-triazine-2,4-diamine	HB	31/12/2021
411.	Terpenoidna mješavina CG/Terpenoid blend QRD-460 CIPAC No: 982	Nominalna koncentracija svake komponente u aktivnoj supstanci kao proizvedena treba biti kao što slijedi: —αterpinene: 59,7 %; —p-cymene: 22,4 %; —d-limonene: 17,9 %.	Terpenoid blend QRD 460 je mješavina tri komponente: —αterpinene: 1-isopropyl-4-methylcyclohexa-1,3-diene; —p-cymene: 1-isopropyl-4-methylbenzene; —d-limonene: (R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexene.	AC, IN	10/08/2025

		Svaka komponenta treba da ima minimum čistoće kao što slijedi: — α -terpinene: 89 %; —p-cymene: 97 %; —d-limonene: 93 %			
412.	Tetrazonazol CG / Tetrazonazole EN CAS No 112281-77-3; CIPAC No 726	≥ 950 g/kg (racemična smjesa) Nečistoća toluena: ne više od 13 g/kg	(RS)-2-(2,4-dichlorophenyl)-3-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)-propyl-1,1,2,2-tetrafluoroethyl ether	FU	31/12/2019
413.	Tienkarbazon CG / Thiencarbazone EN CAS No 317815-83-1; CIPAC No 797	≥ 950 g/kg	Methyl 4-[(4,5-dihydro-3-methoxy-4-methyl-5-oxo-1H-1,2,4-triazol-1-yl)carbonylsulfamoyl]-5-methylthiophene-3-carboxylate	HB	30/06/2024
414.	Timol CG / Thymol EN CAS No 89-83-8; CIPAC No 969	≥ 990 g/kg	5-methyl-2-propan-2-yl-phenol	FU	30/11/2023
415.	Tralkoksidim CG / Tralkoxydim EN CAS No 87820-88-0; CIPAC No 544	≥ 960 g/kg	(RS)-2-[(EZ)-1-(ethoxyimino)propyl]-3-hydroxy-5-mesitylcyclohex-2-en-1-one	HB	30/04/2019
416.	Tri-alat CG / Tri-allate EN CAS No 2303-17-5; CIPAC No 97	≥ 940 g/kg NDIPA (Nitroso-diisopropylamine) max. 0,02 mg/kg	S-2,3,3-trichloroallyl di-isopropyl (thiocarbamate)	HB	31/12/2021
417.	Triazoxid CG / Triazoxide EN CAS No 72459-58-6; CIPAC No 729	≥ 970 g/kg Nečistoće: toluene: ne više od 3 g/kg	7-chloro-3-imidazol-1-yl-1,2,4-benzotriazine 1-oxide	FU	30/09/2021
418.	Trichoderma asperellum (formerly T. harzianum) sojevi ICC012, T25 i TV1 CG / Trichoderma asperellum (formerly T. harzianum) strains ICC012, T25 and TV1 EN STRAIN: ICC012 Culture collection No CABI CC IMI 392716 STRAIN: Trichoderma asperellum (formerly T. viride T25) T25 Culture collection No CECT 20178 STRAIN: Trichoderma asperellum (formerly T. viride TV1) TV1 Culture collection No MUCL 43093	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
419.	Trichoderma asperellum (soj T34) CG / Trichoderma asperellum (strain T34) EN CECT broj: 20417	1 $\times$ 10 ¹⁰ cfu/g	Nije primjenljivo	FU	31/05/2023
420.	Trichoderma atroviride (ranije T. harzianum) sojevi IMI 206040 i T11 CG / Trichoderma atroviride (formerly T. harzianum) strains IMI 206040 and T11 EN STRAIN: IMI 206040 Culture collection No IMI 206040, ATCC 20476; STRAIN: T11 Culture collection: No Spanish type culture collection CECT 20498, identical with IMI 352941	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
421.	Trichoderma atroviride soj I-1237 CG / Trichoderma atroviride strain I-1237 ENG CNCM broj: I-1237	1x10 ⁹ cfu/g (1x10 ¹⁰ spores/g)	Nije primjenljivo	FU	31/05/2023
422.	Trichoderma gamsii (ranije T. viride) soj ICC080 CG / Trichoderma gamsii (formerly T. viride) strain ICC080 EN STRAINS: ICC080 Culture collection No IMI CC broj 392151 CABI	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
423.	Trichoderma harzianum strains T-22 and ITEM 908 (Trichoderma harzianum Rifai) CG / Trichoderma harzianum soj T-22 i ITEM 908 (Trichoderma harzianum Rifai) EN STRAIN: Trichoderma harzianum T-22; Culture collection No ATCC 20847 STRAIN: Trichoderma harzianum ITEM 908; Culture collection No CBS 118749	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
424.	Trichoderma polysporum strain IMI 206039 CG / Trichoderma polysporum strain IMI 206039 EN STRAIN: Trichoderma polysporum IMI 206039 Culture collection No IMI 206039, ATCC 20475	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
425.	Triflumizol CG / Triflumizole EN CAS No 99387-89-0; CIPAC No 730	≥ 980 g/kg Nečistoće: Toluene: ne više od 1 g/kg	(E)-4-chloro- α,α,α -trifluoro-N-(1-imidazol-1-yl-2-propoxyethylidene)-o-toluidine	FU	30/06/2020
426.	Triflumuron CG / Triflumuron EN CAS No 64628-44-0; CIPAC No: 548	≥ 955 g/kg Nečistoće: —N,N'-bis-[4-(trifluoromethoxy)phenyl]urea: ne više od	1-(2-chlorobenzoyl)-3-[4-(trifluoromethoxy)phenyl]urea	IN	31/03/2021

		1 g/kg —4-trifluoro-methoxyaniline: ne više od 5 g/kg			
427.	Triflusuifuron CG / Triflusuifuron EN CAS No 126535-15-7; CIPAC No 731	≥ 960 g/kg N,N-dimethyl-6-(2,2,2-trifluoroethoxy)-1,3,5-triazine-2,4-diamine Max. 6 g/kg	2-[4-dimethylamino-6-(2,2,2-trifluoroethoxy)-1,3,5-triazin-2-ylcarbamoylsulfamoyl]-m-toluic acid	HB	31/12/2019
428.	Trimetilamin hidroklorid CG / Trimethylamine hydrochloride EN CAS No 593-81-7; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 988 g/kg	Trimethylamine hydrochloride	AT	31/08/2019
429.	Tritosulfuron CG / Tritosulfuron EN CAS No 142469-14-5; CIPAC No 735	≥ 960 g/kg Sljedeće fabričke nečistoće se smatraju toksikološkom zabrinutosti i svaka od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehničkom materijalu: 2-Amino-4-methoxy-6-(trifluoromethyl)-1,3,5-triazine: <0,2 g/kg	1-(4-methoxy-6-trifluoromethyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-(2-trifluoromethyl-benzenesulfonyl)urea	HB	30/11/2018
430.	Urea CG / Urea EN CAS No 57-13-6; CIPAC No 913	≥ 98 % w/w	Urea	AT, FU	31/08/2020
431.	Valifenalat CG / Valifenalate (formerly Valiphenal)EN CAS No 283159-90-0; CIPAC No 857	≥ 980 g/kg	Methyl N-(isopropoxycarbonyl)-L-valyl-(3RS)-3-(4-chlorophenyl)-Balaninate	FU	30/06/2024
432.	<i>Verticillium albo-atrum</i> (prethodno <i>Verticillium dahliae</i>) soj WCS850 CG / <i>Verticillium albo-atrum</i> (formerly <i>Verticillium dahliae</i>) strain WCS850 EN STRAIN: <i>Verticillium albo-atrum</i> izolovan WCS850 Culture collection No CBS 276.92	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2019
433.	Sirće CG / Vinegar EN CAS No: 90132-02-8	Ocjena hrane sadrži maksimum 10 % sirćetne kiseline	Nije dostupno	BA, FU	
434.	Cink fosfid CG / Zinc phosphide EN CAS No 1314-84-7; CIPAC No 69	≥ 800 g/kg	Trizinc diphosphide	RO	30/04/2021
435.	<i>Zucchini Yellow Mosaic Virus</i> CG, slab soj / <i>Zucchini Yellow Mosaic Virus</i> , weak strain EN ATCC pristupni broj: PV-593	≥ 0,05 mg/l	Nije primjenljivo	EL	31/05/2023
436.	Suncokretovo ulje CG / Sunflower oil EN CAS N° 8001-21-6	Ocjena hrane / Food grade	Nije primjenljivo		
437.	<i>Bacillus amyloliquefaciens</i> MBI 600 CG / <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> MBI 600 EN Accession number in the National Collection of Industrial, Marine and Food Bacteria Ltd (NCIMB), Scotland: NCIMB 12376 Deposit number in the American Type Culture Collection (ATCC): SD-1414	Minimalna koncentracija: 5,0 × 10 ¹⁴ CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	16/09/2026
438.	Izofetamid CG / Isofetamid EN CAS N° 875915-78-9; CIPAC N° 972	≥ 950 g/kg	N-[(1,1-dimethyl-2-(4-isopropoxy-o-tolyl)-2-oxoethyl)-3-methylthiophene-2-carboxamide	FU	15/09/2026
439.	Ciantraniliprol CG / Cyantraniliprole EN CAS N° 736994-63-1 CIPAC N° Not allocated.	≥ 940 g/kg IN-Q6S09 max. 1 mg/kg IN-RYA13 max. 20 mg/kg methanesulfonic acid max. 2 g/kg acetonitrile max. 2 g/kg heptane max. 7 g/kg 3-picoline max. 3 g/kg.	3-bromo-1-(3-chloro-2-pyridyl)-4'-cyano-2'-methyl-6'-(methylcarbamoyl)pyrazole-5-carboxanilide	IN	14/09/2026
440.	<i>Saccharomyces cerevisiae</i> strain LAS02 CG / <i>Saccharomyces cerevisiae</i> strain LAS02 EN Accession number in the collection of the 'Collection Nationale de Cultures de Microorganismes' (CNCM) of the Pasteur Institute: CNCM I-3936	Minimalna koncentracija: 1 × 10 ¹³ CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	06/07/2031
441.	<i>Trichoderma atroviride</i> strain SCI CG / <i>Trichoderma atroviride</i> strain SCI EN Accession number CBS 122089 in the collection of the Centraalbureau voor Schimmelcultures (CBS) in Utrecht, The Netherlands CIPAC No: 988	Minimalna koncentracija 1 × 10 ¹⁰ CFU/g	Nije primjenljivo	FU	06/07/2031
442.	Pinoksaden CG / Pinoxaden EN CAS N° 243973-20-8; CIPAC N° 776	≥ 970 g/kg Toluene max. sadržaj 1 g/kg	8-(2,6-diethyl-p-tolyl)-1,2,4,5-tetrahydro-7-oxo-7H-pyrazolo[1,2-d][1,4,5]oxadiazepin-9-yl 2,2-dimethylpropionate	HB	30/06/2026
443.	Surutka CG / Whey EN CAS N° 92129-90-3	CODEX STAN 289-1995	Nije primjenljivo	FU	
444.	Diamonijum fosfat CG / Diammonium phosphate EN CAS N° 7783-28-0	Enološka ocjena	Diammonium hydrogen phosphate	AT	
445.	Benzovindiflupir CG / Benzovindiflupyr EN CAS N° 1072957-71-1; CIPAC N° nije	960 g/kg (50/50) racemat	N-[(1RS,4SR)-9-(dichloromethylene)-1,2,3,4-tetrahydro-1,4-methanonaphthalen-5-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxamide	FU	02/03/2023

	primjenjivo				
446.	<i>Ampelomyces quisqualis</i> strain AQ10 CG / <i>Ampelomyces quisqualis</i> strain AQ10 EN culture collection N° CNCM I-807		Nije primjenjljivo	FU	31/07/2018
447.	Askrobinska kisjelina CG / Ascorbic acid EN CIPAC No 774 CAS No 50-81-7	990 g/kg (pharmaceutical grade) The following impurities are relevant and must not exceed a certain threshold in the technical material: Methanol: ≤ 3 g/kg Heavy Metals: ≤ 10 mg/kg (expressed as Pb)	(5R)-5-[(1S)-1,2-dihydroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one (European Pharmacopoeia, 2005)	FU	30/06/2024
448.	Azadirachtin (Margosa ekstrakt) CG / Azadirachtin (Margosa extract) EN CIPAC No Azadirachtin A: 627 CAS No Azadirachtin A: 11141-17-6	111 g/kg azadirachtin A	Azadirachtin A: dimethyl (2aR,3S,4S,4aR,5S,7aS,8S,10R,10aS,10bR)-10-acetoxy-3,5-dihydroxy-4-[(1aR,2S,3aS,6aS,7S,7aS)-6ahydroxy-7a-methyl-3a,6a,7,7a-tetrahydro-2,7-methanofuro[2,3-b]oxireno[e]oxepin-1a(2H)-yl]-4-methyl-8-[[[2E]-2-methylbut-2-enoyl]oxy]octahydro1H-naphtho [1,8a-c:4,5-b'c']difuran-5,10a(8H)- dicarboxylate.	IN	31/05/2021
449.	<i>Bacillus amyloliquefaciens</i> strain FZB24 CG / <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> strain FZB24 EN		Nije primjenjljivo	FU	01/06/2032
450.	<i>Bacillus subtilis</i> str. QST 713 CG / <i>Bacillus subtilis</i> str. QST 713 EN Culture collection N° NRRL B -21661		Nije primjenjljivo	BA, FU	30/04/2018
451.	Hydrogen peroxide CAS No 7722-84-1 CIPAC No and EEC No Not applicable		Nije primjenjljivo		
452.	Prah sjemena slačice CG / Mustard seeds powder EN CAS No 84929-33-9 (Brassica alba seed extract) 93062-78-3 (Brassica juncea seed extract) 90064-15-6 (Brassica nigra seed extract) CIPAC No and EEC No 284-517-9 (Brassica alba seed extract) 296-833-4 (Brassica juncea seed extract) 290-076-3 (Brassica nigra seed extract)		Nije primjenjljivo		
453.	Ostatak ekstrakcije praha bibera CG / Pepper dust extraction residue (PDER) EN	Steam distilled and solvent extracted Black pepper – <i>Piper nigrum</i>	Nije primjenjljivo		
Safener					
454.	Fenclorazole-ethyl EN		Nije primjenjljivo		
Synergist					
455.	Piperonyl butoxide EN		Nije primjenjljivo		

FU – fungicid (fungicide)
 IN – insekticid (insecticide)
 HB – herbicid (herbicide)
 RE – repelent (repellant)
 RO – rodenticid (rodenticide)
 AC – akaricid (acaricide)
 PG – regulator rasta (plant growth regulator)
 NE – nematocid (nematocide)
 MO – moluskocid (molluscicide)
 PA – biljni aktivator (plant activator)
 OT – drugi tretman (other treatment)
 EL – aktivator odbrambenog mehanizma biljaka (elicitor)
 ST – tretiranje zemljišta (soil treatment)
 AT – atraktant (attractant)

2. Ova lista objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovu Listu prenešena je Uredba Komisije (EU) Br 540/2011 od 25 Maja 2011 za implementaciju Uredbe (EC) Br 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Savjeta vezano za listu odobrenih supstanci / Commission Implementing Regulation (EU) No 540/2011 of 25 May 2011 implementing Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council as regards the list of approved active substances i Celexi: 32017R0157; 32017R0195; 32017R0239; 32017R0244; 32017R0270; 32017R0359; 32017R0360; 32017R0375; 32017R0406; 32017R0407; 32017R0408; 32017R0409; 32017R0419; 32017R0428; 32017R0438; 32017R0555; 32017R0725; 32017R0753; 32017R0755; 32017R0781; 32017R0805; 32017R0805; 32017R0805; 32017R0831; 32017R0841; 32017R0842; 32017R0843; 32017R0855; 32017R0856; 32017R1113; 32017R1114; 32017R1115; 32017R1125; 32017R1186; 32017R1455; 32017R1491; 32017R1496; 32017R1506; 32017R1511; 32017R1527; 32017R1529; 32017R1530; 32017R1531; 32017R2066; 32017R2069 i 32017R2090.

Broj: 320/18-0401-437/2
 Podgorica, 16. februara 2018. godine

Direktorica,
 Vesna Daković, s.r.

222.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se ukidaju odredbe čl. 1. i 2. Odluke o davanju na upravljanje i održavanje javnog vodovoda sa izvorišta "Sopot i Smrčevo brdo", (»Službeni list Crne Gore-opštinski propisi« broj 26/15.), koju je donijela Skupština opštine Žabljak, na sjednici od 16. jula 2015. godine i prestaju da važe danom objavljivanja ove Odluke.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik dr Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.), na sjednici od 29. novembra 2017. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe čl. 1. i 2. Odluke o davanju na upravljanje i održavanje javnog vodovoda sa izvorišta "Sopot i Smrčevo brdo", (»Službeni list Crne Gore-opštinski propisi« broj 26/15.), koju je donijela Skupština opštine Žabljak, na sjednici od 16. jula 2015. godine i prestaju da važe danom objavljivanja ove Odluke.

II Ova Odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i način na koji je objavljena Odluka.

O b r a z l o ž e n j e

11. Rješenjem Ustavnog suda Crne Gore, U-II br. 43/15, od 25. jula 2017. godine, po inicijativi Mjesne zajednice "Komarsko-Pošćenski kraj", pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba čl. 1. i 2. Odluke, označene u izreci.

2. U odgovoru Odbora za Statut i propise Skupštine opštine Žabljak na stavove Ustavnog suda izražene u Rješenju o pokretanju postupka navedeno je: da je predmetna Odluka usklađena s Odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-II br. 33/11, od 2. aprila 2015. godine; da se donošenjem osporene Odluke ne uređuju svojinska prava na imovinu građana; da zapisnik broj 02-1238, od 1. avgusta 2001. godine, ne može poslužiti kao dokaz svojine, pošto ni jednom odredbom Zakona o državnoj imovini i Zakona o lokalnoj samoupravi nije propisano da mjesna zajednica ima posebnu imovinu, već je naprotiv propisano da državnom imovinom raspolaže Crna Gora ili Opština; da je osporenom Odlukom javni vodovod dat na upravljanje DOO "Komunalno i vodovod" Žabljak, jer se na taj način obezbjeđuje zakonito upravljanje, redovno održavanje i kvalitetnije snabdijevanje potrošača koji su priključeni na vodovodnu mrežu i da predmetni vodovod nema građevinsku i upotrebnu dozvolu, niti investiciono – tehničku dokumentaciju

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

“Član 1.

Daje se na upravljanje i održavanje DOO "Komunalno i vodovod" Žabljak, javni vodovod sa izvorišta "Sopot i Smrčevo brdo", sa koga se snadbijevaju vodom naseljena mjesta Razvršje, Motički Gaj, Virak, Poščenski Kraj, Javorje, Kovčica i Novakovići.

Član 2.

Upravljanje i održavanje na vodovodnom objektu iz člana 1. ove odluke DOO "Komunalno i vodovod" Žabljak počće danom stupanja na snagu ove odluke.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba čl. 1. i 2. Odluke utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

“Član 24.

Zajemčena ljudska prava i slobode mogu se ograničiti samo zakonom, u obimu koji dopušta Ustav u mjeri koja je neophodna da bi se u otvorenom i slobodnom demokratskom društvu zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.

Ograničenja se ne smiju uvoditi u druge svrhe osim onih radi kojih su propisana.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu.

Prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi su u državnoj svojini.

Član 115. stav 3.

Organi opštine su skupština i predsjednik.

Član 116. stav 1.

Opština vrši određena svojinska ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini u skladu sa zakonom.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 146. stav 1.

Zakon i drugi propis objavljuje se prije stupanja na snagu, a stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.”

Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list Republike Crne Gore“, broj 12/95.):

“Član 2. stav 1. tačka 1.

Komunalne djelatnosti, u smislu ovog zakona, su:

1) snabdijevanje vodom.

Član 3. tačka 1.

Izrazi iz člana 2. ovog zakona imaju sljedeće značenje:

1) snabdijevanje vodom je zahvatanje, tretman i isporuka vode korisnicima za piće i druge potrebe, vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta potrošača, obuhvatajući i mjerni instrument;

Član 4. stav 2.

Obavljanje komunalnih djelatnosti uređuje i obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Član 5.

Komunalne djelatnosti su djelatnosti od javnog interesa.

Član 10. tačka 1.

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje organizovano i trajno obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, a naročito:

1) materijalne, tehničke i druge opšte uslove za obavljanje komunalnih djelatnosti i njihovo unapređivanje.”
Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Republike Crne Gore”, br. 42/03., 28/04., 75/05. i 13/06. i
”Službeni list Crne Gore”, br. 88/09., 3/10.,38/12., 10/14. i 3/16):

“Član 1.

Lokalna samouprava obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da, u granicama utvrđenim zakonom, uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 32. tač. 1. i 10.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom:

1) uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalnih objekata i komunalnog reda;

10) uređuje i obezbjeđuje uslove za upravljanje vodama, vodnim zemljištem i vodnim objektima od lokalnog značaja, stara se o njihovoj zaštiti i korišćenju, izdaje vodna akta i vodi propisane evidencije; utvrđuje erozivna područja, protiverozivne mjere i sprovodi zaštitu od erozija i bujica; organizuje i obezbjeđuje obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja, korišćenja i zaštite voda i vodosnabdijevanja;

Član 51. st. 1 i 3.

U vršenju poslova iz svog djelokruga skupština donosi statut, odluke i druge akte.

Odlukom se odlučuje o pravima i obavezama građana, osnivaju javne službe i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom opštine.”

Zakona o državnoj imovini («Službeni list Republike Crne Gore», broj 21/09.):

“Član 10. tač. 12., 13. i 14.

12) raspolaganje je prenos svih ili nekih svojinskih ovlašćenja na treća lica: otuđenje (prodaja, razmjena, poklon), davanje na upravljanje, davanje na korišćenje, davanje u zakup, pravo službenosti, zalaganje pokretnih i nepokretnih stvari (zaloga, hipoteka i fiducija, koncesija i slično);

13) upravljanje imovinom je odlučivanje o čuvanju, održavanju, obnavljanju, ostvarenju prihoda, osiguranju i unaprjeđivanju, kao i o drugim pitanjima od značaja za ostvarenje namjene stvari;

14) korišćenje stvari u državnoj svojini je upotreba stvari i pribiranje prihoda u skladu sa prirodom i namjenom te stvari, određenim zakonom ili aktom nadležnog državnog organa;

Član 15. alineja 1.

Prirodna bogatstva kojima raspolaže opština su:

- izvori voda i manjih vodotoka (koji izvire i uviru na području opštine) od lokalnog značaja u skladu sa zakonom.

Član 16. alineja 1.

Lokalna dobra u opštoj upotrebi kojima raspolaže opština su:

- vodovodna i kanalizaciona infrastruktura od lokalnog značaja.

Član 17. alineja 4.

Druga lokalna dobra od opšteg interesa kojima raspolaže opština su

- vodno zemljište od lokalnog značaja u imovini opštine;

Član 29. stav 2.

Nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini, na kojima određena svojinska ovlašćenja vrši opština, raspolaže nadležni organ opštine u skladu sa ovim zakonom i statutom.”

Zakona o vodama ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 27/07. i "Službeni list Crne Gore", br. 32/11. i 47/11., 48/15 i 52/16):

“Član 6. stav 1.

Vode, kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa, u državnoj su svojini.

Član 48.

Vodosnabdijevanje može biti javno i individualno.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da organizuje i obezbijedi javno vodosnabdijevanje na svojoj teritoriji za sva naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s).

Za vodosnabdijevanje dvije ili više jedinica lokalnih samouprava, odnosno naselja na njihovom području, javno vodosnabdijevanje se može obezbijediti organizovanjem regionalnog vodovoda.

Vodosnabdijevanje seoskih i drugih naselja ili njihovih djelova koji ne ispunjavaju kriterijume iz stava 2. ovog člana, kao i vodosnabdijevanje jednog ili više korisnika, vrši se u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave.

Propisom iz stava 4. ovog člana utvrđuju se uslovi za pristupanje izgradnji, korišćenju, održavanju i upravljanju objektima i sistemima za vodosnabdijevanje.

Član 51. stav 1. tačka 1.

Preduzeća za vodovod i kanalizaciju dužna su da:

1) postave uređaje i obezbijede stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvaliteta vode na vodozahvatu.”

6. Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da se zakonom, u skladu s Ustavom, uređuje: način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i druga pitanja od interesa za Crnu Goru; da su prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi u državnoj svojini; da se materijalne obaveze građana mogu uvoditi samo zakonom i da opština vrši određena svojinska ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini u skladu sa zakonom. Iz Ustava, dalje, proizilazi da se jemči pravo svojine i da niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu, kao i da se zajemčena ljudska prava i slobode, pa, samim tim i pravo svojine mogu ograničiti samo zakonom, u obimu koji dopušta Ustav.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta (član 145. Ustava) podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice, kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i, u materijalnom smislu taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme, a njom nije izričito uređeno.

6.1.1. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis koji je donesen radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donesen, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donesen od strane ovlašćenog organa odnosno lica, da li je imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

6.1.2. Ustavni sud je utvrdio da je Skupština Opštine Žabljak kao pravni osnov za donošenje osporene Odluke označila odredbe čl. 3. i 4., a u vezi sa članom 1. Odluke o vodosnabdijevanju tretmanu i odvođenju otpadnih voda na području Opštine Žabljak ("Službeni list Crne Gore", opštinski propisi, broj 15/8), i člana 38. tačka 2. Statuta Opštine Žabljak ("Službeni list Republike Crne Gore", opštinski propisi, br. 9/05 i 23/07. i "Službeni list Crne Gore", opštinski propisi, br. 3/11 i 7/14). Ustavni sud je, takođe, utvrdio da je na sjednici od 2. aprila 2015. godine, u predmetu U-II br. 33/11, donio Odluku kojom je utvrdio da Odluka o davanju na upravljanje seoskih vodovoda ("Službeni list Crne Gore", opštinski propisi, broj 13/11), koju je donijela

Skupština Opštine Žabljak, nije u saglasnosti s Ustavom Crne Gore i zakonom. Odredbama čl. 1. i 2. te odluke pitanja koja su predmet ocjene ustavnosti i zakonitosti u ovom predmetu, u suštini, uređena su na isti način.

7. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative, u ovom predmetu, Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretka utvrđenog odredbama člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja korišćenja i zaštite voda, vodosnabdijevanje i svojinska prava građana, uređena sa više zakona.

7.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da je skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena da donosi propise i druge akte kojima se uređuju određena prava i obaveze građana od njihovog neposrednog interesa, da uređuje i obezbjeđuje obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalnih objekata i komunalnog reda a, između ostalog, i da propiše uslove za upravljanje vodama, vodnim zemljištem i vodnim objektima od lokalnog značaja, kao i korišćenje i zaštitu voda i vodosnabdijevanje.

7.1.1. Zakonom o komunalnim djelatnostima, koji je *lex specialis* u oblasti komunalnih djelatnosti, određene su vrste komunalnih djelatnosti uređeni opšti uslovi i način njihovog obavljanja. Kao komunalna djelatnost od javnog interesa, u smislu ovog zakona, određeno je i snabdijevanje vodom, koju jedinica lokalne samouprave uređuje i obezbijeduje u skladu sa zakonom. Odredbom člana 10. tačka 1. Zakona propisano je da jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje organizovano i trajno obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, a naročito: materijalne, tehničke i druge opšte uslove za obavljanje komunalnih djelatnosti i njihovo unaprjeđivanje.

7.1.2. Zakonom o državnoj imovini, kao sistemskim, određena je državna imovina, uređen položaj, prava i obaveze državnih organa, organa jedinice lokalne samouprave i organizacija koje obavljaju javnu službu, u pogledu raspolaganja i korišćenja imovinom Crne Gore. Prirodna bogatstva kojima, u smislu Zakona, raspolaže opština su: izvori voda i manjih vodotoka (koji izviru i uviru na području opštine), od lokalnog značaja, u skladu sa zakonom. Opština, takođe, raspolaže drugim lokalnim dobrima od opšteg interesa, među kojima je, pored ostalih i vodno zemljište od lokalnog značaja u imovini opštine (član 15. alineja 1. i član 17. alineja 4.). Međutim, ovim, a ni drugim odredbama Zakona o državnoj imovini, donosiocu akta nijesu data normativna ovlašćenja koja podrazumijevaju donošenje podzakonskog akta za uređenje svojinskih prava na imovini građana jedinice lokalne samouprave. Nasuprot tome, donosilac akta je osporenim odredbama čl. 1. i 2. Odluke seoske vodovode u naseljenim mjestima Razvršje, Motički Gaj, Virak, Pošćenski Kraj, Javorje, Kovčica, Novakovići, Pitomine i Bosača, dao na upravljanje i održavanje DOO "Komunalno i vodovod" Žabljak, počev od dana stupanja na snagu te odluke, odnosno uredio svojinska prava građana, koja se, po ocjeni Ustavnog suda, ne mogu uređivati aktima niže pravne snage od zakona. Na ovaj način, donosilac akta je uredio pravne odnose koji su zakonska materija i u nadležnosti zakonodavca.

8. Iako je navedena povreda ustavnog principa legaliteta, u pogledu ovlašćenja za donošenje osporenih odredaba čl. 1. i 2. Odluke, bez osnova sadržanog u zakonu, dovoljan razlog za utvrđivanje njihove neustavnosti i nezakonitosti, Ustavni sud je ocjenu tih i ostalih odredaba u materijalnom-sadržinskom Odluke vršio u odnosu na relevantne odredbe Ustava i zakona i Evropske konvencije.

8.1. Pravo svojine je jedno od osnovnih Ustavom zajamčenih prava (član 58.), a to pravo uživa jemstvo i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ustavom zajamčeno pravo svojine odnosi se na sva pravna i fizička lica, titulare tog prava. Ustavno jemstvo prava svojine, takođe, podrazumijeva obavezu države da pravo svojine štiti, odnosno da ga ne povređuje, vršeći zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast, kao i da pravu svojine obezbijedi pravnu zaštitu za slučaj njene povrede. Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da je, u građansko-pravnom smislu, država vlasnik ili imalac neposredne pravne vlasti na stvarima, kao i drugi subjekti prava (fizička i pravna lica). Svojinska prava države, po nalaženju Ustavnog suda, su, u načelu, uža od prava svojine ostalih subjekata, jer su podložna većim ograničenjima. Ustavni kapacitet na stvarima u državnoj svojini ima Crna Gora, a opština vrši ili ima određena svojinska ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini, u skladu sa Zakonom o državnoj imovini, kojim je izvršeno svojinsko razgraničenje imovinskih prava na državnoj imovini između države i opštine. Prema Zakonu opština, takođe, ima svoju imovinu i ovlašćeni je subjekt državne svojine za ona dobra kojima raspolaže. Sljedstveno tome, zakonodavac ne može da ukine pravo svojine kao takvo, ali se zakonom ovo pravo može ograničiti, s obzirom na to da su ograničenja ovog prava, saglasno odredbama člana 58. stav 2. Ustava, dopuštena ukoliko

to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu, u mjeri koja je neophodna da bi se u otvorenom i slobodnom demokratskom društvu zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.

8.2. Član 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, garantuje pravo na imovinu (*possessions*), na način da svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine i da niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava (stav 1). Imovina, u smislu člana 1. Protokola broj 1., ima autonomno značenje, koje nije ograničeno na vlasništvo materijalnih dobara (*ownership of physical goods*): određena druga prava i interesi koji konstituišu aktivu (*assets*) takođe se mogu smatrati „vlasničkim pravima“ (*property rights*), a time i imovinom (*possessions*) u smislu te odredbe Konvencije. Državi je ovim odredbama Evropske konvencije ostavljeno široko polje slobodne procjene na način da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu različitih kazni, poreza i sl. Miješanje države u pravo na mirno uživanje imovine, prema Konvenciji, dozvoljeno je samo ako su ispunjena kumulativno tri uslova: 1) mora biti propisano zakonom (tj. legalno); 2), mora biti u javnom ili opštem interesu (tj. legitimno) i 3) da je neophodno u demokratskom društvu, odnosno da miješanje mora biti "razumno" i "srazmjerno" cilju koji se njime želi postići.

8.2.1. U tom smislu, Evropski sud je u predmetu *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*¹ izrazio stav koji ponavlja u većini odluka u kojima ispituje opravdanost nekog miješanja u pravo svojine:

„5. (...) sud smatra da je opšti cilj koji su sebi postavile države stranke posredstvom (*through the medium of*) Evropske konvencije o ljudskim pravima bio da se osigura djelotvorna zaštita osnovnih ljudskih prava, nedvosmisleno, ne samo zbog istorijskog konteksta u kojem je Konvencija zaključena nego i zbog društvenog i tehničkog razvoja našeg doba koji pruža državama znatne mogućnosti za uređenje vršenja tih prava. Konvencija, stoga implicira pravednu ravnotežu (*just balance*) između zaštite opšteg interesa zajednice i poštovanja osnovnih ljudskih prava pridajući zadnjima posebnu važnost“.

69. Sud mora utvrditi je li postignuta pravična ravnoteža između zahtjeva od opšteg interesa neke zajednice i zahtjeva za zaštitom osnovnih prava nekog pojedinca (...). Uspostavljanje te ravnoteže proteže se kroz cijelu Konvenciju i odražava se takođe i u strukturi člana 1. Protokola br. 1."

73. Dva niza mjera, kombinovana na ovakav način, stvorila su situaciju koja je narušila pravičnu ravnotežu koja je trebala postojati između zaštite prava vlasništva i zahtjeva opšteg interesa.: imanje Sporrong i gđa Lönnroth bili su izloženi posebnom i prekomjernom teretu koji bi bio legitiman samo u slučaju da im je data mogućnost zahtijevati smanjenje vremenskog ograničenja ili zatražiti naknadu. Međutim, u to su vrijeme te mogućnosti bile isključene po švedskom zakonu, koji još uvijek isključuje i ovu drugu mogućnost."

89. (...). Inherentna cjelini Konvencije jeste pronalaženje pravične ravnoteže (*fair balance*) između zahtjeva (*demands*) opšteg interesa zajednice i potreba (*requirements*) zaštite osnovnih prava pojedinca“.

8.3. Ustavni sud je, u konkretnom slučaju, utvrdio da miješanje u pravo na mirno uživanje imovine, odnosno preuzimanje i davanje seoskih vodovoda na upravljanje i održavanje DOO "Komunalno i Vodovod" Žabljak, propisano osporenim odredbama čl. 1. i 2. Odluke ima legitiman kvalifikovan javni (opšti) interes: snabdijevanje vodom. Međutim, navedenim jednostranim zahvatanjem u pravo raspolaganja i korišćenja svojinskih prava na seoskim vodovodima, Skupština opštine Žabljak je građanima Mjesne zajednice Komarsko - Pošćenski kraj, bez pravične naknade, na način suprotan odredbama člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, ograničila imovinska prava, u obimu koji se ne može smatrati srazmjernim sa legitimnim ciljem. Nesporno je, po ocjeni Ustavnog suda, da se u javnom opštem interesu mogu ograničiti imovinska prava (raspolaganja, upravljanja i korišćenja), ali se pravična ravnoteža ne postiže ako vlasnik imovine, bez ustavnog i pravnog osnova mora snositi „poseban i prekomjeran teret“, odnosno kada mu je pravo na mirno uživanje imovine, bez prava na odgovarajuću (pravičnu) naknadu u velikoj mjeri ograničeno ili umanjeno, kao što je slučaj u konkretnom predmetu.

9. Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih određenja, posebno načela legaliteta iz odredbe člana 145. Ustava, koje nalaže obaveznu saglasnost svih propisa sa Ustavom i zakonom, Ustavni sud je utvrdio da je donosilac osporene Odluke, odredbama čl. 1. i 2., uredio pravne odnose za koje nije ovlašćen i koji su

¹ Presuda od 23. septembra.1982.godine, zahtjev br. 7151/75.

zakonska materija, iz kojih razloga nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

10. Na osnovu iznijetih razloga, riješeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredaba čl. 1. i 2. Odluke o davanju na upravljanje i održavanje javnog vodovoda sa izvorišta "Sopot i Smrčevo brdo", i o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 43/15

Podgorica, 29. novembar 2017. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

223.

Na osnovu člana 11, 14, 148 stav 2 i 3, 149, 150, 151 stav 2 tačka 12 i 13 i 152 stav 5 i 6 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl. list CG", broj: 40/13; 56/13 i 2/17), Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na sjednici održanoj dana 13.02.2018. godine, donio je

O D L U K U
O NAČINU INFORMISANJA O CIJENAMA I USLOVIMA PRUŽANJA
JAVNIH ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH USLUGA

Član 1

Ovom odlukom se propisuje način objavljivanja informacija o cijenama, načinu tarifiranja i opštim uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (u daljem tekstu usluge), kao i način obavještanja korisnika o izmjeni uslova utvrđenih pretplatničkim ugovorom.

Član 2

Operator je dužan da opšte uslove pružanja usluga objavi na svojoj internet stranici u roku od sedam dana nakon dobijanja saglasnosti na iste od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencija).

Operator je dužan da opšte uslove pružanja usluga, na koje je dobio saglasnost od Agencije, objavi u najmanje dva dnevna štampana medija koji se distribuiraju na teritoriji Crne Gore, kao i da ih učini dostupnim, bez naknade, na zahtjev korisnika u štampanoj formi u svojim poslovnica ili na drugi odgovarajući način.

Agencija će opšte uslove pružanja usluga operatora, na koje je dala saglasnost, objaviti na svojoj internet stranici, u roku od sedam dana od dana izdavanja saglasnosti.

Član 3

Operator je dužan da javno objavi cijene usluga koje pruža (cijene pojedinih usluga, paketa usluga, dodatnih usluga, naknada za pristup, kao i način obračuna usluga - tarifiranja) prije početka njihove primjene.

Operator je dužan da cijene usluga iz stava 1 ovog člana dostavi Agenciji najmanje osam dana prije javne objave istih, radi provjere njihove usklađenosti sa zakonom (poštovanje principa transparentnosti, nediskriminatornosti, strukture cijena, načina obračuna usluga, naplate usluga samo po jednom osnovu i sl.).

Operator je dužan da cijene usluga koje pruža, u formi integralnog cjenovnika elektronskih komunikacionih usluga, objavi na svojoj internet stranici, učini ga dostupnim korisnicima u svojim poslovnica i dostavi Agenciji u elektronskom i papirnom obliku.

Agencija će cjenovnik usluga iz stava 3 ovog člana objaviti na svojoj internet stranici u roku od sedam dana od dana njegovog dostavljanja.

Član 4

Operator je dužan da najmanje 30 dana prije izmjene uslova utvrđenih pretplatničkim ugovorom o izmjeni, obavezno pisanim putem, na jasan, vidljiv i nedvosmislen način, kao i putem SMS-a kada je to moguće, obavijesti svoje pretplatnike.

Operator je dužan da, u slučaju izmjene uslova koji su nepovoljniji od onih utvrđenih pretplatničkim ugovorom, pretplatnicima dostavi pisano obavještenje o izmjeni uslova utvrđenih

pretplatničkim ugovorom, u skladu sa obrascem „Obavještenje o izmjeni uslova utvrđenih pretplatničkim ugovorom", koji je sastavni dio ove odluke, na adresu na koju se korisniku dostavlja račun.

Obavještenje iz stava 2 sa podacima o izmjeni uslova utvrđenih pretplatničkim ugovorom operator je dužan da dostavi Agenciji, radi ocjene usklađenosti teksta obavještenja sa zakonom, najmanje sedam dana prije dostavljanja obavještenja pretplatnicima.

Član 5

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o načinu objavljivanja informacija o cijenama, tarifama i opštim uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga ("Sl. list Crne Gore", broj:21/14).

Član 6

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 0901-1365/1

Podgorica, 13.02.2018. godine

Predsjednik Savjeta,
dr **Šaleta Đurović**, s.r.

Ime i prezime pretplatnika

Adresa pretplatnika

(Ime i adresu ne treba unositi ako se obavještenje dostavlja uz račun)

Obavještanje o izmjeni uslova utvrdjenih pretplatničkim ugovorom

Poštovani,

Obavještvamo Vas da će se od *dd.mm.gggg* izmjeniti ugovoreni uslovi korišćenja paketa *NAZIV PAKETA*, za koji ste zaključili ugovor sa *NAZIV OPERATORA* na slijedeći način:

NAVESTI PROMJENE KOJE OPERATOR PLANIRA DA UVEDE

S obzirom da su navedene izmjene moguće nepovoljnije od uslova utvrdjenih pretplatničkim ugovorom, možete da, do dana početka primjene navedenih izmjena:

- raskinete ugovor sa *NAZIV OPERATORA* bez plaćanja naknada i primjene ugovorenog otkaznog roka i o tome u pismenoj formi obavijestite *NAZIV OPERATORA* u nekoj od poslovnica (ili poslovnici ovlašćenih partnera) ili slanjem putem pošte na adresu *ADRESA OPERATORA*.
- sa *NAZIV OPERATORA* zaključite ugovor za korišćenje nekog drugog paketa iz ponude (navesti imena paketa) i u tom slučaju potrebno je da posjetite neku od poslovnica *NAZIV OPERATORA* (ili poslovnica ovlašćenih partnera).

U slučaju da niste u mogućnosti da to uradite (lice sa invaliditetom), pozovite korisnički centar na broj *BROJ KORISNIČKOG CENTRA* i zatražite da ugovor zaključite na mjestu prebivališta (u svom stanu).

U slučaju da ne postupite na jedan od navedenih načina smatraćemo da ste saglasni da nastavite korišćenje paketa *NAZIV PAKETA* sa izmijenjenim uslovima.

NAZIV OPERATORA je o navedenim promjenama dana *dd.mm.gggg* godine obavijestio korisnike na slijedeći način: u dnevnom listu *NAZIV DNEVNOG LISTA*, na internet stranici *NAZIV OPERATORA*, putem e-maila, SMS-a.

Ovlašćeno lice operatora

- suva sredstva (posebne vrste praha, suvi kvarcni pijesak) za gašenje lakih metala, koji intenzivno sagorijevaju (aluminijum, magnezijum i njihove legure, titan i drugi, osim natrijuma i kalijuma).

Upotreba aparata za gašenje požara

Član 4

Aparati za gašenje požara kojima su opremljena željeznička šinska vozila upotrebljavaju se za gašenje požara na šinskim vozilima izazvanih paljenjem zapaljivih tečnosti, lakotopljivih i gasovitih materijala iz člana 3 stav 3 ovog pravilnika, kao i požara u neposrednoj blizini električnih instalacija.

Aparati za gašenje požara treba da djeluju pri temperaturi od -20°C i ne smiju se postavljati na mjesto gde je temperatura veća od $+43^{\circ}\text{C}$.

Aparat za gašenje požara treba da ima ugrađenu sigurnosnu napravu koja sprečava porast pritiska iznad dozvoljene vrijednosti i napravu za puštanje i prekidanje mlaza sredstva za gašenje sa odgovarajućom mlaznicom, a kod aparata koji sadrže do 3 kg mase sredstava za gašenje, mlaznicu neposredno spojenu sa rezervoarom, odnosno kod aparata veće mase spojenu sa rezervoarom pomoću savitljive cijevi.

Rezervoari aparata za gašenje požara sa spoljašnje strane obojeni su crvenom bojom.

Oznake na aparatima za gašenje požara

Član 5

Aparati za gašenje požara, treba da imaju na rezervoaru ili privarenom dijelu:

1) utisnut:

- fabrički broj,
- godinu izrade; i
- godinu poslednjeg pregleda na hladni vodeni pritisak;

2) ispisan bojom, koja jasno odudara od crvene boje rezervoara:

- oznaku aparata (prema standardu aparata),
- masu sredstava za gašenje u kg,
- vrijeme neprekidnog pražnjenja,
- požar za čije je gašenje namjenjen,
- najveću vrijednost napona električne instalacije do koje se aparat smije koristiti,
- temperaturno područje u kome je aparat upotrebljiv,
- pritisak sabijenog gasa, ako se nalazi u rezervoaru,
- domet mlaza u metrima,
- naziv i adresu proizvođača,
- broj odobrenja izrade i
- uputstvo za upotrebu.

Na kutije sa prahom za gašenje požara koje se isporučuju za ponovno punjenje aparata za gašenje požara prahom, treba da budu ispisani sljedeći podaci:

- naziv i adresa proizvođača,
- navod „prah za punjenje aparata za gašenje požara”,
- masa praha u kg; i
- datum proizvodnje.

Ispravnost aparata za gašenje požara

Član 6

Na aparatu za gašenje požara, treba da se nalazi plombirana naprava za aktiviranje aparata i papirna naljepnica ili papirna etiketa u plastičnoj kesi sa sljedećim podacima:

- tip aparata;
- broj aparata;
- broj vozila u koje je ugrađen aparat;
- mjesec i godina izvršene kontrole aparata; i
- potpis i pečat lica koje je izvršilo punjenje ili kontrolu aparata.

Nakon svake kontrole ili punjenja aparata naljepnica treba da se zamijeni novom, a na etiketi treba da se nalazi ovjereni datum kontrole.

Aparat za gašenje požara sa nejasnim natpisom na naljepnici i etiketi ili sa oštećenom naljepnicom i etiketom ili sa pokidanom plombom smatra se neispravan.

Aparat za gašenje požara treba da se nalazi na vidnom i lako dostupnom mjestu, koje nije izloženo prekomjernom zagrijavanju i treba da bude pričvršćen na način da se može lako uzimati.

Provjeru ispravnosti aparata za gašenje požara vrši vlasnik željezničkog vozila, a kod uvrštavanja željezničkih vozila u saobraćaj:

- mašinovođa na vučnim vozilima;
- pregledač kola u svim kolima;
- kondukter i pratilac kola u kolima koja nadziru;
- vozač-rukovaoc motornog pružnog vozila; i
- kontrolno-prijemni organ kod svakog ulaza vozila u redovni kontrolni pregled.

Aparati za gašenje požara u elektrolokomotivama i elektromotornim kolima

Član 7

Elektrolokomotive i elektromotorna kola treba da imaju aparate za gašenje požara ugljen-dioksidom oznake CO₂ ukupne mase od najmanje 14 kg koji se nalaze u upravljačnicama, a prema potrebi i na nekom drugom vidljivom i lako dostupnom mjestu.

Vozilo bez sopstvenog pogona u sastavu elektromotornog voza, treba da ima aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Aparati za gašenje požare u dizel-lokomotivama i dizel-motornim kolima

Član 8

Dizel-lokomotive i dizel-motorna kola treba da imaju aparate za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 14 kg koji se nalaze u upravljačnicama, a prema potrebi i na nekom drugom vidljivom i lako dostupnom mjestu.

Vozilo bez sopstvenog pogona u sastavu dizel-motornog voza, treba da ima aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Aparati za gašenje požara u putničkim kolima

Član 9

Putnička kola, osim kola za spavanje, kola sa ležajima i kola za ručavanje, treba da imaju najmanje jedan aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Kola za spavanje, kola sa ležajevima i kola za ručavanje, treba da imaju dva aparata za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje po 6 kg.

Kola sa sopstvenim grijanjem na naftu i kola u koja su ugrađeni uređaji koji sagorijevaju tečni gas ili ulje za loženje, treba da imaju jedan aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg i da su udaljeni od potrošačkih uređaja, radi bezopasnog gašenja požara.

Aparati za gašenje požara u vozilima za željezničke i posebne željezničke svrhe

Član 10

Vozilo za željezničke svrhe i vozilo za posebne željezničke svrhe, treba da imaju najmanje dva aparata za gašenje požara ukupne mase od najmanje po 12 kg.

Na teretnim kolima sprovode se propisane mjere zaštite od požara koje se odnose na pakovanje i transport robe u kolima i sastav garniture voza.

Prestanak primjene

Član 11

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o opremanju železničkih šinskih vozila aparatima za gašenje požara („Službeni glasnik ZJŽ" broj 6/92).

Stupanje na snagu

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. marta 2018. godine.

Broj: 341/17-02-7675/2

Podgorica, 21. februara 2018. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

224.

Na osnovu člana 19 stav 3, člana 28 stav 3, člana 47 stav 5 Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl.list CG", br. 06/16, 02/17 i 22/17) i člana 12 stav 1 tačka 23 Statuta Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore ("Sl. list CG", broj 31/17), Upravni odbor Fonda za zdravstveno osiguranje je na sjednici od 21.02.2018. godine donio je

PRAVILNIK
O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA ODREĐENIH PRAVA IZ
OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuju uslovi i način ostvarivanja određenih prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja osiguranih lica Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore (u daljem tekstu: Fond).

Član 2

Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ostvaruje osiguranik i član uže ili šire porodice osiguranika (u daljem tekstu: osigurano lice) kojem je na način propisan zakonom, ovim pravilnikom i drugim opštim aktima utvrđeno svojstvo osiguranog lica:

- prijavljivanjem na zdravstveno osiguranje putem jedinstvene prijave u Centralni registar obveznika uplate doprinosa i osiguranika, u skladu sa zakonom,
- prijavljivanjem na zdravstveno osiguranje u skladu sa međudržavnim sporazumom o socijalnom osiguranju i
- podnošenjem zahtjeva za upis u evidenciju osiguranog lica Fonda.

Član 3

Pravo na zdravstvenu zaštitu na teret sredstava zdravstvenog osiguranja, osigurano lice ostvaruje u obimu, pod uslovima i na način propisan zakonom i ovim pravilnikom.

Član 4

Osiguranom licu se u skladu sa zakonom, obezbjeđuje zdravstvena zaštita u punom iznosu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, i to:

- djetetu iz člana 12 zakona, na osnovu uvida u elektronsku evidenciju o osiguranom licu,
- ženi u toku trudnoće, porođaja i godinu dana nakon porođaja, na osnovu izvještaja izabranog ginekologa i izvoda iz matične knjige rođenih djeteta,
- licu starijem od 65 godina života, na osnovu uvida u elektronsku evidenciju o osiguranom licu,
- davaocima i primaocima organa, tkiva i ćelija u svrhu liječenja, osim za liječenje neplodnosti postupcima asistirane reproduktivne tehnologije, na osnovu potvrde koju izdaje izabrani doktor,
- dobrovoljnim davaocima krvi koji su krv dali više od deset puta na osnovu potvrde nadležne zdravstvene ustanove koja obavlja poslove transfuzije krvi,
- korisnicima socijalno-zaštitnih prava i članovima njihovih porodica, na osnovu uvida u elektronsku evidenciju o osiguranom licu,
- borcima, vojnim invalidima, civilnim invalidima rata, članovima njihovih porodica, korisnicima prava na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja boraca, kao i žrtvama kasetne municije na osnovu uvida u elektronsku evidenciju o osiguranom licu odnosno na osnovu rješenja nadležnog organa uprave ili druge odgovarajuće isprave,
- osiguranicima iz člana 6 tač. 11 i 20 i stava 2 Zakona na osnovu uvida u elektronsku evidenciju o osiguranom licu,
- slijepim, gluvonijemim i licima sa autističnim poremećajem na osnovu potvrde koju izdaje izabrani doktor.

Član 5

Osiguranom licu se obezbjeđuje zdravstvena zaštita u punom iznosu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja za liječenje osnovnog oboljenja ili stanja: malignih bolesti, hemofiliju, šećernu bolest, cističnu fibrozu, intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, psihozu, epilepsiju, multiple sklerozu, mišićnu distrofiju, cerebralnu paralizu, paraplegiju i kvadriplegiju, hroničnu bubrežnu insuficijenciju (dijaliza), sistemsku autoimunu bolest, HIV, karantinsku bolest, Hepatitis B i Hepatitis C, urođeni nedostatak gornjih ili donjih ekstremiteta, smetnje u razvoju u skladu sa kriterijumima koji su propisani posebnim propisima, na osnovu uvida u elektronsku evidenciju osiguranog lica.

Član 6

Osigurano lice iz čl. 26, 27 i 28 Zakona ostvaruje zdravstvenu zaštitu u inostranstvu na osnovu potvrde o zdravstvenom stanju osiguranog lica radi korišćenja zdravstvene zaštite u inostranstvu (u daljem tekstu: potvrda o korišćenju zdravstvene zaštite), koju izdaje Fond prema mjestu prijave osiguranog lica na obavezno zdravstveno osiguranje, u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu nalaza i mišljenja Prvostepene Ljekarske komisije Fonda (u daljem tekstu: Ljekarska komisija).

Ljekarska komisija daje nalaz i mišljenje kojim se utvrđuje da osigurano lice ne boluje od akutnih bolesti, hroničnih bolesti u akutnoj fazi za koje je potrebno duže ili stalno liječenje, odnosno da se osigurano lice ne nalazi u stanju koje bi ubrzo po dolasku u inostranstvo zahtijevalo duže liječenje, odnosno smještaj u bolničku zdravstvenu ustanovu.

Član 7

Nalaz i mišljenje iz člana 6 stav 3 ovog pravilnika, Ljekarska komisija daje na osnovu uvida u elektronski zdravstveni karton osiguranog lica, a po potrebi i na osnovu druge medicinske dokumentacije.

Radi davanja nalaza i mišljenja Ljekarska komisija može naložiti da osigurano lice izvrši određene vrste medicinskih pregleda u cilju utvrđivanja zdravstvenog stanja osiguranog lica.

Član 8

Potvrda o korišćenju zdravstvene zaštite u inostranstvu, za osigurana lica iz člana 6 stav 1 ovog pravilnika izdaje se sa važenjem koje zavisi od trajanja boravka u inostranstvu, ali najduže na period od jedne godine, u skladu sa međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju.

Član 9

Ukoliko osigurano lice za vrijeme boravka u inostranstvu teže oboli i dođe do potrebe bolničkog liječenja, a izdata mu je potvrda iz člana 6 ovog pravilnika, može koristiti bolničko liječenje samo onoliko vremena koliko je potrebno da se osposobi za povratak u zemlju.

Opravdanost bolničkog liječenja u slučaju iz stava 1 ovog člana cijeni Ljekarska komisija.

Član 10

Opravdanost privremene spriječenosti za rad osiguranika na radu u inostranstvu, koja je nastupila prilikom privremenog boravka u zemlji, cijeni Ljekarska komisija na osnovu zahtjeva osiguranika i priložene medicinske dokumentacije.

Član 11

U zemljama sa kojima je zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju, osiguranim licima iz člana 6 ovog pravilnika obezbjeđuje se i ostvarivanje drugih prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja na način određen međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju.

Član 12

Naknada troškova prevoza odobrava se osiguranom licu kada po uputu izabranog doktora, odnosno Ljekarske komisije putuje u drugo mjesto van opštine prebivališta, u vezi sa korišćenjem zdravstvene zaštite.

Pravo na naknadu troškova prevoza, osigurano lice ostvaruje od opštine prebivališta do najbližeg mjesta gdje je ostvarilo ili moglo da ostvari zdravstvenu zaštitu ili radi ocjene privremene spriječenosti za rad, po uputu izabranog doktora ili Ljekarske komisije.

Član 13

Osigurano lice ima pravo na naknadu troškova prevoza prema najkraćoj relaciji u visini cijene koštanja karte autobusa ili voza, koje je opredijelio izabrani doktor odnosno Ljekarska komisija.

Naknada troškova prevoza pripada pratiocu osiguranog lica, pod istim uslovima koji su propisani i za osigurano lice, kada je izabrani doktor odnosno Ljekarska komisija, odobrila pratioca za vrijeme putovanja.

Pratilac ostvaruje pravo i na naknadu troškova prevoza za prihvatanje osiguranog lica koje je bilo na bolničkom liječenju, u visini najniže cijene sredstvom javnog prevoza.

Član 14

Isplata naknada troškova prevoza osiguranom licu vrši se po obavljenom putovanju na osnovu:

- ovjerene potvrde o potrebi putovanja od strane zdravstvene ustanove u koju je osigurano lice upućeno,
- medicinskog izvještaja doktora specijaliste ili konzilijuma doktora specijalista,
- otpusne liste,
- druge medicinske dokumentacije i
- drugih dokaza koji se u postupku ocjene potrebnim.

Član 15

Naknada troškova na ime kupovine lijeka sa Osnovne liste lijekova koji osigurano lice nije moglo da obezbijedi kod davaoca zdravstvenih usluga sa kojim Fond ima zaključen ugovor (u daljem tekstu: davalac zdravstvenih usluga), vrši se u visini cijene lijeka koja je utvrđena u skladu sa zakonom.

Član 16

Zahtjev za naknadu troškova iz člana 15 ovog pravilnika, osigurano lice podnosi nadležnoj područnoj jedinici/filijali Fonda..

Uz zahtjev za naknadu troškova lijekova osigurano lice prilaže:

- medicinsku dokumentaciju kojom se dokazuje da je predloženo propisivanje lijeka (izvještaj izabranog doktora, izvještaj doktora specijaliste, izvještaj konzilijuma doktora, otpusna lista i dr.),
- recept, odnosno nalog za injekcije kao dokaz da je propisana doza lijeka primljena (kod ambulantnog liječenja),
- račun o kupovini lijeka sa fiskalnim blokom i
- druge dokaze koji se u postupku ocjene potrebnim.

Član 17

Osiguranom licu koje je sopstvenim sredstvima obezbijedilo medicinsko sredstvo sa Liste medicinskih sredstava koja se ugrađuju u ljudski organizam, zato što davalac zdravstvenih usluga nije raspolagao medicinskim sredstvom prilikom pružanja zdravstvene zaštite, odobrava se naknada troškova u visini cijene kupljenog medicinskog sredstva, a najviše do visine cijene koju utvrdi Fond u skladu sa zakonom.

Osiguranom licu koje nije moglo da obezbijedi medicinsko tehničko pomagalo koje se izdaje na recept sa Liste medicinsko-tehničkih pomagala (u daljem tekstu: pomagalo na recept) kod davaoca zdravstvene usluge, odobrava se naknada troškova u visini cijene kupljenog pomagala na recept, a najviše u visini cijene koju utvrdi Fond u skladu sa zakonom.

Uz zahtjev za naknadu troškova iz st. 1 i 2 ovog člana osigurano lice prilaže:

- medicinsku dokumentaciju kojom se dokazuje da je predložena ugradnja medicinskog sredstva u cilju liječenja osiguranog lica (izvještaj doktora specijaliste, izvještaj konzilijuma doktora, otpusna lista i dr.), odnosno medicinsku dokumentaciju iz koje se vidi da je predloženo propisivanje pomagala na recept (izvještaj doktora specijaliste, izvještaj konzilijuma doktora, otpusna lista i dr.),

- recept,

- račun o kupovini medicinskog sredstva odnosno pomagala na recept, sa fiskalnim blokom,

- potvrdu davaoca zdravstvenih usluga da medicinskim sredstvom nije raspolagala u vrijeme liječenja osiguranog lica odnosno potvrdu davaoca zdravstvenih usluga (apoteke) da u vrijeme propisivanja nije raspolagala pomagalom na recept i

- druge dokaze koji se u postupku ocjene potrebnim.

Član 18

Osiguranom licu koje po uputu izabranog doktora nije moglo da ostvari zdravstvenu uslugu kod davaoca zdravstvenih usluga, može se odobriti naknada troškova na ime pružene zdravstvene usluge u privatnoj zdravstvenoj ustanovi koja se ne nalazi u mreži zdravstvenih ustanova, ukoliko se utvrdi da zdravstvena usluga nije mogla da bude pružena u roku utvrđenom kriterijumima o Listama čekanja u skladu sa opštim aktom o Listama čekanja ili u zakazanom roku, odnosno ukoliko se zdravstvena usluga ne pruža kod davaoca zdravstvenih usluga, a usluga se obezbjeđuje na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Naknadu troškova zdravstvene usluge iz stava 1 ovog člana, osigurano lice ostvaruje u visini cijene pružene usluge, a najviše do visine cijene usluge iz Cjenovnika Fonda.

Naknada troškova iz stava 1 ovog člana, odobrava se osiguranom licu na osnovu:

- zahtjeva,

- uputa izabranog doktora sa zakazanim terminom pružanja usluge,

- izvještaja doktora specijaliste ili konzilijuma doktora odgovarajuće specijalnosti kojim je predloženo pružanje zdravstvene usluge,

- računa o plaćenju usluzi sa fiskalnim blokom,

- kopije izvještaja o pruženoj zdravstvenoj usluzi u privatnoj zdravstvenoj ustanovi,

- potvrde davaoca zdravstvenih usluga kod kojeg je osigurano lice upućeno, da usluga nije mogla biti pružena u zakazanom odnosno utvrđenom roku, odnosno da uslugu ne pruža davalac zdravstvenih usluga i

- drugih dokaza koji se u postupku utvrde potrebnim.

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja određenih prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl. list RCG" br. 69/06).

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1309

Podgorica, 21. februara 2018. godine

Upravni odbor
Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Predsjednik,
dr Veselin Bulatović, s.r.

225.

Na osnovu člana 31 stav 1 alineja 1 Zakona o sudskim vještacima ("Službeni list CG", broj 54/16), Komisija za vještake donosi

**RJEŠENJE
O RAZRJEŠENJU SUDSKOG VJEŠTAKA**

Mr Zdenka Ivana Ivanović, diplomirani građevinski inženjer, iz Podgorice, rođena 24.03.1958. godine u Vukovaru, razrješava se dužnosti sudskog vještaka iz oblasti građevinske struke - ekološke struke i zaštite životne sredine.

Broj: 03-746-4264/17

Podgorica, 24. januara 2017. godine

**Ministarstvo pravde
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.**